

ประกาศ พระราชบัญญัติ

แต่

พระราชกำหนดต่าง ๆ รัชกาลที่ ๕

ปี ๖, ๖๓๗

๑ ๖ พ.ค. ๑๑/๑๑๗

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

พิมพ์ครั้งแรก ๓๐๐ ฉบับ

08/10/2566

ราคาเล่มละ ๔ บาท

๓๕๕.๕๕๓

สารบัญ กฎหมาย รัชกาล ที่ ๕

ประกาศ ตั้งรายนามบัณฑิต โทณินทร ศก ๑๑๑๗	หน้า ๑
ประกาศ ตั้งผู้บัญชาการ กรม ทหาร เรือ	แต่ ผู้บังคับการ กรม
ต่าง ๆ	หน้า ๗
ประกาศ จัดการ บ้อง กั้น กาก ไรศ	หน้า ๗
กฎ สำหรับ อากร มหรัศพ จัดเป็น ของรัฐบาล	หน้า ๗๓
ประกาศ รับ ใบ อนุญาต เต็ม การ มหรัศพ	หน้า ๑๑๓
พระราชกำหนด <u>ห้าม</u> <u>ดื่ม</u> <u>สุรา</u> <u>ประเวณี</u>	หน้า ๑๗๗
พระราชกำหนด ดัชนี หนี ประมาท ด้วย การ พุศ ฎา เขียน ถ้อยคำ เท็จ	
ออก โฆษณา การ	หน้า ๒๑
ประกาศ กระทรวง อการ ต่าง ประเทศ	หน้า ๓๕
ประกาศ ดิวระจ เด เรียก เจ็ด อการ สัมพัศกร	หน้า ๔๒
ประกาศ ข้อ บังคับ สำหรับ อการ ต่าง ๆ กระสุน ดิน เป็น ซึ่ง มาจาก ต่าง	
ประเทศ ให้ ใ้ ไป พดาง ก่อน	หน้า ๔๓
ประกาศ กรม ศุส อการ ว่า ด้วย กระสอบ ต้อง เสี้ยน ภาษี	หน้า ๕๕
ประกาศ กรม ศุส อการ ว่า ด้วย เบ็ด รวง	หน้า ๕๖
ประกาศ กระทรวง อการ ต่าง ประเทศ ว่า ด้วย ส่งต ไปรสนีย์ ประเทศ	
เดนมารก	หน้า ๕๗
ประกาศ เรียก นาม ภูเขาทอง	หน้า ๕๗

๒๕๑๕

ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดการบ่อนก้นกาฬโรค หน้า ๕๐

ประกาศเปลี่ยนนามมณฑล หน้า ๕๑

พระราชบัญญัติรัฐมนตรีเพิ่มเติม หน้า ๕๕

ประกาศกระทรวงว่าการต่างประเทศ ว่าด้วย สมุดไปรษณีย์

ประเทศบราซิล หน้า ๕๖

ประกาศจัดการบ่อนก้นกาฬโรคเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดการ

บ่อนก้นกาฬโรค หน้า ๕๘

ประกาศเก็บเงินค่าราชการเมืองพระตะบองแต่เมือง เดียมราช หน้า ๖๐

ข้อบังคับเก็บเงินค่าราชการเมืองพระตะบองแต่เมืองเดียมราช หน้า ๖๑

หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีทวงค้าขายแต่การเดินเรือในระหว่าง

กรุงสยามกับกรุงรัสเซีย หน้า ๖๔

ประกาศว่าด้วยยกเลิกการแพทย์ ตรวจเรือที่ประสงค์มาจากเมือง

สิงคโปร์ถึงเกาะไม้ หน้า ๖๖

พระราชบัญญัติบ่อนก้นกาฬโรคฉบับ ชักตากไม้ตักน้ำยังไม่ได้เสีย

ค่าคอแดงภาษี หน้า ๖๗

พระราชบัญญัติศักดินา เจ้านายพระยาทั่วแดน

เมืองประเทศราช หน้า ๖๘

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ เรื่องที่ดินสร้างทางรถไฟสาย

เพชรบุรี หน้า ๗๑

08/10/2566

✓ ประกาศ เปลี่ยน การ คอบคุม เลข	หน้า ๗๓
ประกาศ เพิ่มเติม เรื่องใช้ พระนาม เจ้า พ้า มี กรม	หน้า ๗๔
ประกาศ เปลี่ยน ตำนานายกรัฐมนตรี	หน้า ๗๕
ประกาศ จัด ที่ สร้าง ถนน ราชดำเนิน	หน้า ๗๕
ประกาศ ห้าม ไม่ให้ ถึง ช่าง แต่ ยิง บิน แต่ ให้ รุก ได้ ตาม เติง ใน เวลา กลางคืน ใน มณฑล ต่าง ๆ	หน้า ๗๖
ประกาศ ตั้ง กระทรวง เกษตรรา ชิการ แต่ เปลี่ยน ตำแหน่ง เงินบาท	หน้า ๗๕
ข้อบัญญัติ สำหรับ <u>บุรี</u> รัฐมนตรี สภา เพิ่มเติม	หน้า ๗๕
ประกาศ การ เสด็จ พระชนม์ พระราชา ศก ๓๓๗	หน้า ๗๗
ประกาศ พระราช บัญญัติ เรื่อง บัญชาน กภาพโรค ที่ ได้ เลิก ตอน ประกาศ พระราช บัญญัติ	หน้า ๗๐
ประกาศ คำสั่ง เรื่อง จัด ที่ สร้าง ถนน ราชดำเนิน	หน้า ๗๓
ประกาศ จัด ที่ สร้าง ถนน เทวียรยาคร	หน้า ๗๖
ประกาศ กรม ศุภกการ ว่า ด้วย สิ้น คำ ขา ออก	หน้า ๗๖
ประกาศ ว่า ด้วย บริษัท ชุค คตของ แด คุณา ดยาม	ทำ สัญญา กับ
กระทรวง เกษตรรา ชิการ มี ข้อ ความ ๓๓ ข้อ	หน้า ๓๐๓
ประกาศ ตั้ง ข้าหลวง พิเศษ จัด การ ที่ นา ใน คำบด ทั้ง หดง แด คตของ ประเวศ บุธรรมย์	หน้า ๗๖
ประกาศ แก่ ขนาด จัด ที่ สร้าง ถนน ราชดำเนิน	หน้า ๗๗

ประกาศ ใน การ พระราชทาน พระสุพรรณ บัตร

หน้า ๑๑๘

ประกาศ ว่า ด้วย พระนาม พระองค์เจ้าต่าง กรม

หน้า ๑๑๙

ประกาศ กำหนด อายุ บุคคล ที่ เป็น จกรวัจ แต่ปลด ชะรา

หน้า ๑๒๐ *ด้วยใน*

ประกาศ พระราช ฤกษ์ฎีกา ใน การ จัดซื้อ ที่ดิน สร้าง ทาง รถไฟ

เพชรบุรี

หน้า ๑๒๑

ประกาศ กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ ว่า ด้วย การ โทรเลข

ใน เกาะ คิว บา โปรโตรี โต แต่ พี ลีป โปแลนด์ ไม่ ได้ เข้า อยู่ใน หนังสือ สัญญา

นา ๆ ประเทศ

หน้า ๑๒๔

ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ ต่อตรา ไปรษณีย์อย่าง ใหม่

หน้า ๑๒๕

ประกาศ กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ ประเทศ บรู ได้ เข้า ใน สัญญา

สากล ไปรษณีย์ด้วย

หน้า ๑๒๖

ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ ว่า ด้วย ไปรษณีย์ บัตร อย่าง ใหม่ สำหรับ

ใช้ ไป ต่าง ประเทศ

หน้า ๑๒๗

พระราช บัญญัติ ของ

หน้า ๑๒๘

พระราช บัญญัติ เครื่อง แต่ง ตัว ฝ่าย พด เว็อน หัวเมือง

หน้า ๑๒๙

ประกาศ เก็บ เงิน อากร ค่า น้ำ

โดย...

หน้า ๑๓๐

ประกาศ อากร ค่า น้ำ ขอ รับ ใบ ประทาน บัตร หวงห้าม จับ สัตว์น้ำหน้า

หน้า ๑๓๑

ประกาศ การ เติบ รวงวัด เก็บ เงิน หาง เข้า ค่า นาน จำนวน คก ๑๑๗

หน้า ๑๓๒

08/10/2566

ประกาศ ห้ามไม่ให้ ปลุก เรือน โรง อัน มุง มัง ด้วย ไม้ ชัด และ หรือ ด้วย
แฉง หรือ ด้วย ไม้ ใ ใน ที่ เพ็ง โหม้ คำบด ถนน เจริญ กรุง รีม
ตรอก เค้า หี หน้า ๑๕๕

ประกาศ กระทรวงโยธา ชิกการ ว่า ด้วย คั้ง ข้าหลวง โยธา แด่ ข้าหลวง
ห้อง ที่ ตอน กรุง เทพ ฯ ใน การ สร้าง ทาง รถไฟ เพชรบุรี หน้า ๑๕๖

ประกาศ แก่ ข้าผู้ความ โยประกาศ การ เติม รวงวัด เก็บเงิน ทาง เข้า ค่า นว
จำนวน ศก ๑๓๑. ซึ่ง ตั้ง วันที่ ๒๕ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๑ หน้า ๑๕๗

ประกาศ กระทรวงโยธา ชิกการ ว่า ด้วย คั้ง ข้าหลวง โยธา แด่ ข้าหลวง
ห้อง ที่ ตอน หัวเมือง ใน การ สร้าง ทาง รถไฟ เพชรบุรี หน้า ๑๕๗

ข้อ บังคับ เรือน จำ สำหรับ คิม ซึ่ง นักโทษ ตาม หัวเมือง หน้า ๑๕๘

ประกาศ ตักเตือน ราษฎร ที่ เสียเงิน ฮากร ให้รับ ใบเสร็จ หน้า ๑๖๐

ข้อ บังคับ สำหรับ น้ำ ที่ เจ้าพนักงาน ด้รวพการ หน้า ๑๖๗

ข้อ บังคับ แจก ตรา ภูมิ กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน หน้า ๑๖๗

ประกาศ กระทรวง ด้ว การ ต่าง ประเทศ แก่ ข้อ ความ โย สัญญา สักด
ไปรษณีย์ ส่วน กรุง สเปน หน้า ๑๖๘

ประกาศ แก่ พระราช บัญญัติ ด้กมณี พยาน หน้า ๑๖๓

ประกาศ กระทรวงโยธา ชิกการ ว่า ด้วย ไซ้ ซึ่ง เครื่อง หมายถึง
กรม ชน หน้า ๑๖๕

ประกาศ แก่ พระราช บัญญัติ กระทรวง พิจารณา ความแพ่ง หน้า ๑๖๕

ประกาศ เรื่อง จำนำ แด่ ชาย ฝาก ที่ ดิน หน้า ๑๖๖

ประกาศ กำหนด ผู้รับ เรือง รวง ขย อนุญาต จำหน่าย ตรา ใน มณฑล

กรุง เทพ ๐๘/๑๐/๒๕๖๖ หน้า ๑๖๗

ประกาศ พระราชบัญญัติ

แก่

พระราชกำหนดต่าง ๆ ปี ร.ศ. ๑๑๘

ประกาศ สังกรานต์

รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘

มี พระบรมราชโองการ ให้ ประกาศไว้ แก่ชน ทั้งปวง บรรดา ที่นับถือ
พระพุทธศาสนา และ ขรรมิเหนียว ปี เตือน วัน คั้น อย่างเช่น ไซ้ ใน สยาม
ให้ ทราบทั่ว กัน ว่า ใน รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘ ฤๅ ปี กุน เอกศก นี้
โดย สุริย คติกาต เปน ปกติ สุรทิน ส่วน จันทร คติกาต มี อธิกมาส ใน ปี น
ณ วัน พุฒ ที่ ๑๒ เมษายน รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘ เปน วัน มหาสังกรานต์
พระอาทิตย์ จะ ขึ้น สุริยเมษ เวลา ป้าย ๒ โมง

วัน พฤษภ ๑๓ เมษายน เปน วัน เหนวี่ วัน ศุกร ที่ ๑๔
เมษายน เปน วัน เถลิง ศก ขึ้น จุดศักราช ใหม่ เปน ๑๒๖๓ เวลา ย่ำ ค่ำ

เพราะฉะนั้น ในปีนี้ การทำบุญ แดงเงิน นักชดถุขย สงกรานต์เป็น ๓ วัน
 ลักษณะจดหมายวันคืนเดือนปี ให้ใช้ดังทุกปีมาคือ ตั้งแต่ วันเสาร์
 ที่ ๑ เมษายน ให้จดหมายลงชื่อมีในที่ทั้งปวงว่า รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๘
 ให้ลงเลขบนคั่นนั้น ๓๒ ตามปีแผ่นดินไปกว่าจะเปลี่ยนครกใหม่ เทยญ
 แต่ ถ้าจะจดหมายวันคืน ตามวิธี จันทรคติ อย่างเก่าให้ใช้ดัง ~~คือตั้งแต่~~
 วันที่ ๓๒ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๗ คือเดือน ๕ ขึ้นค่ำ ๓
 ไปจนวันที่ ๓๓ เมษายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๗ คือเดือน ๖
 ขึ้น ๕ ค่ำ ให้ใช้ว่า ปีกุน ยังเป็น สมฤทธิศก จตุศักราช คง
 เป็น ๓๕๖๐ เดคงเลขที่หลังศกเป็น ๑๑ อยู่ก่อน ~~คือตั้งแต่~~ ๓๕
 เมษายน คือเดือน ๖ ขึ้น ๕ ค่ำตั้งแต่ถึงศกแต่ไป ให้ใช้ว่า
 ปีกุน เอกศก ขึ้น จตุศักราช เป็น ๓๕๖๑ เดเปลี่ยนเลข บนหลังศกเป็น ๓๒
 ตามปีประจำรัชกาล ไปจนกว่าจะสิ้นปี

วันอังคารที่ ๑๕ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๗ วันหนึ่ง - วันจันทร์
 ที่ ๒ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๗ วันหนึ่ง เป็นวันประชุม ถือน้ำ
 พระพิพัฒน์ ถัดยา

วันศุกร์ที่ ๒๑ เมษายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๗ เป็นวัน จะ ทำ
 พระราชพิธีจรด พระนังคัล

วันวิสาขบูชาที่นิยม ในตำบรัอรรถศาสตร์ว่า เป็นวันประสูติ
 แด ครัสร์ พระบรมิพพาน ของ องค์เจ้า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั้น ในปีนี้
 นักชดถุขย ~~คือตั้งแต่~~ มี ๓๑ ใน วัน พุท ที่ ๒๕ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์
 ศก ๑๓๗ วันอาทิตย์ที่ ๒๓ กรกฎาคม เป็นวัน เข้าบูรุมพรรษา

วัน อังคาร ที่ ๒๒ สิงหาคม เปน วัน เข้า บังคิม พรบชา วัน พุทศัปดาห์ ที่ ๑๘

ตุลาคม เปน วัน มหา ปวารณา ที่ เรียกว่า ออก พรบชา

วัน ศุกร ที่ ๓๐ พฤศจิกายน เปน วัน พระราช พิธี ของ เปรียง ยก โคม

วัน เสาร์ ที่ ๓๕ พฤศจิกายน เปน วัน ตก โคม ให้ พระ บรม วงษา นุช

ข้า ทูล ถออง ชุต พระบาท แด่ ราชครู ทราบ ทัก ถิ่น

ถ้า จะ ทำ มาธมชา จาควงศ สันนิมาศ ซึ่ง นิยม ว่า เปน ที่ ชุม นม

พระสังฆ สำนวณ ๓๖๐ พระองค์ พระ สัมมา สัมม พทเจ้า ได้ ทรง แต่งตั้ง

โอรส ปาฏิโมกข์ ใน ที่ ประชุม นั้น ควร ทน วัน พุท ที่ ๓๕ กุมภาพันธ์

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๘๘ ~~วัน~~ ปี พ.ศ. ๒๓๗๑ จะ ได้ ทำ พระราช พิธี ศิวา ราตรี

ณ พระสถาน

พระราช พิธี ตาร ทศก ใน วัน ที่ ๓ ที่ ๔ ตุลาคม ๓ รัตน

ให้การ เปน เสร็จ ใน วัน ที่ ๕ ตุลาคม

พระราช พิธี ถัด มงคล ลง ทำ ใน วัน ที่ ๘ ที่ ๑๐ ที่ ๑๑ ที่ ๑๒

พฤศจิกายน

วัน พุทศั ภาศ ที่ ๑๖ พฤศจิกายน เปน วัน ประชุม ถวาย บังคม

พระบรม รูป

พระราช พิธี ศรี ย่าพวย เริ่ม ตั้ง แต่ วัน อาทิตย์ ที่ ๗ มกราคม

ไป จน ถึง วัน อังคาร ที่ ๑๕ มกราคม ๓๐ รัตน

พระราช พิธี ศรี ปวย เริ่ม ตั้ง แต่ วัน อังคาร ที่ ๑๖ มกราคม ให้ การ

เปน เสร็จ ใน วัน เสาร์ ที่ ๒๐ มกราคม ๕ รัตน

พระราช พิธี สัมพจนรณินท์ จะ ได้ ทำ ตั้ง แต่ วัน ที่ ๒๖ ที่ ๒๗ ที่ ๒๘

ที่ ๒๘ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๘๘

หนึ่ง วันเฉลิม พระชนม พรรษา ใน รัตนโกสินทร์ ศก ๓๓๘ นี้ คง ทำ ใน
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ กันยายน เวลา บ่าย ๔ โมง กับ ๓๐ นาที ตาม
สุริยคติกาล

วัน อดของ พระชนม พรรษา ตกใน วัน ศุกร์ ที่ ๒๒ กันยายน เวลา
บ่าย ๕ โมง กับ ๑๒ นาที ตาม จันทร มาศ

วัน เฉลิม พระชนม พรรษา สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ
แต่ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ รัชกาลที่ ๑
มกราคม ตาม สุริยคติกาล

ในปี นี้ วัน ศุกร์ เป็น วัน ชงไชย วัน ศุกร์ เป็น วัน อธิปัตย์ วัน พฤหัสบดี
เป็น วัน อุกาศน์ วัน อาทิตย์ เป็น วัน โดกวินาศน์

วัน เวลา พระอาทิตย์ เปลี่ยน ขึ้น ราชย์ ใหม่ ซึ่ง เรียกว่า สงกรานต์ เดือน
แต่ พระอาทิตย์ สถิตย์ ราชย์ ห้าม วัน ดฤถ์ มหาสุณ นี้ พระอาทิตย์ ยก
ขึ้น ราชย์ เมษ วัน พุฒ ที่ ๑๒ เมษายน เวลา บ่าย ๒ โมง อยู่จน วัน
เสาร์ ที่ ๓๓ พฤษภาคม เวลาเที่ยง ด้วย กับ ๒๕ นาที

เดือน ห้า วัน จันทร ที่ ๓๓ แต่ วัน พุฒ ที่ ๒๘ มีนาคม รัตนโกสินทร์
ศก ๓๓๗ เป็น วัน ดฤถ์ มหาสุณ แล้ว ยก ไป ราชย์ พฤศก อยู่จน วัน
อังคาร ที่ ๓๓ มิถุนายน เวลา ๑ ยาม กับ ๑๒ นาที

เดือน หก วัน อาทิตย์ ที่ ๑๖ เมษายน แต่ วัน จันทร ที่ ๑ พฤษภาคม
รัตนโกสินทร์ ๕๓๓๘ เป็น วัน ดฤถ์ มหาสุณ แล้ว ยก ไป ราชย์ เมถุน
อยู่จน วัน เสาร์ ที่ ๑๕ กรกฎาคม เวลา บ่าย ๒ โมง

เดือนเจ็ดวันเสาร์ที่ ๑๓ แต่วันอาทิตย์ที่ ๑๔ พฤษภาคม วันโกธินทร
ศก ๑๑๘ เป็นวัน ตฤถิ มหาสูญแล้ว ยกไป รามี่ กรกฎ อยู่จนวันอังคาร
ที่ ๑๕ สิงหาคม เวลา ๘ ทุ่ม

เดือนแปดบุรพาสาด วันจันทร์ที่ ๑๒ แต่วันศุกร์ที่ ๑๖ แต่วันศุกร์
ที่ ๓๐ มิถุนายน วันโกธินทร ศก ๑๑๘ เป็นวัน ตฤถิ มหาสูญ แล้วยก
ไป รามี่ สิ้นที่ อยู่จนวันศุกร์ที่ ๑๕ กันยายน เวลา ๓ ยามกับ ๓๖ นาที

เดือนแปดบุรพาสาด วันศุกร์ที่ ๑๘ กรกฎาคม วันโกธินทร ศก ๑๑๘
เป็นวัน ตฤถิ มหาสูญแล้ว ยกไป รามี่ กัน อยู่จนวันวันที่ ๑๖ ตุลาคม
เวลา ๓ ยามกับ ๑๒ นาที

เดือนเก้าวันเสาร์ที่ ๑๓ แต่วันพุธที่ ๑๖ แต่วันพุธที่ ๓๐ สิงหาคม
วันโกธินทร ศก ๑๑๘ เป็นวัน ตฤถิ มหาสูญ แล้วยกไป รามี่ ดุจ
อยู่จนวันพุธที่ ๑๕ พฤศจิกายน เวลาเที่ยงแล้วกับ ๔๘ นาที

เดือนสิบวันพฤหัสที่ ๑๔ แต่วันพุธที่ ๑๗ กันยายน วันโกธินทร ศก ๑๑๘
เป็นวัน ตฤถิ มหาสูญ แล้วยกไป รามี่ พิศิตร อยู่จน
วันพฤหัสที่ ๑๔ ธันวาคม เวลา ๗ ทุ่มกับ ๑๒ นาที

เดือนสิบเอ็ดวันพฤหัสที่ ๑๒ แต่วันจันทร์ที่ ๑๖ แต่วันอังคาร
ที่ ๓๑ ตุลาคม วันโกธินทร ศก ๑๑๘ เป็นวัน ตฤถิ มหาสูญ
แล้วยกไป รามี่ ธน วันเสาร์ที่ ๑๓ มกราคม เวลาเช้า ๓ โมง
กับ ๑๒ นาที

เดือนสิบสองวันอังคารที่ ๑๔ แต่วันจันทร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน
วันโกธินทร ศก ๑๑๘ เป็นวัน ตฤถิ มหาสูญ แล้วยกไป รามี่ มังกร
อยู่จนวันอาทิตย์ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ เวลา ๓ ทุ่มกับ ๑๒ นาที

๑๘/๑๐/๒๕๖๖

เดือน ข้ายวันอังคารที่ ๓๒ แดวัน อังคารที่ ๑๙ ธันวาคม รัตนโกสินทร์

ศก ๑๓๘ เป็น วัน ศฤกษ์ มหาศุภย์ แด้วยกไปราชย์ กุมภ์ อยู่จนวัน

อังคารที่ ๓๓ มีนาคม เวลาเที่ยง แด้วยกับ ๔๘ นาที

เดือน ยี่วัน พุศ ที่ ๓ แดวัน อาทิตย์ที่ ๒๘ มกราคม รัตนโกสินทร์

ศก ๑๓๘ เป็น วัน ศฤกษ์ มหาศุภย์ แด้วยกไปราชย์ มีน อยู่จนวัน พฤษศ

บดิ์ที่ ๓๒ เมษายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๘

เดือน ตามวันอาทิตย์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๘ เป็น วัน

ศฤกษ์ มหาศุภย์

เดือน สี่วัน จันทร์ที่ ๕ แดวัน อาทิตย์ที่ ๑๘ มีนาคม รัตนโกสินทร์

ศก ๑๓๘ เป็น วัน ศฤกษ์ มหาศุภย์

ไพ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๘ เป็น วัน เสราว ที่จะมี จันทร์ปราศ

ครั้งหนึ่ง ณวัน ศุกรที่ ๒๓ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๘

อันวัน ชรรม ส่วณะ นิยม ตาม วิธ ปักข คณนา เป็น วัน ที่ รักษา พระ

อุโบสถ แด ประชุม พังชรรม ซึ่ง ยก เชอง ก็ไรกับ วัน พระตามเคย มีที่

ไว้ทุกกัน ใน ชาว สยาม ประเทศ ทั้งปวง นั้น ใน ปักข นั้นนับตั้ง แดวัน อาทิตย์

ขึ้นค่า ๑ เดือนห้าเปม ต้นไป จน ถึง วัน ศุกร ขึ้น ๘ ค่า เดือนสี่เปม ๑๒ วัน

คือ วัน จันทร์ ขึ้น ค่าหนึ่งวัน อังคาร ขึ้น ๘ ค่า วัน อังคาร แรมค่า ๑

วัน พุศ แรม ๘ ค่า ในเดือน หก

วัน พุศศ บดิ์ ขึ้น ค่า ๑ วัน ศุกร ขึ้น ๘ ค่า วัน ศุกร แรมค่า ๑

วัน เสาร์ แรม ๘ ค่า ในเดือนแปดบรรพาส่าช

วันจันทร์ ขึ้น ค่า ๑ วัน อังคาร ขึ้น ๘ ค่า ในเดือน ยี่

วัน พุศศ บดิ์ ขึ้นค่า ๑ วัน ศุกร ขึ้น ๘ ค่า ในเดือน สี่รวม ๑๓ วัน

เท่า นั้น นสกกว่า ๑๒ วัน นี้ ก็คง ต้อง กับ วัน พระตามเคย

ประกาศ ตั้ง ผู้บัญชาการ กรมทหารเรือ แต่ผู้บังคับการ กรมต่าง ๆ

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ประมุนทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า พระดำรงษ์ เรือ กรมหมื่นปราบปรบักษ์ ซึ่งทรงเป็น ผู้บัญชาการ กรมทหารเรือ แต่บังคับกรม ช่าง สิบ หมุ่ม กรม ผู้พายกรม พระศขบาต ต้น พระชนม์ เจ ใน ครั้ง นี้ ตำแหน่ง ผู้บังคับ การใน กรมเหล่านี้ ยังว่าง อยู่ จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้กระทรงกระดำหม ~~.....~~ ผู้รับ ในตำแหน่ง ผู้บัญชาการกรม ทหารเรือ แต่โปรดเกล้า ๆ ให้ยก กรม ช่าง สิบ หมุ่ม แต่ กรม ผู้พาย มา ขึ้นใน กระทรง วง ให้ จมื่น ละภักดี องค์ ขวา เป็น ผู้บังคับ การ แต่ตำแหน่ง กรม พระศขบาต นั้น โปรดเกล้า ๆ ให้ หม่อมเจ้า อลังการ เป็น ผู้บังคับบัญชา ต่อ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม วันศุกร์ โทศกสิณทร์ ศก ๑๓๗ เป็นวันที่ ๑๓๐๘๕ ในรัชกาล เป้าขุนนี้

ประกาศจัดการป้องกัน กาฬโรค

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ประมุนทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ประกาศ ให้ทราบทั่วกันว่า ด้วยบัดนี้ ไข้กาฬโรค ได้ เกิด ขึ้น แล้ว ใน เมือง ช่าง กง จึง มี พระราชประสงค์ ที่จะจัดการ ป้องกันไม่ให้ โรค แพร่ นั้น แพร่ กระจาย ตาม มา ถึง พระราชอาณาจักนี้ ได้

จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ตรวจ พระราช บัญญัติ ประกาศ
ให้ ทราบ ทั้ง กัน ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ จัด เกาะ ไร่ เบน ที่ สำหรับ ทำ การ คำน บ้อง กัน โรค ภัย
ตาย แด เบน ที่ ทำ การ ตรวจ โรค ตาม ข้อ บังคับ ใน พระราช บัญญัติ นี้

ข้อ ๒ เรือ ลำ หนึ่ง ลำ ใด ซึ่ง ออก จาก เมือง ช่องกง มา ถึง หน้า
สยาม ใน วัน ฤ ใน ภาย หลัง วัน ที่ ได้ ประกาศ พระราช บัญญัติ นี้
ต้อง แวะ จอด ที่ เกาะ ไร่ แต่ ก่อน ที่ จะ ได้ รับ ใบ อนุญาต ของ คำน บ้อง กัน
โรค ภัย ตราย ให้ โดย เข้า มา ได้ นั้น ต้อง รอ พัก อยุ่ กว่า จะ ครบ กำหนด
เวลา ๙ วัน เต็ม นับ ตั้ง แต่ วัน ที่ ได้ ออก มา จาก เมือง ช่องกง

ข้อ ๓ เรือ ลำ หนึ่ง ลำ ใด ที่ ออก จาก เมือง ใด ๆ ใน ประเทศ จีน
มา ถึง หน้า สยาม ใน วัน ฤ ใน ภาย หลัง วัน ที่ ได้ ประกาศ พระราช
บัญญัติ นี้ ต้อง แวะ จอด ที่ เกาะ ไร่ แต่ ต้อง รอ พัก อยุ่ ที่ นั้น จน ถึง เวลา
ที่ เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ได้ ขึ้นไป ตรวจ บน เรือ แต่ ออก ใบ อนุญาต
ของ คำน บ้อง กัน โรค ภัย ตราย ให้ โดย เข้า มา ได้

ข้อ ๔ ห้าม ไม่ ให้ บุคคล ผู้ ใด นอกจาก เจ้า พนักงาน แพทย์
ฤ ผู้ ช่วย ของ เจ้า พนักงาน แพทย์ นั้น ทำ การ ไป มา ติด ต่อ จาก เรือ ลำ ใด ๆ
ซึ่ง มา จาก เมือง ช่องกง ฤ จาก เมือง ท่า ใด ๆ ใน ประเทศ จีน ไป ยัง ผัง
ฤ จาก ผัง ไป ยัง เรือ ลำ นั้น ฤ จาก เรือ ลำ นั้น ไป ยัง เรือ ลำ อื่น ๆ
ฤ จาก เรือ ลำ อื่น ๆ ไป ยัง เรือ ลำ นั้น ก่อน เรือ ลำ นั้น ได้ รับ ใบ
อนุญาต ของ คำน บ้อง กัน โรค ภัย ตราย ให้ โดย เข้า มา ได้ นั้น เป็น อัน ขาด

ข้อ ๕ ^{08/10/2566} ผู้ เป็น นาย เรือ ฤ คน ผู้ ใด ซึ่ง เป็น ผู้ บังคับ การ ใน
เรือ ลำ หนึ่ง ลำ ใด ที่ ต้อง จอด พัก อยุ่ ตาม กำหนด กติ คำน บ้อง กัน โรค

ภยันตรายนั้น ต้องแจ้งกิจการ ด้วยตัวเรือ ตลอดส่วนเวลาที่ได้เดิน
เรือ มาตามทาง แต่ส่วนการ มีใช้ใบเรือ ไม่มีอย่างไร ในบรรดาทุกเรือ
แลคน โดยสาร แต่ที่เหตุการอื่น ๆ แก่เจ้าพนักงาน แพทย์ ตามที่
เจ้าพนักงาน ผู้ นั้น จะแจ้ง การ แต่ต้องตอบคำถามต่าง ๆ ที่เจ้าพนักงาน
แพทย์ จะถาม นั้น โดยความจริง แล โดยถ้อยคำ แต่ถ้าเจ้าพนักงาน
แพทย์ จะต้องการ ให้จัดเรือ แล เรืออื่น ใช้ อันสมควร สำหรับ ส่งคน
โดยสาร แต่คนลูกเรือ นั้น บก ที่ ส่วน บ้อง กั้น โรค ภยันตราย นั้น ก็ต้อง
จัดให้แต่ ทั้ง ต้องช่วย เจ้า พนักงาน แพทย์ ตามสมควร ในทางอื่น ๆ
ทั่วไป เพื่อให้เจ้าพนักงาน ผู้ นั้น ได้จัดการ ออกใบ อนุญาต ของด่าน
บ้อง กั้น โรค ภายหลัง ยี่สิบสี่ ชั่วโมง ด้วย

ข้อ ๖ เจ้าพนักงาน แพทย์ มีอำนาจ ที่จะขึ้นไป บนเรือ ที่ มาถึง
น้ำหน้าสยาม ได้ทุกตัว แต่ตรวจบรรดาคน ที่ อยู่ในเรือ นั้น ได้ ทั่วหน้า
แต่ถ้าเห็นสมควร จะเรียกรวบรวม ไป สำคัญ แจ้ง ทายการ ไข้เจ็บ สำหรับเรือ
ยังมีสื่อแจ้งจำนวน คน อพยบถูก หนี ผู้ อื่น ๆ ซึ่งเจ้าพนักงาน แพทย์
จะต้อง การ ตรวจ เรือ ให้จัดการ ออกใบ อนุญาต ของด่าน บ้อง กั้น โรค
ภยันตราย นั้น ด้วย ก็ได้ แต่ เจ้าพนักงาน แพทย์ จะต้อง ทำ การ โดยทางที่
ถูกต้อง สอดคล้อง กฎหมาย ตาม ที่ เห็น สมควร ต้องทำเพื่อ ให้รู้ ได้ว่า
ความ สอาดเรียบร้อย ในเรือ แต่ใน บรรดาคน ในเรือ นั้น ๆ มีอยู่
เป็น อย่างไร

ข้อ ๗ ห้ามมิให้เจ้าพนักงาน ศุลกากร ซึ่ง ทำ การ ใน น้ำ ที่
อยู่ เกาะสี่ซัง เกาะเม็ก สมุทรปราการ อนุญาต ให้เรือ ลำหนึ่ง ลำใด ที่ มา จาก
เมือง ชอง กุง จาก เมือง ท่า ไต ใน ประเทศ จีน ที่ ไม่ได้ แสดง ใบ

08/10/2566

อนุญาต บอกร ความ บริสุทธิ์ จากโรค อัน ที่ ควร จะ ได้รับ จาก เกาะ ไม้ นั้น ดำเนิน
ถ่าย สิ้น ก้าว ที่ เกาะ สี่ ข้าง ฤๅ แล่น เอย เข้า มา กรุง เทพ ๗ เปน อัน ชาติ
แต่ บรรดา เรือ ที่ จะ ได้ แล่น ไป อนุญาต เช่น นั้น ให้ ตรวจ ดู แล้ว จึง จะ
ยอม ให้ ดำเนิน ถ่าย สิ้น ก้าว ที่ เกาะ สี่ ข้าง แต่ เอย เข้า มา ยี่ กรุง เทพ ๗
ฤๅ คำ บอกร อื่น ๆ ได้ ไม่ ต้อง มี การ ตรวจ อีก

ข้อ ๘ ให้ เจ้า พนักงาน เทพย์ มี อำนาจ ตาม พระราช บัญญัติ นี้ จัด การ
ตาม ที่ จะ เห็น สมควร ใน บรรดา เรือ ฤๅ คน พัง หลาย อัน มี โรค ติด มา นั้น
เพื่อ บัง กัน ไม่ ให้ โรค แพร่ หาย ได้ ต่อ ไป

ข้อ ๙ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ที่ กระทำ ความ ละเมิด ฤๅ ช่วย กระทำ ความ
ละเมิด อย่าง หนึ่ง ฤๅ ใด คือ พระราช บัญญัติ นี้ แต่ ที่ ผู้ เอย นาย เรือ
ฤๅ กัปตัน ฤๅ ผู้ ไต่ ๆ ซึ่ง มี อำนาจ บังคับ การ ของ เรือ ใหญ่ ฤๅ เรือ เล็ก
ถ้า ไต่ ๆ ที่ ได้ มี ความ ละเมิด นั้น เกิด ขึ้น ก็ ตี ฤๅ เอย เรือ ที่ ได้ ใ้
อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ใน การ ยี่ เปน ความ ละเมิด นั้น ก็ ตี ผู้ นั้น ๆ
จะต้อง ต่าง คน มี โทษ ปรับ เปน เงิน ไม่ เกิน ๒๐๐๐ บาท ฤๅ โทษ จำ ขง
ไม่ เกิน กำหนด เวลา ๖ เดือน ฤๅ ตั้ง รั้ว โทษ ทั้ง สอง สถาน นั้น

ข้อ ๑๐ บรรดา เงิน ค่า ใช้ จำย อัน มี ชัน ที่ รัฐบาล ได้ ออก ใ้ ประทำ ใ้
ใน การ รักษา เลี้ยง ดู คน ที่ ได้ เอา ขึ้น จาก เรือ ไป พัก อยู่ ที่ ตำน บัง กัน
โรค ภัย นานา ราย ที่ เกาะ ไม้ นั้น ผู้ ที่ เปน เฮนแด้ ของ เรือ ตำน นั้น ต้อง ใช้ คน
ใ้ ใ้ รัฐบาล ทั้ง สิ้น

ข้อ ๑๑ พระราช บัญญัติ นี้ ให้ เสนาบดี กระทรวง นครบาล เปน เจ้า
นำ ที่ จัด การ พร้อมด้วย ความ ช่วย ฤๅ หนุน ของ กรม ทหาร ใ้ ใ้ เปน
อัน ใ้ ได้ ตลอด ทุก ประการ

ข้อ ๓๒ ประกาศ พระราชบัญญัติ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม ประกาศ พระราชบัญญัติ ลงวันที่ ๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ นั้น ให้ยกเลิกเสีย

ประกาศ มาใน วันเสาร์ที่ ๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ เป็น วันที่ ๑๓๖๘๘ ใน รัชกาล บัณฑิต

กฎสำหรับ อากร มหรัศพ

จัด เป็น รัฐบาล รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗

ข้อ ๑ กฎสำหรับ อากรมหรัศพจัดเป็น รัฐบาล รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ ข้าหลวงเทศาภิบาล มอญ อาชญาบัตร อากร มหรัศพ ตั้งตัว อย่าง หมายถึง ๓ ซึ่งติดไว้ต่อท้าย กฎ ข้อ บังคับนี้ ให้ไว้แก่ อ้าภอ ในเขต รแวง มณฑล ชุก แขวง ทุกคำเภอ สำหรับผู้ที่ จะ มา ขอ อนุญาต เล่น การ มหรัศพ ต่าง ๆ ตาม พระราชบัญญัติ แต่ให้ กำนัน เป็น ผู้ตรวจ ครา การ เล่น มหรัศพ กำนัน จะ ได้ รับ ประโยชน์ ใน คำ อาชญา บัตร เป็น ลิบ ดต ๓

ข้อ ๓ เมื่อ ผู้หนึ่ง ผู้ใด มีความปรารถนาจะ เล่น การ มหรัศพ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ก็ดี ให้ มา ขอ อนุญาต รับ อาชญา บัตร ต่อ อ้าภอ ว่า ตน จะ ขอ อนุญาต เล่น การ มหรัศพ อย่าง นั้น ที่ คำบด นั้น เมือง นั้น จะ เล่น กดวงวัน กลาง คั้น เวตนาใด จึงจะ เวลา ได้ ให้ ชี้แจง ต่อ อ้าภอ เมื่อ อ้าภอ ได้ ทราบ แล้ว จะ ต้อง ออก อาชญา บัตร ให้ โดยทันที

ข้อ ๕ เมื่อผู้ใดมาขออนุญาตรับ อาชญาบัตร คือ อ่าเภอ จะเดิน
 กว มหรรค์พ ให้ อ่าเภอ ออก อ.ชญาบัตร ให้ แต่เขียนด้วยเส้น หมึก ลง
 ในแบบพิมพ์ อาชญาบัตร ลงวัน คืน เดือน ปี ชื่อ ผู้มา ขอ อนุญาตเดิน
 และจะเดิน กว อย่างไร ที่ ตำบลใด เดือน ตั้งแต่ เวลา ใด ถึง เวลา ใด ทั้งจำนวน
 เงิน ค่า อาชญาบัตร ที่ ได้ เรียก ไว้ ด้วย ให้ ชัดเจน ให้ นาย อ่าเภอ
 เรียกเงิน อ่ากร ค่า อาชญาบัตร ตาม พระราช บัญญัติ เป็น เงิน ถัด แล้ว จึง
 มอบ อาชญาบัตร ให้ แก่ ผู้ขอ อนุญาต ไป แต่ ให้ เขียน คืน ประจำ ค่อ ไว้
 โดย ชัดเจน ด้วย

ข้อ ๕ เมื่อ ผู้ใด รับ อาชญา บัตร ไป เดิน กว ~~มหรรค์พ~~ ตำบล ใด ที่
 กำหนด แล้ว ให้ กำหนด เป็น ผู้ตรวจ ดู ว่า ผู้ที่ เดิน กว มหรรค์พ นั้น ได้ รับ
 อาชญาบัตร ฤๅ ไม่ อาชญาบัตร ถูกต้อง กับ การ เดิน หรือ ทั้ง ที่ ฤๅ
 เดิน ฤๅ ไม่ เมื่อ กำหนด ได้ ตรวจ ดู เห็น ถูก ต้อง แล้ว ให้ ลงชื่อ ไว้ ข้าง หลัง
 ให้ ชื่อ ประจำ ค่อ อาชญาบัตร นั้น มา เป็น เงิน ค่า ธรรมเนียม ร้อย ~~ละสิบ บาท~~
 ถัด ค่อ อ่าเภอ ให้ กำหนด ลง ภาย มื่อ ใน ใบ ประจำ ค่อ คู่ ถัด ว่า คน ได้
 รับ เงิน ค่า ธรรมเนียม สิบ ถัด ไป แล้ว ลง ชื่อ เป็น สำคัญ ถ้า อาชญาบัตร
 ผิด กับ การ ที่ เดิน ให้ กำหนด ระบุ ความ มา แจ้ง แก่ นาย อ่าเภอ เพื่อ ได้
 ปรับ ผู้ ทำ ผิด ตาม พระราช บัญญัติ

ข้อ ๖ เมื่อ อ่าเภอ ได้ เห็น ใบ ประจำ ค่อ คู่ ถัด ซึ่ง กำหนด ระบุ มา ยื่น
 ถูก ต้อง แล้ว ให้ ใช้ เงิน ค่า สิบ ถัด ให้ แก่ กำหนด แล้ว เขา ใบ ประจำ ค่อ
 คู่ ถัด นั้น ^{๐๘/10/25๖๖} บิด ลง ไว้ กับ ต้น พระง์ ค่อ เดิม เป็น ใบ เสร็จ ของ กำหนด ให้ ตรง
 หน้า เบอร์ ระบุ สำหรับ ผู้ตรวจ จะ ได้ ตรวจ ให้ เป็น หลัก ถาน

ข้อ ๗ การตรวจจับผู้ลักเล่น การ มหรศพ์ ซึ่งมีได้ ขออนุญาต
รับ ขาชาญาบัตร นั้น เป็น นำที่ ของ กำหนด รับผิดชอบ ถ้ากำหนดไม่ ตรวจ
ตรวจ บด้อย ให้มี ผู้ลัก ครอบงำ ได้ กำหนด ต้อง มี โทษ

กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๒๓๖๗

ประกาศ

รับ โใบ อนุญาต เล่น การ มหรศพ์

ด้วย มี พระ บรมราช โอง การ โปรดเกล้า ฯ ว่า อการ มหรศพ์ ซึ่งแต่
เดิม หรือ ใน ศก ๑๓๖๗ นั้น เคย ผูก ขาด ตัด ตอน ให้ เจ้า ภาษี นาย ชากร ขอ
ใบ อนุญาต เก็บ เงิน กับ ผู้ลัก จะ เล่น การ มหรศพ์ นั้น ๆ ตั้ง แต่ วันที่ ๑
เมษายน ร, ศ, ๑๓๖๘ แต่ ต่อ ไป อการ มหรศพ์ นั้น รัฐบาล จะ ได้ เก็บเอง
ทั้ง ดั้น จึง โปรดเกล้า ฯ ให้ ยก มารวม ขึ้น อยู่ใน กรม สรรพากร ใน
จักร และ รัฐบาล

เพราะ ฉนั้น ตั้ง แต่ วันที่ ๑ เมษายน ร, ศ, ๑๓๖๘ แต่ ต่อ ไป ถ้า ผู้หนึ่ง
ผู้ใด ซึ่ง มี ความ ประสงค์ จะ เล่น การ มหรศพ์ ถ้า ใน แขวง อำเภอ ขึ้น ใน
กรุงเทพ ฯ เช่น ตำบล บางลำภู, บาง ยี่เรือ, ตลาด พยุ, คตอง บาง กอกใหญ่,
บาง ชุน นน, บาง เล้า ชง, บาง ยี่ ชั้น, บ้าน ปยุ, บาง พยุ, บาง ตำหรุ,
บาง ส่นก, เกาะ ท่า พระ, คตอง บาง กอก น้อย, บาง ยี่ เรือ, บาง น้ำ ชด,
ตลาด ดัม เต็ง, คตอง ส่าร, วัด ชนะ ดัง คีราม, วัด จักรวรรดิ ราชา วรศ,
กรอก เต้า, วัด ส่าร น้ของษ์, ตลาด น้อย, ส่าม แยก ถนน เจริญ กรุง,
วัด มหา พุทธ มาราม, บาง ขวาง, คตอก กระบือ, บ้าน ดอก ไม้ เพลิง,
สะพาน ยศ เต้, ส่วน มติ, ส่าม กระบือ, บ้าน พาน ถม, บาง ส่าก บน,

08/10/2566

บางขุนพรหม, ส่ามเส้น, ศตอง ส่าม ปะย, เหล่านี้ก็ให้ ไปรับ ใบ อนุญาต
 ที่ กรม สรรพากร ใน กระทรวง นครบาล นั้น เกิด แต่ ถ้า ใน แขวง อำเภอ
 นั้น นอก เช่น อำเภอ ชุม กิจา พิกษย์ ตำบล แจง วัณ, ชุม ภูมิภาค พิษุท
 ตำบล แดง, หม่อม ราชวงษ์ ประพาศ ตำบล ทาหลง, ชุม บุรี วัณษา
 ตำบล คีลิ่ง ชัน, ชุม บวร ชานี้ ตำบล คี ระกระบือ, หมิ่น วิจารณ์ สุทร
 ตำบล บางเขน, ชุม ส่ารามุ บริบาล ตำบล คี ระกระดาน, หม่อม ราชวงษ์ ชัน
 ตำบล หนอง จอก เหล่านี้ ก็ให้ ไปรับ ใบ อนุญาต หรือ ใบ อนุญาต ที่
 กรมการ อำเภอ ซึ่ง ได้ กล่าว นาม ตำบล แล้ว นั้น เกิด ถ้า ห่วง เมือง
 เช่น เมือง ส่ามท ปรวการ เมือง นคร เขื่อน ชัน, เมือง สกปร, เมือง
 ประทุม ชานี้, ก็ให้ ไปรับ ใบ อนุญาต ที่ ออฟฟิศ กรมการ อำเภอ ของ
 เมือง นั้น ๆ ตาม ประกาศ นั้น จง ทุก ประการ แต่ ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ ใด ยัง ชัน
 ไม่เชื่อ พัง ประกาศ นี้ แล้ว เจ้าพนักงาน ตรวจ จับ ได้ ก็ จะ ได้ ปรับ ใหม่
 ลง โทษ ตาม พระราช บัญญัติ

อนึ่ง ถ้า เจ้าพนักงาน ผู้ใหญ่ หรือ เจ้าพนักงาน ผู้ตรวจ ของ กรม สรรพากร
 ใน จะ เข้า ออก ตรวจ ใน โรง หรือ ที่ เล่น การ มหรศัพ แต่ ใบ อนุญาต
 ที่ได้ ขอ อนุญาต ไป นั้น ก็ ให้ ผู้จัดการ หรือ เจ้า ของ ที่ เล่น การ มหรศัพ
 นั้น ก็ ให้ ยอม อนุญาต ให้ เจ้าพนักงาน ผู้ใหญ่ แต่ เจ้าพนักงาน ผู้ตรวจ
 การ นี้ ได้ เข้า ออก ตรวจ ได้ โดย สดวก ทุก ๆ ครั้ง ทุก ๆ คราว
 อย่า ให้ เปน ที่ ขัด ขวาง ได้ โดย เปน อัน ขาด ถ้า มี คน นั้น เจ้าพนักงาน จะ รือ
 ว่า ผู้ นั้น ยัง หา ได้ รั้ม ใบ อนุญาต ไม่ หรือ รับ รับ คำ แล้ว ไป เล่น ชัน ดัง
 จะ ได้ ปรับ มี โทษ เท่า กับ ผู้ ที่ ไม่ได้ ขอ อนุญาต

รายชื่อการเดินซึ่งเข้าด้วยอากรมหรัพพ มีอัตราดังต่อไปนี้

ลำดับ	รายการ	ตารางวัน		ตารางวัน	
		๑, ๓, ๕	๒, ๔, ๖	๑, ๓, ๕	๒, ๔, ๖
๑	โหวตราคา	๔	๔	๖	๖
๒	รถรับไทย รามเกียรติ์	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐
๓	,, อีหลา	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
๔	,, อีเสวก	๓๒	๓๒	๓๒	๓๒
๕	,, เบ็ดเตล็ด	๖	๖	๖	๖
๖	,, ... เบ็ดเตล็ด มีตัว ๓๕ ตัว	๑	๑	๑	๓๒
๗	รถรับชาวไทย, รถรับแขก	...	๓๒	...	๔๗
๘	...	๔	๔	๖	...
๙	รถรับชาวไทย ชนิดต่าง ๆ	๔	๔	๖	...
๑๐	หนังสือไทย	๓	๓	๓	๓๒
๑๑	หนังสือต่าง ๆ	๓	๓	๓	๓๒
๑๒	หนังสือไทย	๓๒	...
๑๓	หนังสือต่าง ๆ	๓๒	...
๑๔	หนังสือจีน	...	๓๒	...	๔๗
๑๕	หนังสือต่าง ๆ	๓๒	...
๑๖	เพลง	๓	๓	๓	๓๒
๑๗	สิ่งกรงวา	๓	๓	๓	๓๒
๑๘	เง็ก	...	๓๒
๑๙
๒๐	๕	...

08/10/2566

รายชื่อ การ ทะเบียน ซึ่ง เข้า ด้วย ขากร มหรศพ มี อัตรา ดัง ต่อ ไป นี้

ร.ท.	รายการ	กลางวัน กลางคืน		กลางวัน กลางคืน	
		บ, อ,	บ, อ.	บ,	อ,
๒๓๑	กลอง ยาว	---	๓๒	---	---
๒๓๒	ดาวแพน	---	๓๖	---	---
๒๓๓	มอญ เต ทวาย รำ	---	๓๖	---	---
๒๓๔	พิณพาทย์, มโหรี	๓	๓	๓	---
	กลองแขก สำหรับใหญ่				
๒๓๕	พิณพาทย์, มโหรี	---	๓๒	---	๕๘
	กลองแขก สำหรับเล็ก				
๒๓๖	ศุภชัย สุวัต ศพ จำพวก	๘	๘	๓๒	---

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม วันโก ดินทร ศก ๒๔๗

ต้บ ดย, เอ, แกรเอม

กรม สรรพากร ใน

พระ ราชกำหนด ลักษณะ ช่ม ชื่น ดวง ประเวณี

รัตน โกสินทรศก ๑๓๘

คู่ภักดิ์ พระพุทธเจ้าองค์แรก เปน องค์แรก ดวง แล้ว ๒๕๕๑ พรรษา ษัษฐบัณ
 กาด จันทร คตินิยม • จุดศักราช ยัง เปน ๑๒๒๐ • ระยะเวลาตั้งจักรวรรดิครมาศ
 กฤษณ บัณช นวมีศั สร้อยศัวัช • รัตน โก สินทรศก ๑๓๘ เมษายน มาศ
 จะ ตฤตะ มาศหะคุณ พิเศษ ภาววาร บัญจุม รัชกาล ทวศติงตะติมะตั้ง
 วัจจร ทวชักสัระคุตะระ ษัหัลล์ตะมุประวี ะระระหัลล์มะ ทิวสะเซตวี บริเวณ
 กาด กำหนด

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ บดินทรเทพย มหามัญญ
 บรูศัย รัตนราชวโรดม ธรรมพงษ์ บริพัตร ธรรมชัยราชินิกโรดม จาตุรันต
 บรม มหาจักรพรรดิราชสังกาศ บรมธรรมิกมหाराชาธิราช บรมนารถ
 บพิตร พระจุลจอมเกล้า เจ้า อยู่หัว • ผู้ ทรง พระคุณธรรม อัน ประเสริฐ
 เสด็จ ครอบงม พระ ที่นั่ง จักรกรี มหาประคตาท บรมราช พิมาณ โดย สฐาน
 อุตวากิมุช ภาย ได้ พระ มหาว พตต เสวครฉัตร เหนือ รัตน บรยงก์ พร้อม
 ด้วย พระ บรมวงษานุวงษ • แด่เส่นำบดี รัฐมนตรี องค มนต์วี ษัษฐตตของ
 ษัฎ พระบาท กระจวัชชาติ ราชบริพาร ฝ่าย ทหาร พลเรือน ฆัษฐตตของษัฎ
 พระบาทบงกษ โดย กำหนดตำแหน่ง เปน อัน ดับ กัน

จึง มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบทั่ว
 กัน ว่า พระราชกำหนด กฎหมาย เดิม ที่ ว่า ด้วย การ ช่มชู้ น ทำ ข้าเรา ผู้หญิง
 นั้น ยัง บก พร้อง อยู่ ภาย ประการ เป็น เหตุ ให้ เกิด ความ สง ใส ย ต่าง ๆ
 ใน การ พิจารณา พิพากษา คดี ที่ กล่าว หา กัน ว่า ช่มชู้ น ทำ ข้าเรา จึง
 ทรง พระราช ดำรัส ให้ เห็น สมควร ให้ แก่ ไซ พระราชกำหนด กฎหมาย นั้น
 เสีย ใหม่ ให้ ชัด เจน ดี ชน กว่า แต่ ก่อน

เหตุ นั้น จึง มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ คราว พระราช
 กำหนด ไว้ คือ ไป ดังนี้

นาม แดง วัน กำหนด ไซ พระราชกำหนด นี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนด นี้ ให้ เรียกว่า พระราชกำหนด ดัษณระระระระ
 ดวง ประเพณี รัตนโกสินทรศก ๓๑๘ แด ให้ ไซ ได้ ตั้ง แต่ วัน ที่ ได้ ทรง ไซ
 พระราชกำหนด นี้ เป็น ต้น ไป ตลอด ทั่ว พระราชอาณาจักรสยาม

เด็ก กฎหมาย

มาตรา ๒ บันดา พระราชกำหนด กฎหมาย เก่า บท ไต ซึ่ง ยัง มิ ได้
 ให้ ยก เลิก เสีย นั้น ถ้า เป็น การ ขัด ขวาง กับ ความ ใน พระราชกำหนด นี้
 ใน ข้อ ไต ข้อ หนึ่ง แล้ว ก็ ย่อ ให้ ยก เอา พระราชกำหนด กฎหมาย บท นั้น
 มา ลบ ดัง ข้อ ความ ใน พระราชกำหนด นี้ ให้ ถือ เสีย ว่า เหมือน ดัง
 ได้ ยก เลิก พระราชกำหนด กฎหมาย บท นั้น เสีย ช่น

ข่มขืนทำชำเรา

มาตรา ๓ ชายใดทำชำเราด้วยหญิงในเหตุ ๔ ประการ ดังที่
จะกล่าวต่อไปข้างล่างนี้ ท่านว่าชายผู้นั้นข่มขืนทำชำเราหญิง คือ

ข้อ ๑ ขืนใจหญิง

ข้อ ๒ หญิงยินยอม

ข้อ ๓ หญิงยินยอมด้วยชายชู้เชย จะทำร้ายแก่ร่างกาย แต่ชีวิต
หญิง ๆ มีความกลัวจึงยินยอม

ข้อ ๔ หญิงยินยอมก็ดี ถ้าไม่ยินยอมก็ดี แต่หญิงนั้นยังมีอายุ
ต่ำกว่า ๑๖ ปีลงมา

ตง โทษ ถาน ข่มขืนทำชำเรา

มาตรา ๔ ชายใดข่มขืนทำชำเราหญิงดังเช่นว่าไว้ใน มาตรา ๓
พิจารณากฎเกณฑ์ให้ตง โทษจำคุกไว้ตั้งแต่ ๓๐ ปีลงมา . กับให้ทำการ
หนักด้วยก็ได้ ถ้ามิให้ทำการหนักด้วยก็ได้ แล้วจะปรับเป็นเงิน
ทำชดเชยให้แก่หญิงตั้งแต่ ๓๐๐๐ บาท ลงมาด้วยก็ได้

อนึ่งผู้ใดได้รับ โทษ ถาน ข่มขืนทำชำเราครั้งหนึ่งแล้ว . ภายหลัง
ยังกลับซุ่มกระทำความผิดอีกเป็นครั้งที่ ๒ ที่ ๓ ต่อไป . จะให้ตงโทษ
เข็ญตั้งแต่ ๒๐ ปี ลงมา . เพิ่มเข้ากับโทษจำคุกแลโทษปรับ อีกด้วยก็ได้

ทำชำเราผิด รรรมดา ให้ตง โทษ

มาตรา ๕ ผู้ใดทำชำเราทาง เวจรมรรคก็ดี ถ้าทำชำเราด้วยสัตว
เตรรานผิด รรรมดา โดยยักก็ดี . พิจารณาเป็นลำดับให้ตง โทษจำคุก
ตั้งแต่ ๓๐ ปีลงมา^{๖๖} กับให้ทำการหนักด้วยก็ได้ ถ้ามิให้ทำการหนัก
ด้วยก็ได้

อนึ่ง ผู้ใด ได้รับ โทษ ตาม ความผิด ที่ได้ มา ใน มาตรา ๕. นั้น ครั้งหนึ่ง
แล้ว ภายหลัง ยัง กลับ ชื่น กระทำผิด ดังอีก เป็นครั้งที่ ๒ ที่ ๓ ต่อไป
จะ ให้ ลง โทษ เขียน ตั้งแต่ ๖๐ ที่ ลง มา เพิ่ม เข้า กับ โทษ จำคุก อีก ด้วย ก็ได้

ลง โทษ ผู้พยายาม จะ กระทำ ชำเรา ผิด ขรรคมดา โดลก

มาตรา ๖ ผู้ใด พยายาม เพื่อ จะ ช่ม ชื่น ทำ ชำเรา ก็ดี เพื่อ จะ ทำ ชำเรา
ทาง เวจรมรรค ก็ดี แต่ เพื่อ จะ ทำ ชำเรา สัตว์เดรณาน ก็ดี ซึ่ง เป็น การผิด
ต่อ มาตรา ๓ มาตรา ๔ แต่ มาตรา ๕ แห่ง พระราชกำหนดนี้ พิจารณา
เป็น สัตย์ ให้ ลง โทษ จำคุก ไร่ ตั้งแต่ ๕ ปี ลง มา กับ ให้ ทำ การหนัก ด้วย
ก็ได้ ฎามี ให้ ทำ การหนัก ด้วย ก็ได้ แล้ว จะ ปรับ เป็น เงิน ทำ ซอญ
ตั้งแต่ ๕๐๐ บาท ลง มา ด้วย ก็ได้

ลง โทษ ผู้ สุ่ม รั้ เป็น ใจ แด ช่วย อุดหนุน

มาตรา ๗ ผู้ใด สุ่ม รั้ เป็น ใจ ด้วย ฎา ช่วย ชุด หนุน ต้น เหตุ ใน การ
ช่ม ชื่น ทำ ชำเรา ก็ดี ฎา ใน การ ชำเรา ทาง เวจรมรรค ก็ดี ฎา ทำ
ชำเรา ด้วย สัตว์เดรณาน ก็ดี พิจารณา เป็น สัตย์ ให้ ลง โทษ จำคุก ตั้งแต่ ๓ ปี
ลง มา กับ ให้ ทำ การหนัก ด้วย ก็ได้ ฎามี ให้ ทำ การหนัก ด้วย ก็ได้
แล้ว จะ ปรับ เป็น เงิน ทำ ซอญ ตั้งแต่ ๓๐๐ บาท ลง มา ด้วย ก็ได้

คำ อธิบาย

ในการ ทำ ชำเรา นั้น แต่ เพียง ชาย จนถึง ทวาร หึง เท่านั้น ก็ ให้ ถือ ว่า
ถึง ชำเรา ก็ เดียว

พระราชกำหนด ลักษณะ หมิ่น ประมาท

ด้วยการ พุทธ ฎา เขียน ถ้อย คำเท็จ ออก โฆษณาการ

รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘

ศุภมัตถุ พระพุทธเจ้าสัมภาต เป็น องค์ภาค ดวงแก้ว ๒๔๔๑ พรรษา บัณฑิตนัก
ภาต จันทร คตินิยม จุลศักราช ยัง เป็น ๑๒๖๐ วราหะสังวัจฉระจัตตมาศ
กฤษณปักช นระมีตถัสสุริยคคิวัช รัตนโกสินทรศก ๑๑๘ เมษายน มาศ
จะตุตตะมาศ พระจุฬาราชมนตรี ภูมวารมัญจนรัชกาล ทั่วทิศสังคิมะสังวัจฉระ
ทวาริก ติจะตุตตะระสังหัสสะมุประวิ ทะคะสังหัสสะสังวัจฉระตรี บริเขตภาคกำหนด

พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ มหิตินทรเทพยมหามงกุฎ
บุรุษยรัตนราชวงษ์ ตรีศตมพงษ์บริพัตร วรชัยราชชนิกโรดม จาตุรันต
มโหรีบุษยามังกรพรตราชสังกาศ บรมชรรวมิกมหाराชาธิราช บรมนารถ
บพิตร พระ จตุจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ผู้ทรง พระคุณ ชรรม อัน ประเดิริฐ
เด็จ ออก ณพระที่นั่งจักรกรี มหา ปราสาท บรมราชพิมาน โดย สุฐาน
อุตราภิมุข ภายใต้ พระ มหามณเฑียร เสด็จจรณศัตร เห็น รัตน บรรงก พร้อม
ด้วยพระบรมวงษานุวงษ์ แดเด้นาบดี รัฐมนตรี องคมนตรี ชาติทูตของชาติ
พระมหากษัตริราชบริพาร ฝ่ายทหารพลเรือน ฝ่ายทูตของ ชาติพระบาทมงกุษ
โดยกำหนดตำแหน่งเป็น อัน ตับ กัน

จึง มีพระ บรมราช โองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ทราบ ทั่ว
กันว่า แต่ก่อน มา ก็มี พระราชกำหนด กฎหมาย สำหรับ ตั้ง โฆษเ แต่ ปรับ

ใหม่กัน ในการ กล่าว ถ้อย คำ วาจา หยาม ชำ คำ ประจาน กัน ต่าง ๆ ด้วยปาก ให้เป็นที่ อับอาย อดสู เมื่อ ผู้ใด กระทำผิด ดวง ตระเม็ด ต่อ พระราชกำหนด กฎหมายนี้ ก็ต้องรับ โทษ ฎา ถูก ปรับใหม่ ความโทษานุโทษ ไป ส่วน ทัง อยู่ มา ภายหลัง บ้าน เมือง วัฒนานคร รุ่งเรือง เจริญ มาก ขึ้น กว่า ก่อก่อน อาณา ประชา ราษฎร ทั้หลาย ก็ มีความ เป็น อิศวรภาพ แก่ ตัว ัน มาก ัน มี โอกาส แล่ส ความ เห็น ของ คน โดย เรียบ เรียง แต่ง เป็น หนังสือ วิวินิจฉัย ความ เป็นไป ใน ทาง ราชการ รักษา บ้าน เมือง บ้าง ความ ประพฤติ ดี แด่ ชั่ว ของ ข้าราชการ บ้าง แด่ ความ ประพฤติ ดี แด่ ชั่ว ของ อาณา ประชา ราษฎร บ้าง แล้ว เขา ย่อ ก ประการ ษณะ มา เขียน ลง ใน หนังสือ บั้ครุ ด้น เท่ ทั้ บ้าง ส่ง ไป ลง ใน หนังสือ พิมพ์ ่อาง ๆ บ้าง ให้ ู้ ทั้ กัน โดย ไม่ ต้อง มีความ หวั่น หวาด แก่ ความ ผิด ร้าย อย่ง ไร การ เช่น นี้ มี คุณ บ้าง ก็ มี มี โทษ บ้าง ก็ มี ส่วน ที่ มี คุณ นั้น คือ ผู้ ก่อกัน แล่ส ความ เห็น ของ คน โดย ้ำใจ สัจจริต นราศ าสะ ความ รัก และ ความ โกรธ ัน มีความ เจตนา หา แด่ ความ ชั่ว ร้าย ัน ไม่จริง มา ไล่ โทษ ท่าน ให้ เป็น ที่ เลื่อม เสียด ซื่อ เสี่ยง แด่ เกียรติคุณ ความ ดี ไป ส่วน ที่ มี โทษ นั้น คือ ผู้ ที่ กล่าว นั้น แล่ส ความ เห็น ของ คน โดย ้ำใจ ัน สัจจริต กอบ ไป ด้วย ความ รัก แด่ ความ โกรธ ัน ได้ มีความ เจตนา ต่อ ประโยชน์ ัน ดี แก่ บ้าน เมือง และ ประชาชน ทั้ ไป หาก มี ใจ อาสา ฏ ท่าน อยู่ แล้ว ับบ แต่ง ความ ชั่ว ร้าย ัน ไม่จริง มา ไล่ โทษ ท่าน ให้ เป็น ที่ เลื่อม เสียด ซื่อ เสี่ยง แด่ เกียรติคุณ ความ ดี ไป

ครั้น อยู่ มา ในรัชกาลที่ ๔ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ใ้ ออก

ประกาศ ว่า ด้วย ทั้ง หนังสือ และ ดง หนังสือ พิมพ์ ใจ ความ ว่า คน ที่ เขียน
 หนังสือ ทั้ง ๒ ฎา ส่ง ไป ดง หนังสือ พิมพ์ ก้าว นินทา ว่า ประจาน คน อื่น นั้น
 ล้อ ความ พิรุณ ของ ตนเอง ว่า ข้อ ความ ที่ ตน กล่าว นั้น เป็น ความ ไม่ จริง
 ถ้า จริง แล้ว ทาง ที่ จะ ว่า นั้น ก็ ยั มี อยู่ คือ ที่ โรง ศาล ฎา ทูตเกล้า ฯ
 ถวาย ฎีกา ได้ โดย เปิด เผย ไม่ ห้าม เมื่อ ผู้ใด ทั้ง หนังสือ ฎา ส่ง หนังสือ
 ไป ดง ใน หนังสือ พิมพ์ นั้น ถึง ว่า จะ มี กหน้า คำ ชื่อ ฎา กล่าว โทษ บ้านเมือง
 ต่าง ๆ ก็ จะ ไม่ ทรง ซำระ สละล้าง ให้ แต่ ความ ใน ประกาศ นี้ ยัง ห้าม ข้อ
 บัญญัติ ได้ ไม้ ว่า การ ที่ ทั้ง หนังสือ ฎา ส่ง นิ่ง รือ ไป ดง ใน หนังสือ พิมพ์
 ต่าง ๆ ก็ กล่าว นินทา ว่า ประจาน กัน ด้วย ความ เถ็จ นี้ จะ เปน ความ ผิด
 ฎา ไม่ ผิด และ จะ ควร มี โทษ ฎา ไม่ ควร มี โทษ เหตุ ฉนี้ จึง ทรง พระ
 ราชดำริ เห็น สำนักร จะ ให้ มี พระราชกำหนด กฎหมาย ขึ้น ไว้ ให้ เขน
 บัน ทัก ดำหรับ วิจิริง ฉัย ข้อ คดี วิฉาท ซึ่ง จะ เกิด ใน การ เช่น นี้ ต่อ ไป ภาย น้า
 พระ บรมราช โยงการ ดำริ ตี เห็น เกเกล้า ฯ ดัง ให้ ตรา พระราช
 กำหนด ขึ้น ไว้ ต่อ ไป ดัง นี้

นาม พระราชกำหนด

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้ ให้ เรียกว่า พระราชกำหนด ลักษณะ ห้าม
 ประมาท ด้วยการ พุด ฎา เขียน ถ้อยคำ เ็จ ออก โธษนา การ รัตน
 โกลี นทรศึก ๑๑๘

กำหนด วัน ใช้ พระราชกำหนด

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ ให้ ใช้ เปน กฎหมาย ทัว พระ ราช
 อาณาเขต สยาม ตั้งแต่ วันที่ ได้ ลง ใน พระราชกำหนดนี้ เปน ต้น ไป

ห้ามไม่ให้ยกเอา กฎหมายเก่า มา ตบ ต้าง พระราชกำหนดนี้

มาตรา ๓ บัญชา พระราชกำหนด กฎหมายเก่า บท โศก ซึ่ง ยังมีอยู่ ให้ยก
เลิกเสีย นั้น ถ้าเป็น การ จัด ขวาง กับ ความ ใน พระราชกำหนดนี้ ใน
ข้อใด ข้อหนึ่งแล้ว ก็อย่า ให้ยกเอา พระราชกำหนด กฎหมาย บท นั้น มา
ตบ ต้าง ข้อ ความ ใน พระราชกำหนดนี้ ให้ ถ้อย เดียว - เหมือน ดัง ได้ยก
เลิก พระราชกำหนด กฎหมาย บท นั้น เสีย นั้น กับ ประกาศ ใน ราชกิจ
ที่ ๕ ซึ่งว่า ด้วย การ ทิ้ง หนังสือ และ ลง หนังสือ พิมพ์นั้น ก็ ให้ยก เลิก
เสีย ด้วย เหมือน กัน

หมิ่น ประมาท พระ ผู้ เป็น เจ้า พระ อรรค มเหสี

พระบรมโอรสาธิราช เสด็จฯ ผ่านดินแดน ประเทศ

มาตรา ๕ ผู้ใด หมิ่น ประมาท พระ ผู้ เป็น เจ้า ซึ่ง ดำรง สยาม รัฐมณฑล
ฤๅ สมเด็จ พระ อรรค มเหสี ฤๅ สมเด็จ พระ บรมโอรสาธิราช กิติ ฤๅ
สมเด็จ พระ มหา ราชกุมารี ราชเจ้า ผู้ ครอง เมือง ต่าง ประเทศ ฤๅ มหา
ประธานาธิบดี ผู้ ครอง เมือง ต่าง ประเทศ ซึ่ง มี ทาง พระราชดำ พันธ์ มิตร
ไมตรี อัน สัมพันธ์ ด้วย กรุง สยาม กิติ โดย กิถาว เจรจา ด้วย ปาก ฤๅ เขียน
ด้วย ตาย ตั๊กขณ อักษร ฤๅ กระทำ การ อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง ใน ที่ เบียดเบียน
ทาม กลาง ประชุม ชน ที่ หลาย ด้วย กาย วาจา อัน มี บังคับ ซึ่ง เปน ที่ แสบเห็น
ได้ ซัด ว่าเป็น การ หมิ่น ประมาท แท้ ท่าน ว่า ผู้ นั้น กระทำ ผิด

เมื่อ พิจารณา เปน สักย ว่า ผู้ นั้น กระทำ ผิด ข้อ ห้าม ดัง เช่น กิถาว
มานี้ แล้ว ก็ ให้ จำคุก ใจ ไม่เกิน กว่า ๓ ปี ฤๅ ให้ ปรับ เป็น เงิน ไม่เกิน
กว่า ๕๐๐ บาท ฤๅ ทั้ง จำคุก และ ปรับ ด้วย

08/10/2566

แต่ถ้า ใน เมือง ต่าง ประเทศ ของ สมเด็จพระ มหา ธรรมราชา ธิราชเจ้า

• ฎา มหา ปรชานาธิปัตย์ ซึ่ง ญู หมิ่น ปรมาท นั้น ไม่มี กฎหมาย ห้าม และ
• ลง โทษ คน ใน บังคับ ของ เมือง ต่างประเทศ นั้น ใน การ หมิ่นปรมาท
• พระผู้เป็นเจ้า ซึ่ง ดำรง ด้ยาม รัฐมนตรี โดยกล่าว เจรจา ด้วย ปาก
• ฎา เขียน ด้วย ด้ายดิษณ อักษร ฎา กระทำ การ อย่าง ไต อย่าง หนึ่ง ใน
• ที่ เบ็ดเมย ทาม กลาง ประชุม ชน ทั้ง หลาย ด้วย กาย วาจา อัน มิ บัง ควร
• ซึ่ง เปน ที่ แดเห็น ได้ ชัด ว่า เปน การ หมิ่น ปรมาทแล้ว ก็ ห้าม มิ ให้ พ้อง
• และ มิ ให้ ลง โทษ แก่ ผู้ หมิ่น ปรมาท สมเด็จพระ มหา ธรรมราชา ธิราชเจ้า
• ฎา มหา ปรชานาธิปัตย์ ผู้ ครอง เมือง ต่าง ประเทศ ตาม มาตรา นี้ เหมือน กัน
• ยุง ให้ ราชบุตร มี ใจ กำเริบ ต่อ ลู้อ่านาจ แผ่นดิน

• บรรจง ๕ ผู้ใด กล่าว เจรจา ด้วย ปาก ใน ทาม กลาง ประชุม ชน ทั้ง หลาย
• ด้วย คน เอง ก็ ดี ฎา โฆษณา ประกาศ ด้วย ตัว เอง ก็ ดี ฎา ดำแดง ด้วย ตัว
• เอง ก็ ดี ฎา ยัง ให้ ผู้อื่น ทำ แทน ตัว เอง ก็ ดี ใน สรรพ ล้อยคำ วาจา
• ฎา ด้ายดิษณ อักษร ฎา เครื่อง หิมาย ต่าง ๆ ฎา สิ่งอื่น อัน เปน ที่ ให้
• เข้ม ใจ ได้ ชัด เจน ฎา ให้ เปน ที่ แดเห็น ได้ ชัด เจน ซึ่ง เปน ข้อ ความ
• ฎา สิ่ง ที่ มิ บัง ควร ด้วย มี ความ ปราถนา จะ ให้ เปน เหตุ อัน ร้าย
• ล้าม ประการ ดังนี้ คือ

• ข้อ ๑ เพื่อ จะ ยุง ส่ง เสริม ให้ อาณา ปรช ราชบุตร ทั้ง หลาย คิด
• เขา ใจ ออก ห่าง จาก ความ ซื่อ ดี ตย์ สวา มิภักดี ต่อ พระ ผู้เป็น เจ้า ซึ่ง
• ดำรง ด้ยาม รัฐมนตรี ก็ ดี ฎา เพื่อ จะ ยัง ให้ รัฐบาล ฎา พระราช

ประเพณี สำหรับ การ ปก ครอง บ้าน เมือง อัน ได้ ตั้ง ขึ้น ไว้ แล้ว ตาม
กฎหมาย ฎา รัฐมนตรี ฎกา ฎา การ พิจารณา พิพากษา คดี ทั้งปวง ตาม
กฎหมาย ของ สยาม รัฐธรรมนูญ นี้ ก็ ดี ให้ เปน ที่ หมั่น ประมาท คุ อุ
ใน ท่าม กลาง ประชัม ชน ทั้งหลาย ทั้ง ไป ประการหนึ่ง

ข้อ ๒ เพื่อ จะ ยุง ตั้ง เสริม ให้ อาณา ประชา ราชฎร ทั้งหลาย คิด ก้าว
เปลี่ยน แปร ก่อ ไข พระราช ประเพณี ราชการ สำหรับ ปก ครอง สยาม
รัฐธรรมนูญ อัน ได้ ตั้ง ขึ้น ไว้ แล้ว ตาม กฎหมาย ใน ทาง ไต ทาง หนึ่ง
นอกจาก ทาง ที่ ชอบ ด้วย กฎหมาย ประการ หนึ่ง และ

ข้อ ๓ เพื่อ จะ ยุง ตั้ง เสริม ให้ อาณา ประชา ราชฎร ทั้งหลาย มี ใจ
เกลียด ชัง ชัง กัน แล กัน แล้ว ก่อ การ ประทุษ สุร้าย ติง ต่าง ๆ ประการ หนึ่ง
ห้าม ว่า ผู้ นั้น กระทำ ผิด

เมื่อ พิจารณา เปน สัตย์ ว่า ผู้ นั้น กระทำ ผิด ข้อ ห้าม ดัง เช่น กล่าว
มา แล้ว ก็ ให้ จำคุก ไว้ มี กำหนด ไม่ เกิน กว่า ๓ ปี ฎา ให้ ~~ปรับ เบเนดิน~~
ไม่ เกิน กว่า ๓๕๐๐ บาท ฎา ทั้ง จำคุก แด ปรับ ด้วย เว้น ไว้ แต่ ผู้ นั้น มี
ความ ประสงค์ แต่ จะ ชี้ แจง ความ พดง พดาด ฎา ความ ไม่ ได้ มบริบูรณ์
ในการ ปฏิบัติ น้า ที่ ราชการ ของ รัฐบาล ก็ ดี ฎา ใน ข้อ ความ ของ พระราช
ประเพณี สำหรับ ปก ครอง บ้าน เมือง อัน ได้ ตั้ง ขึ้น ไว้ แล้ว ตาม กฎหมาย
ทั้ง หมด ฎา แต่ ส่วน ไต ส่วน หนึ่ง ก็ ดี ฎา ใน ข้อ ความ ของ การ พิจารณา
พิพากษา คดี ความ กฎหมาย คือ

ข้อ ๑๘/๑๐๓๓๓ คือ ผู้ นั้น ซึ่ง กล่าว เจรจา พุด ฎา เขียน ฎา โฆษณา
ประกาศ เห็น ว่า การ ปฏิบัติ น้า ที่ ราชการ ของ รัฐบาล อย่าง นั้น ฎา

พระราชประเพณี สำหรับ ปกครอง บ้านเมือง อย่างนั้น จะเปน ดูกว่า ฤๅ จะ
เปน ที่พอ ใจ กว่า การ ปฏิบัติ นำ ที่ ราชการ ของ รัฐบาล ฤๅ พระ ราช
ประเพณี สำหรับ ปก ครอง บ้าน เมือง อัน ใด ตั้ง ขึ้น ไว้ ตาม กฎหมาย ซึ่ง
ยังมี ครม อยู่ใน สมัย นั้น

ข้อ ๒ กล่าว คือ ผู้ นั้น มี ความ ประสงค์ แต่ จะ แนะนำ ให้ อาณา ประชา
ราษฎร ทั้ง หาย คิด การ เปลี่ยน แปลง แก่ ไช พระ ราช ประเพณี ราชการ
สำหรับ ปก ครอง ดิษ ยม รัฐ ณ ทศ อัน ใด ตั้ง ขึ้น ไว้ แล้ว ตาม กฎหมาย ใน
ทาง ไต ทาง หนึ่ง ซึ่ง ไม่ เปน ที่ ห้าม ตาม กฎหมาย และ

ข้อ ๓ กล่าว คือ ผู้ นั้น มี ความ ประสงค์ แต่ จะ ชี้แจง ให้ เห็น ว่า
ชนบ ชรรวม เนียม ราชการ อัน ไต อัน หนึ่ง ซึ่ง ตน เชื่อ ว่า นำ ให้ เกิด ผล อัน
ไม่ ดี ยั ให้ อาณา ประ ชา ราษฎร ทั้ง หาย มี น้ำ ใจ กระ ค้าง กระ เตื่อง
เกลียด ซึ่ง ซึ่ง กัน แด กัน จน จะ เกิด อันตราย ขึ้น เพื่อ จะ ให้ ถอน ฤๅ แก่ ไช
ชนบ ชรรวม เนียม ราชการ อัน นั้น ได้

เมื่อ ผู้ นั้น มี ความ ประสงค์ แต่ จะ ชี้แจง ข้อ ความ ซึ่ง ได้ ยก เว้น ไว้ ๓ ข้อ
เหมือน ดัง ว่า มา นี้ แล้ว ท่าน ว่า ผู้ นั้น ไม่ มี ผิด หา โทษ มิ ได้

ประจํา ผู้ อื่น ให้ ด้อย ช้อย เดียง

โดย เขา ข้อ ความ ฤๅ สิ่ง ที่ มี บัง ครว ออก โฆษณา ประกาศ

มาตรา ๖ ผู้ ไต โฆษณา ประกาศ เอง ฤๅ ยัง ให้ ผู้ อื่น โฆษณา ประกาศ
แทน ตัว เพื่อ ให้ คน ทั้ง หาย (จะ เปน คน ผู้ ถูก ห่มึน ประมาท เอง ก็ ดี
ฤๅ คน อื่น ก็ ดี) ได้ อ่าน ได้ เห็น ฤๅ ได้ รับ ข้อ ความ อัน ไต อัน หนึ่ง ฤๅ
สิ่ง ไต สิ่ง หนึ่ง เปน ถ้อย คำ วาจา ฤๅ เครื่องหมาย ที่ ได้ เขียน ฤๅ ตี พิมพ์

กระทรวงใด กระทรวงหนึ่ง และ ต้อง เป็น เรื่อง ร่าว ที่ เสนาบดี กระทรวงใด
กระทรวงหนึ่ง มี นำ ที่รับ ได้ วินิจฉัย ได้ ตาม พระราช กำหนด กฎหมาย

ข้อ ๓ ข้อ ความ ฎีกา สิ่งใด ซึ่ง อยู่ใน รายงาน การ ปฏิบัติงาน กฎหมาย
ใน รัฐมนตรี สมาชิกดี ฎีกา ใน รายงาน การ ได้ ส่วน ฎีกา การ พิจารณา
คดี ใน ศาล ได้ ศาลหนึ่ง ก็ดี โดย ย่อ ก็ดี ฎีกา โดย พิศดาร ก็ดี อัน เป็น
รายงาน ที่ ถูก ต้อง จริง ซึ่ง คน นำ เขา มา โฆษณา ประกาศ ฎีกา ซึ่ง คน
แต่ง เป็น คำ วินิจฉัย ข้อ ความ ฎีกา สิ่งใด ที่มี อยู่ใน รายงาน นั้น ใน ทาง ที่
คน เห็น เป็น ยุติธรรม โดย จริง ใจ อัน สุจริต แล้ว ออก โฆษณา ประกาศ

ข้อ ๔ ข้อ ความ ฎีกา สิ่งใด ซึ่งเป็น ความ จริงแท้ และ ซึ่งเป็น หิดา
นุทิศ ประโยชน์ แก่ มหาชน ทั้งหลาย ควร รู้ทั่ว ไป แล้ว คน นำ เขา ออก
โฆษณา ประกาศ ด้วย มีความ เจตนา จะ ให้ เป็น หิดา นุทิศ ประโยชน์ แก่
มหาชน ทั้งหลาย จะ ได้ รู้ทั่ว ไป

ข้อ ๕ ข้อ ความ ฎีกา สิ่งใด ที่เป็น จริง ก็ดี ฎีกา มิ เป็น จริง ก็ดี ซึ่ง คน
ได้ เขียน เป็น นาย ตักยอน ตักยร ไป ให้ ผู้หนึ่ง ทราบ โดย ที่ คน มี เหตุ อัน
สมควร เชื่อ ว่า เป็น จริง และ โดย ที่ คน มี เหตุ อัน สมควร ที่ จะ ให้ ผู้นั้น
ทราบ ไว้ และ ใน การ ที่ คน เขียน นาย ตักยอน ตักยร กล่าว ถึง ข้อ ความ ฎีกา
สิ่ง ดัง ว่า มา แล้ว ไป ให้ ผู้ นั้น ทราบ นั้น คน มิ ได้ มี ใจ ซึ่ง ชัง โกรธ แค้น
ฎีกา อธิฉนา อาชญา ผู้ ที่ ต้อง ถูก ประจาน ด้วย ข้อ ความ ฎีกา สิ่ง นั้น เลย

ข้อ ๖ ข้อ ความ ฎีกา สิ่งใด ที่เป็น จริง ก็ดี ฎีกา มิ เป็น จริง ก็ดี ซึ่ง คน
เขา ออก โฆษณา ประกาศ เพื่อ ประสงค์ จะ ชี้แจง บอกรับ รักษา ตัว ของ ตัว
ประการ หนึ่ง แต่ เพื่อ ประสงค์ จะ ร้อง ขอ ความ ยุติธรรม ใน เรื่อง ที่ คน
ได้รับ ความ ช่ม เหนง แล้ว ประการ หนึ่ง และ ใน การ โฆษณา ประกาศ ดัง นี้

คุณต้องสังเกตให้เห็นว่า ข้อ ความ ฤๅ สิ่ง นั้น คน มี มุถ ที่ พอ จะ เชื่อ ได้
ว่า เป็น ความ จริง กับ การ ที่ คน ออก โฆษณา ประกาศ ด้วย วิธี อย่าง ไต
อย่าง นั้น นั้น ไม่ มาก มาย เหลือ เกิน กว่า ความ จำ เป็น ใน ความ ประสงค์
ประการ ไต ประการ นั้น ดัง ที่ ว่า มา แล้ว นั้น

ข้อ ๗ ข้อ ความ ฤๅ สิ่ง ไต ที่ เป็น จริง ก็ ดี ฤๅ มิ เป็น จริง ก็ ดี ซึ่ง คน
เอา ออก โฆษณา ประกาศ โดย มี เหตุ อัน สมควร ที่ คน เชื่อ ว่า เป็น จริง เพื่อ
ประสงค์ จะ เชิญ ให้ มหาชน ทั้งหลาย สังเกต ความ เห็น ให้ เกิด ความ หิต ประโยชน์
ทั่ว กัน

ข้อ ๘ ข้อ ความ ฤๅ สิ่ง ไต ที่ เป็น จริง ก็ ดี ฤๅ มิ เป็น จริง ก็ ดี ซึ่ง คน
เอา ออก โฆษณา โดย สังเกต ความ เห็น ของ คน ที่ เกี่ยว ด้วย คน ไต คน นั้น ฤๅ
สิ่ง ไต สิ่ง นั้น ซึ่ง เป็น คน ฤๅ สิ่ง ที่ มหา ชน ทั้งหลาย ควร จะ สังเกต ความ
เห็น เกี่ยว ข้อ ไต และ ใน การ สังเกต ความ เห็น เช่น นั้น คน ต้อง มี เหตุ
ผล อัน สมควร ที่ จะ กล่าว และ ต้อง กอบุ ไป ด้วย ความ ระวัง อย่าง มาก อย่า
ให้ ร้าย แรง เป็น ที่ เสีย หาย แก่ คน ฤๅ สิ่ง นั้น จน เกิน ไป กว่า ความ จำ เป็น

เมื่อ ผู้ นั้น โฆษณา ประกาศ เอง ฤๅ ยัง มี ผู้ อื่น โฆษณา ประกาศ แทน ตัว
ด้วย ข้อ ความ ซึ่ง ได้ ยก เว้น ๘ ข้อ ให้ มี คน ดัง ว่า มา นี้ แล้ว ท่าน ว่า
ผู้ นั้น ไม่ มี ผิด หา โทษ มิ ได้

เจ้า ของ หนังสือ พิมพ์ มี โทษ เสมอ ผู้ โฆษณา ข้อ ความ

ฤๅ สิ่ง ที่ ต้อง ห้าม เว้น แต่ ไม่ รู้ เห็น ด้วย และ ไม่ ได้ ใช้ อนุญาต อย่าง สำมัญ

มาตรา ๗ ผู้ ไต ซึ่ง ลง ทน ออก หนังสือ พิมพ์ ต่าง ๆ ซ้ำ เขา ก่าไร
แต่ คน เดียว ก็ ^{๒๕๖๖} ฤๅ ลง ทน เข้า หุ่น ส่วน ด้วย ผู้ อื่น ออก หนังสือ พิมพ์ ต่าง ๆ
ซำ เขา ก่าไร ด้วย กัน ก็ ดี ถ้า มี ข้อ ความ ฤๅ สิ่ง ไต ซึ่ง ต้อง ห้าม โดย

พระราชกำหนดนี้ ลง โฆษณา ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ ของ คน แล้ว ท่าน ว่า
 ผู้นั้น กระทำผิด ละเมิด ประทับ โทษ เสมอ กับ ผู้ ที่ เอา ข้อ ความ ฤๅ สิ่ง ซึ่ง
 ต้อง ห้าม โดย พระราชกำหนดนี้ ออก โฆษณา ประกาศ หนึ่ง ฤๅ ให้ ผู้ อื่น เอา
 ออก โฆษณา ประกาศ แทน ตน ดังนี้ เว้นไว้แต่ ผู้นั้น จะ สืบ ให้ สัม จริง ได้ ว่า
 การ ที่ เอา ข้อ ความ ฤๅ สิ่ง ซึ่ง ต้อง ห้าม โดย พระราชกำหนดนี้ ลง ใน
 หนังสือ พิมพ์ ของ คน นั้น ตน มิ ได้ รู้ เห็น ด้วย แต่ ตน มิ ได้ ให้ อนุญาต
 อย่าง สามัญ ทั่วไป ฤๅ อย่าง หนึ่ง ใน การ ที่ นำ เอา ลง ใน หนังสือ พิมพ์
 ของ คน นั้น

การ อนุญาต อย่าง สามัญ นั้น อย่างไร

มาตรา ๘ การ อนุญาต อย่าง สามัญ ทั่วไป ซึ่ง เจ้า ของ หนังสือ พิมพ์
 มอบ ให้ แก่ ผู้ จัด การ ดูแล การ ออก หนังสือ พิมพ์ นั้น ต้อง ถือ ว่า มิ ได้
 เป็น การ อนุญาต ให้ ผู้ จัด การ นำ เอา ข้อ ความ ฤๅ สิ่ง ซึ่ง ต้อง ห้าม โดย พระราช
 กำหนดนี้ ลง โฆษณา ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ นั้น เว้นไว้แต่ การ
 อนุญาต อย่าง สามัญ ทั่วไป นั้น มี ประจักษ์ ข้อ ว่า เจ้า ของ หนังสือ พิมพ์
 ยอม ให้ เอา ข้อ ความ ฤๅ สิ่ง ซึ่ง ต้อง ห้าม โดย พระราชกำหนดนี้ ลง ใน หนังสือ
 พิมพ์ ด้วย ฤๅ เว้นไว้แต่ เจ้า ของ หนังสือ พิมพ์ ได้ เห็น ชอบ ด้วย ใน การ
 ที่ นำ เอา ข้อ ความ ฤๅ สิ่ง ซึ่ง ต้อง ห้าม โดย พระราชกำหนดนี้ ลง ใน หนังสือ พิมพ์
 ของ คน ด้วย

บึง กัน ผู้ ชาย หนังสือ พิมพ์ ต่าง ๆ

มาตรา ๙ ผู้ ใด รับ เอา สรรพ สมุด หนังสือ เรื่อง ต่าง ๆ หนังสือ พิมพ์
 ต่าง ๆ ฤๅ ด้าย ลักษณะ อักษร อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง ซึ่ง คื พิมพ์ ฤๅ เขียน
 ฤๅ ใช้ เครื่องหมาย อย่าง ใด ซึ่ง นำ ให้ แดเห็น เป็น ที่ เข้าใจ ได้ ไป

จำหน่ายขาย เช่น ขาย ดินค้า ตาม ธรรมเนียม นั้น ท่านว่า ผู้ นั้นไม่ได้ กระทำผิด และไม่ต้อง รับ โทษ เสมอ ผู้ ที่ เอา ข้อ ความ ฎีกา สิ่ง ซึ่ง ต้อง ห้าม โดย พระราชกำหนด นั้น ออก โฆษณา ประกาศ เว้น ไว้ แต่ จะ ดับ ให้ สมจริง ได้ว่า ผู้ นั้น ได้ รู้ อยู่ แล้ว ว่า สมมุติ หนังสือ เรื่อง ต่าง ๆ หนังสือ พิมพ์ ต่าง ๆ ฎีกา ตาม ตักขณ อักษร อย่างใด อย่างหนึ่ง ซึ่งคนรับ เอา มาจำหน่ายขาย นั้น มี ข้อความ ฎีกา สิ่ง ซึ่ง ต้อง ห้าม โดย พระราชกำหนด นั้น ฎีกา ใน ส่วน หนังสือ พิมพ์ ต่าง ๆ ซึ่ง เคย ออก อยู่ นั้น ผู้ นั้น ได้ รู้ อยู่ ว่า หนังสือ พิมพ์ ฉบับ นั้น เคย ลง ข้อ ความ ฎีกา สิ่ง ซึ่ง ต้อง ห้าม โดย พระราชกำหนด นั้น อยู่ เหนือ ๆ

หน้าที่ ของ กรมอัยการ จะ ต้อง พ้อง ผู้ ทำ ผิด ต่อ มาตรา ๔ และ มาตรา ๕ มาตรา ๓๐ ผู้ใด กระทำ ผิด ต่อ ข้อ ห้าม ใน มาตรา ๔ และ มาตรา ๕ แห่ง พระราชกำหนด นี้ ถ้า ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ ต้อง เป็น หน้าที่ ของ เจ้ากรม อัยการ จะ ต้อง พ้อง ร้อง กล่าวโทษ ถ้า ใน มณฑล หัว เมือง ต้อง เป็น หน้าที่ ของ พนักงาน อัยการ จะ ต้อง พ้อง ร้อง กล่าวโทษ แต่ ต้อง ได้ รับ ความ อนุมัติ ของ ข้าหลวงเทศาภิบาล เสีย ก่อน พนักงาน อัยการ จึง จะ พ้อง ร้อง ได้

ห้าม ไม่ ให้ ผู้ใด ผู้หนึ่ง นอกจาก เจ้ากรม อัยการ ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ และ พนักงาน อัยการ ใน มณฑล หัว เมือง พ้อง ร้อง กล่าว โทษ ผู้ กระทำ ผิด ดังเช่น ว่า มา นี้ เว้น ไว้ แต่ คน ได้ รับ อนุญาต ให้ พ้อง เสีย ก่อน จึง จะ ร้อง พ้อง ได้ ถ้า ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ ต้อง ขอ และ รับ อนุญาต จาก เจ้ากรม อัยการ ถ้า ใน มณฑล หัว เมือง ต้อง ขอ และ รับ อนุญาต จาก ข้าหลวงเทศาภิบาล เจ้ากรม อัยการ ฎีกา ข้าหลวงเทศาภิบาล จะ ไม่ ให้ อนุญาต โดยมี เหตุอัน สมควร อย่างใด อย่างหนึ่ง ก็ ได้ ฎีกา เจ้า กรมอัยการ จะ พ้อง เสีย เอง ฎีกา ข้าหลวงเทศาภิบาล จะ สั่ง ให้ พนักงาน อัยการ พ้อง เสีย เอง ก็ ได้

08/10/2566

• กำหนด พ้อง ใน ภายใน ๑๒ เดือน

มาตรา ๑๑ กรมอัยการ ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ กิติ ฤ พนั กงาน
 อัยการ ใน มณฑล หัว เมือง กิติ ฤ คน อื่น ผู้ ถูก ประจານ กิติ ฤ จะ พ้อง
 กล่าว โทษ ผู้ใด ผู้หนึ่ง หา ว่า กระทำผิด ต่อ มาตรา ๓๑ มาตรา หนึ่ง แห่ง
 พระราช กำหนดนี้ ต้อง ยื่น พ้อง ต่อ ศาล ภายใน กำหนด ๑๒ เดือน นับ ตั้ง แต่
 วันที่ ผู้ ต้อง หา ซึ่งเป็น จำเลย ได้ กระทำ ผิด เป็น ต้น ไป เว้น แต่ ผู้ กล่าว หา
 ซึ่งเป็น โจทย์ นั้น มี กิจ ธุระ ของ ตน เอง ฤ มี กิจ ราชการ ไป อยู่ ยัง หัว เมือง
 ไกล ใน พระราช อาณา เขตร กิติ ฤ ไป อยู่ ยัง หัว เมือง ต่าง ประเทศ นอก
 พระราช อาณา เขตร กิติ ฤ ยัง ไม่ รู้ ว่า ตน ถูก ประจານ ซึ่งเป็น การ ที่ ต้อง ห้าม
 ตาม พระราช กำหนดนี้ ครั้น กลับ มา แล้ว จึง รู้ เข้า ถึง นี้ ก็ ให้ ผู้ นั้น
 ยื่น พ้อง ต่อ ศาล ได้ ภายใน กำหนด ๖ เดือน นับ ตั้ง แต่ วันที่ ตน กลับ มา
 ถึง บ้าน เรือน เป็น ต้น ไป

ถ้า ยื่น พ้อง พ้น กำหนด ดังว่า มา นี้ แล้ว ห้าม มิ ให้ ศาล รับ พ้อง ไว้
 พิจารณา ฤ ถ้า ศาล ได้ รับ ไว้ แล้ว โดย ไม่ รู้ ว่า พ้น กำหนด ภายหลัง
 จึง รู้ ว่า พ้น กำหนด แล้ว ก็ ให้ ตัดสิน ยก พ้อง นั้น เสีย.

เงิน ปรับ ให้ เป็น พิ โนษ และ ให้ เป็น ค่า ทำ ขวัญ แก่ ผู้ ถูก ประจານ

มาตรา ๑๒ บัน ทา เงิน ซึ่ง ศาล ปรับ ผู้ กระทำ ผิด ต่อ มาตรา ๕ และ
 มาตรา ๕ นั้น ต้อง ให้ ส่ง เป็น พิ โนษ ไว้ จ่าย ราชการ แต่ เงิน ซึ่ง ศาล
 ปรับ ผู้ กระทำ ผิด ต่อ มาตรา ๖ นั้น ต้อง เป็น เงิน ทำ ขวัญ ให้ แก่ ผู้ ซึ่ง
 ถูก ประจาน ด้วย ข้อ ความ ฤ สิ่ง ซึ่ง ต้อง ห้าม โดย พระราช กำหนดนี้ ซึ่ง
 มา เป็น โจทย์ พ้อง ร้อง กล่าว โทษ ผู้ กระทำ ผิด

ผู้ทำผิด ขอ ชะมา โทษ และ ขอ ทำ ชวัญ ก็ ให้ ศาล เปรียบเทียบ
และ ควร ยก เป็น เหตุ กรุณา ตด หย่อน โทษ ด้วย

มาตรา ๓๓ ผู้ใด ซึ่ง กระทำผิด ต่อ ข้อห้าม ใน มาตรา ๑ แห่ง พระราช
กำหนดนี้ รู้ สึก ว่า ตน กระทำ ผิดจริง แล้ว คน ได้นำ เขา คำ ขอ ชะมา
โทษ ต่อ ผู้ ซึ่ง ถูก ประจาน ออก โฆษณา ประกาศ กับ ได้นำ เขา เงิน ทำ ชวัญ
มาก น้อย เท่า ใด สุดแต่ ตน จะ เห็น สมควร (แต่ ไม่ มาก กว่า เงิน ที่ ตน จะ
ต้อง ถูก ปรับ) ไป วาง ไว้ กลาง ศาล เพื่อ จะ ให้ แก่ ผู้ ซึ่ง ถูก ประจาน
ก่อน เวลา วัน เดือน ปี ที่ ศาล กำหนด นัด พิจารณา ความ แล้ว ก็ ให้ ศาล
เปรียบเทียบ ให้ ผู้ ซึ่ง ถูก ประจาน ที่ เป็น โจทย์ รับ คำ ชะมา โทษ และ รับ
เอา เงิน ทำ ชวัญ ไป แล้ว ให้ ความ เป็น เด็ด แดง แก่ กัน ถ้า ผู้ ซึ่ง ถูก ประจาน
ที่ เป็น โจทย์ นั้น ไม่ ยอม ตาม คำ เปรียบ เทียบ แล้ว ก็ ให้ ศาล พิจารณา
ความ เรื่อง นั้น ต่อ ไป ถ้า พิจารณา ได้ ความ ว่า ผู้ นั้น กระทำ ผิดจริง
แต่ ความ ผิด นั้น ไม่ ร้ายแรง มาก มาย จน ถึง กับ จะ เป็น เหตุ ให้ ผู้ ถูก
ประจาน ต้อง รับ ทัณฑ์ โทษ ตาม กฎหมาย ก็ ให้ ศาล ถือ ว่า การ ที่ ผู้ นั้น
ได้ ขอ ชะมา โทษ แด ยอม ทำ ชวัญ ตั้ง ว่า มา แล้ว นั้น ควร เป็น เหตุ ที่ จะ
กรุณา ตด หย่อน ผ่อน โทษ ผู้ นั้น ให้ เบา ตง แต่ เพียง ปรับ เท่านั้น เว้น ไว้
แต่ ความ ผิด ของ ผู้ นั้น มาก มาย จน ถึง กับ จะ เป็น เหตุ ให้ ผู้ ถูก ประจาน
ต้อง รับ ทัณฑ์ โทษ ตาม กฎหมาย จึง ควร ลง โทษ จำคุก

ประกาศ กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ

ด้วย มีลิตเตอร์ แฮมิตตันกิน ราชทูต อเมริกัน มี หนังสือ มา ยัง คำว่า
 ว่า การ ต่าง ประเทศ ตั้ง วันที่ ๒ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ๒๓๗
 ส่ง ขาญซ์ ซึ่ง นานู ประเทศ ได้ มอบ หนังสือ แครดิฟ เกเชอน ของ การ
 ประชุน ไปรดนีย กรุงวอชิงตัน แต่ ได้ แร ตีไฟ ไว้ กับ รัฐบาล อเมริกัน คือ

๑ ประเทศ เบต เยียม

หนังสือ สัญญา สากด ไปรดนีย

การ ที่ได้ ตกตง กัน รวย แดก เบดียน หนังสือ แด หีบ ที่มี ราคา แจ้ง ไว้

การ ที่ได้ ตกตง กัน รวย ส่ง เงิน ไป ทาง ไปรดนีย

หนังสือ สัญญา ว่า ด้วย แดก เบดียน ห่อ สิ่ง ของ ส่ง ไป ทาง ไปรดนีย

การ ที่ได้ ตกตง กัน รวย เก็บ เงิน ค่า ส่ง ของ

การ ที่ได้ ตกตง กัน รวย ที่ ไปรดนีย จะ เกี่ยว ข้อง โน เงิน เร็ย รวย หนังสือ

จดหมาย เหตุ แต่ หนังสือ พิมพ์ ที่ ออก เป็น คราว

๒ ประเทศ เดนมาร์ก แด วอดอนี่ ของ เดนมาร์ก

หนังสือ สัญญา สากด ไปรดนีย

การ ที่ได้ ตกตง กัน แดก เบดียน หนังสือ แด หีบ ที่มี ราคา แจ้ง ไว้

การ ที่ได้ ตกตง กัน รวย ส่ง เงิน ไป ทาง ไปรดนีย

หนังสือ สัญญา ว่า ด้วย แดก เบดียน ห่อ สิ่ง ของ ส่ง ไป ทาง ไปรดนีย

การ ที่ได้ ตกตง กัน รวย ที่ ไปรดนีย จะ เกี่ยว ข้อง โน เงิน เร็ย รวย หนังสือ

จดหมาย เหตุ แต่ หนังสือ พิมพ์ ที่ ออก เป็น คราว

๐๘/10/256๑

๓ ประเทศ ฝรั่งเศส แด กอดอนี่ ฝรั่งเศส

หนังสือ สัญญา สลากท ไปรษณีย์

การ ที่ ได้ ตกลง กัน ราย แดก เบียดัน หนังสือ แด หีบ ที่ มี ราคา แจ็ง ใจ
หนังสือ สัญญา ว่า ด้วย การ แดก เบียดัน ห่อ สิ่ง ของ ส่ง ไป ทาง ไปรษณีย์

๔ ประเทศ ฝรั่งเศส ประเทศ เดียว

การ ที่ ตกลง กัน ส่ง เงิน ไป ทาง ไปรษณีย์

การ ที่ ตกลง กัน ราย เก็บเงิน ค่า ส่ง ของ

การ ที่ ได้ ตกลง กัน ราย ที่ จะ ใช้ หนังสือ สำหรับ ตัว รูปพรรณ ใน การ
เดิน ไปรษณีย์ นานา ประเทศ

๕ ฝรั่งเศส สำหรับ ริเยนต์ เมือง คูนิส

หนังสือ สัญญา สลากท ไปรษณีย์

การ ที่ ตกลง กัน ราย แดก เบียดัน หนังสือ แด หีบ ที่ มี ราคา แจ็ง ใจ

การ ที่ ได้ ตกลง กัน ราย เงิน ส่ง ไป ทาง ไปรษณีย์

หนังสือ สัญญา ว่า ด้วย แดก เบียดัน ห่อ สิ่ง ของ ส่ง ไป ทาง ไปรษณีย์

การ ที่ ได้ ตกลง กัน ราย เก็บเงิน ค่า ส่ง ของ

การ ที่ ได้ ตกลง กัน ราย ที่ จะ ใช้ หนังสือ สำหรับ ตัว รูปพรรณ ใน การ
เดิน ไปรษณีย์ นานา ประเทศ

๖ ประเทศ เยอรมัน แด เมือง อยู่ ใน ปกครอง เยอรมัน

หนังสือ สัญญา สลากท ไปรษณีย์

การ ที่ ตกลง กัน ราย แดก เบียดัน หนังสือ แด หีบ ที่ มี ราคา แจ็ง ใจ

การ ที่ ตกลง กัน ราย ส่ง เงิน ไป ทาง ไปรษณีย์

หนังสือ สัญญา ว่า ด้วย แดก เบียดัน ห่อ สิ่ง ของ ส่ง ไป ทาง ไปรษณีย์

การที่ได้ตกลงกัน รายเก็บเงินค่าส่งของ

การที่ได้ตกลงกัน รายที่ไปรษณีย์ จะเกี่ยวข้อในเงินเรียราย

หนังสือ จดหมายเหตุ แต่หนังสือพิมพ์ที่ ตอลเปน คราว

๘ เมือง แครนคัตซ์ซี ออฟ ลุก แซม เบิก

หนังสือ สัญญา สากล ไปรษณีย์

การที่ได้ตกลงกัน ราย แลก เปลี่ยน หนังสือชุด หีบ ห่อ ที่มี ราคาแจ้งไว้

การที่ได้ตกลงกัน ราย ส่งเงินไปทางไปรษณีย์

หนังสือ สัญญา ว่าด้วย แลก เปลี่ยน ห่อ สิ่ง ของ ส่ง ไป ทาง ไปรษณีย์

การที่ได้ตกลงกัน รายเก็บเงินค่าส่งของ การที่ได้ตกลงกัน รายที่
จะใช้หนังสือสำหรับตัวรูปพรรณ ในการเดินไปรษณีย์นา นานาประเทศ

การที่ได้ตกลงกัน รายที่ไปรษณีย์ จะเกี่ยวข้อในเงินเรียราย

หนังสือ จดหมายเหตุ แต่หนังสือพิมพ์ที่ ออกเปน คราว

๙ ประเทศ อังกฤฯ รวม ทั้งเมือง ชน อังกฤฯ ทั้งปวง เว้นแต่ อินเดีย,

คานาดา, เนคัส, เคบ กอดอนี่ แด กอดอนี่ เมือง ออกส์ เครเดย์

หนังสือ สัญญา สากล ไปรษณีย์,

๙ เมือง คูองโต เอลวราช

หนังสือ สัญญา สากล ไปรษณีย์

๑๐ เมือง อินเดีย

หนังสือ สัญญา สากล ไปรษณีย์

หนังสือ สัญญา ว่าด้วย แลก เปลี่ยน ห่อ สิ่ง ของ ส่ง ไป ทาง ไปรษณีย์

๑๑ ประเทศ ญี่ปุ่น

หนังสือ สัญญา สากล ไปรษณีย์

การที่ได้ตกลงกัน ส่งเงินทางไปรษณีย์

๓๒ ประเทศ โคเรียม

หนังสือสัญญา ต่อกด ไปรษณีย์

ราชอาณาจักรอเมริกัน ที่ เมือง เซอูล มี โทเรเดอ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม
รัตนโกสินทรศก ๑๓๗ ว่า เมือง โคเรียม ไม่สามารถ จะ ทำ ตาม หนังสือ
สัญญาได้ ใน ๑๒ เดือน

๓๓ เมือง แมกซีโก

หนังสือสัญญา ต่อกด ไปรษณีย์

การ ที่ได้ ตกลง กัน ที่ จะ ใช้ หนังสือ ดำหรับ ศักรูปพรวณ ในการ เดิน
ไปรษณีย์ นานา ประเทศ

๓๔ ประเทศ นิโทแดนดร์ สำหรับ อาณาจักร เท่านั้น

การ ที่ได้ ตกลง กัน แยก เปลี่ยน หนังสือ แด หีบ ที่มี ราคา แจง ได้

การ ที่ได้ ตกลง กัน ราย ที่ ไปรษณีย์ จะ เกี่ยว ข้อง ใน เงิน เรีย ราย
หนังสือ จดหมาย เหตุ แด หนังสือ พิมพ์ ที่ ออก เป็น คราว

๓๕ ประเทศ นิโทแดนดร์ สำหรับ อาณาจักร แด กอลดอนี่

หนังสือสัญญา ต่อกด ไปรษณีย์

การ ที่ได้ ตกลง กัน ราย ส่ง เงิน ไป ทาง ไปรษณีย์

หนังสือสัญญา ว่า ด้วย แยก เปลี่ยน หีบ สิ่ง ของ ส่ง ไป ทาง ไปรษณีย์

๓๖ ประเทศ นิโทแดนดร์ สำหรับ อาณาจักร แด เมือง อินเดียม ฝ่าย ฮอลันดร์

การ ที่ได้ ตกลง กัน เก็บ เงิน ค่า ดัง ของ

๓๗ ประเทศ โบรัคุด แด กอลดอนี่ โปรตุเกส

หนังสือสัญญา ต่อกด ไปรษณีย์

การ ที่ได้ ตกลง กัน แยก เปลี่ยน หนังสือ แด หีบ ที่มี ราคา แจง ความ การ ที่ได้
ตกลง กัน ส่ง เงิน ไป ทาง ไปรษณีย์

หนังสือสัญญาว่า ด้วย แลก เปลี่ยน ห่อ สิ่ง ของ ส่ง ไป ทาง ไปรษณีย์
การ ที่ ตกลง กัน เก็บ เงิน ค่า ส่ง ของ

การ ที่ ตกลง กัน ราย ที่ จะ ใช้ หนังสือ สำหรับ ตัว รูปพรรณ ในการ เดิน
ไปรษณีย์ นานา ประเทศ

๓๘ กรุงเทพมหานคร

หนังสือสัญญา สังกด ไปรษณีย์

การ ที่ ตกลง กัน ส่ง เงิน ไป ทาง ไปรษณีย์

หนังสือสัญญาว่า ด้วย แลก เปลี่ยน ห่อ สิ่ง ของ ส่ง ไป ทาง ไปรษณีย์

๓๙ ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์

หนังสือสัญญา สังกด ไปรษณีย์

การ ที่ ตกลง กัน แลก เปลี่ยน หนังสือ แห่ หีบ ที่ มี ราคา แฉ่ง ไว้

การ ที่ ตกลง กัน ส่ง เงิน ไป ทาง ไปรษณีย์ หนังสือสัญญาว่า ด้วย แลก เปลี่ยน
ห่อ สิ่ง ของ ส่ง ไป ทาง ไปรษณีย์

การ ที่ ตกลง กัน เก็บ เงิน ค่า ส่ง ของ

การ ที่ ตกลง กัน ราย ที่ ไปรษณีย์ จะ เก็บ ของ ใน เงิน เรี่ย ราย หนังสือ
จดหมายเหตุ แด่ หนังสือพิมพ์ ที่ ออก เป็น คราว

๔๐ ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์

หนังสือสัญญา สังกด ไปรษณีย์

การ ที่ ตกลง กัน แลก เปลี่ยน หนังสือ แห่ หีบ ที่ มี ราคา แฉ่ง ไว้

การ ที่ ได้ ตกลง กัน ราย ส่ง เงิน ไป ทาง ไปรษณีย์

หนังสือสัญญาว่า ด้วย แลก เปลี่ยน ห่อ สิ่ง ของ ส่ง ไป ทาง ไปรษณีย์

การ ที่ ตกลง กัน ราย เก็บ เงิน ค่า ส่ง ของ

การที่ได้ตกลงกันที่จะใช้หนังสือสำหรับตัว รูปพรรณ ในการเดิน
ไปรษณีย์ นานา ประเทศ

การที่ได้ตกลงกัน รายที่ไปรษณีย์จะเกี่ยวของ ในเงินเรียกราย
หนังสือจดหมายเหตุ แต่หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นคราว

๒๓ ประเทศ อยู่ในเขตแดนคองติเนนตัลอเมริกา

หนังสือสัญญาสากลไปรษณีย์

๒๒ เมืองเวเนซุเอลา

หนังสือสัญญาสากลไปรษณีย์

หนังสือสัญญาว่าด้วยแลกเปลี่ยนข้อสิ่งของส่งไปทางไปรษณีย์

การที่ได้ตกลงกัน รายที่จะใช้หนังสือสำหรับตัว รูปพรรณ ในการเดิน
ไปรษณีย์ นานา ประเทศ

บางประเทศซึ่งตามข้อ ๖ ของโปรโตคอลที่สุด ได้แจ้งแก่
รัฐบาลอยู่ในเขตแดนคองติเนนตัลว่าจะเข้าด้วยในหนังสือสัญญาสากลไปรษณีย์

๑ ประเทศ โดมินิกันรีบับติค

๒ ประเทศ ออเรนซ์ ฟรีดเคค

บางประเทศซึ่งยังไม่ได้มอบหนังสือแรคฟิเคซอน ใ้กับรัฐบาล
อยู่ในเขตแดนคองติเนนตัล แต่ได้แจ้งความแก่รัฐบาลนั้นแล้วว่าจะใช้หนังสือ
สัญญาสากลไปรษณีย์ เมื่อวันที่ ๓ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๗

๑ ประเทศ อาเยน ไคน์รีบับติค

๒ ประเทศ ออคเตเรีย ยังการี

๓ ประเทศ บอลติเวีย

๔ ประเทศ บอลสเนีย แซเซโดวีนา

- ๕ ประเทศ บิดเดเตีย
- ๖ ประเทศ ชีต
- ๗ ประเทศ คอสดา วิลลา
- ๘ ประเทศ ฮิยิปต์
- ๙ ประเทศ คริด
- ๑๐ ประเทศ เฮติ
- ๑๑ ประเทศ มอนคินิ โคร
- ๑๒ ประเทศ นาคติ
- ๑๓ ประเทศ นิวนิแดนตุ
- ๑๔ ประเทศ เปอเซีย
- ๑๕ ประเทศ ปีรู
- ๑๖ ประเทศ รุเมเนีย
- ๑๗ ประเทศ รุติเซีย
- ๑๘ ประเทศ เซกเวีย
- ๑๙ ประเทศ ธิบติกรอาฟริกัณ ฝ่าย ไค

ได้นำความ ขึ้นกราบบังคมทูล พระกรุณา ทราบ ได้ ว่าตลอด ชีต พระบาท
แล้ว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ตั้งใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา
ให้ ชน ทั้งปวง ทราบ ทัก กัน ด้วย

คำว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๒๐ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๘

(ลง พระนาง) เพาะวงษ์ วัโรประการ

ประกาศ

สำรวจ แด่ เรียก เงิน อากร สัมพัทธ์ศร

ขอ ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า อากรสัมพัทธ์ศร นั้น บัดนี้ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้เปลี่ยน ธรรมเนียมใหม่้งด การ ผูก ขาท นั้น เสีย จัดเป็น
เจ้าพนักงาน ใน รัฐบาล ออกเก็บ อากร ตั้งแต่ จำนวน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗
แต่ ต่อ ไป บรรดา ขบ ทั้งหลาย ซึ่งมี ที่ ส่วน หรือ ไร่ อัน มี ต้นไม้ ที่ เข้า ด้วย
อากร สัมพัทธ์ศร ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ นั้น , แต่ ปีก่อน ๆ มา บาง ที่ ได้ เสีย
เงิน อากร บ้าง แด่ ไม่ได้ เสีย บ้าง หลาย ๆ ปี ก็ มี โจร นาย อากร ว่า
กล่าว เรียก ร้อง ไม่ ตลอด ไป

เพราะ เหตุ ฉนั้น จึง ขอ แสง ความ ให้ เป็น การ เข้าใจ ทัดกัน ว่า ตาม
พระราช กำหนด กฎหมาย นั้น , บรรดา ส่วน หรือ ไร่ อัน มี ต้นไม้ ที่ ต้อง
ด้วย พักติ อากร จะ ต้อง เสีย อากร สัมพัทธ์ศร ทั้ง หมัด ไม่ ชง เว้น ผู้ ห้าง
ผู้ใด เลย

บัดนี้ เจ้าพนักงาน กรม สรรพากร ใน จะ ได้ ออก ดำรง อากร สัมพัทธ์ศร
ตาม ส่วน หรือ ไร่ ทั่ว ไป ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ ให้ เจ้า ของ ส่วน หรือ
เจ้า ของ ไร่ แต่ ผู้ถือ ส่วน หรือ ไร่ ทั้งปวง ยอม แด่ ช่วย นำ เจ้าพนักงาน
ให้ ทำ การ ดำรง ได้ โดย สดวก แด่ เมื่อ เจ้าพนักงาน จะ เก็บ เรียก อากร
ก็ ให้ นำ เงิน มา ชำระ โดย เว้ว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๗
โดย รับ สั่ง เสนาบดี กระทรวง นครบาล

อัปตฤษฎ์ เอ เกร แซ่ม
เจ้ากรม สรรพากร ใน

ประกาศ ข้อ บังคับ สำหรับ อาวุธ ต่าง ๆ

กระสุน ดิน บิน ซึ่ง มา จาก ต่าง ประเทศ ให้ ใช้นำ ไป พดาง ก่อน

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ประมุนทร มหาจุฬาลงกรณ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า โดยเหตุ มีผู้ลักลอบ นำ อาวุธ ต่าง ๆ มีปืน เป็นต้น แล กระสุนดินปืน เข้า มา ใน พระราชอาณาเขต รสยาม เมือง ๆ ของ เหล่านี้ เมื่อ มิได้ รักษา ไว้ โดย เรียบ ร้อย หรือ ตก ถึง มือ คน พาด ทูจวิต ก็ อาจ เป็น เหตุ ให้ เกิด อันตราย ขึ้น ได้ ต่าง ๆ จึง ทรง พระมหากรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้เจ้าพระยาภาสกรวงษ์ วรรณษา ณดี เมื่อ เป็นผู้บัญชา การ กรมศุลกากร รับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ๆ ประกาศ ห้าม มิให้ ผู้ใด ขนส่ง ทุก เครื่อง สิ่งตรา อาวุธ กระสุน ดิน ตำ เข้า มา ใน พระราชอาณาเขต รสยาม เว้น ไว้ แต่ ได้รับ อนุญาต จาก เจ้าพนักงาน ฝ่าย รสยาม ก่อน แต่ เฉพาะ เดิม ๓ ชั้น ๘ คำ ปี ออก ฉศก จศ ศักราช ๑๒๔๖ แล ใน ประกาศ นี้ ยังมี ความ ชัดเจน แล กำหนด ให้ ส่งโทษ ผู้ทำ ผิด ประการ ไตไม่

จึง ทรง พระมหากรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตรา พระราชบัญญัติ สำหรับ เครื่อง อาวุธ ต่าง ๆ ซึ่ง มา จาก ต่าง ประเทศ แล ให้ ใช้นำ ไป พดาง ก่อน ดังนี้

ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด นำ อาวุธ ต่าง ๆ หรือ ดิน แล กระสุนปืน เครื่อง ใชสำหรับ ปืน ต่าง ๆ เข้า มา หรือ ให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด นำ เข้า มา ใน พระราชอาณาเขต รสยาม โดย ทาง ทะเล หรือ โดย ทาง ไต ทาง ห้าง หรือ ถ้า ผู้ใด ขนส่ง หรือ พยายาม ที่จะ ขนส่ง ไป หรือ ให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด รับ ไป จาก เวช

หรือ จาก ที่ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด โดยมี ได้รับ หนังสือ อนุญาต ของ รัฐบาล
 จาก ผู้ บัญชา การ กรม ศุลกากร หรือ ไม่ ได้ ยื่น บัญชี ของ เหล่า นี้ อัน ถูก
 ต้อง ต่อ เจ้า พนักงาน กรม ศุลกากร แต่ มิ ได้ ให้ เจ้า พนักงาน กรม ศุลกากร
 ตรวจ 察 บัญชี ของ เหล่า นี้ ก่อน แล้ว ผู้ นั้น ต้อง มี ความ ผิด ถาน ดัง ถอบ
 นำ เครื่อง ราว ต่าง ๆ เข้า มา ใน พระราช อาณา เซกร์ สยาม แต่ จะ ต้อง
 ปรับ ครัง หนึ่ง ไม่ เกิน กว่า ๒๐๐๐ บาท หรือ จำ คุก ไม่ เกิน กว่า ๖ เดือน
 หรือ ทั้ง ปรับ ทั้ง จำ ด้วย ก็ได้ แต่ บรรดา เครื่อง ราว แด่ ดิน กระสุน ปืน
 เครื่อง ใช้ สำหรับ ปืน ทั้ง ปวง ต้อง รับ เป็น ของ รัฐบาล สยาม

เรือ ลำ หนึ่ง ลำ ใด รับ บรรทุก ราว ต่าง ๆ ดิน แด่ กระสุน ปืน เครื่อง ใช้
 สำหรับ ปืน เข้า มา ใน พระราช อาณา เซกร์ สยาม แล นาย เรือ มิ ได้ ตง บัญชี
 ดึง ของ เหล่า นี้ ไว้ ใน บัญชี ดิน ลำ หนึ่ง รับ เรือ ซึ่ง คน จะ ต้อง ยื่น ต่อ กรม
 ศุลกากร โดย เสียด แล้ว นาย เรือ จะ ต้อง รับ โทษ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๒๐๐๐ บาท
 หรือ จำ คุก ไม่ เกิน กว่า ๖ เดือน หรือ ทั้ง ปรับ ทั้ง จำ ด้วย ก็ได้

บรรดา ของ คน โดย สार ทั้ง ปวง ที่ ยี่ ปืน แด่ ดิน กระสุน ปืน เครื่อง ใช้
 สำหรับ ปืน เข้า มา ใน พระราช อาณา เซกร์ สยาม ใน หีบ ห่อ ของ ๆ คน
 เพื่อ เนน ของ ใช้ สำหรับ ตัว มิ ใช่ว่า สำหรับ ซื่อ ขาย ของ เหล่า นี้ เมื่อ เข้า มา
 ถึง เจ้า ของ จะ ต้อง มอม ให้ แก่ เจ้า พนักงาน กรม ศุลกากร แต่ เจ้า พนักงาน
 กรม ศุลกากร จะ ต้อง ยึด ไว้ ก่อน จน กว่า เจ้า ของ จะ ได้รับ อนุญาต ของ
 รัฐบาล สยาม จาก เจ้า พนักงาน กรม ศุลกากร ยอม ให้ ผู้ นั้น รับ ดึง ของ
 เหล่า นี้ ไป ^{10/256} เจ้า พนักงาน กรม ศุลกากร จึง จะ ยอม ให้ เจ้า ของ รับ ดึง ของ
 เหล่า นี้ ไป ได้ แต่ บรรดา ของ ที่ มากับ หีบ ห่อ ของ คน โดย เสียด เช่น

กล่าวมานี้ ไม่ต้องมี ใบอนุญาต ขึ้น คำสำหรับเรือ แต่เจ้าของไม่ต้อง
ยื่น ใบอนุญาต ต่อ กรมศุลกากร ก่อน

ประกาศห้าม เครื่อง สัตวาทา อาวุธ กระสุนดินดำ ตั้ง วัน พฤษหิบัติ เดือน ๓
ขึ้น ๗ คำ บิดออก ณ ศก ศักราช ๑๖๔๖ นั้น ให้เลิกเสีย แต่ วันที่ ได้ ออก

ประกาศนี้ เป็น ต้น ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๐ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๑๗ เป็น วันที่ ๓๑๓๐๘
ใน รัชกาล บัคยุบนั้น

ประกาศ กรม ศุลกากร

ขอแจ้ง ความ ให้ ทราบทั่ว กัน ว่า ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม
รัตนโกสินทรศก ๑๓๑๗ นี้ เป็น ต้น ไป งดรับ ทุก อย่าง ซึ่งมี ผู้นำ เข้า มา
จากต่าง ประเทศ จะต้อง เสีย ภาษี ร้อย ซีก ตาม ตาม ราคา ของ งดรับ นั้น
เว้น แต่ งดรับ ที่ จะ ได้ เข้า มา ถึง กรุง เทพ ฯ ภายใน เดือน หนึ่ง นับ ตั้ง แต่
วันที่ ได้ ออก ประกาศ นี้ ไป แต่ ผู้ ซึ่ง ได้ นำ สิ่ง สำคัญ มา แดง ต่อ อธิบดี
กรม ศุลกากร เป็น ที่ พอใจ แล้ว ว่า งดรับ ที่ ได้ เข้า มา ถึง นั้น ได้ ส่ง
ออกไป แต่ วันที่ ก่อน ประกาศ นี้ แต่ ให้ ผู้ ที่ ได้ ส่ง งดรับ ไป แดง ก่อน
วัน ประกาศ นี้ เขียน หนังสือ แจ้ง ความ ต่อ อธิบดี กรม ศุลกากร ภายใน
วันที่ ๓๐ เดือน นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๑๗
08/10/2566

โดย รับตั้ง เลื่อน บัติ กระทรวง พระคลัง มหา สัมบัติ

ประกาศ กรมศุลกากร

ขอ ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า ตั้งแต่วันที่ ๓ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๘ แปลต้นไป ห้ามมิให้เรือดำหนึ่งดำใด ซึ่งได้รับบันทุกสินค้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งนายเรือจะต้องยื่น ใบอนุญาตสินค้าในเรือ และขอรับอนุญาตเป็นระวางจาก กรมศุลกากร ขนสินค้าจากเรือลงบันทุกในเรือดำเพียง ฤๅขนขึ้นที่หนึ่งหนึ่งแห่งใดไปบนอันขาด เว้นไว้แต่ผู้ซึ่งมี ขูระเกี่ยวข้องในสินค้าในเรือ นั้น โภ้ยื่น ใบอนุญาตสินค้าของตนโดยเด็ดขาด (Perfect entry) บอจำนวน ชนิด ของ แตรราคาทุกอย่าง เพื่อจะได้รับของไป ฤๅยื่น ใบอนุญาตสินค้าโดยย่อ (Imperfect entry) เพื่อขนของขึ้นจากเรือสำหรับพักไว้ ในที่ ๆ กรมศุลกากรได้เห็นชอบแล้ว แต่อนุญาตให้เป็นที่สำหรับ พาสินค้า ฤๅ โดยเหตุสมควรต่าง ๆ ต่อกรมศุลกากรก่อน เมื่อ กรมศุลกากรได้ อนุญาตให้พัสด็จจะขนของขึ้นจากเรือตามประสงค์ได้

ใบอนุญาตสินค้าโดยย่อ (Imperfect entry) นั้น ผู้รับ ขูระ ของเรือ จะต้องยื่น ต่อ กรมศุลกากร เป็น ดอง ฉบับ ความต้องกัน จะ ขชขนสินค้าขึ้นจากเรือ ทั้งหมด ฤๅแต่ ส่วนหนึ่ง ก็ได้ ใน ใบอนุญาต นั้น จะต้องบอก ลักษณะ ของ หีบ ห่อ สินค้า และ ชนิด สินค้า ใน หีบ ห่อ นั้น กับ ราคา สินค้า ความหนังสือรับของ (Bill of lading) ฤๅ หมายชี้สำหรับเรือ (Manifest) แต่ใน หมายชี้ สินค้า นั้น จะต้องบอก ชื่อ ตำบล ที่ จะ ขนสินค้าขึ้น พะไว้ด้วย

สินค้าซึ่งได้ อนุญาต ให้ ขน ขน จากเรือ ตาม ใบอนุญาต ย่อ นั้น ผู้แทน

ขุระ (Agent) ฤๅผู้หนึ่ง ผู้ใด จะต้อง หา ประกัน ให้แก่ กรมศุลกากร โดย หลัก ถาน ว่า ตน เปรน ผู้รับผิดชอบ นั้น สินค้า เหล่า นั้น ได้ ไป จาก ที่

โดยไม่ได้ รับ อนุญาต จาก กรม ศุลกากร ก่อน บันทึกลงสินค้าซึ่งมิได้ ขน ขน

จากเรือฤๅได้ ขน ขน จากเรือแล้ว โดย ใบอนุญาต ย่อ (Imperfect entry)

ผู้ส่ง ฤๅผู้ ชึ่ง นำ ของ เข้า มา (Importer) จะต้อง ยื่น ใบอนุญาต สินค้า

เหล่านั้น โดย เตี้ยต (A perfect entry) ต่อ กรมศุลกากร ภายใน ๗ วัน

นับตั้ง แต่ เรือ ถึง ท่า กรุง เทพ ฯ เว้นไว้แต่จะมี เหตุอัน สมควร ที่ จะ ต้อง พัก

สินค้า เหล่า นั้น ไว้ ต่อ ไป ใน ใบอนุญาต สินค้า ร่าย เตี้ยต (Perfect entry)

นี้ จะต้อง บอก ลักษณะ ของ สินค้า และ ราคา สินค้า ตาม ราคา ตลาด ใน

กรุง เทพ ฯ โดย แท้จริง

บันทึกลงสินค้าซึ่งได้ ถ่าย ลง ใน เรือ ต่ำ เตียง ที่ นอก สิ้น ตอน เพื่อ จะ ให้

เรือ ชึ่ง บัน ทุก สินค้า มา จาก ต่าง ประเทศ บาง ชึ่ง เมื่อ ได้ เข้า มา ถึง กรุง

เทพ ฯ แล้ว สินค้า เหล่า นั้น จะต้อง รือ ว่า เหมือน กับ ชื่อยุบน เรือ ชึ่ง มา

จาก ต่าง ประเทศ เหมือน กัน

ศุลก ต่ถาน

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘

หม่อมเจ้าพร้อม

08/10/2566

อธิบดี กรม ศุลกากร

ประกาศ กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ

ด้วย มีลต์เตอร์ แซมิลตันถึง ราชทูต อเมริกัน มี หนังสือ มา แจ้ง วันที่ ๒
 เดือน พฤษภาคม ร. ศ. ๑๓๘๘ ตั้ง หนังสือ ประกาศ ของ ศาสดา ว่า การ ต่าง
 ประเทศ กรุงยูไนเตคตเศศต ว่า ด้วย ประเทศ ที่ ได้ ราคี ไฟล์เบียญา ซึ่ง ได้
 ปกติ ใน ที่ ประชุม สภากต ไบรสนีย์ ณ กรุง วอชิงตัน นั้น ว่า ประเทศ
 เดนมาร์กได้ ราคี ไฟล์สำหรับ ใช้ ใน ประเทศเดนมาร์กเอง ไม่ใช่ ใน หัวเมือง
 ฐาน ของ เดนมาร์ก ด้วย นั้น คือ “ ด้เบียญา ว่า ด้วย แบบ ที่ จะ คัด ส่ง หนังสือ
 พิมพ์เปน งวด แต่ สมุดพิมพ์ ที่ ออก เปน ครั้ง คราว ”

พระเจ้า น้อย ยาเซอ กรมหลวง เทชะวงษ์จโร ประการ เสนาบดี ว่า การ
 ต่าง ประเทศ ได้ นำ ความ ชื่น กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ทราบ ได้ ฝ่า ถอง
 ขุติ พระบาทแล้ว ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ส่ง ใน หนังสือ พิมพ์
 ราชกิจจานุเบกษา ให้ ชน ทั้งปวง ทราบ ทัก กัน ด้วย

ศาสดา ว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๘๘

(ลง พระนาม) เทชะวงษ์จโร ประการ

เสนาบดี กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ

ประกาศ เรียก นาม ภูเขาท้อง

กรมหมื่น สัมมต อมรพันธ์ รับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ
 ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทัก กัน ว่า ภูเขาก่อ
 ด้วย อีชู มี พระเจดีย์ อยู่ บน ยอด อัน ตั้ง อยู่ ที่ วัด สเกษ ซึ่ง ชน เปน อัน มาก
 เรียกว่า ภูเขาทองนั้น เดิม เปน ของ พระบาท สมเด็จพระ นั่งเกล้า เจ้า อยู่ หัว
 โปรดเกล้า ฯ ให้ สร้าง ขึ้น ด้วย ทรง พระราชดำริ จะ ทำ เปน พระเจดีย์ ใหญ่

เพื่อจะให้ มี ชื่อ เหมือน พระเจดีย์ ภูเขาทอง ที่ กรุงเก่า ทั้ง รูป ก็ จะ ทำ เช่น
 นั้น ด้วย , แต่ จะ ให้ ใหญ่ กว่า การ นั้น ไม่ สำเร็จ ด้วย ทรุค ติน พุค ขึ้น
 โดย รอบ จึง เปน ยัน ทั้ง ค้าง อยู่ คน ก็ คง เรียก พระเจดีย์ ภูเขาทอง ตาม
 นาม ซึ่ง ไปรดเกล้า ฯ พระราชทาน ไร่ เมื่อแรก สร้าง แต่ เพราะ เหตุ ซึ่ง
 ไม่ เปน รูป พระเจดีย์ มี แต่ กอง อีฐ ตัน ไม่ ขึ้น ศลุม ราก ศึก วัด ก็ ไม่ ได้ ชื่อ วัด ภู
 ภูเขาทอง ชื่อ วัด สละ อยู่ ตาม เดิม ด้วย เพราะ ฉนั้น ต่อ มา คำ ตัน ที่ เรียก ว่า
 พระเจดีย์ นั้น จึง ให้ หาย ไป เหลือ อยู่ แต่ ภูเขาทอง เพราะ เปน กอง อีฐ
 ใหญ่ แดง อยู่ ครั้น มา ใน แผ่นดิน พระบาท สมเด็จพระจอมเกล้า เจ้า อยู่ หัว
 เมื่อ ปีชวด ฉศก จตุศักราช ๑๘๕๖ มี งาน พระเมรุ บรมบรรพต ที่ หอง ส่นาม หลวง
 แด้ว ทรง พระราช ดำริ ให้ เริ่ม สร้าง พระเจดีย์ บน ยอด ภูเขาทอง ครั้น ถึง
 เดือน ๖ ปี ฉศก สัปตศก จตุศักราช ๑๘๕๗ ได้ ได้ ด้จ พระราช ดำเนิน ไป ก่อ
 พระฤกษ์ แต่ ไปรดเกล้า ฯ ให้ มี ๓ ครุ ข้าง ใน เปน การ หลอม ด้วย
 ไปรดเกล้า ฯ ให้ เปลี่ยน ชื่อ ภูเขาทอง ว่า บรม บรรพต เหมือน อย่าง
 พระเมรุ บรม บรรพต ที่ เคย เรียก มา แล้ว คำ บรม บรรพต นี้ ยัง ใช้ อยู่ใน
 ราชการ ได้ ไปรด ให้ แก่ ไซ เปลี่ยน แปลง แต่ บัด นี้ มี ผู้ เรียก บรม
 บรรพต ว่า “ สวรรณ บรรพต ” ซึ่ง เปน ชื่อ นี้ ก็ แปล คำ ไทย เปน ภาษา
 มจร ถึง สัก กุศ เขาเอง ไม่มี ผู้ ตั้ง แต่ง ใน ราชการ โดย มาก หน้า ขึ้น
 เปน การ ผิด จาก นาม ที่ พระบาท สมเด็จพระจอมเกล้า เจ้า อยู่ หัว พระราชทาน ไร่
 เพราะ ฉนั้น จึง ไปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ กัน ว่า เจดีย์ ส่นาม นั้น

มิได้ พระราชทาน นามเปลี่ยนใหม่ว่า สุวรรณ บรรพต เตี้ย อย่าให้ผู้ใด
เรียก แต่ ใช้ ใน หนังสือราชการ ให้คง ใช้ เรียกว่า “บรรพต”
อัน เป็น นาม ถูก ต้อง นั้น เหนอ

ประกาศ มา วันที่ ๒๔ พฤษภาคม วันคนโกลนทร ศก ๑๑๗

ประกาศ

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติจัดการ บังคับกัน กากไฟโรค
ลงวันที่ ๑ เมษายน วันคนโกลนทร ศก ๑๑๗

มี พระบรมราชโองการ ใน พระพุทธ สมเด็จ พระ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า

ด้วย บัดนี้ มี ไข้ กากไฟ โรค เกิด ขึ้น ที่ เมือง บึง กับ เมือง ชั่วเถา สมควร
ต้อง แก้ไขเพิ่มเติม ประกาศ จัด การ บังคับกัน กากไฟโรค ลงวันที่ ๑ เมษายน
วันคนโกลนทร ศก ๑๑๗ นั้น

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ยก ข้อ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๔ แต่ ข้อ ๗
ใน ประกาศ ที่ ออก นาม มาแล้ว นั้น เสีย แต่ ให้ ทราบ พระราชบัญญัติ ตั้ง
ข้อ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๔ แต่ ข้อ ๗ ตั้ง มี ต่อ ไป นี้ ขึ้น ใช้ แทน คือ

ข้อ ๒ เว้น ล่า หนึ่ง ล่า ไค ซึ่ง ออก จาก เมือง ช่อทอง เมือง ชั่วเถา ถา
เมือง บี นัน มา ถึง น้ำ สยาม ใน วัน ถา ใน ภาย หลัง วันที่ ได้ ประกาศ
พระราช บัญญัติ นี้ ต้อง แวะ จุด ที่ เกาะไผ่ แต่ ก่อน ที่ จะ ได้ รับ ใบ อนุญาต
ของ ท่าน บัง กัน โรค ภัยอันตราย ให้ เหย เข้า มา ได้ นั้น ต้อง รุข ข้ออยู่ กว่า

จะครบกำหนดเวลา ๘ วันเต็ม นับตั้งแต่วันที่ได้ออกมาจากเมือง
ชองกง เมืองซัวเถา ฤๅเมืองบี๋นัง

ข้อ ๓ เรือสำหรั่งดำ ใดที่ ออกจากเมือง ลิงคิปรี่ ฤๅเมืองท่าใด ๆ
ใน ประเทศจีน มาถึง น่านน้ำสยาม ใน วันฤๅใน ภายหลังวัน ที่ได้ประกาศ
พระราชบัญญัตินี้ เรือ และ ที่เกาะไม่ แด่ตั้ง รบ พัก อยู่ ที่นั้น จีน ถึง
เวลาที่เจ้าพนักงาน แพทย์จะ ได้ ขึ้น ไป ตรวจ บน เรือ แด่ออก ใบ อนุญาต
ของ คำน บ้อง ถิ่น โสภณันศราย แด่วัง ให้เลย เข้า มา ได้

ข้อ ๔ ห้ามไม่ให้บุคคลผู้ใด นอกจากเจ้าพนักงานแพทย์ ฤๅผู้ช่วย
ของเจ้าพนักงาน แพทย์นั้น ทำการไป มาติดต่อจาก เรือดำ ใด ๆ ซึ่ง
มาจากเมืองบี๋นัง เมืองลิ่งคิปรี่ เมืองชองกง ฤๅจากเมืองท่าใด ๆ
ใน ประเทศจีน ไป ยังฝั่ง ฤๅจากฝั่ง ไปยัง เรือดำ นั้น ฤๅจาก เรือดำ นั้น
ไปยัง เรือดำ อื่น ๆ ฤๅจาก เรือดำ อื่น ๆ ไปยัง เรือดำ นั้น ก่อน เรือ
ดำ นั้น ได้ รับ ใบ อนุญาต ของ คำน บ้อง ถิ่น โสภณันศราย ให้เลย เข้า มา ได้ นั้น
เปน อัน ซาก

ข้อ ๕ ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงานศุลกากร ซึ่ง ทำการ อยู่ใน น่านน้ำ
เกาะสี่ซัง ฤๅเมืองสมุทรปราการ อนุญาต ให้เรือสำหรั่งดำ ใดที่ มาจาก
เมืองบี๋นัง เมืองลิ่งคิปรี่ เมืองชองกง ฤๅจากเมืองท่าใด ๆ ใน
ประเทศจีน ที่ ไม่ได้ แสดง ใบ อนุญาต บอกร ความ บริสุทธิ์จาก โรค อัน ที่
ควร จะ ได้ รับ จากเกาะ ไม้ นั้น ถ้าตียง ถ่าย สิ้นหัว ที่เกาะสี่ซัง ฤๅแต่เลย
เข้ามา กรุง เทพ ๗ เปน อัน ซาก แต่ บรรดา เรือ ที่ จะ ได้ แสดง ใบ อนุญาต
เช่น นั้น ให้ ตรวจ ดู แล แล้ว จึง ยอม ให้ ตาตียง ถ่าย สิ้นหัว ที่เกาะสี่ซัง แด่เลย
เข้ามา ยัง กรุง เทพ ๗ ฤๅตำบลอื่น ๆ ได้ ไม่ ต้อง มี การ ตรวจ อีก

บรรดาข้ออื่น ๆ ในประกาศจัดการ บังคับ กําฬโงศ ตั้งวันที่ ๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๒๓๘ นั้น ให้คงเป็นอันใช้ได้ตามประกาศนั้น ต่อดทุกประการ

ประกาศ มา ณ วัน อังคาร ที่ ๓๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๒๓๘ เป็นวันที่ ๑๓๑๕๘ ในรัชกาล บัทยุ บัณ

ประกาศ เปลี่ยน นาม มณฑล

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส ให้เฝ้าเกล้า ๆ สั่งว่า หัวเมือง ชันใน ที่ได้ รวมเมือง เข้าเป็น มณฑล จัดการ เทศาภิบาล นั้น ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้เรียก ชื่อ มณฑล ตาม พันที่ ชัน ส้มควัว แล้ว แต่ มณฑล ชัน นอก มี มณฑล ดาวเจียง มณฑล ดาวพวน มณฑล ดาวกาว แต่ มณฑล เขมร ยังมี ได้ เรียก ชื่อ มณฑล ตาม พันที่ ให้เป็น ระเบียบ เดียวกัน จึงทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศ ให้ทราบ ทัดกัน ว่า

๑ เมืองเชียงใหม่ ๑ เมืองดําพูน ๑ เมืองดําปาง ๑ เมืองน่าน ๑ เมืองเถิน ๑ เมืองแพร่ ๑ แต่เมือง ชัน ของ เมือง เหล่านี้ ซึ่ง รวม เรียกว่า มณฑล ดาวเจียง นั้น ตั้งแต่นั้นสืบไป ให้เรียกว่า “มณฑล ตวันตล เชียงเหนือ”

๒ เมืองหนองคาย ๑ เมืองหนองหาร ๑ เมืองขอนแก่น ๑ เมืองชนบท ๑ เมืองหล่มสักดี ๑ เมืองกมุทธาไสย ๑ เมืองสังคานคร ๑ เมืองไชยบุรี ๑ เมืองโพธิพิไสย ๑ เมืองท่าอุเทน ๑ เมืองนครพนม ๑ เมืองมุกดาหาร ๑ รวม ๑๒ เมือง แต่เมือง ชัน ของ เมือง เหล่านี้

ซึ่งรวมเรียกว่า มณฑล ดาว กว นัน ตั้งแต่ ขึ้น ไป ให้เรียกว่า “มณฑลผ้า เหนือ”

๓ เมือง นคร จำปา คี เกิด เมือง อุบล ราช ธานี เมือง ศรีสะเกษ เติ หัว เมือง ฮือ ๆ ซึ่งรวมเรียก อยู่ว่า มณฑล ดาว กว นัน ตั้งแต่ ขึ้น ดับ ไป ให้เรียกว่า “มณฑล ดาว น้อ ออก เติง เหนือ”

๔ เมือง พระ ตะบอง ๑ เมือง เดียม ราชู ๑ เมือง ศรี โถสถ ๑ เมือง พนม คัก ๑ แต่ เมือง ขึ้น ของ เมือง เติง นัน ซึ่งรวมเรียก อยู่ว่า มณฑล เขมร นัน ตั้งแต่ ขึ้น ดับ ไป ให้เรียกว่า “มณฑล ดาว น้อ ออก”

๕ หัว เมือง ใน มณฑล นคร ราชู ดี ห่ม ซึ่งแบ่ง เป็น ๔ บริเวณ คือ เมือง นคร ราชู ดี หมา ๑ เมือง พินาย ๑ เมือง ปัก ริง ไชย ๑ เมือง นคร จัน ทัก ๑ ซึ่งรวมเรียก อยู่ว่า บริเวณ นคร ราชู ดี หมา นัน ต่อ ไป ให้รวมเรียก ว่า “เมือง นคร ราชู ดี หมา”

เมือง นาง ร่อง ๑ เมือง บุรี ราชู ๑ เมือง ประโคน ไชย ๑ เมือง พุ ไทย ติง ๑ เมือง รัตน บุรี ๑ ซึ่ง เรียก อยู่ว่า บริเวณ นาง ร่อง นัน ต่อ ไป ให้รวม เรียก ว่า “เมือง นาง ร่อง” ยก เป็น เมือง จักวา เมือง ๑

เมือง ไชย ภูม ๑ เมือง ภู เขียว ๑ เมือง เกษตร ติง มบูรณ์ ๑ เมือง จตุ รัส ๑ เมือง บำ เหน้ จ ันรงค์ ๑ ซึ่ง เรียก อยู่ว่า บริเวณ ไชย ภูม นัน ต่อ ไป ให้รวม เรียก ว่า “เมือง ไชย ภูม” ยก เป็น เมือง จักวา เมือง ๑

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ มิถุนายน รัตน โกสินทร ศก ๑๑๗ ตรง กับ วันที่ ๑๓๑๖ ใน รัชกาล บั ตย บั นัน

พระราชบัญญัติ รัฐมนตรีเพิ่มเติม
รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ได้โปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง พระราชบัญญัติ รัฐมนตรีขึ้นไว้ เมื่อ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๓ แต่ตราพระราชบัญญัติ รัฐมนตรีเพิ่มเติมขึ้น ใน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๕ นั้น บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า ความข้อ ๘ แห่ง มาตรา ๕ ใน พระราชบัญญัติ รัฐมนตรี รัตนโกสินทร ศก ๑๑๓ ที่ว่า ด้วยจำนวน กำหนด ของที่ประชุม นั้น ยังไม่ตรงต่อ ความ สอดคล้อง ของ การประชุม จึงทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตรา พระราชบัญญัติ รัฐมนตรีแก้ไขเพิ่มเติม ตั้งขึ้นไว้ ให้เป็นอันใช้ ได้สืบไป ตั้งแต่วันที่ ได้ประกาศ มา ใน ท้าย พระราชบัญญัติ นี้

มาตรา ๓ กำหนด ของที่ประชุม เมื่อ รัฐมนตรี มา อยู่ใน ที่ประชุม มากกว่า หนึ่งใน ส่วนสี่ ของ จำนวน รัฐมนตรี ดังกล่าวก่อนแล้ว ให้เป็น องค์ประชุมได้ กำหนดจำนวน ของที่ประชุมนี้ ให้คิด หักจำนวน รัฐมนตรี ไม่ราชการ หัก เมือง แต่ รัฐมนตรี สูงอายุ ฤๅ บ่อย ไซ้ เป็น นิจ อัน ไม่สามารถ จะ มา นั่ง ประชุม ประกติได้ โดยมี พระราชทาน พระบรมราชานุญาต แล้ว ตาม พระราชบัญญัติ รัฐมนตรีเพิ่มเติม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๕ แห่ง มาตรา ๓ แห่ง มาตรา ๒ นั้น

มาตรา ๘/๑๒ พระราชบัญญัติ รัฐมนตรี รัตนโกสินทร ศก ๑๑๓ ข้อ ๘ แห่ง มาตรา ๘ ซึ่งว่า ด้วย กำหนด ของที่ประชุม ต้อง มี รัฐมนตรี มา ประชุม

มากกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวน รัฐมนตรี สมาชิกชั้น ขึ้นไป จึงจะ ประชุม
 ปลุกเข้าประชุม งดออกกัน ในการ เรื่อง ใด ๆ ได้ ซึ่งเป็น ความ ขัด ต่อ
 พระราชบัญญัติ รัฐมนตรี เพิ่มเติม มาตรา ๓ นี้ ให้ยกเลิก แต่ พระราช
 บัญญัติ รัฐมนตรี เพิ่มเติม รัตนโกสินทร ศก ๒๓๕ มาตรา ๓ แต่ มาตรา ๒
 ซึ่ง กล่าว ถึง พระราชบัญญัติ รัฐมนตรี รัตนโกสินทร ศก ๒๓๓ แห่ง มาตรา ๘
 ว่า ด้วย กำหนด องค์ ประชุม ต้อง มาก กว่า กึ่ง จำนวน รัฐมนตรี สมาชิกชั้น นั้น
 อย่า ให้ คิด รัฐมนตรี ที่ ไป ราชการ หู เมือง แต่ รัฐมนตรี สูง อายุ ๗๖ ปี ใช้
 อัน ได้รับ พระบรม ราชานุญาต แล้ว เข้า ใน จำนวน กำหนด องค์ ประชุม
 ด้วย นั้น คือ ข้อ ๘ แห่ง มาตรา ๘ ที่ได้ ยกเลิก นี้ เพราะ ฉะนั้น
 ความ ตอน นี้ ขัด ต่อ พระราช บัญญัติ นี้ ให้ ยกเลิก ตาม ก็นั้น คง แก่ คำ ว่า
 อย่า ให้ คิด บดบัง ใน จำนวน องค์ ประชุม หนึ่งใน ส่วน ๕ ตาม ความ ใน
 มาตรา ๓ แห่ง พระราช บัญญัติ รัฐมนตรี รัตนโกสินทร ศก ๒๓๘ นี้

มาตรา ๓ ความ ใน มาตรา ๘ แห่ง พระราช บัญญัติ รัฐมนตรี รัตน
 โกสินทร ศก ๒๓๓ ว่า ด้วย ตั้ง กรรมการ พิเศษ ให้ ใช้ ความ ใน ข้อ ๘
 ข้อ ๘ ข้อ ๑๐ แห่ง มาตรา ๘ นั้น ได้ หมาย ความ ใน ข้อ ๘ ให้ มี กรรมการ
 มา ประชุม ตั้งแต่ กึ่ง หึ่ง ขึ้นไป จึง เป็น องค์ ประชุม ใน กรรมการ นั้น ได้ นั้น
 ส่วน กรรมการ พิเศษ นี้ ย่อม มี จำนวน กรรมการ น้อย ตาม สัมควร แก่ การ
 นั้น ๆ แต่ เป็น การ พิเศษ ชั่วคราว ไม่ ควร จำ ต้อง เลิก ถอน ความ ความ
 ข้อ ๘ นี้ ให้ คง มี จำนวน กรรมการ ประชุมเกิน กว่า กึ่ง จำนวน ของ
 กรรมการ นั้น ขึ้นไป จึง ให้ เป็น องค์ ประชุม การ ใน ระเบียบ ที่ กะทำ นั้น ได้

มาตรา ๔ การ ปลุกเข้าประชุม ที่จะ ให้ ปรองดอง ใช้ พระราช บัญญัติ อัน ใด
 ก่อน ได้รับ พระราช ทาน พระบรม ราชานุญาต ซึ่ง ได้ กล่าว ไว้ ใน พระราช

08/10/2566

บัญญัติ รัฐมนตรี รัตนโกสินทร ศก ๑๓๓ แห่งมาตรา ๗ นั้น ให้คงไว้ด้วย
ต้องมีจำนวน รัฐมนตรี หัก จำหน่ายแล้วเต็มตาม ความ ในมาตรา ๗ นั้น จึง
จะ เปรียบ ของค์ ประชุมได้

มาตรา ๕ พระราช บัญญัตินี้ ให้ นับเป็น พระราช บัญญัติ รัฐมนตรี
เพิ่มเติม พระราช บัญญัติ รัฐมนตรี รัตนโกสินทร ศก ๑๓๓ แต่ รัตนโกสินทร
ศก ๑๓๔ อัน ยัง คง ใช้ อยู่ นั้น ตาม มาตรา ซึ่งมี ได้ เลิก ถอน แก่ ไข อนุ ได้
กล่าว ไว้ ใน พระราช บัญญัติ นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ เป็น วันที่ ๑๓.๑๖๗
ในรัชกาล บัณฑิตนี้

ประกาศ กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ

ด้วย มี เดอร์ แฮมิลตันถึง ราชทูต อ.อเมริกัน มี หนังสือ มาลง วันที่ ๑๘
พฤษภาคม ศก ๑๓๘ ซึ่ง หนังสือ ประกาศ ของ ศาลา ว่า การ ต่าง ประเทศ
กรุงวอชิงตัน ว่า ด้วย รัฐบาล ของ ยูใน เขต สหประชา กรุง อเมริกา ได้รับ
หนังสือ ข้อ ความ วิตติ ไฟเตกเบลเลียน แห่ง การ ประชุม สากล ไพรสนีย์แห่ง
กรุงวอชิงตัน เพิ่มเติม มา เข้า ใน ข้อความ ที่ได้ คง ความ ไป ให้ทราบ
แล้ว แต่ คราว ก่อน นั้น อีก ว่า

ประเทศ บราซิล

สัญญา สากล ไพรสนีย์

- ๑ สัญญาว่า ด้วย การ แลก เปลี่ยน หนังสือ แล วัตถุ อัน กำหนด ติ รวากา ไว้
- ๒ สัญญา ส่ง ติว ธนาณัติ ทาง ไพรสนีย์

08/10/2566

ประเทศ รุเมเนีย

สัญญา สังกต ไปรษณีย์

- ๑ สัญญาว่า ด้วย การ แลก เปลี่ยน หนังสือ แล วัตถุ อื่น กำหนด ตี ราคา ไว้
- ๒ สัญญา ส่ง ตัว ขนาคณะ ทาง ไปรษณีย์
- ๓ สัญญา ว่า ด้วย การ แลก เปลี่ยน ห่อ วัตถุ
- ๔ สัญญาว่า ด้วย การ ส่ง แด เก็บเงิน ทาง ไปรษณีย์
- ๕ สัญญา ว่า ด้วย การ จะ จัด ตั้ง สิ่ง หนังสือ สำคัญ เฉพาะ ตัว โดยทางไปรษณีย์
- ๖ สัญญา ว่า ด้วย แบบ ที่ จะ จัด ตั้ง หนังสือ พิมพ์ เปน วงจร แล ตมุด พิมพ์ ที่

ออก เป็น ครั้ง คราว

กับ แจ้ง ความ อีก ว่า คำตา ว่า การ ต่าง ประเทศ กรุง วอชิงตัน ได้รับ
 จดหมาย จาก เตินา บัดี้ ว่า การ ต่าง ประเทศ กรุง เปอ เซีย ลง วันที่ ๒๘
 ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๑๗ แจ้ง ความ ให้ ทราบ ว่า ประมุข สัญญา สังกต ไปรษณีย์ นั้น
 พระเจ้า ซาร์ ได้ ใ้ รั้ง อดิไฟ แล จะ ให้ เปน อัน ใช้ ได้ ต่อ วันที่ ๑
 มกราคม ค.ศ. ๑๙๑๗ ด้วย นั้น

พระเจ้า นีอง ยาเรต กรม หดวง เหวะ วงษ์ วัโรประการ เตินา บัดี้ ว่า การ
 ต่าง ประเทศ ได้นำ ความ ขึ้น ทราบ บัง กรม ทศ พระกรรณา ทราบ ให้ ฝ่า ดออง
 ชุดี พระบาท แล้ว ทรง พระ กรรณา ไป รั้ง เกต่า ๆ ให้ ตั้ง ใน หนังสือ พิมพ์
 ราช กิจจานุเบกษา ให้ ชน ทั้ง ปวง ทราบ ทัด กัน

คำตา ว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๒

(ลง พระนาม) เหวะ วงษ์ วัโรประการ

เตินา บัดี้ กรมหวง ว่า การ ต่าง ประเทศ

ประกาศจัด การ บ้าง กัน กากิโรค เพิ่ม เติม

พระราช บัญญัติ จัด การ บ้าง กัน กากิโรค

วันที่ ๑ เมษายน แลวันที่ ๓๐ พฤษภาคม รัตน โทสินทร ศก ๑๑๘

มี พระบรมราช โองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ประมุนิทร มหาจุฬาลงกรณ พระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ดำรัส เห็นอ เกด้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทัว กัน ว่า

ด้วย ทรง ทราบ ได้ ฝ่า ตอง ขุติ พระบาท ว่า ใช้ กากิโรค ใน เมือง ช้าย มุ่ย นั้น ยัง บังเกิด ทวี รุนแรง ชน ทรง พระราช ดำริ เห็น ควร ให้ จัด การ บ้าง กัน รักษา ต่อ ไป

จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ตรา พระราช บัญญัติ ว่า ~~ตั้ง~~ ตั้งแต่วันที่ แล ภายหลัง วันที่ ได้ ตั้ง พระราช บัญญัติ นี้ ไว้ แล้ว ให้ เปน ไปตาม ข้อ ต่อ ไปนี้

ข้อ ๑ จีน มี อพยบคน ไตคน หนึ่ง มา ใน เรือดำ หนึ่งดำ ไต เมื่อมา ตาม ทาง ซึ่ง เรือดำ นั้น ได้ แวะจอด ที่ เมือง ช้าย มุ่ย แล้ว ตั้งแต่วันที่ ออก ประกาศนี้ จะ ชน บนบก ใน พระราช อาณาจักร นี้ ไม่ ได้ ด้วย เบน ก้าว ผิด คือ กฎหมาย

ข้อ ๒ นายเรือดำ หนึ่งดำ ไต ที่ ได้ ออกจาก หรือ ได้ แวะจอด ที่ เมือง ช้าย มุ่ย จะ ตั้ง จีน อพยบคน หนึ่งคน ไต ณแห่ง หนึ่งแห่ง ไต ใน พระราช อาณาจักร นี้ ไม่ ได้ ตั้งแต่วันที่ ออก ประกาศนี้ ด้วย เบน การ ผิด คือ กฎหมาย

08/10/2566

ข้อ ๓ เจ้าของเรือหรือผู้ทำการแทนเจ้าของเรือ ผู้รับพระที่

ตั้งเรือมา แต่ นายเรือดำหนึ่งดำใด ซึ่งได้ ออกจาก หรือ แวะจอดที่ เมือง
อ้ายม่วย ตั้งแต่ วันที่ ออกประกาศนี้ จะมาถึงท่าเรือหรือสถานที่

แห่งใดแห่งหนึ่งใน พระราชอาณาจักรนี้แล้ว เมื่อได้รับ จรรยาบาย จาก
เจ้าท่าหรือจากเจ้าพนักงาน ในท้องที่สำหรับให้ทำการนั้นแล้ว ภายใน
ยี่สิบสี่ ชั่วโมง นายเรือต้อง จักตราบ กษาภรรยาบาย ให้เรือสำนั้น ออกไปเสีย
จากน่านน้ำสยาม อย่าให้เงินผู้อพยบคนหนึ่งคนใด ออกจาก เรือ นั้น ด้วย

ข้อ ๔ นายเรือดำหนึ่งดำใด ยอมให้เงิน อพยบคนหนึ่งคนใด
ขึ้นจากเรือ หรือ ยอมให้เงิน อพยบคนหนึ่งคนใด ~~ขึ้นจากเรือขึ้น~~
และผู้หนึ่งผู้ใด ได้ช่วย หรือ อุดหนุน แก่เงินผู้อพยบคนหนึ่งคนใด ให้ขึ้นจาก
เรือ หรือ ยอมให้เงิน อพยบคนหนึ่งคนใด พยายามขึ้นจากเรือดำหนึ่ง

ดำใดผิดคือ ประกาศข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ ก็ดี พิจารณาเป็น ด้ตย์
ต้อง ในระหว่าง โทษ ปรับเป็นเงิน ไม่เกินกว่า ร้อย หกสิบ บาท นับเรียง
ตัวผู้อพยบทุก ๆ คนที่ได้ขึ้นจากเรือ หรือที่ได้ พยายามขึ้นจาก
เรือนี้ โดยได้ยอมได้ช่วย หรือ อุดหนุน ดังนี้ หรือต้อง ในระหว่าง
โทษให้จำขังไม่เกินกว่า หกเดือน หรือต้องรับ โทษ ทั้งปรับแต่จำขัง ทั้ง ๒

สถานที่ แต่เจ้าของเรือ ผู้ทำการแทนเจ้าของเรือ ผู้รับพระตั้งเรือมา
คนหนึ่งคนใดหรือ นายเรือดำหนึ่งดำใด รับตั้งเงินผู้อพยบนั้น เมื่อได้รับ
จรรยาบายซึ่งได้กล่าวแล้ว ในข้อ ๓ ดังแล้วไป ๒๔ ชั่วโมง
ยังขึ้นให้เรือนั้นจอดอยู่ในน่านน้ำสยามต่อไป เมื่อพิจารณาได้ความ
จริงต้อง ระหว่างปรับไม่เกินกว่า แปด ร้อย บาท ทุกวัน หรือ ทุก ส่วน

แห่งวัน ในระหว่างเวลา ที่ เรือ นั้น ยัง ทอด อยู่ ใน น่าน น้ำ ดงยาม เเน่ การ
ผิด ข้อ ๓ ใน พระราช บัญญัตินี้ หรือ ต้อง จำจริง ไม่ เกิน กว่า หก เดือน หรือ
ต้อง รับ โทษ ทั้ง ๒ สถาน นี้

ประกาศ มา ณ วัน ศุกร์ ที่ ๘ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๒๔๕๘
วันที่ ๑๑๑๒๘ ใน รัชกาล ๖๕๖๖

ประกาศ เก็บเงิน ค่า ราชการ

เมือง พระตะบอง แล เมือง เสียมราฐ

มี พระบรมราช โองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัส เห็นเกล้า ฯ ทรง พระราช
ดำริห์ เห็น ว่า ทุกวัน นี้ ราษฎร ใน เมือง พระตะบอง แล เมือง เสียมราฐ
แต่ ใน เขต แขวง เมือง ขึ้น ของ เมือง ทั้ง สอง นี้ ยัง ต้อง เสีย เงิน ค่า ราชการ
ประจำ ปี มาก บ้าง น้อย บ้าง ไม่ เสมอ กัน ที่ ยก เว้น ไม่ ต้อง เสีย โดย ไม่
สมควร แก่ เหตุ ผล ก็มี อยู่ ทรง พระราช ดำริห์ เห็น ว่า หัก เมือง ทั้ง สอง นี้
การ ทำ ไร่ นา ค่า ชาย ยัง คิด คัด คัด ควร จะ เก็บ เงิน ค่า ราชการ แต่ พอดี สมควร
แก่ กาลัง แล ให้ เสมอ หน้า กัน จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ทรา
พระราช บัญญัติ ไว้ ดังนี้

มาตรา ๓ ตั้ง แต่ ศก ๑๑๑๘ เปน ต้น แด่ คือ ไป ให้ เก็บ เงิน ค่า ราชการ
แก่ ชาย ฉกรรจ์ ใน เมือง พระตะบอง แล เมือง ขึ้น เมือง พระตะบอง ซึ่งมี
อายุ แต่ ๑๘ ปี จนถึง อายุ ๖๐ ปี คน หนึ่ง ปี ละ ๕ บาท แต่ เมือง
เสียมราฐ แล เมือง ขึ้น เมือง เสียมราฐ ซึ่ง เปน เมือง มี ไร่ นา แด่ การ

ค้าขายชดเชยคิดว่าเมืองพระตะบอง ให้เก็บเงินค่าราชการ แก่ชาย ฉกรรจ์
ซึ่ง มี อายุแค่ ๑๘ ปี จนถึง อายุ ๖๐ ปี แต่คนหนึ่งมี ๘ บาท

มาตรา ๒ ให้เสนาบดี กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ มีอำนาจ ที่จะตั้ง ข้อ
~~ระเบียบ~~ ตามพระราชบัญญัติ ให้เรียบร้อย สัมควร แก่การ ใน ท้อง ที่

มาตรา ๓ ให้เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหา สมบัติ แดเสนาบดี
กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่รักษาการ ให้ไป ตาม พระราช
บัญญัติ จึง ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ มิถุนายน วันคนโทสัมภเวสี ๑๑๘ เป็นวันที่ ๑๓๑๒๔
ในรัชกาล บัณฑิตนี้

ข้อบังคับ เก็บเงินค่า ราชการ

~~เมือง~~ พระ ตะบอง แด เมือง เสียม ราสู

๑ ให้ท่าน ทำ หมายชี้ ราย ชื่อ บ้าน ใน เขต กำนัน ของ คน ซึ่ง จะ
ต้อง เสียเงิน ค่า ราชการ ตามแบบ ก, นี้ ประกาศไว้ ณ ที่ เปิด เผย ใน หมู่ บ้าน
กำนัน ถ้า ผู้ใด มี เหตุ จะ ชี้แจงว่า ไม่ควร เสียเงิน ค่า ราชการ โดยเหตุ
ใด ๆ ก็ดี ให้มา ร้อง ค่อกำนัน ภายใน ๑๕ วัน ถ้ากำนัน ได้รับ
คำ ร้อง อย่าง ใดแล้ว ให้ ได้ ส่วน เจต คำ ร้อง พร้อม ด้วย ความ เห็น ของ
กำนัน ไป ยัง ที่ ว่า การ ข้าเออ จะ ได้วินิจฉัย ค่อ ไป แด ให้ ส่ง หมายชี้
ถึง นาย ข้าเออ ภายใน กำหนด เดือน กรกฎาคม นี้

๒ เมื่อ นาย ข้าเออ ได้รับ หมายชี้ จาก กำนัน ตรวจ เห็น ถูก ต้อง แล้ว ให้
ทำ หมายชี้ ตามแบบ ก, ส่ง มา ให้ ถึง ที่ ว่า การ เมือง ภายใน กำหนด เดือน

สิงหาคม ถ้า มี คำ ร้อง ให้ นาย อำเภอ ได้ ส่วน ตรวจ ดู คำ ร้อง ของราษฎร
ถ้า เห็น ว่า จะ ไม่ ควร เสีย โดย เหตุ ใด ๆ ก็ ตี ให้ ทำ หมาย ชี้ ตาม

แบบ ข, พร้อม ด้วย ความ เห็น ของ อำเภอ ส่ง ไป ยัง ผู้ว่า ราชการ เมือง
พร้อม กับ แบบ ก, เพื่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง ได้ วินิจฉัย เป็น เต็ม ๒๓

๓ ผู้ว่า ราชการ เมือง ได้รับ หมาย ชี้ นั้น แล้ว ให้ ออก ใบ เสรี ใจ พิมพ์
ตาม แบบ ค, ส่ง ไป ยัง อำเภอ ภายใน เดือน ตุลาคม เพื่อ จะ ได้ เก็บ เงิน
นำ มา ส่ง ยัง ศาล เมือง

๔ กรณี ที่ เก็บ เงิน ค่า ราชการ นั้น ให้ เก็บ ใน เดือน พฤศจิกายน ให้
กรมการ อำเภอ ออก ใบ ตี ร้อง เก็บ ตาม ท้อง ที่ ซึ่ง กำหนด ไว้ ให้ กำนัน พา
ราษฎร มา เสีย เงิน ค่า ราชการ

๕ การ ที่ กำนัน ทำ หมาย ชี้ ตัก บ้าน ซึ่ง ควร ต้อง เสีย เงิน ค่า ราชการ นั้น ห้าม
มิ ให้ ปก บัด จำนวน คน ไว้ เป็น อัน ชาติ ถ้า กำนัน ปก บัด จำนวน คน ไว้
หรือ ยื่น หมาย ชี้ เท็จ ให้ ปรับ กำนัน เป็น ตาม ได้ มิต ตาม มาตรา ๒๘ ตาม
พระราชบัญญัติ ปกครอง ท้อง ที่ คือ โหม ด้า หนึ่ง เป็น เงิน ไม่ เกิน กว่า ๕๘ บาท
ทุก ๆ ตัว คน ที่ ได้ ปก บัด ้วย ยก ขึ้น เป็น พินัย หัก ลง

คน จำพวก ซึ่ง กล่าว ต่อ ไป นี้ ให้ ยก เว้น ไม่ ต้อง เสีย ช่วย ราชการ คือ

๑ ข้าราชการ ที่ ได้รับ พระราชทาน ตัญญา บัตร แด มหาค เลิศ

๒ ข้าราชการ ซึ่ง ได้รับ ประทวน ตรา พระราชดี หัก ตั้ง หรือ ได้รับ ตรา

ตั้ง ของ ผู้ว่า ราชการ เมือง โดย ได้รับ ตรา พระราชดี อนุญาต

๓ นาย อำเภอ ปลัด อำเภอ กำนัน แด ผู้ใหญ่ บ้าน

๔ พระสงฆ์ สามเณร แด่ นิกายอื่น นับถือ ลำสนหาต่าง ๆ

๕ คน พิการ ซึ่ง ทำการ หาเลี้ยงชีพ ไม่ได้

๖ คน ต่าง เมือง ซึ่ง เข้ามา อยู่ใหม่ ให้ ยก ให้ ไม่ต้อง เสีย เงิน ค่า

ราชการ บ้าง

๗ ให้ ข้า หลวง ผู้ว่า ราชการ เมือง กรมการ ผู้ใหญ่ แด่ กรมการ

อำเภอ เปน ชูระ ตรวจ ตรา ให้ เก็บ เงิน ช่วย ราชการ ได้ เสมอ หน้า ทั่ว กัน ถ้า

เวลา ไป ตรวจ เห็น คน ไต ยัง ไม่ได้ เสีย เงิน ค่า ราชการ ให้ นำ ตัว ผู้นั้น ส่ง

ข้อ ที่ ว่า การ อำเภอ เพื่อ ได้ บังคับ ให้ เสีย เงิน ค่า ราชการ ถ้า ได้ ส่วน

ได้ ความ ว่า ผู้นั้น หดบ หลัก คัง ใจ ไม่ เสีย เงิน ช่วย ราชการ ให้ ประโยชน์

เสีย เงิน ค่า ราชการ ทั่ว คน

๘ ใน เวลา ที่ คน นั้น ทำ บุญ ชี้ เก็บ เงิน ช่วย ราชการ ถ้า ผู้ ไต ไม่

อยู่ แล้ว กลับ มา ใน ปี นั้น ให้ ผู้นั้น รับ นำ ความ แจ้ง ต่อ กำนัน เมื่อ กำนัน

ได้ ส่วน เห็น จริง แล้ว ให้ ทำ บุญ ชี้ จ่าย ช้อ ส่ง พร้อ ม ด้วย ตัว ผู้นั้น ไป ยัง

ที่ ว่า กรม ทำ เกษ เพื่อ ให้ อำเภอ ขอบ เติร์ ง ออก ให้ แด่ เก็บ เงิน จาก

ผู้นั้น ส่ง คตัง

๙ ให้ กำนัน ได้ รับ ผล ประโยชน์ ใน การ เก็บ เงิน ค่า ราชการ ร้อย ละ ๒

ตาม จำนวน เงิน ที่ เก็บ ได้

ให้ ข้า หลวง ซึ่ง ประจำ รักษา ราชการ เมือง พร้อ ม ด้วย ผู้ว่า ราชการ เมือง

08/10/2566

จัด แด่ ตรวจ เก็บ เงิน ค่า ราชการ ให้ เปน ไป ตาม ข้อ บังคับ นั้น ึ่ง ทุก ประการ

หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี
ทางค้าขายแก่การเดินเรือ
ในระหว่างกรุงสยามกับกรุงรัสเซีย

สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าแผ่นดิน
สยาม ทั้งฝ่ายเหนือฝ่ายใต้ แด่ดินแดนที่ใกล้เคียง คือ ดาวเฉียง
ดาว กาว มตาขุ กะหรียง ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ

ขอประกาศแก่ท่านทั้งหลาย ทั้งปวง ซึ่งจะได้พบปะคำประกาศนี้
ให้ทราบไว้

หนังสือฉบับหนึ่ง ซึ่งว่าด้วยทางพระราชไมตรี ทางค้าขายในระหว่าง
กรุงสยามกับกรุงรัสเซีย ซึ่งได้ทำตกลงกันที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๓
เดือนมิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๑๘ ในระหว่างผู้มีอำนาจเต็มทั้ง ๒ ฝ่าย
หนังสือสัญญานั้น มีข้อความดังต่อไปนี้

รัฐบาลสยามกับรัฐบาลรัสเซีย มีความปรารถนาที่จะกระทำให้ทาง
พระราชไมตรี ทางค้าขายที่เกี่ยวข้องกัน ในระหว่าง ๒ พระนครนี้เป็นที่
สะดวกยิ่งขึ้น จึงได้ยินยอมพร้อมกันทำสัญญานี้ไว้พลางก่อน จนกว่า
จะได้ตกลงทำหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี แด่ทางค้าขายใหม่ฉบับหนึ่ง
แล้ว เป็นข้อความตามที่ตกลงกันดังต่อไปนี้

ว่า ในบรรดาการทั้งปวง ที่เกี่ยวกับอำนาจศาลก็ดี ที่เกี่ยวกับการ
ค้าขายก็ดี ๐๘/10/2๕๐๐ ที่เกี่ยวกับการเดินเรือก็ดี แต่ตั้งแต่บัดนี้ต่อไป จน
ตลอดเวลาดังกล่าว จะได้ตั้งกำหนดไว้ หนังสือสัญญานี้แล้ว คนในบังคับ

ฝ่าย สยาม ในแผ่นดิน รุสเซีย กับคน ใน บังคับ ฝ่าย รุสเซีย ในแผ่นดิน สยาม
จะได้ มี อำนาจ แด ผล ประโยชน์ ทั้งหลาย เหมือน อย่าง ที่ได้ อนุญาต ให้
แก่คน ใน บังคับ ประเทศ อื่น ๆ ใน หนังสือ สัญญา ทั้งหลาย ที่ ใช้ อยู่ ประจ
บัน นี้ กับ ทั้ง ที่ จะมี ใช้ ต่อ ไป ใน ภาย นาน ที่ ใน กรุง รุสเซีย ฉะ กรุง สยาม
ตาม ลำดับ กัน ทั้งสอง ฝ่าย

หนังสือ สัญญา นี้ จะ ใช้ ได้ ทั้งสอง ฝ่าย ตั้งแต่ วันที่ ลง ชื่อ กัน ไว้ คือ
ไป จน ถึง เวลา ครบกำหนด หก เดือน ตั้งแต่ วันที่ ประเทศ หนึ่ง ซึ่ง ได้ ทำ
สัญญา จะ ได้ บอก ถ่วง นำ ให้ อีก ประกาศ หนึ่ง ว่าจะ เลิก สัญญา นี้

หนังสือ ปฏิญาณ สัญญา นี้ ได้ ทำ ไว้ ใน ภาษา ไทย ภาษา รุสเซีย
แต่ ภาษา ฝรั่งเศส มีความหมาย แด ใจ ความ เหมือน กัน ทั้ง ดำเนิน วิชา แด
ภาษาฝรั่งเศส จะ ต้อง เปน ที่ ใช้ ใน ราชการ แต่ เปน หลักฐาน ทุก ข้อ

ในการ ที่ จะ เห็น หมาย สำคัญ มั่น คง นั้น ผู้ ลง ชื่อ ทั้ง สอง ฝ่าย
ซึ่ง ได้ รับ อำนาจ ตาม สมควร ให้ ทำ สัญญา นี้ ได้ ทำ คำ ปฏิญาณ สัญญา
ฉบับ นี้ ไว้ ได้ ลง ชื่อ แด ประทับ ครา ทั้ง สอง ฝ่าย

หนังสือ นี้ ทำ ที่ กรุง เทพ มหานคร ในวันที่ ๒๓ มิถุนายน รัตนโกสินทร
ศก ๓๑๘ ปี ตรง กับ ปฏิทิน ฝ่าย รุสเซีย วันที่ ๑๓ เดือน ยูน คฤศศ
ศักราช ๑๘๘๘ ปี

(ลง พระนาม) - เหวะวงษ์ วิจารณ์

(ลง ชื่อ) - เอ อี โอดารอฟสกี

เราได้เห็น แด ได้ตรวจ หนังสือ สัญญา ที่ว่า มาแล้ว นั้น เรา เห็น ชอบ
ด้วย ทุก ข้อ ทั้งหมด แล้ว แด เรา ดำรง ว่า ราชอาณาจักร ฝ่าย สยาม จะ ได้ ถือ
ตาม หนังสือ สัญญา นั้น

เรา ได้ ทรง ถวาย พระราช หัตถ เลขา แด ประทับ พระราช สัญญากร ของ เรา
ใน หนังสือ นี้ ไว้ เป็น สำคัญ

กรุง เทพ. ๑ วันที่ ๒๗ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๘
(พระบรมนามาภิธิย,) จุฬาลงกรณ์

ประกาศว่า ด้วย ยกเลิก การ แพทย์

ตรวจเรือ ทั้ง บั้ง อั้ง และ จาก เมือง สิงคโปร์ ถึง เกาะ ไข่

มี พระ บรม ราช โอง การ ใน พระบาท สมเด็จพระ ประมุนทร ~~บรม~~ จุฬาลงกรณ์
พระ จตุรจอม เกด้า เจ้า อยู่ หัว ดำรัส เห็นว่า ~~พระ~~ พระ กรุณา
โปรด เกด้า ๖ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทั้ง กัน ว่า

ตาม ความ ใน ประกาศ จัดการ บั้ง กัน กภาพโรค ลง วันที่ ๓๐ พฤษภาคม
รัตนโกสินทร ศก ๓๓๘ นั้น ได้ บังเอิญ ได้ ว่า บรรดา เรือ ทั้ง บั้ง ที่ ออก จาก
เมือง สิงคโปร์ ฤา เมือง ไต ๆ ใน ประเทศ เจ็บ ต้อง พระ ยัง ดำเนิน บั้ง กัน โรค
กษัยนทราย ที่ เกาะ ไข่ เพื่อ แพทย์ ตรวจ ก่อน เข้า มา ถึง เมือง ทำ อัน เป็น ที่
สุด ของ เรือ ดำ นั้น จอด ใน กรุง สยาม แด บัดนี้ ได้ ทราบ ได้ ว่า ตลอด ของ ชุด
พระบาทว่า เมือง สิงคโปร์ นั้น เป็น เมือง ทำ อัน ปราศ จาก โรค แด ไม่ เป็น
ที่ นำ กตัวโรค ติด ต่อ กัน อัน จะ มี จาก เรือ ทั้ง หาย ที่ นำ จาก ทำ เมือง
สิงคโปร์ นั้น ได้ 2566

ซึ่ง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ คราว พระราช บัญญัติ เสด็จ ประกาศ ให้ ทราบ ว่า

ข้อ ความ ใน พระราช บัญญัติ จัด การ บังคับ กัก ฝี โรค อัน ประกาศ ~~วันที่ ๓๐~~ พฤษภาคม วันโกสสินทร ศก ๑๓๘ นั้น ขอให้ เกี่ยว ข้อง ใช้ แก่ เมือง สิงคโปร์ แต่ เรือ ลำ ใด ลำ หนึ่ง มา ถึง ใน ประเทศ ดยมา จาก เมือง สิงคโปร์ จะ ตรง มา ที่ เดียว ยัง ท่า ที่ สุด ของ เรือ ลำ นั้น จุด ตาม กฎหมาย แต่ ข้อ บังคับ ที่ คง ใช้ อยู่ ไม่ ต้อง แวะ ที่ เกาะ ไร่ เพื่อ แพทย์ ตรวจ ก็ ได้

บรรดา ข้อ ความ อื่น ๆ ใน ประกาศ พระราช บัญญัติ จัด การ บังคับ กัก ฝี โรค ลงวันที่ ๓ เมษายน แต่ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม วันโกสสินทร ศก ๑๓๘ ที่ ได้ กล่าว เกี่ยว ถึง เมือง ท่า ทั้ง หลาย นอก จาก เมือง สิงคโปร์ นั้น ให้ คง เหม็น ใช้น ใช้ ได้ เต็ม ตาม ประกาศ นั้น ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘ เปน วันที่ ๑๓๑๕ ใน รัชกาล บัดนี้

พระราช บัญญัติ บังคับ การ ตัก ครอบ
ซึ่ง ตาก ไม่ ตัก ที่ ยัง ไม่ได้ เสีย ค่า ตอ แด ภาษี

มี พระบรมราช โองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ประมินทร์ มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้า เจ้า อยู่หัว ดำรัส เห็น ใจ เกด้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ทราบ ทั่ว กัน ว่า

ด้วย ได้ ทรง ทราบ ได้ ว่า ของ รุดี พระบาท ว่า บัดนี้ มี ผู้ ตัก ครอบ ซึ่ง ตาก ไม่ ตัก ออก จาก ป่า ที่ มิ ได้ รับ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต รับ เข้า

ทำมาซื้อ ชาย เบน ธนา ประโยชน์ โดย ไม่ได้ เสีย เงิน ค่า คอ แด ภาษี
ทำให้ ผล ประโยชน์ แผ่นดิน ตก ต่ำ ไป ปี ๓ เบน อัน มาก จึง ทรง พระ กรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ตรา เป็น พระราช บัญญัติ ไว้ ดัง คือ ไปนี้

๑. พระราช บัญญัติ นี้ ให้ เรียกว่า “พระราช บัญญัติ บังคับ ภาษี ไร่ ไร่
ตอบ ชัก ตาก ไม้ สัก ที่ ยัง ไม่ได้ เสีย ค่า คอ แด ภาษี”

๒ ห้าม มิ ให้ ผู้ ไต ชัก ตาก ไม้ สัก ซึ่ง ได้ ตัด ต้ม แล้ว ออก จาก บ่า ไต
เว้น แต่ เมื่อ ได้ เสีย เงิน ค่า คอ แด ภาษี แด ภาศ หวดง ทั้ง บวง เด็ ร็จ แด เจ้า พนักงาน
บ่า ไม้ ไต ตี ตรา ค้อน เหล็ก เค็ม ค่า คอ แด ภาษี แล้ว จึง ให้ ชัก ตาก ออก
จาก บ่า ไต

๓ ถ้า ผู้ ไต ชัก ตาก ไม้ สัก ซึ่ง ยังมี ได้ เสีย เงิน ค่า คอ แด ยัง ไม่ได้
ตี ตรา ค้อน เหล็ก ของ เจ้า พนักงาน บ่า ไม้ ประจำ ตัน ออก จาก เขต บ่า ไต ถ้า
พิจารณา ได้ ความ จริง ให้ รับ ไม้ สัก ที่ ชัก ตาก นั้น เป็น ของ หวดง แด ให้
ปรับ ใหม่ ตาม จำนวน ไม้ ตัน ๓ เบน เงิน ไม่ เกิน ๕๐ บาท หรือ จำ ชัง
ไม่ เกิน ๖ เดือน

๔ ถ้า ผู้ ไต ชัก ตาก ไม้ สัก ตัน ไต ที่ เจ้า พนักงาน บ่า ไม้ ยัง ไม่ได้ ตี
ตรา ค้อน เหล็ก ว่า ได้ เสีย ค่า คอ แด ภาษี แล้ว ประจำ ตัน ออก ไป นอก พระราช
อาณา เขต พิจารณา ได้ ความ จริง ให้ รับ ไม้ สัก ที่ ชัก ตาก นั้น เป็น ของ
หวดง แด ให้ ปรับ ใหม่ ผู้ ชัก ตาก ไม้ นั้น เรียง ตัน ตาม จำนวน ไม้ ตัน ๓
เบน เงิน ไม่ เกิน ๓๐๐ บาท หรือ จำ ชัง ไม่ เกิน ๑ ปี

๕ ถ้า เจ้า พนักงาน พบ ไม้ แต่ ไม้ ทราบ ว่า ผู้ ไต ชัก ตาก เช่น นี้ ให้
เจ้า พนักงาน ตรวจ ดอง ตรา ค้อน เหล็ก ประจำ ตัน ไม้ ถ้า เป็น ดอง ตรา
ค้อน เหล็ก ซึ่ง ได้ ตง ทะเบียน แล้ว ว่า เป็น ดอง ตรา ของ ผู้ ไต ให้ ถือ ว่า

08/10/2566

เจ้า ซึ่ง ดวงตรา ค้อน เหล็ก นั้น เป็น ผู้ ชัก ตากไม้ นั้น ผิด พระราชบัญญัติ หรือ
ถ้า ไม่มี ดวง ตรา ประจำตัว ให้ ได้ สอน ดู ถ้า ไม่ ตก อยู่แก่ ผู้ใด ให้ ถือ
ว่า ผู้ นั้น เป็น ผู้ ชัก ตาก ไม้ ออก จาก บำ ผิด พระราช บัญญัติ

๖ ข้อ ความ ใน พระราช บัญญัติ นี้ มิ ได้ เกี่ยว ข้อง ด้วย การ ชัก ตาก
ไม้ ตัก ออก จาก บำ ซึ่ง ได้ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ รับ เข้า ทำ
๗ ให้ ได้ หมาย ตี กระทบวง มหาศ ไทโย เป็น เจ้านำ ที่ รักษา การ ให้ เป็น

ไป ตาม พระราช บัญญัติ นี้ จึง ทุก ประการ
ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม วัน ศุกร์ โทศน โทศน ๒๔๗๘ เป็น วันที่ ๑๑๓๗๘
ใน รัชกาล ปัตย์ มหัน

พระราช บัญญัติ ศักดิ์ ญา เจ้า นาย
พระยา ท้าว แดน เมือง ประเทศ ราช

มี พระบรม ราชโอง การ ดำรัส เหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ทราบ ทั้ง กัน ว่า
ตำแหน่ง เจ้า นาย แด พระยา ท้าว แดน หัว เมือง ประเทศ ราช แต่ ก่อน มา ยัง
หา ได้ พระราชทาน ศักดิ์ ญา เป็น กำหนด ตั้ง พระบรม วงษา นวงษ์ แด ข้าราชการ
ทั้งปวง ไม่ จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ราชทาน ศักดิ์ ญา แก่
เจ้า นาย พระยา ท้าว แดน หัว เมือง ประเทศ ราช ให้ มี กำหนด ใน กรม ศักดิ์
สืบ ไป ดังนี้ คือ

๑	พระเจ้า ประเทศ ราช	ถือ ศักดิ์ ญา	๘,๕๐๐๐
๒	เจ้า ประเทศ ราช	ถือ ศักดิ์ ญา	๓๐๐๐๐
๓	พระยา ประเทศ ราช	ถือ ศักดิ์ ญา	๘๐๐๐

๒๐๘/๑๐/๒๕๖๖

๕	เจ้าอุปราช	ถือศักดินา	๕๐๐๐
๖	เจ้าราชวงศ์	ถือศักดินา	๓๐๐๐
๗	พระยาอุปราช	ถือศักดินา	๓๐๐๐
๘	เจ้าบุรีรัตน, เจ้าราชบุตร, พระยาราชวงศ์,	ถือศักดินา	๒๕๐๐
๙	เจ้าสุริยวงศ์, เจ้าราชดัมพันธวงศ์, เจ้าราชภาคินัย, เจ้าราชภาคิกวงศ์, พระยาบุรีรัตน, พระยาราชบุตร,	ถือศักดินา	๒๐๐๐
๑๐	เจ้าอัครการ, เจ้าไชยสงคราม, เจ้าทัตถินนิเชษฐ์, เจ้านิเวศอัคร, พระยาสุริยวงศ์,	ถือศักดินา	๑๖๐๐
๑๑	พระยาอัครการ, พระยาไชยสงคราม, พระยาวิฆวา, พระยาวิชัย,	ถือศักดินา	๑๒๐๐
๑๒	พระยาเคอ์ดาม	ถือศักดินา	๑๐๐๐
๑๓	พระยา	ถือศักดินา	๖๐๐
๑๔	ท้าว	ถือศักดินา	๕๐๐
๑๕	แสน	ถือศักดินา	๒๐๐
๑๖	เจ้าเมืองชั้น	ถือศักดินา	๒๐๐๐
๑๗	อุปราชเมืองชั้น	ถือศักดินา	๑๒๕๐
๑๘	ราชวงศ์เมืองชั้น, ราชบุตรเมืองชั้น,	ถือศักดินา	๘๐๐
๑๙	พ่อเมือง	ถือศักดินา	๖๐๐
๒๐	นายแสน	ถือศักดินา	๕๐๐
๒๑	แก้วบ้าน	ถือศักดินา	๓๐๐

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘ เปนวันที่ ๑๓๒๐๓

ในรัชกาลปัตยุมันนี้

ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ เรื่อง ที่ดิน สว่าง ทาง รถไฟ สาย เพชรบุรี

.....
 ๑. เสนาบดี กระทรวง โยธาธิการ รับ พระบรมราชโองการ ใต้เกล้า ฯ
 ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ ทราบ ทัดกัน ว่า ด้วย ทรง พระ
 กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ กระทรวง โยธาธิการ จัด การ สว่าง ทาง รถไฟ
 สายหนึ่ง ตั้งแต่ ท่าน้ำเจ้าพระยา ริม ปาก คลอง บาง กอกน้อย กรุงเทพมหานคร ไป ตาย ถึง เมือง เพชรบุรี เรียกว่า รถไฟ เพชรบุรี บัดนี้ กระทรวง
 โยธาธิการ ได้ ให้ กรมรถไฟจัดการ ตรวจ ทา แผนที่ตลอด แล้ว กับได้
 มีกฎหมาย เขต ๒ ซ้ำ ทาง รถไฟ ตั้งแต่ ต้นจน ถึง เมือง เพชรบุรี
 ตอน หนึ่ง ~~.....~~ แล้ว บรรดา ที่ดิน ซึ่ง ยื่น ออกจาก แนว กรวย ทาง ซ้ำ ละ ๓๕ วา
 ตลอดทาง ที่ กรวย ~~.....~~ ฤๅ ที่ จะ ได้ กรวย ต่อ ไป จน ตลอด ถึง เมือง เพชร
 บุรี นี้ บาง ที่ เจ้าพนักงาน จะ ต้อง การ ก่อสร้าง สิ่งต่าง ๆ อัน เกี่ยว ข้อง
 แก่ การ รถไฟ บ้าง ตาม คำบัต ที่ สมควร แต่เวลานี้ ยัง รู้ ไม่ได้ เปน แน่ ว่า
 จะ ต้อง การ เฉพาะ ที่ แห่งใด บ้าง เพราะ ฉะนั้น ห้าม มิ ให้ ผู้ใด ผู้หนึ่ง จับจอง
 ที่ดิน ซึ่ง เปน ที่ว่างเปล่า ไม่มี เจ้า ของ ไว้ เปน ของ ๆ ตน ส่วน ที่ดิน
 ซึ่ง มี เจ้า ของ แล้ว ห้าม มิ ให้ เจ้า ของ ที่ดิน เขา ที่ ซึ่ง อยู่ใน กำหนด นี้ ไป
 ยก ให้ ฤๅ ซื้อ ขาย แลก เปลี่ยน กับ ผู้ใด ผู้หนึ่ง แล ห้าม มิ ให้ ปลุก สร้าง
 สิ่ง ใด สิ่ง หนึ่ง ขึ้น ใน ที่ เหล่า นี้ ก่อน เจ้าพนักงาน ถ้า เจ้า ของ ที่ดิน เติม จะ
 ต้อง การ ขาย ที่ดิน ฤๅ จะ ปลุก สร้าง สิ่ง ใด สิ่ง หนึ่ง ขึ้น ใน ที่ดิน แห่ง ใด ใน
 กำหนด เขต ทาง รถไฟ นี้ ให้ นำ ความ มา แจ้ง ต่อ กระทรวง โยธาธิการ ก่อน

08/10/2566

เพื่อว่าเจ้าพนักงาน จะจัดซื้อไว้สำหรับ ทำการ ก่อสร้าง ทาง รถไฟ ฤๅจะ
 ปลูกสร้าง ตึก เรือน โรง แด กระทำ การ ต่าง ๆ ซึ่ง เกี่ยวแก่ การ รถไฟนั้น
 เจ้าพนักงาน จะได้รับซื้อไว้เป็น ของ หหลวง ถ้าเจ้าพนักงาน กระทรวง โยธา
 ชิกการ ไม่ ตัดง การ ที่ นั้น แล้ว จะได้อนุญาต ให้ซื้อ ขาย ฤๅ ปลูกสร้าง แล้ว
 จึง จะซื้อ ขาย ฤๅ ปลูกสร้าง ได้ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด เหนือ ที่ดิน ใน กำหนดเขต
 ทาง รถไฟนี้ ไป ตัก ทบข ยก ให้ ฤๅ ซื้อขาย แดก เปลี่ยน กับผู้ใด โดยมี
 ได้ อนุญาต จาก เจ้าพนักงาน กระทรวง โยธา ชิกการ ก่อน แล้ว ให้ถือ ว่า การ
 ยก ให้ ฤๅ ซื้อ ขาย แดก เปลี่ยน กัน นั้น เป็น อัน ใช้ ไม่ได้ ต้อง ถือ ว่า ที่ดิน
 นั้น ยัง คง เป็น ของ เจ้าของเดิม อยู่ หนึ่ง ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด ปลูกสร้าง สิ่ง หนึ่ง
 สิ่ง ใดขึ้น ใน ที่ กำหนด เขต ทาง รถไฟนี้ ภาย หลัง วันที่ ได้ ออก ประกาศ นี้
 โดยมี ได้ อนุญาต จาก เจ้า พนักงาน กระทรวง โยธา ชิกการ ก่อน แล้ว ถ้า
 เจ้าพนักงาน กระทรวง โยธา ชิกการ จะ ตัดง การ ที่ นั้น ทุ กวิธี หนึ่ง หนึ่ง อย ่าง ใด
 ซึ่ง เกี่ยวแก่ การ รถไฟนี้ แล้ว เจ้าพนักงาน จะ ไม่ ใช้ ค่า สิ่ง ของ เหล่า นั้น ให้
 เพราะ ผู้ ก่อสร้าง เป็น ผู้ทำ ผิด ประการ นี้ ของ เหล่า นั้น ต้อง เป็น พับ แก่
 เจ้า ของ ส่วน การ ที่ เจ้าพนักงาน กระทรวง โยธา ชิกการ จะ ได้ จัดซื้อ ที่
 ดิน แด จ่าย เงิน ให้ เป็น การ ทำ ธุกิจ ใน ค่า หรือ เรือน โรง แด คัน ผลไม้
 ต่าง ๆ นั้น จะมี แจง ใน ประกาศ พระราช กฤษฎีกา ต่อ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ เดือน เดือน ๗ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๗

(ลงนาม) เทเวศร์ วงษ์วิวัฒน์

เสนาบดี กระทรวง โยธา ชิกการ

ประกาศเปลี่ยน ทาย ควบคุมเลข

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า

ซึ่งว่า

ธรรมเนียม ควบคุมเลข ที่เป็นอยู่บัดนี้ มีเจ้าหมื่นผู้หนึ่งคุมคนหลาย

แขวง หัวเมือง ไม่เป็นธรรมเนียม อันที่ควร จะบังเกิด ความเรียบร้อย เพราะ

ที่ อยู่หัวเมือง แยกย้าย ไกลกัน พัน ลำดับเจ้า หมื่น จะดูแล ให้เรียบร้อยได้ ควร

จะจัด ธรรมเนียม ควบคุมเลข ออกต่าง โฉม ให้เข้าเมืองกัน ควบคุม อยู่ตาม

ท้องแขวง ที่หัวเมือง อยู่กัน จึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ

ให้ทราบทั่วกัน ว่า

บรรดาหัวเมือง ทั้งปวง นอกจาก ท้าว นาทหาร เวียง เมือง หมื่น โต ชนิด โต

ดำ อยู่ใน ท้องแขวง มณฑลใด ก็ให้ยกเลข หมื่น นั้น ชนิดนั้น เป็นเลข คง

เมือง มณฑล นั้น เว้นแต่หัวเมือง ที่อยู่ใน สี่ มณฑล ที่ไกล คือ กรุงเทพฯ

กรุงเก่า นครไชยศรี ปาจิณบุรี ให้คงเจ้า หมื่น เดิม ได้ควบคุม อยู่ตามเดิม

ส่วน หัวเมือง ที่อยู่ใน มณฑลราชบุรีนั้น ในสมัย ให้เจ้า หมื่น เดิม ควบคุม

อยู่ ก่อน จนสิ้น ปี ใหม่ จึง ให้ยก เป็นเลข คง เมือง ส่วน มณฑลอื่น นั้น

ให้ยก เป็นเลข คง เมือง ไปตั้งแต่วันที่ ได้ประกาศ นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ สิงหาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๑๘๒ เป็นวันที่ ๑๑๕๒๔

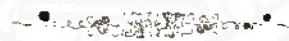
ในรัชกาลที่ ๕

ประกาศเพิ่มเติม
เรื่อง ใช้ พระนามเจ้าฟ้า มี กรม

มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ~~ว่า~~ ^{เสีย}
วันที่ ๑๕ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ เรื่อง ใช้ พระนามเจ้าฟ้า มี
กรม นั้น ข้อความยังไม่ชัดเจน จึงโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ เรื่อง
ใช้ พระนามเจ้าฟ้า มี กรม นั้น เพิ่มเติมว่าเจ้าฟ้า มี กรม ที่รับ พระศุภพรณมิตร
ซึ่ง ให้ ใช้ พระนาม เต็ม แต่ พระนาม กรม ต่อ นั้น ให้ ใช้ แต่ ที่ เจ้า กรม
เปน ชน ชน ไป ส่วน ที่ เจ้า กรม เปน หมีน นั้น ให้ ใช้ แต่ พระนาม เต็ม
ไม่ต้อง ออก นาม กรม ด้วย ใน ที่ ทั้งปวง ทั่วไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ เป็น วันที่ ๑๓๕๔๐
ในรัชกาล บัณฑิต บัณฑิต

ประกาศ เปลี่ยน ฐานะ นายก รัฐมนตรี

มี พระบรมราชโองการ เสด็จ พระบาท สมเด็จพระ ปรมิหาร มหาจุฬา
ตถกมล พระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้
ทราบทั่ว ถิ่น ว่า

ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ หม่อมเจ้า ช่างการ สภา นายก
รัฐมนตรี ไป รับราชการ ใน ตำแหน่ง ข้าหลวงเทศาภิบาล สำเร็จ ราชการ
มณฑล ปาณันบุรี ตำแหน่ง สภา นายก รัฐมนตรี ยังว่าง อยู่ จึง ทรง พระ

กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้พระยาวุฒิมการ บดี เป็น ผู้รั้ง ใน ตำแหน่ง สภา
 นายกรัฐมนตรี ต่อไป

พระภาค มา ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๒๓๘๗ เป็น วันที่ ๑๓๒๕๓๓

ในรัชกาล บัณฑิตนี้

ประกาศ จิต ที่ สุวัง ถนน ราชดำเนิน

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ประจิมทร มหาจุฬาลงกรณ พระ จตุจอม เสด็จ เจ้า อยู่หัว ดำรัส เห็นชอบเกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ แก่บรรดา ผู้เป็น เจ้า ของ ที่ ตาม แนว ถนน ราชดำเนิน ซึ่ง จะ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ คิดสร้าง ซัน ใหม่ ให้ทราบ ทูกัน ว่า

ด้วย ทรง พระราชดำริ เห็นว่า ท้อง ที่ ตำบล บ้าน ฟาน ถม ตรง ติดออกไปถึง ท้อง ที่ ตำบล บ่อม หัก ก่อตั้ง ตึกกร นั้น เป็น ที่ เว็อก ส่วน เป็ดยว อยู่ในระหว่าง ถนน พุทธิ บาศ กับ ถนน สาม เสน. ยัง ไม่ เป็น ที่ สัมบูรณ์ ทั้น เดิมขอ ท้อง ที่ ตำบล ขึ้น เพราะเหตุ ด้วย ยัง ไม่ ได้ มี ถนน หลวง อั้น สำหรับ ชัก นำให้ มหาชน ได้ กระทำ การ ค้า ขาย ให้ เป็น การ สดวก ขึ้น

จึง มี พระราช ประสงค์ จะ บำรุง ท้อง ที่ ตำบล นี้ ให้ มี ความ เจริญ ด้วย การ ค้า ขาย แรมมั่ง คั่ง ด้วย มหาชน ได้ เป็น ผล แห่ง ความ สัมบูรณ์ ด้วย โภค ทรัพย์ สืบ ไป จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ให้ สุวัง ถนน หลวง ใน ท้อง ที่ ตำบล นี้ คิด ทาง ตั้งแต่ ถนน พระสุเมรุ ข้าม คุตของ บางลำภู่ ที่ ตำบล บ้าน ฟานถม ตรงไป ยัง ตำบล บ่อม หัก ก่อตั้ง ตึกกร ข้าม คุตของ ผดุงกรุง

เกษม บันจบ ถนน เบญจมาศ พระราชทาน นามว่า "ถนนราชดำเนิน"
เพื่อให้ที่บันจบเรือนแดงเรียกส่วนข้างถนน ได้เป็นทำเลชุมนุมชน มั่งคั่ง
ด้วยการค้าขาย สัมบูรณ์ขึ้น โดยเร็ว

แต่ทรงพระราชดำริถึง ประเด็น การจัดที่แต่สร้างถนน ซึ่งเป็น
อยู่ทุกวันนี้ ยิ่งหาได้เป็นธรรมนิยมอันดี แต่ต้องด้วยความชอบ
ธรรมไม่ โดยการที่จัดเอาที่ดินเป็นถนนเปล่า ไม่ได้ให้เจ้าของที่
ได้รับทุนเต็มๆ เงินทำขวัญค่าที่ดินนี้ เจ้าของที่บางรายได้ประโยชน์
บางรายเสียประโยชน์ เป็นผลผิดตรงกันข้ามคือ ถ้าเนื้อที่ของผู้ใด
ต้องเสียไปแต่เพียงเล็กน้อย อยู่อย่างนั้นอีกอันได้รับผลดี เหตุว่าที่
อื่นแต่ก่อนกันดารไม่เกิดผลประโยชน์จากที่ดิน ก็กลับไปมางวุ่นทำ
ให้ที่ดินเจริญมีผลประโยชน์ขึ้น ถ้าเนื้อที่ของผู้ใดต้องเสียไปมาก
เหลืออย่างนั้นชยๆ เสียไปหมดเนื้อที่ ก็เป็นอันได้รับผลน้อย เหตุว่า
ที่อื่นเหลืออยู่จะจัดการให้เกิดประโยชน์จากที่ก็ขัดขวาง ฤๅผู้ซึ่งเสีย
ที่ทั้งหมดยังไม่ได้รับทุนรอนไป จัดหาที่อยู่ฤๅจัดผลประโยชน์กลับไป
จึงเป็นเหตุให้เกิดข้อ ความขัดขวางต่าง ๆ จนถนนจะตัดแล้วได้
ก็โดยช้านัก

แต่เมื่อคิดไปให้ตัดออกถึง เงินแผ่นดิน ซึ่งต้องจ่ายนำ การสร้างถนนนั้น
อีกเท่า ก็ยังไม่เป็นการชอบธรรมอีกชั้นหนึ่งด้วย เหตุว่าเงิน
แผ่นดินนั้นเป็นเงินที่ราษฎรทั่ว พระราชอาณาจักร เสียภาษีและอากร ก็สมควร
ที่จะใช้เงินนั้น ในความบำรุง อันเกี่ยวเนื่องต้งัยประโยชน์ของราษฎร
ทั่วกัน แต่ที่ต้งเอาเงินมาจ่ายนำสร้างถนน โดยเฉพาะตำบล แต่
เจ้าของที่ ^{๐๘/1๐/๒๕๖๖} ในตำบลนั้น ได้รับผลประโยชน์จากการสร้างถนนยิ่งกว่า

ราษฎร ใน คำบด อื่น ๆ โดย ไม่ได้ อดทน รอน อื่น ใด เลย ดังนี้ ก็ เป็น การ ทำ ให้ เจ้า ของ ที่ ได้ แล้วย่อมกว่า ราษฎร ใน คำบด อื่น ที่ ได้ เสีย ภาษี ช่าง ไป เพราะ ฉะนั้น จึง ทรง พระราช คำริห้ เห็น ว่า สมควร จะ เปลี่ยน แปลง การ จัด ที่

สร้าง ถนน สายนี้ โดย วิธี อย่าง ใหม่ ให้ เจ้า ของ ที่ ทิ้ง หาย (ได้) ประโยชน์ เล็ก)

คล้าย คัดัง แต่ บ้าง กับ เหตุ ชัด ชอว ใน เรื่อง การ คัด ถนน นั้น โดย วิธี กำหนด ว่า เมื่อ ลง มือ คัด ถนน ให้ เจ้า พนักงาน รับ ช้อ ที่ สร้าง ถนน ไว้ ก่อน เมื่อ ทำ ถนน แล้ว เดี่ยว ต้อง ช่าง ที่ ริม ถนน เท่า คน คั้น ให้ เจ้า ของ ที่ ตาม เดิม เพื่อให้ เจ้า ของ ที่ ผู้ ต่อ ที่ ดิน เป็น ถนน ไม่ เชื้อ ต่อ เลย นั้น ได้ มี โฉลก ไร่ ไร่ ทุน เงิน คั้น แต่ ให้ เจ้า ของ ที่ ผู้ มี ที่ ดิน เหลือ ริม ถนน อัน จะ ได้ รับ ประโยชน์ จาก การ สร้าง ถนน นั้น ได้ ออก เงิน ช่วย ค่า สร้าง ถนน ใน เมื่อ ถนน แล้ว เดี่ยว นั้น ด้วย

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ กำหนด การ คัด ที่ สร้าง ถนน ราชดำเนิน ตั้งแต่ ถนน พระสุเมรุ ข้าง คลอง บาง ลำภู ไป ใน คำบด บ้าน พาน ถม ออก คำบด บ้อม หัก กำตง ตั๊กกร ข้าง คลอง ผดุง กรุง เกษม บันจบ ถนน เบนู มาศ สายนี้ โดย ช้อ ความ ต่อ ไป ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ กรม ศู ข้าราชการ เป็น เจ้า ว่า ที่ สร้าง ถนน ราชดำเนิน ใน คำบด ที่ กล่าว แล้ว นั้น ทรัพย์ ด้วย อื่น ไร้อ ที่ ตรวจ รั้ง วัด ทำ แผน ที่ กำหนด เขต ที่ ดิน อย่าง เฉพาะ ถนน ๖ วา ทาง คน เดิม ข้าง ถนน กับ ทั้ง ท่อน้ำ ด้วย กว้าง ข้าง ตะ ๒ วา รวม เปรน ที่ เฉพาะ ถนน กว้าง ๓๐ วา กับ ที่ ดิน แนว ริม ถนน อีก กว้าง ข้าง ตะ ๘ วา รวม ทั้ง ดิน เปรน ที่ กว้าง ๓ ๖ ดัน ๖ วา ให้ ลง เงิน บดก เขต ที่ ดิน กับ ทั้ง สิ่ง ที่ บดก สร้าง อยู่ กับ ที่ ของ ผู้ ต่อ

08/10/2566

ที่ดินเป็น ถนน หอวง ๆ ที่ดิน แนวริมถนน ลงไว้ ให้ชัด ในแผนที่
 แด ให้ มี หมายชี้ ราย สิ่ง ที่ปลูก สร้าง ด้วย จง ทุก ราย เมื่อ ได้นำแผนที่
 กำหนดเขตกร ถนน แด หมายชี้ สิ่ง ที่ปลูก สร้าง ทดเกล้า ๆ ถวาย พระราชทาน
 พระบรม ราชาัญญาส ให้ ตัด ถนน ตาม แผนที่ แด แล้ว ให้เจ้าพนักงาน ผู้ทำ
 ถนน พร้อม ด้วย อ่าเภอ ท้อง ที่ ปัก หลักเขตกร ตัดถนน แดปัก หลัก แวง ที่
 ดินริม ถนน ลง ในที่ดิน ทุก เจ้า ของ ให้ดู เข้าใจ ได้ โดยง่าย

ข้อ ๒ บรรดา ที่ดิน ซึ่ง ต้อง ตัด ถนนราชดำเนิน กับ พื้นที่ ดิน แนวริมถนน
 ซึ่งเจ้าพนักงาน ได้ ลง หลัก ตามกำหนดเขตกร ในแผนที่ นั้น เจ้าของ ที่ดิน
 ต้อง ขาย ได้เจ้าพนักงานผู้ทำ ถนน ทั้ง ดิน ถ้า ที่ดิน นั้น มี สิ่ง ซึ่ง ปลูก สร้าง
 อยู่กับ ที่ เป็น ต้น ว่า ตึก จะ รื้อ ย้าย ไป ปลูก ใหม่ ใช้ ของ เดิม ไม่ได้ ก็ ให้
 เจ้าพนักงาน รับ ซื้อ ไว้ แด เรือน โรง ซึ่ง ปลูก ด้วย เครื่องไม้ รื้อ ย้าย ไป ปลูก
 ใหม่ ใช้ ของ เดิม ได้ ก็ ไม่ต้อง รับ ซื้อ ไว้ ให้คิด แด กู้ รื้อ ค่า ปลูก ให้
 ราคา ที่ดิน กำหนด ให้ เทียบ ตามราคา ซื้อ ขาย ที่ดิน กัน เฉพาะ ค่าปล ในเวด
 ที่ ลง มา แดแล้ว ก่อน ประการ นี้ หนึ่ง ราคา สิ่ง ที่ ปลูก สร้าง ให้ คิด ราคา
 ตาม ขาย สิ่ง ซึ่ง ปลูก สร้าง ปรากฏ อยู่ใน สมัย นั้น

ข้อ ๓ การ ว่าราคา ที่ดิน แดว่าราคา สิ่ง ที่ ปลูกสร้าง นั้น ให้เจ้าพนักงาน
 ผู้ทำ ถนน นัดหมาย ให้เจ้า ของ ที่ มา ว่า กล่าว กัน พร้อม ด้วย อ่าเภอ ท้อง ที่
 ใน วัน ไตเวด ไตณที่ ไตแล้ว แดจะ สัมคอร กรนัดหมาย แด การ ว่าราคา
 ต้อง เขียน เป็น หนังสือ ด้วย เส้น หมึก ให้เป็น หลักถาน ถ้า ถึง กำหนด วัน
 นัดเจ้า ของ ที่ ไม่ มา ถาไม่ แด่ง ผู้แทน ให้ มา ว่า กล่าว ราคา กับเจ้าพนักงาน
 ให้เจ้าพนักงานนี้ หนังสือ ลงชื่อ พร้อม ด้วย อ่าเภอ ท้อง ที่ เป็น พยาน แดจ้ ราคา
 ที่ดิน ถา ราคา สิ่ง ที่ ปลูก สร้าง อัน จะ ต้อง รับ ซื้อ ไว้ ถา ราคา รื้อ ค่า ปลูก

ซึ่งจะต้องย้ายเรือนโรงไป ชั้นเจ้าพนักงานจะยอมให้กับทั้งกำหนดวันให้ตอบไปยังเจ้าของที่ให้ทราบ

ข้อ ๔ ถ้าการว่าราคาซื้อขาย กับราคา สิ่งที่ปลูกสร้างไม่เป็นที่ตกลงกัน ให้ทั้งสองฝ่ายเลิกคน ถวายตัดสิน กำหนด ราคา ฝ่ายละคน ให้ทั้งสองฝ่ายอธิบายเหตุผลให้คนตกลงเข้าใจแล้ว ให้คน ถวายปรึกษา กัน เห็นสมควร ทำใ้ตัดสิน โดยเด็ดขาด ผู้ซื้อผู้ขายต้องยอมตาม ถ้าคน ถวายปรึกษาแก่งแย่ง ไม่ตกลงกัน ให้คน ถวายทั้งสองฝ่ายเลิก ผู้ตัดสินคนหนึ่ง ผู้ตัดสิน ๑ ดังดูอย่างไร ต้องฟังเอาค่านั้นเป็นเด็ดขาด ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะมีคำฎาร้องฟ้องต่อไปไม่ได้

ส่วนเงินค่าใช้สอยที่ต้องเสียไป เพราะการตั้งคน ถวายนั้น ถ้าจำนวนเงินที่ผู้ซื้อยอมให้ ฎาผู้ขายตั้งเอาฝ่ายใด ฎาดจาก ความตกลง ให้ฝ่ายนั้นเสียค่าใช้สอย ถ้ากึ่งกัน ให้เสียคนละกึ่ง

ข้อ ๕ ถ้าเจ้าของที่ขายได้ไม่ได้ มาจำกัค่าราคาที่ดิน ฎาราคา สิ่งที่ปลูกสร้างให้ตกลงกับเจ้าพนักงาน ตามหมายนัด แต่ได้รับหนังสือแจ้งราคาที่เจ้าพนักงานยอมให้แล้ว แต่ตะเคยเสียไม่ตอบข้อ ความแก่เจ้าพนักงาน ก็คือ ฎาเจ้าพนักงาน กำหนดวัน ให้ตั้งคน ถวาย ไม่ยอมตั้งก็ตั้ง ต้องถือเอาว่าเจ้าของที่นั้น ยอมขาย ฎายอมรับตามราคาซึ่งเจ้าพนักงานแจ้งไปแล้ว ให้เจ้าพนักงาน มีหนังสือแจ้ง กำหนดวัน ซึ่งจะเอาที่ดิน ตงมือสร้างถนน ให้เจ้าของที่ มารับเงินแต่ ออกไปเสียจากที่ ถ้าเจ้าของที่ยังไม่ได้ มา รับเงิน ฎา ออกไป จากที่ ตามกำหนด ก็ให้เจ้าพนักงาน

คง มี สร้าง ถนน แต่ กระทำ การ หรือ สิ่ง ที่ ก่อ ขวาง ใน ที่ ดิน ซึ่ง ต้อง ทำ การ
 นั้น ขอย ให้ การ สร้าง ถนน เป็น ที่ คิด ขัด รอ ซ้ำ ด้ย เพราะ เหตุ เจ้า ของ
 ที่ ขัด ขวาง คือ ประ โยชน์ แห่ง มหา ชน ทัว ไป เช่น นี้ ได้ ส่วน เงิน ซึ่ง เจ้า
 ของ ที่ ควร ได้ รับ หัก จาก จำนวน เงิน ซึ่ง ต้อง จำหน่าย เพราะ เหตุ เจ้า ของ
 ที่ ขัด ขวาง นั้น แล้ว ให้ เจ้าพนักงาน เก็บ รักษา ไว้ เพื่อ เจ้า ของ ที่ จะ ขอ
 รับ เงิน ไป ฤฯ จะ ขอ รับ ซื่อ ที่ ดิน แวด ริม ถนน กลับ คืน เพื่อ ทำ ถนน สร้าง
 ตาม ความ ซื่อ ๘ ก็ จะ ส่ง เงิน ให้ ฤฯ หัก เงิน กับ ความ ราคา ทน สร้าง
 ถนน ต่อ ไป

ข้อ ๖ บลจก สิ่ง ได้ ๆ ซึ่ง คิด ด้ย กับ เขต ร ที่ ดิน อัน ได้ ซื่อ ด้ย สำหรับ
 สร้าง ถนน นั้น ถ้า สสมควร จะ ใช้ ประกอบ การ สร้าง ถนน ได้ ก็ ให้ ใช้
 ถ้า ไม่ สสมควร จะ ใช้ ก็ ให้ เจ้าพนักงาน ขวย เสีย จะ ขาย ให้ เฉพาะ ฤฯ ทศก็ได้
 ฤฯ จะ ขาย โดย วิธี ทศ ตจจก ก็ได้

ข้อ ๗ เมื่อ การ สร้าง ถนน ฉะนั้น ส้าง ด้ย ใช้ ได้ แล้ว ให้ เจ้าพนักงาน
 มี มี นำ ที่ สร้าง ถนน งบ บัญชี จำนวน เงิน ที่ ใช้ จำหน่าย ใน การ สร้าง ถนน
 กับ ทั้ง บัญชี จำนวน เงิน ที่ ได้ จาก การ ขาย หนึ่ง ของ ที่ คิด ด้ย กับ ที่ ดิน สร้าง
 ถนน นั้น หัก กัน แล้ว คง จำนวน เงิน ซึ่ง ใช้ จำหน่าย ใน การ สร้าง ถนน

เท่า ไ้ ให้ คิด ด้ย ด้ย เป็น ราคา ที่ ดิน แวด ริม ถนน เฉพาะ เท่า จำนวน เงิน
 ทน ซึ่ง คง ได้ จำหน่าย ไป แต่ ราคา นั้น ต้อง เทียบ ส่วน ด้ย แล้ว ตาม นิยม
 แห่ง ท่าเล ที่ ถนน ต่อน ไ้ ควร เป็น ราคา เท่า ไ้ ให้ นำ มา ด้ย ทุก กล้า ๆ ถวย
 เพื่อ พระราชทาน พระบรม ราชา ญาค ให้ คืน ขาย ที่ ดิน แวด ริม ถนน แล ทรง
 พระ กรุณา ไป รท เกล้า ๆ พระราชทาน พระบรม ราชา ญาค ให้ เจ้า ของ ที่ เดิม

08/10/2566

ผู้ได้ขายที่ดินแนวริมถนน ให้เจ้าพนักงานนั้นเป็นผู้มีโอกาสรับซื้อตาม
 ราคาทุนเงินสร้างถนน ซึ่งได้เฉลี่ยความสูงทำเลที่ดินนั้นก่อน ถ้า
 ที่ดินแนวริมถนนนั้นมีเจ้าของที่เดิมเป็นหลายราย ต่างจะใคร่รับ
 ซื้อที่ก็ให้เจ้าของที่ต่ำประมาณราคาเกิน ให้ผู้ว่าราคาสูงได้รับที่แต่เงิน
 ค่าซื้อที่นั้น ให้เจ้าพนักงานหักซื้อ เพราะแต่เท่าส่วนเงินทุนสร้างถนน
 ส่วนเงินเหลือมอบให้เจ้าของที่ซึ่งไม่ได้รับที่ดินนั้น โดยถ้วนมาก
 แด่น้อยตามจำนวนของที่ ถ้าเจ้าของที่เดิมไม่ต้องการซื้อไว้ก็ให้
 เจ้าพนักงานจัดกรขายตามที่ควร ฎา ประกาศขายตลอดตลาดที่นั้นต่อไป
 ข้อ ๘ บรรพ บัญชีเงิน การจำหน่าย แต่การได้เงินจากขายสิ่งซึ่ง
 ปลุกสร้างติดอยู่กับที่ดิน ในส่วนสร้างถนนด้วยนี้ ให้เจ้าพนักงาน
 กระทำโดยเปิดเผย เพื่อเจ้าของที่ดินอื่นต้องเป็นที่แนวริมถนน จะขอ
 อนุญาตตรวจบัญชีเงินทุน ซึ่งได้เฉลี่ยกำหนดราคาที่ดินแนวริมถนน
 ก็ให้อนุญาตให้ตรวจได้ถึงความปรารถนา

ข้อ ๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาเทพนครพงษ์วิวัฒน์
 เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ งบประมาณ ๖๐๐๐๐๐ บาท ๖๐๐๐๐๐ บาท
 ด้วยนี้ เพื่อได้ตรวจตราบังคับ ให้เจ้าพนักงานอื่นเกี่ยวข้องแก่นำที่การ
 สร้างถนนกับเจ้าของที่ทั้งปวง ประวิบัติให้ถูกต้องตามข้อประกาศสืบไป

ประกาศมา ณ วันอังคารที่ ๑๕ สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๘๕
 เปนวันที่ ๑๖๒๓๕ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

08/10/2566

ประกาศ ห้ามไม่ให้ถือ อาวุธ แล ยิงปืน แต่ให้จุดไฟได้ตามเพลิง ในเวลา กลางคืน ใน มณฑล ต่าง ๆ

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า ข้าหลวงเทศาภิบาล ทั่วทุกมณฑล มีบอกเข้ามา กราย บังคม ทูลว่า ทุกวันนี้ชน บางจำพวก จะไปเที่ยวเตร่ที่ โคศบัตโค ย่อมคบหาพากันถือเครื่องศาสตราวุธ แล ใน เวลา กลางคืน ก็หาได้จุดไฟได้ตามเพลิงไปเป็นสำคัญ ไม่ ก็มีราษฎร บางจำพวก ยิงปืน ใน เวลา กลางคืน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร การ ทั้งสอง อย่างนี้ กระทำให้เป็นที่หวาดหวั่นแก่ราษฎรทุกคำ ฟานิช ทั่วหลาย อยู่

จึง ทรง พระราชดำริเห็นว่า การ ที่เกิด โจร ฆ่าร้าย ปล้น สดมภ์ แล ตอบตัก ตู๋ร้น ฟัน แดง ยิง กัน ถึง แก่ ความเจ็บ บ่อย ต้ม ตาย นั้น ย่อมเป็นเหตุชัก นำ มา จาก ผู้ที่ ประพฤติคน เป็น คน พาล . มี ศาสตราวุธ ไป มา ผิด เวลา ปรกาศ แด ยิง ปืน เป็น เบื้อง ต้น : เรื่อง นี้ ใน พระราชกำหนดเก่า บทที่ ๓๑ แลที่ ๓๒ ก็ บังคับ ห้าม ไว้ ไม่ ให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ถือ อาวุธ เทียว ไซ้ มา ใน เวลา ค่ำคืน ถ้า จะ ไม่ มา ใน เวลา ค่ำคืน ก็ ให้ มี ไฟ เพลิง เป็น สำคัญ ถ้า ผู้ใด มี ฟัง ชิม ถือ อาวุธ ไป มา ใน เวลา ค่ำคืน หา โคม ไฟ ได้ เพลิง มี ได้ ให้ จับ ถือ ตัว ได้ พิจารณา ตาม ความ ใน พระราชกำหนดนี้ ก็ เพื่อ จะ ปอง กัน ภัยอันตราย อัน จะ ฟัง มี มา แต่ โจร ฆ่าร้าย สดมภ์ ที่ จะ จัด การ เรื่อง นี้ ให้ เป็น ที่ เรียบร้อย ดี ไป จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ตั้ง ข้อ

บังคับ สำหรับ ห้าม การ ยิง ปืน ใน เวลา กลาง คืน ตลอด ทุก มณฑล เท่าภาค
สืบ ไป ดังนี้

ข้อ ๑ ห้าม ไม่ให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด พก หรือ เหน็บ ซ่อน แด ถิ่น ปืน หอก
ดาบ ง้าว มีด เหล็ก มีคม แหวน หงาว ศีรษะ เครื่อง ตำตรา วุธ ใหญ่ น้อย
เข้าไป เทียบ ในที่ ประชุม ชน หรือ แวดวง บ้าน เปน อัน ชาติ เว้น ไว้ แต่ ผู้มี
กิจ ชุระ จะ ไป ท่อง สบาย ทั่ว ทาง โกล เจ้า เปน ต้อง มี อาวุธ ไป บัง กัน
ตัว ด้วย หรือ ไป ช้อ หา แลก เปลี่ยน กัน มา เพื่อ จะ ไว้ สำหรับ รักษา
บ้าน เรือน ก็ ให้ เขา ไป มา ได้ แต่ เมื่อ เข้า ถึง ที่ ประชุม ชน หรือ ที่ แวดวง บ้าน
ผู้นั้น ต้อง แจ้ง ความ แก่ อำเภอกำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน หรือ พะต๊ะ เรณ ให้ ทราบ
ไว้ เปน คำนิบ แล้ว ให้ เขา ผ่า พัน อาวุธ เสีย ให้ มี ด ซิด แล้ว เจ้า ของ
ผู้ถือ ไป จะ ต้อง ถือ ไป โดย กิริยา อัน เรียบ ร้อย แต่ ถ้า ที่ แห่ง ใด เปน ที่ มี
การ นัก ขัดถุกษ หรือ มี การ มโหรี ศพ แล้ว ห้าม ไม่ให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด พก ถือ
หรือ เหน็บ ซ่อน เขา อาวุธ ต่าง ๆ แต่ ไม่ พดอง กระบอง สั้น เข้า ไป ใน บริเวณ นั้น

ข้อ ๒ ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด จะมี กิจ ชุระ ไป มา ทาง น้ำ ทาง บก ซึ่ง ชย ใน
แคว้น บ้าน หรือ ที่ ประชุม ชน พัน เวลายุ่น คำ ไป แล้ว ให้ มี โคม หรือ ใต้
เพลิง ไป เปน คำคัญ

ข้อ ๓ ใน ระหว่าง เวลา ตั้งแต่ ย่ำค่ำ ถึง ย่ำรุ่ง ถ้า ไม่มี เหตุ เช่น ต่อ
สู้ โจร ผู้ร้าย แล้ว ห้าม มิให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ยิง ปืน เปน อัน ชาติ เว้น ไว้
แต่ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ที่ จะ ไป นั่ง ห้าง ยิง สัตว์ป่า ซึ่ง ได้ บอ ก ตำบด ขอ อนุญาต
ต่อ กรมกอง อำเภอก หรือ กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน แต่ ขอ อนุญาต ยิง ปืน เปน ฤกษ
ในการ มงคล ต่าง ๆ ตาม เวลา กำหนด กับ การ ต่อ สู้ จับ โจร ผู้ร้าย หรือ

สัตว์ร้าย ที่ จำ เปน ต้อง ยิง หรือ เปน วัน มี จันทร์ ปรากฏ จะ ยิง เปน ตาม
ประเพณี เดิม ใน เวลา เฉพาะ นั้น ก็ ยิง ได้ ไม่ ห้าม

ข้อ ๕ ให้ กรมการ ข้า เกอ กำนัน ผู้ ใหญ่ บ้าน แล พดตกระเวน ผู้ ราชษา
ท้อง ที่ ตรวจ ตรวจ ให้ ราษฎร ประพฤติ ให้ ถูก ต้อง ตาม ข้อ บังคับ นี้ ดับ ไป ถ้า
ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ผ่า ผัน กระทำ ให้ ผิด จาก ข้อ บังคับ นี้ แม้ แต่ ข้อ หนึ่ง ข้อ ใด
ก็ ต้อง ระวัง ระวัง สง สัย ว่า เปน คน ร้าย ให้ ข้า เกอ กำนัน ผู้ ใหญ่ บ้าน

พดตกระเวน จับ ตัว ผู้ กระทำ ผิด นั้น ส่ง เข้า ไป ให้ ผู้ ว่า ราชการ เมือง กรมการ
พิจารณา ถ้า ได้ ส่วน ได้ ความ ว่า ไม่ ใช้ ใคร ผู้ ร้าย เปน แต่ กระทำ ผิด ข้อ
บังคับ นี้ ก็ ให้ ส่ง โทษ โดย ตาม ต้ม คุก สาม คุก หมวย ให้ ข้า หลวง เทศา
ภิบาล จัด การ ให้ เปน ไป ตาม ข้อ บังคับ นี้ ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗๗ เปน วันที่ ๑๓๒๔๖
ใน รัชกาล ปัตยุ บัน นี้

ประกาศ ตั้ง กระทรวงเกษตราธิการ
แต่ เปลี่ยน ตำแหน่ง เลื่อน ำบัต

มี พระบรมราช โอง การ ใน พระบาท สมเด็จ พระ ปรมินทร มหา จุฬาลง
กรณ พระ จุลจอม เกด ำเจ้า อยู หัว ดำริ ตเห็น อด ำ ให้ ประกาศ
ให้ ทราบ ทัด กัน ว่า ทรง พระราช ดำริ ให้ เห็น ว่า กระทรวง เกษตรา ธิการ
ซึ่ง ได้ ยก ไป รวม เปน กรม ขึ้น อย ใน กระทรวง พระคลัง มหา สมบัติ ครัว หนึ่ง
นั้น บัด นี้ มี ราชการ ซึ่ง จะ จัด เปลี่ยน แปลง ให้ ดำเนิน ไป สู่ ทาง ความ เจริญ
ความ พระราช ดำริ ซึ่ง จะ ทรง จัด การ ใหม่ ราชการ รวม อย ใน พระคลัง
มหา สมบัติ มาก เกิน กว่า กำนึง เลื่อน ำบัต กระทรวง พระคลัง จะ จัด การ ให้

08/10/2566

ทั่วถึงไปได้ แลเปน การ ต่าง แผลง กัน ซึ่ง ไม่ควร จะ รวม กับ กระทบวง
 พระคลังด้วย จึง มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง กระทบวง
 เกษตราธิการ ขึ้นตามเดิม ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้พระยา
 เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสด็จมาตั้ง กระทบวง โยธาธิการ • ย้ายไปเป็นเสนาบดี
 กระทบวง เกษตราธิการ แต่ให้คงเป็นผู้บัญชาการ กรมศุขาภิบาลอยู่ตาม
 เดิมด้วย ให้พระเจ้าห้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์ เสด็จมาตั้ง
 กระทบวง กระดาษไหม ย้ายไปเป็นเสนาบดี กระทบวง โยธาธิการ ให้
 พระเจ้าห้องยาเธอ กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคมข้าหลวงต่างพระองค์ ดำรง
 ราชการ มณฑลฝ่ายเหนือ เป็นเสนาบดี กระทบวง กระดาษไหม แต่เป็นผู้รั้ง
 ตำแหน่งผู้บัญชาการ ทหารเรือด้วย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘๘ เป็น วันที่ ๑๑๒๕๓
 ในรัชกาล บัดนี้

ข้อบังคับสำหรับ รัฐมนตรี สภาเพิ่มเติม

รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘๘

วิธี ปรึกษา ฎีกา กฎหมาย

ข้อ ๑ บรรดา ฎีกา กฎหมาย หรือ ร้อง อันใด ซึ่ง ได้ ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน มา ชี้ รัฐมนตรี สภา ให้ ประชุม ปรึกษา แล้ว
 นับว่า เป็น ฎีกา ของ รัฐบาล ทำน เสนาบดี ผู้ เป็น รัฐมนตรี ที่ ระ ปรึกษา
 พระราช กำหนด กฎหมาย นั้น เป็น เจ้านำ ที่ ฎีกา กฎหมาย เรื่อง นั้น ที่ จะ
 ชี้แจง ข้อ ความ ต่อ ที่ ประชุม แด่ ขอร้อง ที่ จะ ให้ ฎีกา กฎหมาย ร่าง นั้น
 ได้ ปรึกษา จน สำเร็จ ไป

08/10/2566

ข้อ ๒ ถ้าเป็นฎีกา กฎหมาย หรือ ร่าง อันใด ซึ่ง เป็น ส่วน รัฐมนตรี
ผู้หนึ่ง ผู้ใด ได้นำมา ขอให้ ปกษา ใน ที่ ประชุม รัฐมนตรี สภา มี รัฐมนตรี
รับรอง ร่าง นั้น ตาม พระราช บัญญัติ เป็น เจ้า ระเบียบ ได้ แล้ว นับว่า เป็น
ฎีกา ของ เอกชน รัฐมนตรี ผู้ นำ ฎีกา กฎหมาย นั้น ต้อง เป็น นำ ที่
ชี้แจง ข้อ ความ ต่อ ที่ ประชุม หรือ ขอ ร้อง ที่ จะ ให้ ได้ ปกษา ฎีกา กฎหมาย
หรือ ร่าง นั้น ใน โอกาส อัน ควร ที่ จะ ให้ ปกษา จน คดตอ ไป

ข้อ ๓ ถ้า รัฐมนตรี สภา ได้ แต่ง กรรมการ ให้ ปกษา ฎีกา กฎหมาย หรือ
ร่าง เรื่อง ใด ผู้ เป็น ประธาน ใน กรรมการ นั้น ต้อง เป็น เจ้า นำ ที่ ชี้แจง การ
ใน ส่วน ที่ กรรมการ ได้ กระทำ นั้น ให้ ได้ ปกษา โดย ลำดับ เวลา จน สำเร็จ ไป

เห็น ไว้ แต่ ผู้ เป็น ประธาน ของ กรรมการ นั้น จะมี คำ ขอ ร้อง ให้
กรรมการ ผู้ ที่ ร่วม กรรมการ เดียว กัน เพื่อ ประโยชน์ ต่อ ฎีกา กฎหมาย
หรือ ร่าง นั้น เป็น เจ้า นำ ที่ เมื่อ รัฐมนตรี สภา ได้ เห็น ชอบ ด้วย แล้ว
กรรมการ ผู้ ที่ ถูกร้อง ขอ นั้น ต้อง เป็น เจ้า นำ ที่ ชี้แจง แล ขอ ร้อง ให้ ได้
ปกษา ร่าง ฎีกา นั้น ให้ สำเร็จ ไป

ข้อ ๔ เมื่อ ก่อน จะ ปกษา ฎีกา กฎหมาย หรือ ร่าง เรื่อง ใด สภานายก
รัฐมนตรี จะ ได้ พิมพ์ ร่าง นั้น แจก รัฐมนตรี แล กำหนด วันที่ จะ ประชุม
ปกษา ร่าง นั้น ไป ด้วย พอ สมควร มี เวลา ที่ จะ ตรวจ คดตอ รัฐมนตรี
ต้อง อ่าน ตรวจ คำ วิหัง คดตอ ใน ชั้น นี้ รัฐมนตรี ผู้ใด เห็น ว่า ไม่ ควร จะ
ตั้ง ฎีกา กฎหมาย หรือ ร่าง นั้น ขึ้น เป็น พระราช บัญญัติ ด้วย เหตุ ผล

ประการใด ให้ เขียน จดหมาย บอก แก่ สภานายก ให้ ทราบ ไม่น้อย
กว่า ๒๔ ชั่วโมง ก่อน เวลา ที่ จะ ได้ ปกษา ฎีกา กฎหมาย หรือ ร่าง นั้น
รัฐมนตรี ที่ เห็น ควร ตั้ง ฎีกา กฎหมาย นั้น ขึ้น เป็น พระราช บัญญัติ ไม่ ต้อง
จดหมาย บอก ความ เห็น ชอบ นั้น ก็ได้

ข้อ ๕ ถึงกำหนดวัน ปฎิภาษา รัฐมนตรี มาประชุมเป็นระเบียบแล้ว ให้
 ผู้ เป็นเจ้า ของ ช้าง ความ มั่งหมาย แด ประโยชน์ ของ ฎีกา กฎหมาย หรือ ร่าง
 นั้น ถ้า มี รัฐมนตรี คน ใด ที่ ได้ ยื่น เจตนาหมาย ว่า ไม่ควร ตั้ง ฎีกา กฎหมาย
 หรือร่าง นั้นเป็น พระราช บัญญัติ ก็ ให้ กล่าว ช้าง เหตุผล ความ เห็น
 ของ คน คือ ผู้ เป็นเจ้า ของ ฎีกา กฎหมาย หรือ ร่าง นั้น ถ้า มี ผู้ ไม่เห็น
 ด้วย เช่น นั้น หตาย คน ให้ ช้าง เหตุผล ซึ่ง แปรก จาก ผู้ ที่ กล่าว ก่อน
 เป็นลำดับ ไป เมื่อ พวก ที่ ไม่เห็น ด้วย ได้ กล่าว แล้ว ให้ ผู้ เป็นเจ้า ของ
 แด ผู้ ที่ เห็น ด้วย กล่าว ตอบ ช้าง ได้ เป็น ลำดับ ไป อีก ครั้ง หนึ่ง แล้ว จึง
 ช้าง ชาติ กัน ถ้า ฎีกา กฎหมาย หรือ ร่าง เรือง ใด ไม่มี ผู้ ไต่ ยื่น ความ เห็น
 คัดค้าน ตั้ง กล่าว นี้ ก็ ได้ หรือ ไต่ ช้าง ชาติ ตกตั้ง เห็น ควรตั้ง ฎีกา กฎหมาย
 หรือ ร่าง นั้นเป็น พระราช บัญญัติ แล้ว ก็ ตี ให้ ปฎิภาษา อีก ข้อ หนึ่ง ว่า
 ร่าง นี้ควร จะ ให้ มี กรรมการ ไป สอบ กฎหมาย หรือ ไป ตรวจสอบ ทั่ว ไช
 ล้อยคำ ประการ ใด ถ้าตกลง ให้ มี กรรมการ ก็ ให้ ปฎิภาษา ตั้ง กรรมการ
 ไป ตาม ข้อ บังคับ เดิม ถ้า ปฎิภาษา ช้าง ชาติ เห็น ว่า ไม่ควร ตั้ง กรรมการ
 ก็ ให้ ปฎิภาษา หน ที่สอง คดี ไป

ข้อ ๖ การ ปฎิภาษา หน ที่สอง รัฐมนตรี คน ใด เห็น ควร จะ แก้ ไช ฎีกา
 กฎหมาย หรือ ร่าง นั้น มาตรา ใด ให้เป็น ข้อ ความ ประการ ใด ให้เขียน คำ
 ที่ขอแก้ นั้นส่ง สภานายก ๆ จะได้ พิมพ์ คำขอแก้ นั้น แจกให้ รัฐมนตรี ทราบ
 ก่อน วัน กำหนด ปฎิภาษา หน ที่สอง

ข้อ ๗ ในการ ปฎิภาษา หน ที่สอง ให้ ปฎิภาษา ณะเถาะ มาตรา ที่มี คำ
 ขอแก้ คือ ผู้ ไต่ ขอแก้ ให้เป็น ข้อ ความ ประการ ใด ให้ผู้ ที่ ขอแก้
 อธิบาย ก่อน ว่า ขอแก้ เพราะเหตุ นั้น แด เพื่อ ประโยชน์ อย่าง นั้น ๆ

เจ้า ของ ร้าง นั้น จะเห็น ด้วย หรือ ไม่เห็น ด้วย ก็ ให้ กล่าว ชี้แจง แต่ รัฐมนตรี
ผู้อื่น จะเห็น ด้วย ฝ่าย ที่ ขอ แก่ หรือ ไม่ ควร จะ แก่ ไข ให้ คง ไว้ ก็ ให้
กล่าว เป็น ลำดับ ไป เมื่อ รัฐมนตรี คน อื่น ได้ กล่าว เด็ด เจ้ แล้ว ถ้า ผู้ เป็น
เจ้า ของ จะ กล่าว ตอบ ก็ กล่าว ได้ เป็น ที่ สุด ให้ ปฎักษา อย่าง นี้ ทุก ๆ มาตรา
ตาม ที่ มี ผู้ ขอ แก่ นั้น

ข้อ ๘ ขณะ เมื่อ ปฎักษา หน ที่ สอง ความ มา ปฎักฎ ชั้น ต่อ ได้
ชั้น ได้ ว่า เห็น สัมควร จะ ส่ง ให้ กรรมการ พิเศษ หรือ กรรมการ ประจำ
ไปกระทำ ชั้น ได้ ตอน ได้ ก็ ได้ และ กรรมการ นั้น จะ ต้อง กำหนด วัน ยื่น
การ ที่ จะ ได้ ไปกระทำ นั้น ต่อ ที่ ประชุม รัฐมนตรี สภา เมื่อ ปฎักษา ตก ลง
แบ่ง ส่ง ไป ให้ กรรมการ คน การ ปฎักษา หน ที่ สอง ตอน นี้ ต้อง เป็น อัน
ระงับ ไว้ เมื่อ กรรมการ ได้นำ มา ยื่น แล้ว สภานายก จะ ได้ พิมพ์ แจก รัฐมนตรี
แล กำหนดนัด ประชุม หน ที่ สอง ต่อ ระเบียบ เดิม ที่ ได้ พัก ไว้ นั้น

ข้อ ๙ เมื่อ หมตร เกือบ ปฎักษา หน ที่ สอง แล้ว ให้ ปฎักษา คน ที่
ตาม ต่อ ไป แต่ ความ ข้อ เดียว ว่า ฎีกา กฎหมาย หรือ รวง ที่ ได้ แก่ ไข ตก ลง
กัน แล้ว นั้น ไข ได้ หรือ ไม่ ให้ ปฎักษา ไข ขาด ข้อ เดียว เป็น แล้ว

ข้อ ๑๐ ข้อ บังคับ เดิม ที่ ได้ ตั้ง ขึ้น ไว้ เมื่อ วันที่ ๒๗ มีนาคม รัตน
โกสินทร ศก ๑๓๓ ว่า ด้วย วิธี ทำ กฎหมาย ข้อ ๔๘ ถึง ข้อ ๕๘ ซึ่ง มี
ข้อ ความ ขัด ต่อ ข้อ บังคับ เพิ่ม เติม นี้ ให้ ยก เสือ เลี้ย ไม่ ใช้ สืบ ไป

ข้อ บังคับ สำหรับ รัฐมนตรี สภา เพิ่ม เติม นี้ ได้ ทรง พระ กรุณา โปรด
เกล้า ฯ พระราชทาน พระ บรมราชานุญาต ให้ ใช้ ได้ ตั้งแต่วันที่ ๒๘
สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘

08/10/2566

ประกาศ การ เฉลิม พระชนม์ พรรษา ศก ๑๑๗

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จ กรม เหม็น ส้มผาง อมรินทร์ฯ ราชเลขาฯ การ รับ พระบรมราชโองการ ให้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ๆ ตั้ง ว่า การ เฉลิม พระชนม์ พรรษา แต่ ก่อน ๆ มา การ พระราช พิธี แต่ การ ตก แต่ง ตาม ประทับ โคมไฟ แต่ การ นึก ชัดถูก ขัน เริง ต้ม ๆ เคย ทำ ใน เดือน กันยายน รวม กัน เป็น คราว เดียว ครั้น รัตน โกสินทร ศก ๑๑๗ ทรง พระราช ดำริ ให้ ถึง ผู้ ที่ มี น้ำใจ ยินดี ต่อ พระราช ธุณการ พร้อม กัน จัด การ ตก แต่ง ตาม ประทับ โคมไฟ แต่ มี การ นึก ชัดถูก ขัน เริง ขวด ต้ม ใน เดือน กันยายน ซึ่ง เปน ถูก ผน ทำ ให้ การ ตก แต่ง ประทับ โคมไฟ เคระ ามอง ไป จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ แบ่ง การ เฉลิม พระชนม์ พรรษา เปน ๒ ภาค (ตั้ง แจ่ง อยู่ ใน โปรแกรม การ เฉลิม พระชนม์ พรรษา ศก ๑๑๗ ซึ่ง ตั้ง ใน ราช กิจจานุเบกษา หน้า ๒๕๔ ศก ๑๑๗ นั้น แล้ว)

ใน รัตน โกสินทร ศก ๑๑๗ นี้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ ประกาศ ซ้ำ มา อีก ครั้ง หนึ่ง ว่า การ เฉลิม พระชนม์ พรรษา ศก นี้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ แบ่ง เปน ๒ ภาค เหมือน ศก ๑๑๗ ทุก ประการ ผู้ ที่ มี น้ำใจ ยินดี ต่อ ได้ ฝ่าฝืน ของ ชลดี พระบาท จะ มี การ ตก แต่ง ตาม ประทับ โคมไฟ แต่ มี การ รื่น เริง ก็ ให้ ทำ ใน กว่ หันต เวลา อัน เปน ภาค ที่ ๒ คือ เดือน พฤศจิกายน นั้น เหนอ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๕ กันยายน รัตน โกสินทร ศก ๑๑๗ เป็น วันที่ ๑๓๖๒ ใน รัชกาล บัณฑิต นี้

08/10/2566

ประกาศ พระราช บัญญัติ เรื่อง บ้อง กัน กาฬ โรค
ที่ ได้ เลิก ถอน ประกาศ พระราช บัญญัติ
ลง วันที่ ๑ เมษายน วันโกสินทร ศก ๑๑๘

มี พระบรมราช โอง การ ใน พระบาท สมเด็จพระ ประมินทร์ มหา จุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้า เจ้า อยู่หัว ดำรัส เหมือนเกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทูต กัน ว่า

ด้วย บัด นี้ ใช้ กาฬ โรค ซึ่ง เป็น โรค ติด ต่อ กัน ได้ ใน เมือง ชั่ว แถบเมือง ชอง กง นั้น ดัง บัด นี้ แต่ บัด นี้ ใช้ ยังมี อยู่ บาง ครั้ง บางคราว ใน เมือง ชอง กง แถบเมือง ที่ต่าง ๆ ใน ประเทศ จีน เพราะ ฉะนั้น จึง สมควร เลิก ถอน ประกาศ พระราช บัญญัติ ลง วันที่ ๑ เมษายน วันโกสินทร ศก ๑๑๘ นั้น เสีย ควร ประกาศ พระราช บัญญัติ เรื่อง บ้อง กัน กาฬ โรค ขึ้น ใหม่ แทน ประกาศ พระราช บัญญัติ นั้น ต่อ ไป

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ตรา พระราช บัญญัติ ประกาศ ให้ ทราบ ทูต กัน ดังนี้

ข้อ ๑ ที่ ตำน ตรวจ โรค ตาม ข้อ บังคับ ใน พระราช บัญญัติ นี้ ให้ ใช้ ใน แม่น้ำ เจ้า พระยา ที่ ตรง กับ โรง ศูต กัด ถาน ณ เมือง สมุทร ปราการ

ข้อ ๒ เรือ ดำ หนึ่ง ดำ ไค ซึ่ง ออก จาก เมือง ชอง กง ฤ เมือง ท่า ไค ฯ ใน ประเทศ จีน มา ถึง หน้า น้ สยาม ใน วัน ฤ ใน ภาย หลัง วันที่ ได้ ประกาศ พระราช บัญญัติ นี้ ต้อง แวะ ทอด สมอย ยี่ ที่ ตำน ตรวจ โรค แต่ ต้อง รอ พัก อยู่ ที่ นั้น จน ถึง เวลา เข้า พนังงาน แพทย์ จะ ได้ ขึ้น ไป ตรวจ บน เรือ แต่ ออก ไป อนุญาต ของ ตำน บ้อง กัน โรค ภายหลัง ราย แล้ว จึง เข้า มา ได้

ข้อ ๓ ห้ามไม่ให้บุคคลผู้ใดนอกจากเจ้าพนักงาน ฤ็ผู้ช่วย
 ของเจ้าพนักงานแพทยนั้น ทำการไปมาติดต่อจากเรือดำใต ฤ็ ซึ่งมา
 จากเมือง ช่ง กง ฤ็ จากเมืองท่าใต ฤ็ ในประเทศจีน ไปยัง มัง
 ฤ็ จาก มัง ไปยัง เรือดำนั้น ฤ็ จากเรือดำนั้น ไปยัง เรือดำอื่น ฤ็
 จากเรือดำอื่น ฤ็ ไปยังเรือดำนั้น ก่อนเรือดำนั้น ได้รับใบอนุญาต
 ของท่าน บ้อง กั้น โรค ภัยอันตรายให้เลยเข้ามา ได้นั้น เบน อัน ขาด

ข้อ ๔ ผู้เป็นนายเรือฤ็บุคคลผู้ใด ซึ่งเป็นผู้บังคับการในเรือ
 ดำหนึ่งดำใต ที่ต้องจอดพัก อยู่ตามกำหนดกัก ท่าน บ้อง กั้น โรค ภัยอันตราย
 นั้น ต้องแจ้ง กิจ การ ด้วย ส่วน เรือ แต่ ส่วน เวลา ผู้ ได้ เติ น เรือ มา ตาม ทาง
 แล ส่วน การ มิ ใ ช้ เจริ บ ฤ็ มิ มี อย ่ คง ไร ใน บรรดา ลูก เรือ แล คน โดย ส่า ร
 แล ทั้ง เหตุ การ อื่น ๆ แก่ เจ้าพนักงาน แพทย ตาม ที่ เจ้าพนักงาน ผู้ นั้น
 จะ ต้อง การ แต่ ต้อง คอบ คำ ถาม ค่าง ๆ ที่ เจ้าพนักงาน แพทย จะ ถาม นั้น
 โดย ความจริง แล โดย ถ้วน ถี แต่ ถ้า เจ้าพนักงาน แพทย จะ ต้อง การ ให้
 จัด เรือ แล เครื่อง ใ ช้ อัน ส่ม ควร ส่า สำหรับ สิ่ง คน โดย ส่า ร แล คน ลูก เรือ ขึ้น บก
 ที่ ท่าน บ้อง กั้น โรค ภัยอันตราย นั้น ก็ ต้อง จัด ให้ แล ทั้ง ต้อง ช่วย
 เจ้าพนักงาน แพทย ตาม ส่ม ควร ใน ทาง อื่น ๆ หั ว ไป เพื่อให้ เจ้าพนักงาน
 ผู้ นั้น ได้ จัด การ ออก ใบ อนุญาต ของ ท่าน บ้อง กั้น โรค ภัยอันตราย ส่า สำหรับ เรือ
 ดำนั้น ด้วย

ข้อ ๕ เจ้าพนักงาน แพทย มี อำนาจ ที่ จะ ขึ้น ไป บน เรือ ที่ มา ถึง
 น้ำ น้า สยาม ได้ ทุก ถ้า แล ตรวจ บรรดา คน ที่ อยู่ ใน เรือ นั้น ได้ หั ว น้า แล ถ้า
 เห็น ส่ม ควร จะ เรียก ตรวจ ใบ สำคัญ แล จึง ด้วย การ ใ ช้ เจริ บ ส่า สำหรับ เรือ
 หนังสือ แจ้ง จำนวน คน อย พบบ ฤ็ หนังสือ อื่น ๆ ซึ่ง เจ้าพนักงาน แพทย จะ

08/10/2566

ต้อง การ ตรวจ เพื่อให้ จัด การ ออก ใบ อนุญาต ของ ด้าน บ้อง กัน โรค
ภัยอันตราย นั้น ด้วย ก็ได้ แต่ เจ้าพนักงาน แพทย์ จะ ต้อง ทำ การ โดย ทาง ที่
ถูก ต้อง ด้วย กฎหมาย ความ ที่ เห็น สมควร ต้อง ทำ เพื่อให้ รู้ ได้ ว่า ความ
สะอาด เรียบร้อย ใน เรือ แต่ บรรดา คน ใน เรือ นั้น ๆ มี อยู่ เป็น อย่างไร

ข้อ ๖ เรือ ลำ หนึ่ง ลำ ใด ซึ่ง ได้ บรรทุก เข็ม ไม่ สามารถ ผ่าน ข้าม
สันดอน เข้า แม่ น้ำ เจ้า พระยา ได้ เมื่อ ต้อง การ อนุญาต ก่อน ให้ เรือ เบ็ด ขึ้น
ฤๅ บิน ทัก ภายนอก หรือ ทอด สมอ คำปล เกาะ ลี้ซัง ฤๅ อ่าว สีลา แล้ว

(ก) ผู้ จัด การ ของ เรือ ลำ หนึ่ง จะ ต้อง เขียน หนังสือ บอก ล่วง นำ
ให้ เจ้าพนักงาน แพทย์ กระทรวง นครบาล ทราบ กำหนด วัน หมายถึง เรือ จะ มา
ถึง ยี่ง ที่ ทอด สมอ ภายนอก นั้น

(ข) ถ้า จะ ต้อง ให้ หนังสือ ปฏิญาณ ต่อ เจ้าพนักงาน ศักดาภ ที่ ทอด
สมอ ภายนอก แสดง ความ ว่า ไม่มี คน ตาย จาก ใช้ กาย โรค ฤๅ ไม่มี
กาย โรค ได้ เกิด ขึ้น ใน เรือ ตั้งแต่ จาก เมือง ทำ ที่ ออก เรือ มา นั้น

ข้อ ๗ ให้ เจ้าพนักงาน แพทย์ มี อำนาจ ตาม พระราช บัญญัติ นี้ จัด การ
ตาม ที่ จะ เห็น สมควร ใน บรรดา เรือ ฤๅ คน ทั้ง หลาย ซึ่งมี โรค คิด มา นั้น
เพื่อ บ้อง กัน ไม่ ให้ โรค แพร่ หลาย ได้ ต่อ ไป

ข้อ ๘ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ที่ กระทำ ความ ตมิด ฤๅ ช่วย กระทำ ความ ตมิด
อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ต่อ พระราช บัญญัติ นี้ แต่ ทั้ง ผู้ เป็น นาย เรือ ฤๅ กับ นั้น
ฤๅ ผู้ ใด ซึ่ง มี อำนาจ บังคับ การ ของ เรือ ใหญ่ ฤๅ เรือ เล็ก ลำ ใด ๆ ที่ ได้
มีความ ตมิด นั้น เกิด ขึ้น ก็ ตี ฤๅ เป็น เรือ ที่ ได้ ใช้ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด

08/10/2566

ไม่ การ อัน เป็น ความ ตมิด นั้น ก็ ตี ผู้ นั้น ๆ จะ ต้อง ตวง คน มี โทษ

ปรับเงินไม่เกิน สอง พัน บาท ฎา โทษ จำขัง ไม่เกิน กำหนด เวลา
หก เดือน ฎา ต้อง รับ โทษ ทั้ง สอง สถาน นั้น

ข้อ ๘ บรรดาเงิน ค่าใช้ จ่าย อัน มี ชั้น ที่ รัฐบาอได้ ออกไป เท่าใด ใน
การ รักษา เลียง คน ที่ ได้ เขา ชน จาก เรือ ไม่ พัก อยุ่ ที่ ดำเนิน บ้อง กัน โรค
ภยันตราย นั้น ผู้ ที่ เปน เอเยนส์ ของ เรือ ดำเนิน ต้อง ใช้ เงิน คืน ให้ แก่
รัฐบาอ ทั้ง นั้น

ข้อ ๑๐ พระราช บัญญัติ นี้ ให้ ใช้ นำ บัด ั้ กระทบ นุคร ชาติ เปน เจ้า นำ ที่
จัด การ พร้อม ด้วย ความ ช่วย อดหนุน ของ กรม ทหาร เรือ ให้ เปน อัน
ใช้ ได้ ตลอด ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วัน จันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘ เปน วัน
ที่ ๑๑๒๗๖ ใน รัชกาล บัคยู บุน น

ประกาศ แก่ การ เรือง จิต ที่ สร้าง ถนน ราช ดำเนิน

มี พระบรม ราช โอง การ ใน พระบาท สมเด็จ พระ ปรมินทร มหา จุฬาล
วงกรณ พระ จุฑจอมเกล้า เจ้า อยุ่ หัน ดำรัส ให้นำ ใ้ ๑ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ๑ ให้ ประกาศ แก่ บรรดา ผู้ เป็ด เจ้า ของ ที่ ตาม แนว ถนน ราช
ดำเนิน ให้ ทราบ ทั้ง กัน ว่า ตาม ข้อ ความ ใน ประกาศ จิต ที่ สร้าง ถนน
ราช ดำเนิน เมื่อ วัน อังคาร ที่ ๑๕ สิงหาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘ ได้ ทรง
พระกรุณา โปรดเกล้า ๑ กำหนด ให้ กรม คุ ขาภิบาล คัด ทาง ตั้ง แต่ ถนน
พระสุเมรุ ข้าม คลอง บาง ลำภู ไป ใน ตำบล บ้าน พาน ธม ออก ตำบล ม้อม
หัก กำดัง คัมภีร์ ข้าม คลอง ผดุง กรุง เกษม บันจบ ถนน เบนมาศ สร้าง ถนน
ราช ดำเนิน นั้น บัดนี้ ได้ ทอด พระเนตร เห็น แฉน ที่ ซึ่ง เจ้าพนักงาน ตรวจดู

08/10/2566

ทางทำขึ้น ทูตเกล้า ๆ ถวายได้ ความว่า ถ้าตัดถนนไป ในตำบลบ้าน
พานถม จะไม่เปิดถนนที่ได้แนวตรงตลอดถนนเบญจมาศ • จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ จะให้สร้างถนนเทวียุทธราชันใหม่ อีก สายหนึ่ง
ซึ่งจะได้ผ่าไป ในตำบลบ้านพานถม ให้ตั้งตามกระแสพระราชดำริห์
เดิม • แด่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ย้ายตำบลกำหนดตัดที่
สร้างถนนราชดำเนิน ตั้งแต่ถนนพยุหยาตรา ผ่านตำบลบ้านหล่อไป ออก
ตำบลบ่อหมัก กำจัดศิษกรข้ามคลองผดุงกรุงเกษม บันจบถนนเบญจมาศ
แทนกำหนดตำบลที่ตัดถนน ในประกาศเดิม เพื่อให้ถนนราชดำเนินสาย
นี้ได้แนวตรงตลอดถนนเบญจมาศ

อนึ่ง ทรงพระราชดำริห์เห็นว่า ในท้องที่แนวถนนราชดำเนินที่จะ
ตัดไปนี้ ไม่ได้ตั้งที่บ้านเรือน ซึ่งมีหมู่มหาชนอยู่มั่งคั่ง เป็นแต่
ท้องที่สวนอันมีคูอยู่แต่หย่อมราย กับตั้งในที่หลวงเสียโดยมาก
แต่ถนนสายนี้เป็นถนนตรงแนวหน้าพระที่นั่ง ซึ่งจะทรงพระกรุณาโปรด
เกล้า ๆ ให้สร้างขึ้นในส่วนทิศนั้น จึงสมควรจะสร้างถนนใน
ตำบลนี้ให้ใหญ่กว้าง ปลูกต้นไม้ตามแนวถนนให้เป็นทางร่มรื่นแก่
มหาชนซึ่งจะเดินทาง ปลูกต้นไม้ตามแนวถนนให้เป็นทางร่มรื่นแก่
ขึ้นอีกส่วนหนึ่งด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้เปลี่ยน

กำหนดขนาดจัดเขตที่ดินสร้างถนนราชดำเนิน ในประกาศลงวันที่ ๑๕
สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๘ ซึ่งปรากฏอยู่ในความข้อ ๑ นั้น โดย
ขนาดดังนี้ “กำหนดเขตที่ดินกว้างเฉพาะถนนรถสายกลางกับทั้ง
ท่อน้ำด้วย ๒ วา ที่ปลูกต้นไม้กับทางคนเดิน ๒ ข้างถนน สายกลาง
ข้างละ ๕ วา ๒ คอก ถนนรถสายนอก ๒ ข้างกับซึ่งท่อน้ำด้วย

ข้าง ละ ๓ วา ๒ คอก ทาง คนเดิน สาย นอก อีก ๒ ข้าง ๆ ละ ๓ วา ๒ คอก
รวม เป็น ที่ เฉพาะ ถนน ๑ เส้น ๗ วา กับ ที่ ดิน แนวริม ถนน อีก กว้าง
ข้าง ละ ๑๒ วา ๒ คอก รวม ทั้ง ดิน เป็น ที่ กว้าง ๓ เส้น ”

อันนี้ ตาม ความ ใน ข้อ ๗ ประกาศ จัด ที่ สร้าง ถนน ราช ดำเนิน ซึ่ง
กำหนด ด้วยการ คิด ภาษี เงิน จำหน่าย สร้าง ถนน เมื่อ ถนน แล้ว เดิม
เฉลี่ย ลง เป็น ราคา ที่ ดิน แนวริม ถนน เพื่อให้ ให้ เจ้า ของ ที่ เดิม รับ ซ้อ
ที่ ดิน คืน เท่า ทุน สร้าง ถนน นั้น ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ว่า ยัง หว
ได้ ซ้ การ ที่ ให้ คิด ภาษี เงิน ท่ว ถนน ซึ่ง ต้อง ที่ หวดง นั้น ไม่ เพราะ ถ้า
จะ คิด ทุน สร้าง ถนน ใน ที่ หวดง ไม่ เฉลี่ย ถัว ลง เป็น ราคา ที่ ดิน แนวริม ถนน
ของ ผู้ อื่น ด้วย แล้ว เจ้า ของ ที่ ทั้ง บวง ก็ จะ ต้อง ซ้อ ที่ ราคา แพง ขึ้น ไป
เหตุ นั้น จำนวน เงิน ที่ จำหน่าย สร้าง ถนน ไป ใน เฉพาะ ส่วน ที่ หวดง แต่
เดิม นั้น ให้ หัก เสีย อย่า เขา ไป รวม คิด เฉลี่ย ถัว ลง เป็น ราคา ที่ ดิน แนวริม
ถนน ของ ผู้ อื่น แต่ อย่า ให้ เขา ที่ วัด ฎา ที่ กัด ปนา ขึ้น วัด กับ ทั้ง ที่ หวดง
แต่ เดิม ซึ่ง เป็น เขต ที่ ดิน แนวริม ถนน นั้น คิด เฉลี่ย ถัว ราคา ด้วย

กับ อันนี้ ตาม ประกาศ จัด ที่ สร้าง ถนน ราช ดำเนิน ลง วันที่ ๑๕ สิงหาคม
รัตนโกสินทรศก ๑๑๘ ใน ความ ข้อ ๑ ว่า ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ
ให้ กรม ศุขาภิบาล เป็น เจ้า นำ ที่ สร้าง ถนน กับ ความ ข้อ ๘ ทรง พระ กรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ พระยาเทเวศร์ วงษ์ วิวัฒน์ เสด็จ มา บัดี้ กระทรวง โยธาธิการ
เป็น แม่ กอง การ สร้าง ถนน นั้น บัดี้ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้
ย้าย พระยาเทเวศร์ วงษ์ วิวัฒน์ เป็น แม่ กอง แด กรม ศุขาภิบาล เป็น เจ้า พนักงาน
นำ ที่ สร้าง ถนน เทวี่ ุรยาคร เสีย แล้ว จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ
ให้ เจ้า หมื่น เสมอ ใจ ราช เป็น เจ้า พนักงาน นำ ที่ สร้าง ถนน ราช ดำเนิน

แทนความในข้อ ๓ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ เสด็จมา
กระทรวงนครบาลเป็นแม่กอง การสร้างถนนราชดำเนินแทนความในข้อ ๔
แต่ข้อความอื่น ๆ นอกจากนั้น ให้คงเป็นไปตามประกาศจัดตั้ง
สร้างถนนราชดำเนินลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม วันขึ้นปีใหม่ ค.ศ. ๑๙๑๖ นั้น
จงทุกประการ

ประกาศ มา ณ วันอังคาร ที่ ๒๑ กันยายน วันขึ้นปีใหม่ ค.ศ. ๑๙๑๗
วันที่ ๑๖๒๗๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศจัดตั้งถนนเทวียุทธ

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแก่บรรดาผู้เป็นเจ้าของที่ดินตามแนวถนน
เทวียุทธ ซึ่งจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตัดสร้างขึ้นใหม่
ให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยทรงพระราชดำริเห็นว่า การสร้างถนนราชดำเนินนั้น ได้ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายไปตัดทางในตำบลบ้านหล่อ เพื่อให้
ถนนตรงได้แนวตลอดถนนเบญจมาศด้วยนั้นแล้ว ทั้งที่ตำบลบ้านพานถม
ตรงตลอดไปจนตลอดมดงกรุงเกษม ส่วนข้างทิศพายัพ ก็ยังคงเป็นที่
เรียกสวนเป็ดยวดย ไม่สัมบูรณ์ทั้งเสมอท้องที่ตำบลบ้านหล่ออันได้
ตัดถนนราชดำเนินนั้น จึงมีพระราชประสงค์จะบำรุงท้องที่ตำบลนี้
ให้มีความเจริญด้วย การค้าขายสัมบูรณ์ ด้วยโรคทรพิษขึ้นเสมอทั้ง

08/12/2566

ตามที่ ได้ มี กระจก พระราช ดำริห์ ประกาศ ไว้ เมื่อ กำหนด การ สร้าง ถนน
 ราช ดำเนิน กับ ทรง พระราช ดำริห์ เห็น ว่า ท้อง ที่ ระหว่าง ถนน บ้าน ตะนาว
 กับ ถนน ดิน ส่อ ที่ ได้ สร้าง ใหม่ นั้น เป็น ตำบล ที่ ยังมี สิ่ง ได้ ไคร มาก
 อยู่ ใน กตาง พระนคร ต่อมควร ต้อง จัด ท้อง ที่ ตำบล นี้ ให้ ปราศ จาก ความ
 รำคาญ แด พ้น ด้วย ความ ภัยอันตราย เพื่อ ให้ เป็น ที่ สอาด เรียบ ร้อย เหมือน
 ตำบล อื่น ๆ ใน พระนคร นั้น ด้วย จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ จะ ให้
 สร้าง ถนน ใน ท้อง ที่ ตำบล ซึ่ง ได้ กล่าว แล้ว นั้น อีก สาย หนึ่ง คัด ทาง ตั้ง แต่
 ถนน บำรุง เมือง ระหว่าง สี่ กัก กับ ตลาด เต่า ชิง ช้า ทรง ไป ข้าม คลอง บาง
 ลำภู ผ่าน ตำบล บ้าน พานถม คัด ไป ออก ตำบล บาง ขุน พรหม ริม วัด มงกุฏ
 กระษัตรี ยี่ ซ้ำ ทิศ พยับ ข้าม คลอง ผดุง ภารุง ภิรมย์ บน อนุ สนม ดวง ดาว
 พระราชทาน นาม ว่า “ ถนน เทวียุทธา ”

อนึ่ง วิธี การ จัด ที่ สร้าง ถนน สาย นั้น นั้น ให้ ใช้ วิธี อย่าง ใหม่ ให้ เจ้า
 ของ ที่ ทุ่งหลาย ได้ } ประโยชน์ ค่ำย คลึง กัน แด บ้อง กัน เหตุ ชัด ช่าง
 เสีย }

ในเรื่อง การ คัด ถนน อย่าง เดียว กัน กับ วิธี จัด ที่ สร้าง ถนน ราช ดำเนิน คือ
 กำหนด ว่า เมื่อ ตง มือ คัด ถนน ให้ เจ้าพนักงาน รับ ซื้อ ที่ ซึ่ง เกี่ยว แก่ การ
 สร้าง ถนน ไว้ ก่อน เมื่อ ทำ ถนน แล้ว เดรัจฉัง ชาย ที่ แวด ริม ถนน เท่า ทุน
 สร้าง ถนน คืน ให้ เจ้า ของ ที่ ตาม เดิม เพื่อให้ เจ้า ของ ที่ ผู้ คอง ที่ ดิน เป็น
 ถนน ไม่ เหลือ เเตย นั้น มี โสภาค รับ ทุน เงิน คืน แด ให้ เจ้า ของ ที่ ผู้ มี ที่ ดิน
 เหลือ ริม ถนน อัน จะ ได้ รับ ประโยชน์ จาก การ สร้าง ถนน นั้น ได้ ออก เงิน
 ช่วย ค่ำ สร้าง ถนน ใน เมื่อ ถนน แล้ว เดรัจฉัง โดย วิธี นี้ กำหนด ตั้ง ข้อ ความ
 ต่อ ไป นี้

ข้อ ๑ ให้ กรมศุขาภิบาล เป็นเจ้าหน้าที่ สร้าง ถนนเพื่อยุยาคร ใน ตำบล
 ที่กล่าวแล้วนั้น พร้อมด้วย อำเภอ ท้องที่ ตรวจ รวง วัด ทำ แผน ที่ กำหนด
 เขต ที่ดิน กว้าง เฉพาะ ถนน ๒ วา ทาง คนเดิน ข้าง ถนน กับ ทั้ง ท่อน้ำ
 ด้วย กว้าง ข้าง ๒ วา รวม เป็น ที่ เฉพาะ ถนน กว้าง ๓๐ วา กับ ที่ดิน
 แนวริม ถนน อีก กว้าง ข้าง ละ ๑๐ วา รวม ทั้งสิ้น เป็น ที่ กว้าง ๑ เส้น ๓๐ วา
 ให้ ตั้ง เส้น มอกเขต ที่ดิน กับ ทั้ง สิ่ง ที่ ปลูก สร้าง อยู่ กับ ที่ ของ ผู้ ต้อง ที่ดิน
 เป็น ถนน หลวง ฤๅ ต้อง ที่ดิน แนวริมถนน ลง ไว้ ให้ ชัด ใน แผน ที่ แต่ ให้
 มี หมายชี้ ราย สิ่ง ที่ ปลูก สร้าง ด้วย จง ทุก ราย เมื่อ ได้ นำ แผน ที่ กำหนด
 เขต ถนน แต่ หมายชี้ สิ่ง ที่ ปลูก สร้าง ทูลเกล้า ฯ ถวาย พระราชทาน
 พระบรมราชานุญาต ให้ ตัด ถนน ตาม แผน ที่ แล้ว ให้ เจ้าพนักงาน นำ ที่
 ทำ ถนน พร้อมด้วย อำเภอ ท้องที่ บั๊ก หดัก เขต ตัด ถนน แต่ บั๊ก หดัก
 แนว ที่ดิน ริม ถนน ลง ใน ที่ดิน ทุก เจ้าช่อง ให้ ดู เข้าใจ ได้ โดยง่าย

ข้อ ๒ บรรดา ที่ดิน ซึ่ง ต้อง ตัด ถนน เพื่อยุยาคร กับ ทั้ง ที่ดิน แนวริม
 ถนน ซึ่ง เจ้าพนักงาน ได้ ลง หดัก ตาม กำหนด เขต ใน แผน ที่ นั้น เจ้าช่อง
 ที่ดิน ต้อง ขอย ให้ เจ้าพนักงาน ผู้ ทำ ถนน ทั้งสิ้น ถ้า ที่ดิน นั้น มี สิ่ง ซึ่ง ปลูก
 สร้าง อยู่ กับ ที่ เป็น ต้นว่า ตึก จะ รั้ว ย้าย ไป ปลูก ใหม่ ใช้ ของ เดิม ไม่ได้
 ก็ ให้ เจ้าพนักงาน รับ ชื้อ ไว้ แต่ เรือน โรง ซึ่ง ปลูก ด้วย เครื่องไม้ รั้ว ย้าย
 ไป ปลูก ใหม่ ใช้ ของ เดิม ได้ ก็ ไม่ต้อง รับ ชื้อ ไว้ ให้ คิด ค่า รื้อ
 ค่า ปลูก ให้ ราคา ที่ดิน กำหนด ให้ เทียบตาม ราคา ชื้อ ขาย ที่ดิน กัน เฉพาะ
 ตำบล ใน เวลา ที่ ลง มา แล้ว ก่อน ประกาศ นี้ มี หนังสือ ราคา สิ่ง ที่ ปลูก สร้าง
 ให้ คิด ราคาตาม อยุ่ สิ่ง ซึ่ง ปลูก สร้าง ปรากฏ อยู่ใน สมัย นั้น

ข้อ ๓ การว่าราคาที่ดิน แลว่าราคาสิ่งปลูกสร้างนั้น ให้
 เจ้าพนักงานผู้ทำถนนนัดหมาย ให้เจ้าของที่มาว่ากล่าวกัน พร้อมด้วย
 อำเภothongthi ในวันใดเวลาใด ณที่ใดแล้วแต่จะสมควร การนัด
 หมายแต่การว่าราคาต้องเขียนเป็นหนังสือด้วยเส้นหมึก ให้เป็นหลักฐาน
 ถ้าถึงกำหนดวันนัด เจ้าของที่ไม่มา ฤฯไม่แต่งผู้แทนให้ มาว่ากล่าว
 ราคากับเจ้าพนักงาน ให้เจ้าพนักงานมีหนังสือลงชื่อ พร้อมด้วย อำเภothongthi
 ที่เปนพยานแจ้งราคาที่ดิน ฤฯราคาสิ่งปลูกสร้างอันจะต้องรับ
 ข้อไว้ ฤฯราคาค่าหรือค่าปลูก ซึ่งจะต้องย้ายเรือนโรงไป อันเจ้าพนักงาน
 จะยอมให้ กับทั้งกำหนดวัน ให้ตอบไปยัง เจ้าของที่ให้ทราบ

ข้อ ๔ ถ้าการว่าราคา ข้อขายกับราคาสิ่งปลูกสร้างไม่เป็นที่ตกลง
 กัน ให้ทั้งสองฝ่ายเลือกคนกลางตัดสิน กำหนดราคาฝ่ายละคน ให้ทั้ง
 สองฝ่ายอธิบายเหตุให้คนกลางเข้าใจแล้ว ให้คนกลางปรึกษากันเห็น
 สมควรเท่าใด ให้ตัดสินโดยเด็ดขาด ผู้ซื้อผู้ขายต้องยอมตาม ถ้าคน
 กลางปรึกษาแก่งแย่งไม่ตกลงกัน ให้คนกลางทั้งสองฝ่ายเลือกผู้ตัดสิน
 คนหนึ่งผู้ตัดสิน ๑ ดังอย่างไรต้องฟังเขา คำนั้นเป็นเด็ดขาด ฝ่ายใด
 ฝ่ายหนึ่งจะมีคำฎร้องฟ้องต่อไปไม่ได้

ส่วนเงินค่าใช้สอยที่ต้องเสียไป เพราะการตั้งคนกลางนั้น ถ้าจำนวน
 เงินที่ผู้ซื้อยอมให้ ๑๐๐ บาท ขายเป็นตั้งเขา ฝ่ายใดไกลจากความตกลง
 ให้ฝ่ายนั้นเสียค่าใช้สอย ถ้าถึงกันให้เสียคนละกึ่ง

ข้อ ๕ ถ้าเจ้าของที่ขายใดไม่ได้มาว่ากล่าวราคาที่ดิน ฤฯราคา
 สิ่งปลูกสร้างให้ตกลงกัน กับเจ้าพนักงานตามหมายนัด แต่ให้รับ
 หนังสือแจ้งราคาที่ดิน เจ้าพนักงานยอมให้แล้ว แต่ตะเถยเสียไม่ตอบข้อ

ความ แก่เจ้าพนักงาน ก็ ตี ฎา เจ้าพนักงาน กำหนด วัน ให้ตั้ง คน ภูตง ไม่
ยอม ตั้ง ก็ ตี ต้อง ถือ เขา ว่า เจ้า ของ ที่ นั้น ยอม ขาย ฎา ยอม รับ ตาม ราคา
ซึ่ง เจ้าพนักงาน แจ้ง ไป แล้ว ให้เจ้าพนักงาน มี หนังสือ แจ้ง กำหนด วัน
ซึ่ง จะ เขา ที่ ดิน ลง มือ สร้าง ถนน ให้เจ้า ของ ที่ มา รับ เงิน แด ออก ไป

เสีย จาก ที่ ถ้าเจ้า ของ ที่ ยัง ไม่ได้ มา รับ เงิน ฎา ออก ไป จาก ที่ ตาม
กำหนด ก็ ให้เจ้าพนักงาน ลง มือ สร้าง ถนน แด กระทำการ หรือ สิ่ง ที่ กัด
ขวาง ใน ที่ ดิน ซึ่ง ต้อง ทำ การ นั้น อย่า ให้ การ สร้าง ถนน เป็น ที่ ติด ขัด

รอ ช้า ชย เพราะ เหตุ เจ้า ของ ที่ ขัด ขวาง ต่อ ประโยชน์ แห่ง มหาชน ทัว ไป
เช่น นี้ ได้ ส่วนเงิน ซึ่ง เจ้า ของ ที่ ควร ได้ รับ หัก จาก จำนวนเงิน ซึ่ง ต้อง
จำหน่าย เพราะ เหตุ เจ้า ของ ที่ ขัด ขวาง นั้น แด ให้เจ้าพนักงาน เก็บ
รักษา ไว้ เพื่อ เจ้า ของ ที่ จะ ขอ รับ เงิน ไป ฎา จะ ขอ รับ ซื่อ ที่ ดิน แด รวม

ถนน กลับ ดิน เมื่อ ทำ ถนน แล้ว ตาม ความ ข้อ ๗ ก็ จะ ส่ง เงิน ให้
ฎา คิด หัก เงิน กัน ตาม ราคา ทุน สร้าง ถนน ต่อ ไป

ข้อ ๖ บรรดา สิ่ง ใด ๆ ซึ่ง ติด ชย กับ เขต รที่ ดิน อัน ได้ ซื่อ สำหรับ
สร้าง ถนน นั้น ถ้า สมควร จะ ใช้ ประกอบ การ สร้าง ถนน ได้ ก็ ให้ ใช้
ถ้า ไม่ สมควร จะ ใช้ ก็ ให้เจ้าพนักงาน ขาย เสีย จะ ขาย ให้เฉพาะ บุคคล ก็ได้
ฎา จะ ขาย โดย วิธี ทอด ตลาด ก็ได้

ข้อ ๗ เมื่อการ สร้าง ถนน สิ้นสุดแล้ว เปิด ใช้ ได้ แล้ว ให้เจ้าพนักงาน
ผู้ มี นำ ที่ สร้าง ถนน ลง บัญชี จำนวนเงิน ที่ ใช้ จำหน่าย ใน การ สร้าง ถนน กับ
ทั้ง บัญชี จำนวนเงิน ที่ ได้ จาก การ ขาย สิ่ง ของ ที่ ติด ชย กับ ที่ ดิน สร้าง ถนน
แต่ ต้อง ระบุ จำนวนเงิน ที่ ใช้ จำหน่าย เฉพาะ ส่วน ทำ ถนน อัน ต้อง ใน ที่ หดวง แด
เดิม นั้น หัก ดิน แล้ว คง จำนวนเงิน ซึ่ง ใช้ จำหน่าย ใน การ สร้าง ถนน เท่า ได้

ให้คิดเฉลี่ยลงเป็นราคาที่ดินแนวริมถนนเฉพาะเท่าจำนวนเงินทุนซึ่งคงได้
จำหน่ายไป แต่ให้เว้นส่วนที่วัดฎาที่ถัดไปนั้นวัดกับทั้งที่หลวงแต่
เดิมนั้นเสีย ไม่ต้องคิดเฉลี่ยตั้งราคาด้วยแต่ราคานั้นต้องเทียบสัดส่วน

สูงแต่ค่าตามนิยมแห่งทำเลที่ถนนตอนใด ควรเป็นราคาเท่าใด ให้นำ
มาบัญชีทุกแถว ๆ ถวาย เพื่อพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้คืน
ชวอยู่ที่ดินแนวริมถนน แต่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน
พระบรมราชานุญาตให้เจ้าของที่ดินเดิม ผู้ได้ขายที่ดินแนวริมถนน
ให้เจ้าพนักงานนั้น เป็นผู้มีโอกาสรับซื้อตามราคาทุนเงินสร้างถนน
ซึ่งได้เฉลี่ยตามส่วนทำเลที่ถนนนั้นก่อน ถ้าที่ดินแนวริมถนนนั้นมี
เจ้าของที่ดินเดิมเป็นหลายราย ต่างจะใครรับซื้อที่ก็ให้เจ้าของที่ว่า
ประมูลราคากัน ให้ผู้ว่าราคาสูงได้รับที่ แต่เงินค่าซื้อที่นั้นให้
เจ้าพนักงานหักไว้เฉพาะแต่เท่าส่วนเงินทุนสร้างถนน ส่วนเงินเหลือ
มอบให้เจ้าของที่ซึ่งไม่ได้รับที่ดินคืน โดยส่วนมากแต่น้อยตาม
จำนวนของที่ ถ้าเจ้าของที่ดินเดิมไม่ต้องการซื้อไว้ ก็ให้เจ้าพนักงาน
จัดการขายตามที่ควร ฎาประกาศขายทอดตลาดที่นั้นต่อไป

ข้อ ๘ ตีรวพบายุชี่เงิน การจำหน่าย แต่การได้เงินจากขายสิ่ง
ซึ่งปลูกสร้างติดอยู่กับที่ดินในสวนสร้างถนนสายนี้ ให้เจ้าพนักงาน
กระทำโดยเปิดเผย เพื่อเจ้าของที่ดินอันต้องเป็นที่แนวริมถนน จะขอ
อนุญาตตรวจบายุชี่เงินทุน ซึ่งได้เฉลี่ยกำหนดราคาที่ดินแนวริมถนน
ก็ให้อนุญาตให้ตรวจได้ถึงความปรารถนา

ข้อ ๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พระยาเทเวศร์ วงษ์วิวัฒน์
เป็นแม่กองการ สร้าง ถนน เทเวศร์ ยศราชกร สายนี้ เพื่อได้ตรวจ ครา บังคับ

๑๘/10/2566

ให้เจ้าพนักงาน อันเกี่ยวข้องแก่หน้าที่การ สร้าง ถนน กับ เจ้า ของ ที่ ท่งปวง
ปฏิบัติ ให้ ถูก ต้อง ตาม ข้อ ประกาศ ดั้ง ไป

ประกาศ มา ณ วัน อังคาร ที่ ๒๖ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘ เป็น
วันที่ ๑๑๒๗๗ ใน รัชกาล บั ตย บั นั นั

ประกาศ กรม ศุลาการ

ตั้ง แต่ วัน นี้ เป็น ต้น ไป จน กว่า จะ ได้ มี ประกาศ ภาย หลัง บันดา ดินค้า
ท่ง ปวง ซึ่ง จะ ส่ง ออก ไป ต่าง ประเทศ ถ้า มี ของ ต้อง พักต ภาษี ปน
อยู่ ด้วย แล้ว ดินค้า นั้น ๆ จะ ต้อง เสีย ภาษี ซา ออก เค็ม ท่ง จำนวน
ของ ที่ ประสม อยู่ ด้วย กัน แต่ ถ้า ดินค้า ราย หนึ่ง ราย ใด ตั้ง ที่ ก่อตั้ง นี้
ซึ่ง จะ ส่ง ออก ไป ต่าง ประเทศ ผู้ ส่ง ยื่น ภาษี คือ กรม ศุลาการ ว่า เป็น
ของ ที่ ไม่ ต้อง ด้วย พักต ภาษี ซา ออก แล้ว ถ้า เจ้า พนักงาน กรม ศุลาการ
ตรวจ พบ ดินค้านั้น มี ของ ต้อง พักต ภาษี ปน อยู่ ด้วย บน เรือ กี่ ตี ๆ
เมื่อ จะ ขน ไป ตง เรือ กี่ ตี ๆ ใน ขณะ ใด กี่ ตี เจ้า พนักงาน กรม ศุลาการ
มี อำนาจ ที่ จะ จับ ยึด ดินค้า เหล่า นั้น ไว้ ได้ แต่ ผู้ ส่ง ดินค้า นั้น จะ ต้อง
ปรับ ใหม่ โดย ถาน ตก ตอบ หนี้ ภาษี ตาม พระราช กำหนด กฎหมาย

ศุลาการ กรม ศุลาการ

วันที่ ๒๖ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘

โดย รับ สั่ง เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ

หม่อมเจ้า พรหม

อธิบดี กรม ศุลาการ

ประกาศ บริษัท ชูคคอง แดคานาสยาม

พระยาเทศก์ วรรณวิวัฒน์เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ รับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ได้ทรง พระราชดำริห์ ที่ จะ ยุคหนุน การ ของ บริษัท ชูคคอง แดคานาสยาม ซึ่ง คิด ชัก ช้าง อยู่ กับ ราษฎร ต้อง เป็น ถ้อย ความ กัน จน ถึง ทูลเกล้า ฯ ถวาย ฎีกา เป็น การ ยุ่ง ยาก กัน มา ชั่ว นาน ได้ ความ เด็ดขาด เสีย หมด ประโยชน์ มา ด้วย กัน ทั้ง สอง ฝ่าย นั้น ให้ ได้ ดำเนิน ไป โดย ทาง ชอบ ชรรวม เพื่อให้ เป็น ประโยชน์ แก่ บริษัท แด ราษฎร กับ ทั้ง การ เหวะ ปลุก ใน พระราชอาณาเขต จึง ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ ปฏิบัติ กับ บริษัท ชูคคอง แดคานาสยาม เพื่อให้ ผ่อน ผัน ให้ บริษัท ชูคคอง แดคานาสยาม ได้ ทำ การ ได้ โดย สดวก บริษัท ชูคคอง แดคานาสยาม ได้ ยอม ตก ลง กับ เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ มี ข้อ ความ ดัง ต่อไปนี้

ข้อ ๑. คลอง ทั้ง หาดาย ที่ บริษัท ยัง ชูค อยู่ หรือ ที่ จะ ชูค ต่อ ไป ใน ทุ่ง หาดาย ตาม แผนที่ ที่ บริษัท ชูคคอง แดคานาสยาม ได้ ยื่น ไว้ ต่อ กระทรวง แล้ว นั้น ให้ ถือ เอา ว่า บริษัท ได้ รับ อนุญาต แล้ว ส่วน คลอง แยก ทุ่งหาดาย ใน ฝั่ง ไต้ แต่ ฝั่ง เหนือ คลอง รังสิต ที่ ไม่ เกิน กว่า ๔๓ คลอง ซึ่ง มี กำหนด กว้าง ยาว แล้ว นั้น ให้ บริษัท ชูคคอง แดคานาสยาม ยื่น กำหนด ต่อ เจ้าพนักงาน กระทรวงเกษตราธิการ ให้ ชัด เจน ว่า จะ ลง มือ ชูคคอง สาย หมายเลข ๕ ที่ เท่านั้น ให้ แล้ว เสร็จ ใน เดือน นั้น ปี นั้น

ข้อ ๒. คลอง ไตควร มี ที่ ซ้ำ มัดคว พานหะเจ้า พนักงาน ต้อง กำหนด ให้ บริษัท ชูคคอง แดคานาสยาม ทำ มี กำหนด ให้ แล้ว ตาม สัมคว แต่ ต้อง

08/10/2566

ให้แล้ว ไม่ช้ากว่า การ เปิด ใช้น้ำ ใน ลำคลอง แต่ ลักษณะ ของ ที่ ข้าง นั้น ต้อง ให้ เป็น การ สดวก ตี. แต่ ไม่ ให้ ขัด ขวาง แก่ เรือ ใหญ่ แล เรือ น้อย ที่ จะ ใ้ ไป มา ใน ลำคลอง

ข้อ ๓๐. คลอง โด ที่ ควร มี ประตุน้ำ เจ้า พนักงาน ต้อง กำหนด ให้ บริษัท ขุด คลอง แล คูนา สยาม ทำ ตาม ส้มควร แก่ ระบุ คลอง ที่ จะ ต้อง มี แต่ ต้อง ทำ ให้ แล้ว เสร็จ ไม่ช้ากว่า การ เปิด ใช้น้ำ ใน ลำคลอง แต่ ส่วน เงิน ค่า ขรรณนิยม รักษา ประตุน้ำ ซึ่ง จะ เก็บ จาก เรือ ไป มา ใน ลำคลอง นั้น ถ้า คลอง นั้น ยัง อยู่ ใน ความ รักษา ของ บริษัท ก็ ให้ เจ้า พนักงาน กำหนด ราคา เป็น อัตรา ตาม ที่ เห็น ส้มควร

ข้อ ๔. ที่ ดิน ตาม ล่อง ผัง คลอง ริงสิต แล คลอง แยก ของ คลอง ริงสิต ผัง ได้ นั้น อนุญาต ให้ ว่า บริษัท ขุด คลอง แล คูนา สยาม เป็น ผู้ หวง ห้าม เหมือน ดัง ได้ จับ จอง ไว้ แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๓๐๘ ถ้า ที่ นา รวย ไต มี ไบ จอง ซึ่ง ถูก ต้อง ตาม กฎหมาย ได้ จอง ไว้ ก่อน วันที่ ๓๐ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๓๐๘ ขึ้น ไป ให้ ที่ นานั้น เป็น สิทธิ แก่ ผู้ ซึ่ง มี หลักฐาน ตาม ที่ ศาล จะ พิจารณา เห็น ส้มควร บริษัท ขุด คลอง แล คูนา สยาม จะ เรียก ร้อง เอา เงิน ค่า ที่ นั้น ไม่ ได้ แต่ ที่ ดิน คลอง แยก ผัง เห็น ของ คลอง ริงสิต นั้น อนุญาต ให้ บริษัท ขุด คลอง แล คูนา สยาม เป็น ผู้ หวง ห้าม เหมือน ดัง ได้ จับ จอง ไว้ แล้ว แต่ รัตนโกสินทร ศก ๓๑๑ ถ้า ที่ นา รวย ไต มี ไบ จอง ซึ่ง ถูก ต้อง ตาม กฎหมาย ได้ จอง ไว้ ก่อน รัตนโกสินทร ศก ๓๑๑ ขึ้นไป ให้ ที่ นั้น เป็น สิทธิ แก่ ผู้ ซึ่ง มี หลักฐาน ตาม ที่ ศาล จะ พิจารณา เห็น ส้มควร บริษัท ขุด คลอง แล คูนา สยาม จะ เรียก ร้อง เอา ค่า ที่ นั้น ไม่ ได้

08/10/2566

ข้อ ๕ ที่ดินซึ่งมีผู้ทำปนา พ่าง อยู่แล้ว แต่ไม่มี ใบจอง มีแต่ ใบเหยียบ ย่ำ เติใบเสร็จ เสีย หาง เข้า ล่า นว เป็น สำคัญ ให้เรียกค่าที่นา ให้แก่บริษัท ตาม อัตราที่ บริษัท ได้ กำหนด ไว้แก่เจ้าพนักงาน แต่ก่อน

ข้อ ๖ การ จำหน่าย ที่นา นั้น ต้อง มีเจ้า พนักงาน กำหนด แด ออก ตราของ ด้วย

ข้อ ๗ ภาคหลวง ที่ได้ กำหนด แต่ก่อน นั้น จะตรวจ สอบ บัญชี การ ได้ แด การ ใช้ จ่าย ยาก งำ มาก ให้ ยก เสีย ให้เรียก ค่าจอง แก่ บริษัท ชุด ของ แด คุณา สยาม ไว้ ละ สิ้น ตาม จำนวน นาที่ บริษัท ได้ จำหน่าย ไป

ข้อ ๘ ที่ดิน ตาม ผัง คดอง ทุก ๆ คดอง พ้น จาก ที่ ซึ่ง ยก ไว้ เป็น ที่ หลวง แล้ว ให้ บริษัท ถือ เอา ที่ดิน นั้น ไ้ ผัง ละ สิ้น สิบล้าน

ข้อ ๙ ที่ดิน ทั้ง หลาย ใน ท้อง หลวง นี้ ซึ่ง บริษัท ชุด ของ แด คุณา สยาม ยัง ไม่ได้ ชุด คดอง ไป ถึง เป็น ที่ รก ร้าง ว่าง เปล่า อยู่ นั้น ถ้า มี ราษฎร ผู้ ได้ ขอ จับบอง จะ ไป ขอ ตระอก ที่นั้น ต่อ บริษัท ก็ได้ ถ้า จะ จับบอง ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง ใน ท้อง ที่นั้น ก็ได้ แต่ ให้ บริษัท ถ้า ผู้ว่า ราชการ เมือง นำ ผู้ที่ ขอ จับบอง นั้น ไป ขอ ตง ใน ถิ่น ยื่น แผน ที่ ภั กระทบวง เกษตรา ธิการ ๆ จะได้ ออก ใบ สำคัญ โดย ความ รู้ เห็น ของ บริษัท เมื่อ บริษัท ชุด ของ ไป ถึง ที่ นั้น เมื่อ ไต่ ก็ ให้ ผู้ที่ จ้อง เสีย ค่า ที่ ตาม อัตรา ให้แก่ บริษัท

ข้อ ๑๐ การ ที่จะ จัด ต่อ ไป นั้น อย่า ให้ ถือเอา ใบจอง ที่ พระเสวี่ นรานุการ ไปน ผู้ ออก ไว้ ใน แขวง เมือง ประทุมธานี แด เมือง นนทบุรี จำเป็น ใช้ ได้ ตาม กฎหมาย

ข้อ ๓๓ การต่อไปให้กระทรวงเกษตรธิการ เรียกแผนที่ที่ส่งมาจาก
บริษัท มาไว้เป็นหลักฐาน ในกระทรวง แต่ให้ถือเอาแผนที่เหล่านั้นเป็น
ถูกต้อง แต่แห่งเดียว เมื่อบริษัทชุดทดลองไปได้มากน้อยเท่าใด ก็ให้
มาชี้แจงหมายตงไว้ ในแผนที่สำหรับกระทรวงจะโปรดเกล้า ๆ ให้ตั้ง
เจ้าพนักงาน ออกไปสำรวจตรวจที่ซึ่งไม่มีความวิตก ในที่บริษัทได้
ชุดทดลองไปแล้วนั้น ออกตราแดงให้แก่ผู้เป็นเจ้าของแลในส่วนที่เป็น
รายวิตกนั้น ให้ศาลพร้อมกับเจ้าพนักงาน กรมการพิจารณาตัดสินคดี
ให้เด็ดขาดแล้ว ออกตราแดงต่อไปจนตลอด

บรรดาผู้ที่นำในชื่อของ บริษัท ชุดทดลองแลคนผู้สยาม ได้รับอำนาจ
เป็นผู้หวงห้ามซึ่งมีข้อพิพาทค้างกันมาแต่ก่อน หรือที่จะเกิดขึ้นใหม่
ต่อไป ให้ศาลพิจารณาตัดสินตามข้อความในประกาศฉบับนี้ประกอบด้วย
ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๙ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘ เป็นวัน
ที่ ๑๓๒๘๐ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศตั้งข้าหลวงพิเศษ

จัดการที่นาในตำบลทุ่งหลวง แด่คลองประเวศบุรีรมย์

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า
ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศพระบรมราชดำริห์
ที่จะออกถนนการเพาะปลูก ให้ราษฎรในพระราชอาณาเขตรได้มี
ประโยชน์ยิ่งขึ้น ความแจ้งอยู่ในประกาศซึ่งตั้งวันที่ ๒๙ กันยายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘ นั้นแล้ว

08/10/2566

แต่ความใน พ้าย ประกาศ ฉบับ นั้น มีว่าจะได้ โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง
 เจ้าพนักงาน ออกไป พิจารณา คัดเลือก คดี ที่ วิวาท กัน ด้วย เรื่อง ที่ นานนี้ บัดนี้
 ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ (ตั้ง ให้ พระยามหาโยธา ข้าหลวง กระทรวง
 เกษตราธิการ ๑) นายตัน (ซึ่ง จะเป็น หลวง เมธีนฤปกโร) ข้าหลวงกระทรวง
 ยุติธรรม ๑ รวม ๒ นาย เป็น ข้าหลวง พิเศษ สำหรับ ออก ครา จง ดู แต่
 พิจารณา คดี ที่ นำ แด่ ตำบล พง์ หลวง อัน เป็น บริเวณ ที่ ซึ่ง บริษัท ชุก คุดอง
 แด่ คุณา สยาม ได้ รับ พระราชทาน พระบรมราชา อนุญาต แล้ว นั้น แต่ ใน
 เขต ตำบล คุดอง ประเวศบุรีรัมย์ แด่ คุดอง แยก เพื่อ ให้ คดี ของ ราษฎร
 ได้ สำเร็จ เต็ม ชาติ ไม่ บ่อย การ ทำ นำ หา กิน ดิบ ไป

ข้าหลวงพิเศษ นี้ มี อำนาจ แล่น ที่ ทั้ง ส่วน ชุระการ แล ส่วน ตตุการ ตั้ง นี้ คือ
 ข้อ ๑ ให้ ข้าหลวง พิเศษ มี อำนาจ ที่ จะ ออก ครา จง ดู ที่ นำ เฉพาะ ใน
 ตำบล พง์ หลวง อัน เป็น บริเวณ ที่ ซึ่ง บริษัท ชุก คุดอง แด่ คุณา สยาม
 ได้ รับ พระราชทาน พระบรมราชา อนุญาต แล้ว นั้น กับ ใน เขต ตำบล
 คุดอง ประเวศบุรีรัมย์ แด่ คุดอง แยก ได้ ตัดขาด ไป ใน ที่ ซึ่ง ไม่มี พินาท

ข้อ ๒ ให้ ข้าหลวง พิเศษ มี อำนาจ ที่ จะ รับ คดี อัน พินาท เหม ด้วย เรื่อง
 ที่ นำ เฉพาะ ใน เขต ๒ ตำบล ทั้ง กล่าว มา ใน ข้อ ๑ นั้น ไว้ ได้ ส่วน
 เปรียบ เทียบ ฤ็ พิจารณา คดี สิ้น ให้ สำเร็จ เต็ม ชาติ ไป ตาม พระราช
 กำหนด กฎหมาย

ข้อ ๓ เมื่อ ข้าหลวง พิเศษ ได้ ตั้ง ชื่อ พร้อม กัน ใน คำ พิพากษา คดี ราย ใด
 ให้ คดี ราย นั้น เป็น อัน สำเร็จ เต็ม ชาติ กัน ตาม คำ พิพากษา นั้น โจทย์ ฤ็
 จำเลย จะ ออก ครอบครอง คำ พิพากษา นั้น ไม่ได้

08/10/2556

ข้อ ๔ ถ้าโจทก์จำเลยในคดีร้ายใดไม่พอใจในคำพิพากษาของ
ข้าหลวงพิเศษนั้น ก็ให้มาทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาทีเดียว

ข้อ ๕ ถ้าเป็นการจำเอนจะต้องมีกองข้าหลวงแยก ออกจากกอง
ข้าหลวงพิเศษนี้ ไปกระทำการอื่นที่ตำบล ให้ข้าหลวงพิเศษมีใบบอก
ขออนุญาตมายังเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการฯ จะได้นำความกราบ
บังคมทูล พระกรุณาขอ พระราชทาน พระบรมราชาอนุญาต เมื่อทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรมราชาอนุญาต แต่ออกประกาศ
ในหนังสือราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ข้าหลวงกองแยกนั้นมีอำนาจที่
จะได้สืบเปรียบเทียบคดีที่นา นั้น ได้ตามพระราชกำหนดกฎหมาย ถ้า
โจทก์จำเลยไม่ปรานีปรานอมยอมเลิกแล้วกัน ก็ให้ข้าหลวงกองแยก
ส่งสำนวนความรายนั้นมายังข้าหลวงพิเศษ ให้พิจารณาพิพากษาให้
เด็ดขาดต่อไป

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกประกาศ ออกตราจองที่ดินคลองประเวศบุรีรมย์
แต่คลองแยก ซึ่งตั้งวันที่ ๑๒ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ นั้นเสีย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ เป็นวันที่ ๑๓๓๐๓
ในรัชกาลปัตยุมันนี้

ประกาศ แก่ ชนาคจัดที่สร้างถนนราชดำเนิน

พระเจ้าอยู่หัวยาเธอ กรมหมื่นนเรศวรวรฤทธิฯ เสนาบดีกระทรวงนครบาล
รับพระบรมราชโองการเห็นเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศให้ทราบทั่ว

ตามความในประกาศแก่การเรื่องจัดที่สร้างถนนราชดำเนิน ตั้งวัน
ที่ ๒๖ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

กำหนดขนาดจัดเขตร ที่ดิน ส้วาง ถนน ราช ดำเนิน ไว้ ใน ประกาศ นั้น ทรง
พระราช ดำริห์ เห็น ว่า ถนน รด ทั้ง ๓ สาย ทาง แยก ไป จึง ทรง พระ
กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ กำหนด ขนาด ใหม่ ดังนี้

“ กำหนด เขตร ที่ดิน กว้าง เฉพาะ ถนน รด สาย ถัดจาก ที่หน้า ด้วย ๘ วา
ที่ ปลุก ต้น ไม้ กับ ทาง คน เดิน ๒ ซ้ำง ถนน สาย ถัดจาก ซ้ำง ตะ ๕ วา
ถนน รด สาย นอก ๒ ซ้ำง กับ ที่ หน้า ด้วย ซ้ำง ตะ ๕ วา ทาง คน เดิน
สาย นอก อีก ๒ ซ้ำง ๆ ตะ ๓ วา ๒ คอก รวม เป็น ที่ เฉพาะ
ถนน ๓ เส้น ๘ วา กับ ที่ดิน แนวกั้น ถนน อีก กว้าง ส้วาง ตะ ๑๗ วา ๒ คอก
รวมทั้งสิ้น เป็น ที่ กว้าง ๓ เส้น ๕ วา ”

ให้ เจ้าพนักงาน นำ ที่ ส้วาง ถนน ราช ดำเนิน จัด ที่ แต่ ทำ ถนน ส้วาง ถนน
โดย กำหนด ขนาด เขตร ที่ดิน ตาม ที่ได้ ประกาศ มา นี้

ประกาศ มา ณ วัน จันทร์ ที่ ๒๓ ตุลาคม วัน เดือน โกลีสินทร ศก ๑๓๗ เป็น วัน
ที่ ๑๓๓๐๕ ใน รัชกาล บัคย บัณ นี้

ประกาศ ใน ภาว พระราช ทน พระสุพรรณ บัทร

ศุภมัตถุ พระพุทธ สำน กาศ แห่ง คุ้งน้ำ ยาว ทรง แล้ว ๒๕๕๒ พรรษา
บัคย บัณ ภาว จันทร์ คตินิยม ระยะเวลา ส่วง จักร อดิคม มาศ สักร บัคย อัฐมี คติ
ศักร วาร สร้อย คักร อดิ วาน โกลีสินทร ศก ๑๓๗ พุค จิลา ยน มาศ ๗๖๘ มะมา สำน
สณ พิเศก บริเวท ภาว กำหนด

พระบาท สมเด็จ พระบรมินทร มหา จุฬำ ดงกรณ บดินทร เทพย มนา
มงกุฎ บุรุษย์ รัตน ราช วโรดม ษ์ อวตม พงษ์ บริพัตร ราช ษย์ ราช นก ไรดม
จาตุรันต บรม มหเส ๖๖ จักร พรติว .๑ ดงกา ฤก ไร สุธาคี สิง สุทธ .คราษ หนี

จักรกวี บรมนารถ มหามงกุฎราช วรราชกูร สัจจิต มุต สัจฉาจิต อรรค อภิญญารู
 ไพบูลย์ บรพาคุต กฤษฏาภินิหาร สฎภาชิวร วังสฤษดิ์ ธิญญตักขณวิจิตร
 โสภาคย สรรพวงค์ มหาขโนตมางค ประนค บาทบงกชยุคต ประสทธิ สรรพ
 ศุภมต อุดม บรม สัจจุมาต ทิพย เทพาวตาร ไพศาล เกียรติคุณ อุดมณพิเศษ
 สรรพ เทเวศรา นฤกษ์ วิสัทธิ ศักดิ์ สัมญา พินิต ประชานารถ เปรมกมล
 ขัตติย ราช ประยูร มุต มุขมาตยา ภีรมย์ อุดมเดชว ธิการ บริบูรณ์คุณ
 สวารสยามาทินคร วรุตเมกราช ดิดก มหา ปรีวาร นายภ อหนัก มคันท
 วารฤทธิเดช สรรพ ญิเศษ ศีรินทร อเสกขันนิกร สโมสร์ สัมมต ประสทธิ
 วรยศม โหรม บรมราช สัมมต นพปตจ เสวตัตราตติฉัตร ศีรีรัตโนปลักษณ
 มหา บรม ราช ภิเศกา ภิชิต สรรพ ทศทิศ วิชิต ไชย สกตมไห สรวिय มหา
 สวามินทร มหาเศวร มหินทร มหารามา ธิราชวโรดม บรมนารถชาติ
 อาชาว ไศรย พงชาติ ไตร รัตน สรรณารักษ์ อุดมย ศักดิ์ อรรค นครศวราชิปดี
 เมตตา กรณา สัตตมฤไทย อโนปไมย บุญการ สกตไพศาล มหารัชฎา
 ธิบดินทร ปรมินทร ธรรมิก มหา ราช ธิราช บรมนารถ บพิตร พระจุลจอม
 เกด้า เจ้า อยู่ หัว

ทรง พระราช ดำริ หว่า พระเจ้จ้ น้อย ยาเชอ กรมหมื่น นเรศวร วรฤทธิ
 ได้ ทรง เริ่ม รับ ราชการ ใน อดีตของฟี่ศ มา แต่ ยังมี พระชนมายุ น้อย
 ครั้น เมื่อ ตั้ง ของฟี่ศ กรม ราช เชนาการ ก็ได้ ทรง รับ ตำแหน่ง ใน นำ ที่
 ร่วม กัน กับ พระเจ้า น้อย ยาเชอ กรม หลวง เทวฉงษ์ วัโร ประการ เปน ที่
 ได้ วาง พระราช ฤไทย แต่ได้ ทรง จัด การ สว่าง พระ ที่ นั้ง แด รัชชา พระราช
 วัจ บางปชิน ทั้ง การ อื่น ๆ ซึ่ง เปน ราชการ ใน พระองค์ เปน อัน มาก
 ภายหลัง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้เสด็จ ออก ไป เปน ราชทูต ประຈ้า

หนึ่ง ทรง พระราช ดำริห์ว่า พระเจ้า บรม อนุชา ขอ กรมหมื่น ประจักษ์

คิด ป่าคม ทรง พระสติปัญญา ค่อง ใจ ได้ เริ่ม รับ ราชการ เป็น นักเขียน

อยู่ที่ ศาล ที่ ๑๖ ครั้ง พระเจ้า บรม อนุชา ขอ กรม พระเทอดศรี วัชรินทร์

เมธ ธิวัชรินทร์ แต่ ได้ ทรง ทำ การ โยธาค่าง ๆ มี การ ปฏิสังขรณ์ วัด

พระศรี รัตน ศาสตร์าราม เป็น ต้น แล้ว ได้ รับ ราชการ ถึง กับ บัญชา กรมวัง กรม

ภายหลัง ได้ เป็น ผู้ ช่วย ราชการ กรมวัง กรม ใน ด้วย แต่ ได้ ทรง จัด การ

วรรณ วรรณ ผู้ กัก กับ ประชิต ค่าง ๆ ตั้ง เป็น ทนาย พดิ่ง ใน พระ บรม

มหา ราชวงศ์ ชน กอง หนึ่ง แต่ ได้ ทรง จัด การ ตั้ง กอง ทหาร ล้อม พระราชวัง

แล้ว ได้ ทรง รับ ตำแหน่ง นาย พัน โท บังคับ บัญชา การ ทหาร ใน กอง นั้น

เป็น การ ลวด ชัน แฉงแรง แต่ ประจำ ราชการ อยู่ใน พระ บรม มหา ราชวงศ์

โดย มาก มีความ จง รัก รัก กิ่ง ก่อ ได้ ฝ่า ดอ ของ ชลดี พระบาท เสด็จ มา ตั้ง แต่

ทรง พระเยาว์ ครั้น เมื่อ มี ราชการ พวก ย่อ ข้าศึก เข้า มา เบียดเบียน ประชา

ชน ใน พระราช อาณา เขตฯ ทาง แขวง เมือง ชวน ได้ ทรง พระกรุณา โปรด

ให้ เป็น แม่ทัพใหญ่ ชนไปปราบ ปราบ พวก ย่อ ข้าศึก ตั้ง อยู่น เมือง หนองคาย

จัดการ ใน หัวเมือง ดาวแต่ เมือง พวก ใจ สู้ เจ้า ราชการ ตอดอด แล้ว ได้ เสด็จ

กลับ ลง มา รับ ราชการ ใน กรุง เทพ โปรดเกล้า ๆ ให้ ดำรง ใน

ตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวง วัชรินทร์ ได้ ทรง ศึกษา ราชการ ใน นาน ที่ มีความ รอบ

รู้ ทัด สิ่ง ใน การ เก่า ใหม่ ทั้ง ปวง ทั้ง ไป แต่ ได้ ทรง เป็น ตำแหน่ง นาย พลตรี

บังคับ ราชการ ทหาร ประจำ ของ ใน พระ บรม มหา ราชวงศ์ ทั้งสิ้น แต่ ได้ ทรง

ช่วย กรม พระ ตำรวจ จัด การ รัษฎากร ที่ ราษฎร ทอดเกล้า ทอด กระ หม่อม ถวาย

ให้เป็น แบบอย่าง เรียบร้อย ดี ชน ภายหลัง ได้ ทรง รับ ตำแหน่ง เป็น ข้าหลวง

ต่าง พระองค์ ลำเนา ราชการ มณฑล ฝ่าย เหนือ ประจำ ราชการ อยู่ใน ครั้ง

หลัง น ถึง เจ็ด ปีเศษ จึงได้ โปรดเกล้าฯ ให้เสด็จ กลับ ลง มาดำรง
 ตำแหน่ง เสด็จมาที่ กระทรวง กรมท่าใหม่ แต่ รัง ราชการ ใน หน้า ที่ผู้บัญชา
 ราชการ ทหารเรือ ในครั้ง นี้ เมื่อ ทรง ดำรง ที่จะมี ทัพ แต่ ข้าหลวง ต่าง พระองค์
 ดำเนิน ราชการ มณฑล ฝ่าย เหนือ นั้น ได้ ทรง จัด ราชการ ทั้งปวง ทั้ง ส่วน
 ปรวบ ปรวม ข้าแก้ว สังกัร แต่ กวร ปกครอง รักษา พระราช อาณาเขต ด้วย
 สุจริต พรีชา สาธารณ แต่ พระอัคราหวิชัย อัน ทรง กัด ให้ ราชการ ทั้งปวง
 ดำเนิน เป็น คุณ ประโยชน์ แก่ ราชการ แผ่นดิน แต่ ให้ ราษฎร ได้รับ ความ สุข
 ปราศ จาก โภย อันตราย เป็น อัน มาก ทรง ชด ทุน คือ ความ กราก กรำ
 ถ้า มาก มิ ได้ มี ความ ท้อ ถอย เป็น ความ ชอบ ต่อ ราชการ อัน ยี่ ใหญ่ อยู่ นั้น
 สมควร ที่ จะ ได้ ดำรง พระเกียรติยศ เป็น พระองค์ เจ้าต่าง กรม ผู้ ใหญ่

จึง มี พระบรมราชโองการ ดำรัส สั่ง ให้ สดขานาเถื่อน พระเจ้าน้องยาเธอ
 กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม ขึ้นเป็นพระองค์เจ้าต่างกรมผู้ใหญ่ มีพระนาม
 ตามจุลภาค ใน พระสุพรรณบัตร ว่า พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงประจักษ์
 ศิลปาคม มุสิกนาม ทรงศักดิ์ นาม ๑๕๐๐๐ ตามพระราชกำหนดอย่าง พระองค์
 เจ้าต่าง กรม ใน พระบรมมหาราชณี จัง ทรงเจริญ พระชนมายุ พรรณ สุข
 พละ ปฏิภาณ ศิรินทรีย์ สมบัติ สรรพศิริ สวัสดิ์พิพัฒน์ มงคล วิบุดยคุณ
 ฌนสาร สมบูรณ์ อุดมย เกียรติยศเดชานุภาพทุกประการ

ให้ทรงเลื่อนเจ้ากรม เป็น หลวงประจักษ์ศิลปาคม ถือศักดิ ๖๐๐
 ปลัดกรม เป็น ขุนภิรมย์ราชกิจ ถือศักดินา ๕๐๐
 สมุห้มาจายี่ คงเป็นหมื่นพิณพิพัฒน์กัณฑ์ ถือศักดินา ๓๐๐

อนึ่ง ทรงพระราชดำริเห็นว่า พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นดำรง
 ราชานุภาพ ได้ทรงบิณฑบาต ทหารมหาดเล็ก รักษาพระองค์ กรมกอง
 ตำรวจจินดา กรมแผนที่ แด่จักรการ ตั้ง โรงเรียนอัน เป็น ความ ชอบ ความ ดี
 มีปรากฏ อยู่ใน ประกาศ ตั้ง กรม เมื่อ ปี จอ อัฐศก จุติศักราช ๒๓๘๘
 นั้น แล้ว สืบแต่นั้น มา ได้ทรงเลื่อน ตำแหน่ง เป็น นาย พดตรี ผู้ช่วย
 ผู้บัญชาการ ทหารบก แด่จักรการ โรงเรียนทั้งปวง ชุ่ยอย่าง เดิม ด้วย
 จน ได้ ตั้ง อัน เป็น กรม ศึกษาธิการ แล้ว ได้ เป็น กรรมการ จัด ตั้ง โรงเรียน
 พยาบาล บัณฑิตข้าราชการ ใน กรม สังกัการี แด่ ธรรมการ เมื่อ รวบ รอม
 ตำแหน่ง ที่ ปวงนี้ ยก ขึ้น เป็น กระทรวง ธรรมการ จึง ได้ ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ ย้าย จาก ตำแหน่ง ราชการ ทหารบก มา เป็น ธิบดี กระทรวง
 ธรรมการ ได้ ทรง จัด การ ใน หน้า ที่ วาง แบบ อย่าง ราชการ ทั้ง ปวง ใน
 กระทรวง ซึ่ง รวม ชุ่ย ใหม่ นั้น โดย พระสติ ปัญญา สามารถ แด่ ความ อุดม
 เป็น อัน มาก นับว่า เป็น อัน ได้ ตั้ง ต้น การ ศึกษา เป็น แบบ อย่าง ซึ่ง ได้
 จัด การ เจริญ สืบ มา ณ บัดนี้ ได้ ทรง แต่ง ตำรา เรียบ บาง อย่าง มี แบบ เรียบ
 เร็ว เป็น ต้น แล้ว ได้ ทรง รับ ตำแหน่ง เป็น ราชทูต พิเศษ ออก ไป ยัง นา ๆ
 ประเทศ ใน ยุโรป แด่ ทรง ตรวจ การ ศึกษา ใน ประเทศ ต่าง ๆ บาง ประเทศ
 ใน ยุโรป ทั้ง เมือง อัมสเตอร์ดัม อัมสเตอร์ดัม ครั้น เมื่อ เสด็จ กลับ จาก ราชการ นั้น
 จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ เป็น เลขาธิการ กระทรวง มหาดไทย
 ครั้น เมื่อ ทรง พระราชดำริ จะ จัด การ ปกครอง พระราช อาณาเขต ให้ เป็น
 การ กว้าง ขัน มีน คง แด่ เป็น การ สดวก ดี ใน การ ปกครอง ขึ้น จึง ทรง
 พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ยก หัวเมือง จาก กระทรวง ให้ แด่ กรม ทำ มา
 รวม โห้ กระทรวง มหาดไทย แบ่ง พระราช อาณาเขต เป็น มณฑล จัด การ

ปกครองรักษาเป็นแบบอย่างทั่วไปทุกแห่ง พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นดำรงราชานุภาพ ได้ทรงบัญชาจัดการแบบอย่างปกครองทั้งปวง ซึ่งเป็นกรใหญ่ยิ่ง ยากที่จะสำเร็จได้ อาศัยพระสติปัญญาอันศุภภูมิทัณฑ์ภาพ แต่พระอุปสาหะอันทวีริยอันแรงกล้า ประกอบด้วยการศึกษาแบบอย่าง แล้วความปรนเปรออยู่ทั้งภายในและภายนอก ประกอบไปด้วยพระสติตรองเลือกเฟ้น ทั้งมีความซื่อตรงดำรงในความสัตย์สุจริตมิได้หนักไปในอคติ ทั้งปวงควรยกย่องว่า เมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดเริ่มตั้งการในกระทรวงใดกรมใด ก็ทรงสามารถที่จะจัดทำการฉลองพระเดชพระคุณ ให้สำเร็จเป็นคุณอันยิ่งใหญ่เป็นหลักฐานแบบอย่างได้ดังพระราชประสงค์ทุกหน้าที่มา เป็นเหตุให้เจริญพระเดชานุภาพ แต่เป็นความคู่กันประชาราชฎร หัวพระราชอาณาเขตระนับว่าเป็นความชอบพิเศษยิ่งใหญ่นี้ และมีพระราชหฤทัยจงรักภักดีต่อไต่สิ่งของสุดพระบาทสนิทชิดชอบพระราชอัธยาไศรย เมื่อเสด็จพระราชดำเนิน ประพาสแห่งใด ทั้งในพระราชอาณาเขตแดนนอกประเทศก็ได้ตามเสด็จพระราชดำเนินแล้วจัดการทั้งปวง เพื่อให้เป็นที่ทรงพระสำรวญแต่เป็นการสดวกคู่แทบทุกครั้ง เป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยอันสนิท เมื่อเสด็จพระราชดำเนิน ประพาส ประเทศยุโรป ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นที่ปรึกษาของสมเด็จพระบรมราชินีนาถซึ่งสำเร็จราชการแผ่นดินต่างพระองค์ด้วยพระองค์หนึ่ง มีพระอัธยาไศรยอันยิ่งใหญ่ แต่มีไมตรีอาร์ทั่วไปในประชุมชนทั้งปวง ประกอบทั้งความสามารถให้ราชกิจตั้งพรพณา มาแล้วนั้น จึงทรงพระราชดำริให้เห็นสมควรที่จะยกขึ้นเป็นพระองค์เจ้าต่างกรมผู้ใหญ่

08/10/2566

จึงมี พระบรมราชโองการ ดำรัสสั่ง ให้สถาปนาเลื่อน พระเจ้า น้อย ยาเชอ
 กรมหมื่น ตำรงราชานุกาพ ขึ้นเป็น พระองค์เจ้า ตำรง กรมผู้ใหญ่ มีพระนาม
 จาฤก ใน พระสุพรรณบัตรว่า พระเจ้าน้อย ยาเชอ กรมหลวง ตำรง ราชานุกาพ
 น คำนาม ทรง ศักดินา ๑๕๐๐๐ ตาม พระราชกำหนดอย่าง พระองค์
 เจ้าต่างกรม ใน พระบรมมหาราชวัง จง ทรง เจริญ พระอนุชา พระอนุช
 พดปฏิภาณ คุณสาร สัมบัติ สรรพศิริ สวัสดิ์ พิพัฒน์ มงคล วิบุลย ศุภผล
 ธนสาร สัมบูรณ์ อุดมย เกียรติยศ เฉลา นุกาพ ทุกประการ

ให้ทรง เลื่อน เจ้ากรม เป็น หลวง ตำรง ราชานุกาพ ถือ ศักดินา ๖๐๐
 ปลัดกรม เป็น ชุน ปราบ บรรพต ถือ ศักดินา ๕๐๐
 สุ่มหีบามุขี คง เป็น หมื่น สกล ภิภนา รัทษ์ ถือ ศักดินา ๓๐๐

อนึ่ง ทรง พระราชดำริให้ว่า พระเจ้า ตุก ยาเชอ พระองค์เจ้า ระพีพัฒน์
 ศักติ ได้เสด็จไป ทรง ศึกษา วิชาการ ณ กรุง อังกฤษ แต่ยังมี ทรง พระเยาว์
 ภายหลัง ได้เข้า วิทยาลัย ไครสต์เชิส ศึกษา ใน ทาง กฎหมาย ได้เป็น ชั้น
 บี เอ ตาม วิธี ประโยชน์ ในการ ศึกษา อังกฤษ ครั้น เมื่อ สำเร็จ การ
 ศึกษา แล้ว ได้ตั้ง กตัม มุข รับราชการ อยู่ใน ออฟฟิศ ราช เตชานุกาพ
 ภายหลัง ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ให้เป็น ข้าหลวง พิเศษ ไป
 จัด การ ตั้ง ศาล ใน มณฑล กรุงเก่า ได้ ทรง ทำ การ นำมา ที่นั่น โดย
 ความ อุดม ซื่อตรง ทรง บังคับ คัดสิน คดี ทั้ง ปวง ด้วย พระองค์ องค์ เป็น
 ยุติธรรม แต่ รวดเร็ว ปรากฏ พระปรีชา สามารถ เป็น ที่ นิยมยินดี ทั่วไป
 ใน หมู่ ประชาชน มณฑล นั้น ท่าน เสนาบดี ที่ ปลุกษา ราชการ จึง ได้ พรีตม
 กัน กราบ บังคม พด พระกรุณาว่า ถึง พระชนมายุ จะ ยัง น้อย ก็ เห็น ว่า

สมควร ที่ จะ ได้ รับ ราชการ ใน ตำแหน่ง ใหญ่ เป็น ที่ ใจ วาง พระราช ฤไทย ได้

๑๐๘/๑๐/๒๕๓๖

การ ใน กระทรวง ยุติธรรม ซึ่งตั้งขึ้นไว้ ยังไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย อันดี
 มีน้อย ความคับคั่ง การดำเนินไปไม่ทันกาล สมัย แต่ยังไม่ได้จัดการ
 ออกไป ถึงหัวเมืองได้ตั้ง พระราชประสงค์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ทรงรับตำแหน่งที่เสนาบดี กระทรวงยุติธรรม ได้ทรงเริ่มจัดการแก้ไข
 เปลี่ยนแปลง ใน กระทรวงยุติธรรม กรุงเทพฯ แต่ตั้งโรงเรียนกฎหมาย
 ขึ้น ทรงแนะนำสั่งสอนด้วยพระองค์เอง ได้ผู้ที่มีความสามารถพอ
 ควรแก่ที่จะเป็นผู้พิพากษาได้ ซึ่งหลายนาย ได้จัดการขยายออกไป
 ถึงศาลตามหัวเมือง ทั้งศาลชั้นสอง พิเศษ ศาลมณฑล แต่ศาลเมือง
 ตามลำดับที่จะขยายออกไปได้ ในระหว่างสองปี ก็ได้ตั้งศาลพิจารณา
 ความตามพระราชบัญญัติ กระบวนพิจารณา ความแพ่ง แด่อาญา ซึ่งตั้ง
 ขึ้นใหม่ได้ทั่วทุกมณฑล มีผลปรากฏ คือราษฎรได้รับความยุติธรรม
 แลรวดเร็ว ไม่คับคั่งอย่างแต่ก่อน ถึงว่า การที่จะจัดให้เต็มบริบูรณ์
 คงความมุ่งหมายยังไม่สำเร็จตลอดไปได้ ในเวลาอันน้อยดังนี้ โดย
 เหตุที่มีความซ้ำซ้อนบางอย่างมีหากคนสมควรแก่นำที่ไม่ได้ ก็ได้ทรง
 พระกรุณาจัดการศึกษากฎหมาย แต่เลือกหาผู้ที่มีความสามารถที่พอ
 จะทำการในหน้าที่ได้ ให้รับราชการไป แต่แก้ไขจัดการเพิ่มเติมไป
 โดยลำดับ นับว่าเป็นที่หวังใจได้ว่า การศาลยุติธรรม คงจะได้ตั้งมั่น
 คงแพร่หลายไปทั่วพระราชอาณาเขต โดยไม่นานเวลา การซึ่งได้ทรง
 จัดการมาได้ถึงเพียงเท่านี้ นับว่าเป็นความดีความชอบในราชการ
 เป็นอันมาก บัดนี้ก็ได้ทรงเจริญพระชนมายุ แด่ประกอบด้วย ไวยวุฒิ
 08/10/2566
 ปรีชาสามารถ ตั้งได้ พรรณา มาแล้วนั้น สมควรที่จะเลื่อน พระเกียรติยศ

ดำรงตำแหน่ง พระองค์เจ้าต่าง กรม รับราชการ ตลอด พระเดช พระคุณ
ต่าง พระเนตร พระกรรณ พระองค์ หนึ่ง ได้

จึงมี พระบรมราชโอง าร ดำรัสสั่งให้ สถาปนา พระเจ้า ตูยาเชอ พระองค์
เจ้าวิพัฒน์ ศักดิ์ ขึ้น เป็น พระองค์เจ้าต่าง กรม มี พระนาม ตาม จาตุก ใน
พระสุพรรณ บัตร ว่า พระเจ้า ตูยาเชอ กรม หมื่น ราชบุรี ดิเรกฤทธิ
นาคนาม ทรง ศักดิ์ นาม ๑๕๐๐๐ ตาม พระราชกำหนด อย่าง พระองค์เจ้า
ต่าง กรม ใน พระบรมมหาราชวัง จึง ทรง เจริญ พระชนมายุ พรรณ สุข พด
ปฏิกาน คุณ ดำรง สมบัติ : สรรพ ศักดิ์ วัตถุ พิพัฒน์ มงคล สันทร ศุภผล
ขนสาร สมบูรณ์ อุดม เกียรติยศ เศษานุกาพทุกประการ

- ให้ ทรง ตั้ง เจ้า กรม เป็น หมื่น ราชบุรี ดิเรกฤทธิ ถ้อย ศักดิ์ นาม ๒๐๐
 - ปลัด กรม เช่น หมื่น วิจิตร สมุท สังคราม ถ้อย ศักดิ์ นาม ๕๐๐
 - สมุห ภาณูชี เช่น หมื่น โภชาราม ประชุม พด ถ้อย ศักดิ์ นาม ๓๐๐
- ให้ผู้ ที่ ได้ เลื่อน ตำแหน่ง แต่ รับ ตำแหน่ง คง ตำแหน่ง ทั้ง ๑๒ ๕

ทำ ราชการ ใน หลวง แต่ ใน กรม ตาม อย่าง ธรรมเนียม เจ้า กรม ปลัด กรม
สมุห ภาณูชี ใน พระองค์เจ้า ต่าง กรม ทั้ง บวง สืบ ไป ขอ ให้ มี สุข สวัสดิ
เจริญ เทอญ

ประกาศ เรื่อง พระนาม พระองค์ เจ้า ต่าง กรม

พระเจ้า หน้อย ยาเชอ กรม หมื่น สัมมต อมรพันธ์ รับ พระบรมราช โอง
การ ได้ เกด้า ๑ ทรง พระกรุณา โปรด เกด้า ๑ สั่ง ว่า ตาม ความ ใน
ประกาศ เรื่อง ใช้ พระนาม เจ้า ฟ้า ต่าง กรม ตั้ง วันที่ ๑๕ มกราคม รัตน
โกสินทร ศก ๑๘๖๖ ว่า ให้ ออก พระนาม กรม เว้น แต่ จะ คง พระนาม เอง

08/10/2566

ให้ ใช้ พระนาม เดิม นั้น ส่วน พระองค์ เจ้า ต่าง กรม ย่อม ทรง พระนาม ด้วย
พระนาม กรม เป็น ขรรคมเหยียด ดับ มา บัดนี้ ทรง พระราช ดำริเห็นว่า พระนาม
กรม สมเด็จ พระเจ้า ตุก ยาเธอ แอ พระเจ้า ตุก ยาเธอ ย่อม อนุโตม ตาม นาม
เมือง พระองค์ เจ้า ต่าง กรม ที่มี พระนาม อนุโตม ตาม นาม เมือง ควร จะ
ให้ ทรง พระนาม ตาม พระนาม เดิม เหมือน อย่าง เจ้า พ้ามี่ กรม ชน ได้ ใช้
มา แล้ว จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ พระองค์ เจ้า ต่าง กรม
ที่มี พระนาม กรม อนุโตม ตาม นาม เมือง ให้ ทรง พระนาม ด้วย พระนาม เดิม
เว้น แต่ ผู้ อื่น จะ ออก พระนาม ด้วย วาจา ฤๅ ใช้ ใน หนังสือ ให้ ใช้ พระนาม
กรม เหมือน อย่าง พระองค์ เจ้า ต่าง กรม ทั้ง บัง

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘

ประกาศ กำหนด อายุ บุคคล ที่เป็น ขกวรรจ์ แด่ ปลัด ชะวา
รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘

มี พระบรม ราช โองการ ใน พระบาท สมเด็จ พระ ปรมินทร์ มหา จุฬำ
ถึง กรมนี้ พระจุฑาชม เก้า เจ้า อยู่หัว ดำริ เห็น เกดด้ ฯ ทรง พระราช
ดำริ เห็น ว่า บุคคล ชนิด ที่ ต้อง บวก มาณ ชี ฐิน รับ ราชการ นั้น แต่ กาด
ก่อน ที่ ได้ เป็น มา กำหนด เขา ต้นฐาน ของ บุคคล เช่น ที่ ตั้ง คือ ชาย
สูง ๒ ศอก คืบ นับ ว่า เป็น ขกวรรจ์ บวก มาณ ชี ฐิน รับ ราชการ ใน ที่
กำหนด เขา ต้นฐาน เป็น อัตรำ เจ้น นี้ บาง คน ที่ เป็น คน ร่าง ใหญ่ ชาย

หรือ ๓๕ ก็ได้ ขนาด ชัศรา เสียแล้ว บางคน ที่เป็น คน ร้าง เล็ก อายุ ๓๘, ๒๐
 ๓๓ ขึ้นไป ก็ ยัง ไม่ได้ ขนาด ชัศรา ย่อม เป็น การ สดุด เสียด กัน โดย มาก
 อนึ่ง แต่ ก่อน คน ที่ จะ ปลด ชะรา ยก ออก จาก เป็น คน ฉกรรจ์ อายุ ๗๑ ปี
 เป็น กำหนด นั้น ทรง พระราช คำ วิห์ เห็น ว่า เป็น การ ดำบาก แก่ ไขว่ พัว ข้ำ
 แผ่นดิน ยิ่ง นัก จึง ทรง พระมหา กรุณา โปรดเกล้า โปรด กระหม่อม ให้
 แก่ ไข เบียด ยน แปลง เจ็ด ชนม เนียม เก่า เสีย จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า
 โปรด กระหม่อม ให้ ตรา พระราช บัญญัติ ไว้ ดังนี้

มาตรา ๑ แต่ นี้ ต่อ ไป ถ้า ผู้ใด มี อายุ ถึง ๓๘ ปี ก็ ให้ เจ้า หมู่ ยก
 ผู้ นั้น ขึ้น เป็น ฉกรรจ์ ได้ ให้ ยก ขึ้น บวกร ตั้ง ทะเบียน เป็น คน ฉกรรจ์
 ตาม ชนม เนียม ราช การ

มาตรา ๒ แต่ นี้ ต่อ ไป ถ้า ผู้ใด มี อายุ ถึง ๒๐ ปี ให้ ปลด จาก
 เป็น คน ฉกรรจ์ เป็น คน ชะรา พัน จาก ราช การ ทั้ง ปวง

มาตรา ๓ พระราช บัญญัติ นี้ ให้ ใช้ เป็น ชัศรา ทั้ง ไป ตลอด พระราช
 อาณาจักร สยาม

มาตรา ๔ ให้ เสนาบดี กระทรวง กระทรวง โทรม เป็น เจ้า นำ ที่ สำหรับ
 รักษา พระราช บัญญัติ นี้ แต่ ให้ ซ้ำ หลง ผู้ว่า ราช การ เมือง กรม การ
 ทุก มณฑล แต่ ผู้ ซึ่ง เกี่ยว แก่ การ เช่น นี้ ประพฤติ ให้ ต่อ ตาม พระราช
 บัญญัติ นี้ จง ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๔ ธันวาคม วัน เดือน โทศมาส คศ ๑๓๑๗ เป็น วันที่ ๑๓๓๔๖
 ใน รัชกาล บรม พรม น

ประกาศ พระราช กฤษฎีกา
ใน การจัดซื้อที่ดินสร้าง รถ ไฟเฟเซอร์ บุรี

มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศ พระราช
กฤษฎีกา ให้ทราบทั่วกัน ว่า รถไฟเฟเซอร์ บุรี อันได้ ทรง พระกรุณาโปรด
เกล้า ฯ ให้ กระทรวง โยธาธิการ จัดสร้าง ขึ้น ตั้งแต่หน้าเจ้า พระยาวิม
ปากคลอง บาง กอก น้อย กรุงเทพฯ ฯ ปรดาถึง เมือง เพชร บุรี. ซึ่งได้ มี
ประกาศ เสนาบดี กระทรวง โยธาธิการ. ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม รัตน
โกสินทร ศก ๑๓๘๗ ห้ามมิให้เจ้าของ ที่ดิน ซึ่ง ถูก ทาง รถไฟนี้ เขาที่
ดิน ไป ยก ให้ญาติ ชาย ชื่อ แดก เบ็ญจัน กับ ผู้หนึ่ง ผู้ใดก่อน ได้รับ อนุญาต
แต่ เจ้าพนักงาน ใด อันหนึ่ง แล้ว. บัดนี้ ถึง เวลา ที่จะ ใช้ ที่ดิน เหล่า นั้น
ทำการ สร้าง ทาง รถไฟ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เรียกเอา
ที่ดิน เหล่า นั้น ทำการ สร้าง ทาง รถไฟ ให้ ใช้ ค่าที่ดิน กับ ทั้ง ค่าเรือ เรือน
โรง แด่ ค่าอื่น ผลิตไม่ ให้แก่เจ้า ของ ที่ ตาม สัมควร เจ้า ของ ที่ ทั้งปวง ต้อง
พึง เข้าใจว่า ที่ แผ่นดิน ย่อม เป็น ของ หลวง ทั้งสิ้น เมื่อ ต้อง พระราช
ประสงค์ แล้ว จะ ถ่าย ถอน คืน เมื่อใด ก็ ได้ ผู้ซึ่ง ชาติ รย อยู่ใน ที่ นั้น
จะ ควร ได้ ก็ แต่ ค่า สิ่ง ซึ่ง ตนได้ ปลูก สร้าง ตั้งไว้ ให้ เป็น ประโยชน์ เท่า นั้น ซึ่ง
จะ คิด ไป อย่าง อื่น อัน เป็น ทาง ขัด ขวาง แก่ ความ รุ่งเรือง ของ บ้าน เมือง นั้น
ไม่ สัมควร โดย เหตุ ที่ จะ ให้ เป็น ที่ เข้าใจ ขัด เจน จึง ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ พระราช กฤษฎีกา ไว้ ต่อ ไป ดังนี้

08/10/2566

ข้อ ๑. จะได้ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง ข้าหลวง สำหรับ
จัดที่ดินสองฝ่าย คือ ข้าหลวงโยธาฝ่ายหนึ่ง ข้าหลวง ท้องที่ฝ่ายหนึ่ง
ข้าหลวง โยธา นั้น ให้เลือกคัด พนักงาน ค้างไปแต่ กรมรถไฟ ข้าหลวง
ท้องที่นั้น มณฑล กรุงเทพฯ ฯ ให้เลือก คัด พนักงาน ค้างไปแต่ กระทรวง
นครบาล ส่วน มณฑลนครไชยศรีแต่ราบบุรี ให้เลือก คัด กรรมการ
ค้างไปแต่ที่ว่าการมณฑล ผู้ใด เป็น ข้าหลวง ทำการ แหวง โด จะได้
ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา ให้ทราบ พวักัน

ข้อ ๒ ให้ข้าหลวงโยธาและข้าหลวง ท้องที่ พวักัน ตรวจสอบที่ดิน
ซึ่งต้องการ ใช้สร้าง ทางรถไฟ ตามระเบียบดังต่อไปนี้

ข้อ ๓ ถ้าเขตที่ดินซึ่งต้องการนั้น ยังไม่ได้หมายกรุยลง
ไว้ชัดเจนแล้ว ฤฯหมายแล้ว หลุดตอนเสีย ฤฯให้ข้าหลวงโยธาฤฯ
อินยนิษฐ์ ส่วนทางรถไฟปักกำหนดลงไว้ให้ชัดเจน

ข้อ ๔ ให้ข้าหลวงสองฝ่าย ตรวจสอบที่ดินซึ่งต้องการนั้นต่อหน้าเจ้า
ของที่ดิน และชี้แจงให้เจ้าของที่ดินโดยชัดเจนว่าจะต้องการเพียงใด
ในการที่จะนัดเจ้าของที่ดินให้อยู่พวักัน ในเวลาตรวจสอบที่ดินนั้น จะแจ้ง
ความแก่วาจาแก่เจ้าของที่ดิน ฤฯจะมีหนังสือไปก็ได้ แต่ให้มีพยาน
รู้เห็นด้วยแต่ในข้อความที่บอกนัดเจ้าของที่ดินนี้ ต้องให้เข้าใจชัดว่า
ถ้าเจ้าของที่ไม่มาเองแต่ไม่ให้ผู้แทนมา ต้องถือว่าเจ้าของที่ไม่มี
ข้อคิดใจ ในการที่ข้าหลวงจะตีราคาให้จะฟ้องร้องภายหลังไม่ได้

ข้อ ๕ เมื่อได้ตรวจสอบที่ดินเสร็จแล้ว ให้ข้าหลวงทั้งสองฝ่ายปรึกษา
หาความตกลงกับเจ้าของที่ดิน กำหนดราคาที่เหมาะสมเจ้าของจะได้รับนั้น
จัดลงในตราขายที่ดิน เว้นแต่ที่ซึ่งเจ้าของไม่เชื่อเพื่อที่จะมาเอง

ถ้าผู้แทน มาตามนัด ก็ให้ข้าหลวงกำหนดราคา ลง โดยไม่ต้อง
ปรึกษาหัวหน้าความ ตก ลง กับเจ้าของ ที่ด้วย เมื่อ ที่ใด ได้ตรวจเสร็จ
กำหนดราคา ตกลง แล้ว ให้ส่ง รายงาน มายัง เจ้า กรม รทไฟ พิจารณา ก่อน
เมื่อ ได้รับ ตอบ เห็น ชอบแล้ว จึงนับว่า เป็น ใช้ ได้

ข้อ ๖ ถ้าแม้ว่า การ กำหนดราคา ที่ดิน กับ ทั้งสิ่ง ที่ อยู่ใน เนื้อ ที่ตก
ลงกับเจ้าของ ที่ไม่ได้ ก็ให้เจ้าของ ที่ กับ ข้าหลวง เลือกคน กตาง ฝ่าย
ละคน ปรึกษา กัน ตัดสิน ไป ถ้าคน กตาง ทั้ง สอง ฝ่าย ปรึกษา กัน แยก
กัน ก็ให้คน กตาง ทั้ง สอง ฝ่าย นั้น เลือก ผู้ตัดสิน คน หนึ่ง ถ้าแต่ผู้ ตัดสิน
อย่างไร ต้อง พึง เอา คำ นั้น เป็น เด็ดขาด จะมี คำ ร้อง ฟ้อง อีก ไม่ ได้

ข้อ ๗ เมื่อ การ ว่า ราคา ตก ลง กัน แล้ว โดย ปราณี่ ปราณอม กดี โดย
คน กตาง ตัดสิน กดี ให้เจ้าของ ที่ ทำจดหมาย บรรทุก ลง ดायมือ คิด ไว้
ใน ตราง หมายชี้ แต่ ให้มี ชื่อ พยาน ลง ไว้ ด้วย เป็น สำคัญ ครั้น เมื่อ ได้
รับ คำ สั่ง กรม รทไฟ ให้รับเงิน แห่ง โด ก็ให้ข้าหลวง ออกตัว สำคัญ
ให้แก่เจ้าของ ที่ ไปรับเงิน แห่ง นั้น เป็น ราย ๆ ไป

ข้อ ๘ กำหนด ซึ่งเจ้าของ ที่ จะ ขอ ผัดผ่อน เวลา มอบ ที่นั้น ก็ย่อม
จะให้ ผัดผ่อน ได้ ตามที่ สมควร ให้ พึง งด กำหนด ผัด ผิด ไว้ ใน สาระบบ ด้วย

ข้อ ๙ ที่ดิน แห่ง โด ซึ่งเจ้าของ ไม่มี สิ่ง สำคัญ ถ้า ข้อความ อัน โด
อัน หนึ่ง ซึ่ง จะ เปน พยาน ได้ ว่า ที่นั้น เป็น ของ ตน แล้ว จะ ต้อง ถือว่า
ที่นั้น เป็น ที่ หลวงจะ คิด ค่า ที่ ให้ ไม่ ได้ ถ้าหาก ว่า มี เรือน โรง ฤๅ ต้น ไม้
ไม่ อยู่ใน นั้น ก็จะได้ แต่ ค่า สิ่ง ที่ ปลูก สร้าง ไว้ เท่านั้น

ข้อ ๑๐ สิ่ง ที่ ปลูก สร้าง ไว้ ใน เนื้อ ที่ นั้น ต้อง มี ราคา ค่า ปลูก
สร้าง ตาม ใสมัย เมื่อ ไป ตรวจ แต่ การ รื้อ ด่าง สิ่ง ที่ ปลูก สร้าง นั้น ถ้า

เจ้าของไม่ได้ตั้งใจไปก็ให้ได้รับราคาเต็ม ถ้าเจ้าของรับสิ่งใดไปบ้าง ก็ให้หักเงินราคาสิ่งนั้น ออกเสีย ตาม ราคาที่ซื้อ ขาย กัน ในเวลานั้น

ข้อ ๓๑ เจ้าของที่ผู้ใด แก่ถึงขีด ข้าง ไม่ยินยอมให้ ใช้ที่สร้าง ทาง รถไฟ โดย ไม่มีเหตุอันจำเป็น ก็ให้ขับไล่ ออกเอาที่ ทำ ทาง รถไฟ ในทันที

ข้อ ๓๒ พระราชกฤษฎีกานี้ ให้ใช้ ได้แต่ด้วยเจ้าของที่ ผู้ซึ่ง ได้เป็น เจ้าของ ก่อน ประกาศ เสนาบดี กระทรวง โยธาธิการ ซึ่ง ลง วันที่ ๘ กรกฎาคม วันวัน โกลีนาทร ศก ๑๓๘๘ อัน ได้กล่าว มาแล้ว ข้าง ต้นนี้ จะ ใช้ ด้วยเจ้าของที่ ผู้ใด เป็นเจ้าของ ภายหลัง วัน ใน ประกาศ นั้น ถ้า จะ ใช้ ด้วยสิ่ง ปลด สร้าง อันเจ้าของที่ ได้ ปลด สร้าง ขึ้น ภาย หลัง วัน ใน ประกาศ นั้น ไม่ได้

ประกาศ พระราชกฤษฎีกา มา ณ วันจันทร์ ที่ ๔ ธันวาคม วันวัน โกลีนาทร ศก ๑๓๘๘ เป็น วันที่ ๑๓๓๔๖ ในรัชกาล บัณฑิตนี้

ประกาศ กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ

ด้วย มีเสกเตอร์ ครุบัสติก ผู้ว่า การ แทน อรรถ ราชทูต ออส เตรี ย ประจำ สำนัก กรุง สยาม ตั้ง อยู่ที่ กรุง โตเกียว มีหนังสือ ลง วันที่ ๓๓ ตุลาคม ๑๓๘๘ สั่ง ดำเนา หนังสือ ราชทูต สเปน ที่ กรุง เวีย นามา ว่า ประเทศ สเปน ไม่ได้ เป็น เจ้า เบน โหญ ในเกาะ คิวบา โปรโตริโก แต่พิลไปนัส แล้ว เพราะ เหตุ นั้น การ โทรเลข ของ เมือง เหล่านี้ เป็น อันจ ัว ไม่ได้ เข้า อยู่ใน หนังสือ สัญญา นา ๆ ประเทศ ณ กรุง เซน ปีเตอร์ สเบิร์ก ลง วันที่ ๒๒ กรกฎาคม วันวัน โกลีนาทร ศก ๑๓๘๘ แล้ว แต่ ว่า กรม ไปรษณีย์ แด โทรเลข

08/10/2566

ของ ประเทศ สเปน ได้ มี หนังสือ ไป ยัง กรุง เบิน ยัง ถือ ฮยู่ ฉ่า เมือง เหล่า น
 ยัง เป็น เอก ราช อยู่ แต่ ตาม ข้อ ๑๑๘ ของ หนังสือ สัญญา ที่ กล่าว มา ช่าง คั้น
 มี ว่า คำ แจ้ง ความ ทาง ราช การ นั้น ควร มี ไป ทาง ราช ทูต ของ ประเทศ
 ที่ เข้า อยู่ใน หนังสือ สัญญา ซึ่ง ได้ ประชุม กัน ครั้ง ที่ สุด ดังนี้ แต่ ได้
 ประชุม กัน ครั้ง ที่ สุด ที่ เมือง มูตาเปสตี แล้ว จึง แจ้ง ความ ให้ ประเทศ
 ทั้ง สอง ที่ ได้ ลง ชื่อ ใน หนังสือ สัญญา นั้น ทราบ ทั้ง กัน

คำกล่าว การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๓๑ ธันวาคม วันศุกร์ โทลันทร ศก ๑๑๘

(ลง พระนาม) เหวะวงษ์ วัโรประการ

เสนาบดี ว่า การ ต่าง ประเทศ

ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ

พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้า กรมขุน นริศรานุวัดติวงศ์ เสนาบดี กระทรวง
 โยธาธิการ ประกาศ ให้ ทราบ ทั้ง กัน ว่า ตัว ตรา ไปรษณีย์ อย่าง ใหม่
 ซึ่ง กระทรวง พระคตัง ได้ จัด ตั้ง มา ใช้ การ ไปรษณีย์ เพื่อให้ เพียง พอ แก่ การ
 ที่ ได้ จัด ขยาย การ ไปรษณีย์ ให้ เจริญ กว้าง ขวาง ออก ไป อีก นั้น กระทรวง
 โยธาธิการ ได้นำ ความ กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ขอ พระ ราช ทาน
 พระบรม ราชานุญาต แต่ บัด นี้ ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน
 พระบรม ราชานุญาต ให้ กรม ไปรษณีย์ โทรเลข เปิด จำ หน่าย ใช้ ตัว ตรา
 ไปรษณีย์ ใหม่ ปณ กับ ตัว ตราเก่า ได้ ตั้งแต่ เดือน กันยายน วันศุกร์ โทลันทร
 ศก ๑๑๘ เปน ต้น ไป

08/10/2566

ตัว ตรา อย่าง ใหม่ มี ๘ ชนิด เป็น พระบรม รูป ศี พมพ์ ผู้ ต่อ ง ๗

บัน กระจาษ ขาว

คือ

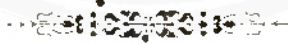
- ๑ ราคา ๓ อัฐ ดี เขียว แก่
- ๒ ราคา ๒ อัฐ ดี เขียว อ่อน
- ๓ ราคา ๓ อัฐ ดี แดง สด บั น้ำ เงิน
- ๔ ราคา ๔ อัฐ ดี แดง
- ๕ ราคา ๘ อัฐ ดี เขียว แก่ สด บั น้ำ หดีอง
- ๖ ราคา ๓๐ อัฐ ดี น้ำ เงิน
- ๗ ราคา ๓๒ อัฐ ดี ม่วง สด บั ดี แดง
- ๘ ราคา ๒๔ อัฐ ดี ม่วง สด บั ดี น้ำ เงิน
- ๙ ราคา ๒๔ อัฐ ดี ม่วง สด บั ดี น้ำ ตาต

กรม ไปรษณีย์ โทรเลข จะ ได้ จำหน่าย ณ ที่ ต่าง ๆ ซึ่ง เคย จำหน่าย ตัว ตรา อย่าง เก่า ทั้ง ใน กรุง เด หัว เมือง ทั่ว ไป ตาม กาด อัน ส้มควร

ประกาศ ภา ณ วันที่ ๑ ธันวาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๓๘

(เจ้ พระนาม) นริศรานุวัดติวงศ์

เสนาบดี กรม ทรง โยธาธิการ

ประกาศ กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ

ด้วย มี สเตอร์ แซ่มิต ตอน กิง ราชทูต อเมริกัน กรุง เทพ ๖ มี หนังสือ มา ลง วันที่ ๕ ธันวาคม ศก ๑๓๘ ดัง หนังสือ แจ้ง ความ ของ คำตา ว่า การ ต่าง ประเทศ กรุง เวช ติน ซิง ตอน ว่า ด้วย รัฐบาล ยู ใน เตล เตะต อเมริกา ได้ รับ หนังสือ จาก รัฐบาล ปีรู ว่า รัฐบาล ปีรู ได้ วิชา พิ ด้ ัญญา ตากถ

ไปรษณีย์ ซึ่งได้ประสมกันที่กรุงวอตซิงตอน เมื่อปี ค.ศ.๑๘๖๗
ตามข้อซึ่งกล่าวต่อไป

สัญญา ลากต ไปรษณีย์

สัญญา ลือ คิว ฆนาณิก ทาง ไปรษณีย์

สัญญา ว่า ด้วย การ แลก เปลี่ยน ห่อ วัตถุ

หนังสือ ราคี ไฟฟ้า ให้ รักษา ไว้ ที่ ศาลา ว่า การ ต่าง ประเทศ กรุง วอต
ซิง ตอน แด้ว

ศาลา ว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๑๐ ธันวาคม วันตนโกสินทรศก ๑๓๗

(ตงพระนาม) เหวะจงษ์วโรประการ

เสนาบดี กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ

ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ

พระเจ้าน้อย ยาเซอ เจ้าฟ้า กรมขุน นริศรานุวัติวงศ์ เสนาบดี กระทรวง
โยธาธิการ ประกาศให้ทราบทั่วกัน

ด้วย ไปรษณีย์ บักร อย่าง ใหม่ ซึ่ง กระทรวง พระคลัง ได้ จัด ตั้ง มา ใช้
การ ไปรษณีย์ เพื่อให้เพียง พอแก่ การ เจริญ ของ การ ไปรษณีย์ ที่ได้
จัด ชยาย การ ให้ กว้าง ขวาง ออก ไป อีก นั้น กระทรวง โยธาธิการ จึง ได้
นำ ความ ทราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ขอ พระ ราช ทาน พระ บรม ราช
นุญาต ให้ กรม ไปรษณีย์ โทเรช เปิด จำหน่าย ใช้ ไปรษณีย์ บักร อย่าง ใหม่
ปน กับ อย่าง เก่า ต่อไป บัดนี้ ได้ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ราช ทาน
พระ บรม ราช นุญาต แด้ว เพราะ ฉะนั้น กระทรวง โยธาธิการ จึง ได้

08/10/2566

ประกาศมา เพื่อให้ชนทั้งมวลทราบไปรษณีย์บัตร อย่างใหม่ สำหรับใช้ต่าง
ประเทศนี้มี ๒ ชนิด เป็นพระบรมรูปที่พิมพ์บนกระดาษขาว มีตรา
แผ่นดิน และมีอักษรไทย อักษร อังกฤษ นอกชนิด แต่บอกกำหนดที่จะเขียน
หนังสือด้วย คือ

- ๑ ราคา ๕ อัฐ พระบรมรูป แสดง แผ่นดิน กับตัวอักษร ดีแต่ง
- ๒ ราคา ๘ อัฐ เหมือนกันกับอย่างราคา ๕ อัฐ แต่มีใบตอบ

ติดอยู่ด้วยอีกแผ่นหนึ่ง

กรมไปรษณีย์โทรเลขจะได้จำหน่ายชนิดต่าง ๆ ซึ่งเคยจำหน่าย
ตัวตรา และไปรษณีย์บัตรทั้งในกรุงและหัวเมืองทั่วไป ตามสมควร

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘

(ตง พระนาม) นริศรานุกัตติวงษ์

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

—————
พระราชบัญญัติของ
รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘

คุยมัตตุ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘ วันที่ ๑ ธันวาคม พระบาทสมเด็จพระ
 พระปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จสถิตย์
 ใน พระที่นั่งจักรกรีมหาปราสาท เมืองปทุมธานี ดำรัสเหนือเกล้าเหนือ
 กระหม่อมว่า ชง อันเป็นสำคัญเครื่องหมายแห่งสยามประเทศนี้ แต่ก่อน
 มงใช้ผ้าสีแดง เกิดยง ครั้นถึงในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า
 จุฬาลงกรณ์ ทรงพระราชดำริเห็นว่า เวื่อหดวง กับ เวื่อราษฎร ๑๓๘ มี

เครื่องหมายสำคัญให้เห็นต่างกัน จึงมีพระบรมราชโองการดำรัส
เหนือเกล้าฯ สั่งให้บรรดาเรือหลวงทั้งปวง ทำรูปจักรอัน
นามสัญญา พระบรมราชวงศ์แห่งพระองค์ลงไว้ ในกลางของ
พื้นแดง นั้น เป็นเครื่องหมายใช้ในเรือหลวง

ต่อมาถึงในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ครั้ง
นั้นมีสารเสด็จอันอุดมด้วยลักษณะ มาสู่พระราชสมภารถึงสามข้าง
เป็นการพิเศษไม่มีได้ในประเทศอื่นเสมอเหมือน ควรจะอัครจริย
อาไศรยคุณพิเศษอันนั้น จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
ให้ทำรูปข้างเผือกลงไว้กลางวงจักรในของเรือหลวงนั้นด้วย

ครั้นถึงในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระ
รำพึงถึงเรือค้าขายของชนชาวสยาม ที่ใช้ธงสีแดงเข้ดียงอยู่นั้น ไม่
เป็นการสมควร เหตุว่าซ้ำกับประเทศอื่นยากที่จะสังเกตเห็นเป็น
การควรจะใช้ธงอันมีเครื่องหมายเหมือนอย่างเรือหลวงทั่วไป แต่ว่า
รูปจักรเป็นของสูงไม่สมควรที่ราษฎรจะใช้ จึงมีพระบรมราชโองการ
ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ยกรูปจักรออกเสีย คงแต่รูปข้างเผือก
บนพื้นแดง ให้ใช้ทั่วไปทั้งเรือหลวงแลเรือราษฎร บรรดาที่เจ้า
ของเรือเป็นข้าขอบขัณฑสีมา มิให้เป็นการสับสนกับเรือของชาวต่าง
ประเทศ แต่ให้ทำรูปข้างเผือกบนพื้นสีขาบขึ้นอีกอย่างหนึ่ง สำหรับ
ใช้ชักที่นำเรือหลวงทั้งปวง ให้เป็นที่สังเกตเห็นต่างกับเรือของ
ราษฎรด้วย อนึ่งเวทาสเด็จพระราชดำเนินโดยขบวนเรือหลายลำ ทวย
ราษฎรผู้ตั้งใจจะเคารพเฉพาะต่อใต้ฝ่าถองขุติพระบาท สังเกตไม่

ได้ว่าได้ตั้ง พระราชดำเนิน โดยเรือลำโต ทรง พระกรุณา เพื่อจะเอา ใจ
 ราษฎร จึง ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ทำ ธง สำหรับ พระองค์ ขึ้น อีก อย่าง หนึ่ง
 หนึ่ง นอก สีแดง หนึ่ง ใน สี ขาว กาง มหา พิไชย มงกุฏ แต่ เครื่อง
 สูง ๗ ชั้น ๒ ข้าง สำหรับ ชัก ขึ้น บน เสา เรือ พระที่นั่ง เป็น ที่ หมายถึง
 ได้ได้ตั้ง พระราชดำเนิน โดยเรือ ลำนั้น แล้ว แต่ โปรดเกล้า ๆ ให้ ใช้ ชัก
 ขึ้น บน เสา ใน พระบรม มหา ราชวัง ด้วย ภายหลัง เมื่อ มี ได้ ได้ตั้ง ประทับ
 อยู่ใน พระมหานคร ต้อง ตก ธง สำหรับ พระองค์ ลง เสา เป้า อยู่ ตู มิ บังควร
 จึง ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ ทำ ธง ไอยราพด อย่าง พระราชบัญญัติ ไอยราพด
 ประจำ แผ่นดิน สยาม ขึ้น ใหม่ สำหรับ ใช้ ชัก ขึ้น บน เสา ใน พระบรม มหา
 ราชวัง ใน เวลา ที่ มี ได้ ประทับ อยู่ใน พระ มหานคร อีก อย่าง หนึ่ง ด้วย

ใน รัชกาล บัดนี้ นี้ ก็ ได้ ใช้ ธง ทั้ง ๔ อย่าง คือ มา แต่ว่า ธง
 สำหรับ พระองค์ นั้น ได้ โปรดเกล้า ๆ ให้ เติม ใจ หัด ตรา แผ่นดิน ลง ภาย ใต้
 มหา พิไชย มงกุฏ เข้า ด้วย ภายหลัง ทรง พระราช ดำรัส ให้ ตั้ง ธง ที่ ใช้ อยู่
 อย่าง นั้น ยัง หา พอ เพียง เก่า ที่ จะ ใช้ ประโยชน์ ใน ราชการ ไม่ จึง มี พระ
 บรม ราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ ตรา พระราช บัญญัติ ว่า ด้วย
 แบบ หมาย ของ สยาม ขึ้น ใหม่ ให้ มี ธง สำหรับ พระองค์ ของ ราช ตระกูล
 ของ ตำแหน่ง ข้าราชการ แต่ ตำแหน่ง นาย ทหาร เรือ ทั้ง ธง นำ ร้อง เติม
 เติม ขึ้น มี รูป ของ แต่ ชื่อ ความ พิสดาร อยู่ใน พระราช บัญญัติ อัน ได้
 ตรา ไว้ แต่ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๑๐ นั้น แล้ว

บัด นี้ ได้ ทรง พระราช ดำรัส พิจารณา เห็น ว่า ธง ทุก อย่าง ตาม พระราช
 บัญญัติ ซึ่ง ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ ตรา ไว้ แล้ว นั้น บาง อย่าง ควร ภา
 บาง อย่าง เกิน ภา ๑๘/10/2566 แต่ บาง อย่าง ไม่ พอ ภา ควร ที่ จะ เติบ ภา อน เติบ บ้าง

เปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมขึ้นบ้าง ผสมกับของเก่าที่คงใช้ได้ สำหรับ
ใช้ให้เรือเพียงแก่การอันควรใช้ในสมัยนี้

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ของเสียใหม่ สำหรับใช้แต่บัดต่อไปเมื่อนำตั้งนี้

ชื่อพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติของ
รัตนโกสินทรศก ๑๑๘

กำหนดให้ใช้

มาตรา ๒ กำหนดให้ใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม รัตนโกสินทร
ศก ๑๑๘ เป็นต้นไป

เด็กพระราชบัญญัติเก่า

มาตรา ๓ พระราชบัญญัติว่าด้วยแบบของสยาม ซึ่งทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ตราไว้ เมื่อณวันที่ ๒๕ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๐
แต่ตั้งวันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๑๖ นั้นให้ยกเลิกเสีย

กำหนดอย่างของ

มาตรา ๔ แต่บัดต่อไป ของสำหรับใช้หมายตำแหน่ง แดชาติจง
ทำใช้ให้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดไว้ต่อไปนี้

ธง มหाराช

ที่ ๑ ของมหाराช พื้นนอกสีแดง ขนาดกว้าง ๕ ส่วน ยาว ๖ ส่วน
พื้นในสีเขียว ขนาดกว้าง ๓ ส่วน ยาว ๔ ส่วน ที่ในพื้นสีเขียวนั้น
กลางเป็นรูปโล่ในโล่มี แบ่งเป็น ๓ ชั้นซึ่ง ๆ บนเป็นรูปช้างไอยราพ
อยู่บนพนักเหนือ บอกนามสยามเหนือสยามใต้ สยามกลาง ช้างล่าง

08/10/2566

ข้างขวาแห่งโล่ห์ เป็น รูป ข้าง เล็ก อยู่ บน พื้น ชมพู . หัน หน้า ออก ไป
 ข้างเส้าเป็น นาม สัญลักษณ์ แห่ง ดาว ประเทศ ของ ต่าง ข้าง ซ้าย ของ โล่ห์
 เป็น รูป กฤษ าคด แด่ ครอง ๒ อัน ไขว้ กัน อยู่ บน พื้น แดง บอก นาม สัญลักษณ์
 มลายู ประเทศ . เบื้อง บน แห่ง โล่ห์ นั้น มี จักรกรวี ไขว้ กัน แต่ มี มหา
 พิไชยมงกุฎ สวม อยู่ บน จักรกรวี แต่ มี เครื่อง สูง เจ็ด ชั้น . ต้อง ข้าง โล่ห์
 มี แทน รวง โล่ห์ แต่ เครื่อง สูง ด้วย . รวม ครบ เครื่อง หมายถึง เหล่า นี้ ทั้ง สิ้น
 จึง เป็น ของ มหาราช สำหรับ พระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่ หัว . เมื่อ นาย
 ทหาร คดี เขียว ไป ใน กิระบวน ไต . เป็น ที่ หมายถึง พระบาท สมเด็จพระเจ้า
 อยู่ หัว เสด็จ โดย กิระบวน นั้น . ฤๅ ชัก ขึ้น ใน ที่ แห่ง ไต ก็ เป็น ที่ หมายถึง
 พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่ หัว ประทับ อยู่ ที่ นั้น . ถ้า ประทับ อยู่ใน เรือ
 พระที่นั่ง ฤๅ เรือรบ แล้ว . ต้อง ชัก ขึ้น บน เส้า ใหญ่ อยู่ เป็น นิตย์

ของ ไอยราพต

ที่ ๒ ของ ไอยราพต พื้น สี แดง มี รูป ข้าง ไอยราพต สาม เคี้ยว ทรง
 เครื่อง ยืน แทน หัน หน้า ไป ข้าง เส้า . มี นุชบก ทรง อุณาโตม ไว้ ภายใน ตั้ง
 อยู่ บน หดง . แต่ มี เครื่อง สูง เจ็ด ชั้น อยู่ หน้า หดง ข้าง ๑ ของ องค์ . ของ นี้
 ประจำ แผ่นดิน สยาม สำหรับ ชัก ขึ้น ใน พระมหานคร . เวลา ที่ พระบาท
 สมเด็จพระเจ้า อยู่ หัว . ไม่ได้ ประทับ อยู่ใน พระมหานคร

ของ ราชินี

ที่ ๓ ของ ราชินี พื้น นอก สี แดง ขนาด กว้าง ๓๐ ส่วน ยาว ๓๕ ส่วน
 ขยาย คัด เป็น แฉก รูป อย่าง หาง นก แซง แซว . ติด เพียง ส่วน ที่ ๕ แห่ง ด้าน ยาว
 พื้น ใน ถัด มุม แฉก เข้า มา ส่วน หนึ่ง นั้น สี ขาว . ขนาด กว้าง ๖ ส่วน
 ยาว ๘ ส่วน . รูป เครื่อง หมายถึง ที่ ใน พื้น สี ขาว ก็ เหมือน กับ ของ มหาราช

ซึ่งนี้เป็นเครื่องหมาย พระองค์ ส้มแดง พระ อรรคมเหษี สำหรับ ชัก ชัน บน
เส้าใหญ่ ใน เรือ พระที่นั่ง อัน ส้มแดง พระ อรรคมเหษี ได้เสด็จโดย
พระราช อิศริยศ เป็น ที่หมาย ให้ ปรากฏว่า ได้เสด็จ อยู่ใน เรือ ตำนัน

ธง เยาวราช

ที่ ๕ ของ เยาวราช พื้น สี ขาว ขนาด กว้าง ๕ ส่วน ยาว ๖ ส่วน
รูป เครื่องหมาย ใน กลาง ของ เหมือน อย่าง ของ มหาราช เว้น แต่ เครื่อง สูง
ต้อง ข้าง ใต้ นั้น เป็น ห้า ชั้น ซึ่ง เป็น เครื่องหมาย ใน พระองค์ ส้มแดง
พระบรมโอรสาธิราช มกุฎราชกุมาร สำหรับ ชัก ชัน บน เส้าใหญ่ ใน เรือ
พระที่นั่ง ฤๅ เรือ ตำนัน หนึ่ง ซึ่ง ส้มแดง พระบรม โอรสาธิราช มกุฎราช
กุมาร เสด็จ โดย พระ อิศริยศ เป็น ที่หมาย ให้ ปรากฏว่า ได้เสด็จ อยู่ใน
เรือ ตำนัน

ที่ ๕ ของ สำหรับ พระองค์ พระวรชายาแห่ง มกุฎราชกุมาร ก็เหมือน
กับ ของ มกุฎราชกุมาร เว้น แต่ ต้อง ตัด ชาย เป็น แฉก รูป อย่าง หาง นก แฉง
แซว ดัง เช่น ของ ราชนีนั้น

ธง ราชวงษ์

ที่ ๖ ของ ราชวงษ์ สำหรับ พระราชวงษ์ ขนาด กว้าง ๕ ส่วน ยาว ๖
ส่วน พื้น สี ขาว กลาง มี รูป ใต้ หัศตรา แผ่นดิน เบื้อง บน แห่ง ใต้ นั้น มี
รูป จักรกรี ไชวักัน แต่ มี มหา มงกุฎ สวม อยู่ บน จักรกรี สำหรับ ชัก
ชัน บน เส้าใหญ่ ใน เรือ พระที่นั่ง ฤๅ เรือ รบ ตำนัน หนึ่ง ซึ่ง พระราชวงษ์
องค์ ใด องค์ หนึ่ง เสด็จ โดย อิศริยศ ทาง ราชการ เป็น ที่หมาย ให้ ปรากฏว่า
พระราช วงษ์ ได้เสด็จ อยู่ใน เรือ พระที่นั่ง ฤๅ เรือ รบ ตำนัน พระราช วงษ์
ผู้ที่จะ ใช้ ซึ่ง นี้ ได้ ก็ จำเพาะ แต่ พระราช วงษ์ ผู้ใหญ่ ซึ่ง มี อิศริยศ ส้มแดง

ที่จะรับ สัตว์ อย่าง หลวง ๒๓ นิต ในเรือ รม มี ทหาร ยืน บน เพลา ไป
 แต่ ทหาร ยืน แถว คดี ชง ไชย แคร ทิว เพลง สวรรค์ ตรีภูมิ พระบารมี ... ถวาย
 คำนับ เป็น เกียรติยศ เท่า นั้น พระราช วงษ์ อินทร์ อิศริยศ ต่ำ กว่า นั้น นับ ว่า
 เป็น พระ ราช วงษ์ ผู้ น้อย ถ้า มี ราช การ ไป ต้อง ได้ รับ พระ ราช ทาน
 พระ ปริม ราช านุญาต เป็น การ พิเศษ ก่อน จึง จะ ใช้ ชง ราช วงษ์ นี้ ได้

ที่ ๗ ถ้า พระ บรมวงษา มุขงษ์ ฝ่าย โฉม ดี ชง แคร เครื่อง หมาย ต่าง ๆ
 เหมือน กัน เว้น แต่ ต้อง ตัด ขาย เป็น รูป นก แข่ง แซว เท่า นั้น
 ชง เรือ หลวง

ที่ ๘ ชง เรือ หลวง ดี แดง กัด ลง มี รูป ข้าง เลือก ทรง เครื่อง ยืน แทน
 หน้า เข้า ข้าง เล่า สำหรับ ใช้ ชัก ที่ ใน เรือ หลวง ทั้ง ปวง กับ ทั้ง ใช้ ชัก ที่ บ่อ ม
 แต่ ที่ พัก ทหาร นวรัต ที่ ขึ้น อยู่ ใน กรม ทหาร เรือ ทั้ง ดั้น

ชง เสา นบ ตี

ที่ ๙ ชง เสา นบ ตี พิน ดี ขาบ กัด ลง มี รูป ส้ม อก โค้ง กับ จักร ดี เหลือง
 ข้าง บน มี มหา มงกุฏ ชง นี้ เป็น เครื่อง หมาย สำหรับ ตี เสา นบ ตี ฤ ของ
 เสา นบ ตี กระ ทรวง การ ทหาร เรือ เมื่อ ชัก ขึ้น บน เสา ใหญ่ ใน เรือ ดำ ใด
 ให้ พึง เข้า ใจ ว่า เหมือน เสา นบ ตี ฤ ของ เสา นบ ตี กระ ทรวง การ ทหาร เรือ
 ได้ อยู่ ใน เรือ นั้น ถ้า แด พระ บาท ส้ม เต็ม พระ เจ้า อยู่ หัว ก็ ดี ส้ม เต็ม
 พระ อรรค มเหสี ก็ ดี ได้ ประทับ อยู่ ใน เรือ หลวง ดำ ห้าง ดำ ใด อัน ได้ ชัก
 ชง มหา ราช ฤ ของ ราช ินี ขึ้น ไว้ บน เสา ใหญ่ แด ได้ ชัก ชง เสา นบ ตี
 ไว้ บน เสา นำ ด้วย แล้วย ก็ ให้ เจ้า นำ ที่ ใน เรือ รม แด บ่อ ม ทั้ง ปวง ยิง สัตว์
 ตาม พระ ราช ประเพณี ถ้า มี แด ชง มหา ราช ฤ ของ ราช ินี ชัก ขึ้น ไว้

บน เสา ใหญ่ ไม่มี ชง เสา นบ ตี บน เสา นำ ห้าม มิ ให้ ยิง สัตว์ ทุก นว ที่

ธง ฉาน

ที่ ๓๐ ธง ฉาน พื้น สี ขาว กว้าง มี รูป ข้าง เล็ก ทรง เครื่อง ยืน แทน
 หน้าเข้า ข้าง เล็ก สำหรับ ใช้ ชัก ที่ ฟ้า เรือ หดอง ทั้ง สอง ถ้า แต่ ธง นี้ ชัก ขึ้น
 บน เต่า ใหญ่ เป็น ที่ หมายถึง เรือ นั้น อยู่ใน ความ บังคับ ของ นาย พล
 เรือ เอก ถ้า แต่ ธง นี้ มี รูป จักร สี ขาว อยู่ ที่ มุม บน ข้าง หน้า ข้าง ชัก ขึ้น
 บน เต่า หน้า เป็น ที่ หมายถึง เรือ นั้น อยู่ใน ความ บังคับ ของ นาย พล เรือ โท
 ถ้า แต่ ธง นี้ มี รูป จักร สี ขาว อยู่ ทั้ง มุม ข้าง บน แต่ ข้าง ด้าน หน้า ข้าง สอง จักร
 ชัก ขึ้น บน เต่า หลัง ฎา เป็น เรือ สอง เต่า ชัก ขึ้น บน เต่า หน้า เป็น ที่ หมายถึง
 เรือ นั้น อยู่ใน ความ บังคับ ของ นาย พล เรือ ศรี

ธง หาง แฉก แฉว

ที่ ๓๑ ธง หาง แฉก แฉว คือ ธง ฉาน ตัด ขาย เป็น แฉก อย่าง หาง นก
 แฉก แฉว สำหรับ ชัก ขึ้น บน เต่า ใหญ่ เป็น ที่ หมายถึง นาย พล จิตวา
 อยู่ใน เรือ นั้น

ธง หาง จรเข้

ที่ ๓๒ ธง หาง จรเข้ ขนาด กว้าง ต้น เจ็ด นิ้ว ร้อย ปลาย แหดม ยาว
 สาม วา ส่วน หนึ่ง ข้าง ต้น พื้น สี เแดง สอง ส่วน ข้าง ปลาย พื้น สี ขาว สำหรับ
 ชัก ขึ้น เต่า เป็น ที่ หมายถึง เณร นาย เรือ

ธง ผู้ใหญ่

ที่ ๓๓ ธง ผู้ใหญ่ ต้อง กว้าง ๑๔ นิ้ว ยาว สี่ ศอก คืบ ร้อย ปลาย แหดม
 ส่วน หนึ่ง ข้าง ต้น พื้น สี ขาว สอง ส่วน ข้าง ปลาย พื้น สี ขาว มี จักร สี ขาว
 อยู่ กว้าง พื้น สี ขาว ธง นี้ สำหรับ ใช้ กับ ธง หาง จรเข้ ถ้า เรือ หดอง
 ทอด อยู่ นอก พระ มหา นคร ตั้งแต่ สอง เต่า ขึ้น ไป อัน ได้ ชัก ธง หาง จรเข้

ขึ้นไว้บนเสาใหญ่ทุก ถ้าเรือดำโตชักธงขึ้นด้วยบนเสาหลัง
แปลที่หมายว่า นายเรือผู้ใหญ่อยู่ในเรือดำนี้

ธงชาติ

ที่ ๑๕ ของชาติ พื้นสีแดง กลางเป็นรูปช้างเผือกนำเข้าช้างเผือก
สำหรับใช้ชักในเรือทั้งหลายของพ่อค้า แต่ของสามัญชนทั่วไป
บรรดาที่เป็นชาติชาวสยาม

ธงนำร่อง

ที่ ๑๕ ของนำร่อง คือธงชาติ มีขอบสีขาวโดยรอบ ถ้าเรือดำ
โตต้องยกนำร่องขึ้นชักขึ้นบนเสานำ

ตราตำแหน่ง

มาตรา ๕ ข้าราชการของชุดีพระบาทบรรดามีตำแหน่งหน้าที่ราชการอัน
หนึ่งอันใด จะใช้ธงแปลที่หมายตำแหน่งหน้าที่ให้ปรากฏในคราวไป
ราชการ ก็ธงชักของเรือหลวงนั้นแปลที่หมาย แต่ต้องเติมรูปตรา
ตำแหน่งทุกตรา นามกรมตรา นำมาเมื่อลงไว้ ที่มุมธงข้างบนข้าง
นำข้างแปลสำคัญ ถ้าผู้ใดตำแหน่งใด กรมใดจะใช้ตราอย่างใด
แปลเครื่องหมายในธง ต้องกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทาน
พระบรมราชานุญาตก่อน เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วจึงให้ใช้ได้ ตราตำแหน่ง
อันได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต

08/10/2566

แต่เวลานี้ คือ

ตรา ราชทูต แล ข้าหลวง ต่าง พระองค์

๑ ราชทูต ฤๅ ข้าหลวง ใหญ่ ใน สถาน ต่าง หนึ่ง ผู้ ที่ แทน พระองค์
พระเจ้าแผ่นดิน ฤๅ ผู้ แทน รัฐใด ใช้ ตรา รูป โฉม ใด ตรา แผ่นดิน มี จักรกร
มหา มงกุฎ อยู่ เบื้อง บน

ตรา กงสุต

๒ กงสุต ประจำ ราชการ ต่าง ประเทศ ใช้ ตรา รูป โฉม ใด ตรา แผ่นดิน

หน้าที่ สำหรับ รักษา พระราช บัญญัติ

มาตรา ๖ พระราช บัญญัติ นี้ ให้ เจ้า หน้าที่ ทุก กระทรวง ทุก กรม
ผู้ ซึ่ง จะ ต้อง ใช้ รัง ต่าง ฤๅ ตาม หน้าที่ รักษา พระราช บัญญัติ นี้ ทุก กระทรวง
ทุก กรม อย่า ให้ ทำ นอก เนื้อ เหลือ ขาด อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง ได้
เป็น อัน ขาด

พระ ราช บัญญัติ

เครื่อง แต่ง ตัว นาย พุด เรือน หัว เมือง

มี พระ บรม ราช โอง การ ดำรัส หนึ่ง เกด้า ว่า พระ ราช ทาน พระ บรม
ราชานุญาติ ให้ ข้า ราชการ นาย พุด เรือน หัว เมือง ซึ่ง มี ตำแหน่ง ใน
ลำดับ บรรดา ศักดิ์ ตาม พระราช บัญญัติ ระเบียบ บรรดา ศักดิ์ ซึ่ง ได้ ตั้ง เมื่อ
วันที่ ๑๕ มีนาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๑๗ ให้ ใช้ เครื่อง แต่ง ตัว ตาม
กานันตร ศักดิ์ ดัง นั้น

เครื่อง แต่ง ตัว เต็ม ยศ

เสื้อ,

ดัก กระ หลาด ดำ รูป พรอก ปิด คอ ชายยาว ถึง เข้า
มี ตาย บัก ทอง ต่าง กัน ดังนี้ คือ

• ชั้นที่ ๑ ออก บัก ขอบ แด มี กนก ภาค ๕ แถว

คอ ข้อมือ บัก ขอบ แด ตาย เต็ม เหว บัก รูป พุ่ม เหว บินท์ ชาย
เสื้อ ข้าง หลัง บัก ตาย กนก ภาค ๓ แถว ไม้ แถบ ทอง ๕ แถว

ชั้นที่ ๒ ออก บัก ขอบ แด มี ตาย กนก เบ็ด คอ แด

ข้อมือ บัก ขอบ มี ตาย คอก ข้าง ละ คอก ๑ เหว ไม้
รูป พุ่ม เหว บินท์ ไม้ แถบ ทอง ๓ แถว

ชั้นที่ ๓ ออก คอ แด ข้อมือ ไม้ ขอบ ไม้ แถบ ทอง ๒ แถว

ดาว เงิน ติด

ชั้น เอก ข้าง ละ ๓ ดวง ชั้น โท

บน แถบ ไม้,

ข้าง ละ ๒ ดวง ชั้น ตรี ข้าง ละ ดวง ๑

กึ่ง เกง,

ดัก กระ หลาด ดำ ติด แถบ ทอง ตาย ไชย พฤษภ กว้าง นิ้ว กิ่ง

รัต ประคด,

ชั้นที่ ๑ ใหม่ ทอง ชั้นที่ ๒ ใหม่ ขาว รัด ทอง ชั้นที่ ๓
ใหม่ ขาว ถ้วน

หมวก,

เฮ็ด เม็ด ขาว พัน แถบ ทอง ตาย ไชย พฤษภ กว้าง นิ้ว กิ่ง
ยอด จุด มงกุฎ แด วิก ร้อย ทอง

รองเท้า,

ดี ดำ

กรรมา,

พด เรือน ผัก ดำ เครื่อง ทอง

เครื่อง แต่ง ตัว ครึ่ง ยศ ให้ ใช้ ดังนี้

เสื้อ,

ดัก กระ หลาด ดำ รูป ราช เป แคน ตุม ทอง ติด แถบ ไม้
อย่าง เต็ม ยศ

ผ้าห่มกึ่งเกง, ผ้าห่ม สีน้ำเงิน แก่ หรือ กึ่ง เก่ง สีดำ กระหัดตา ต่ำ

ติดแถบดำ กว้าง นิ้ว กึ่ง

ถุงเท้า, ถุงเท้า สี ขาว

รองเท้า, สี ดำ

หมวก, โส้ตเม็ดขาว ลูก ขาว แด พัน ผ้า ขาว หรือ หมวก เก็บ

ทรง หม้อ ตาด ปดอกขาว แด กระบัง ขาว ชั้น ที่ ๓

กระบัง มี ขดิม ทอง

เครื่อง แต่ง ตัว ตาม ปกติ ใน ราชการ

เสื้อ, ผ้า ขาว รูปราช เปแตน คุม ทอง ติด แถบ ขาว อย่าง เต็ม ยศ

ผ้าห่มกึ่งเกง, ผ้าห่ม สีน้ำเงิน แก่ หรือ กึ่ง เก่งผ้า ขาว

ถุงเท้า, สี ขาว

รองเท้า, สี ดำ

หมวก, อย่าง เดียว กับ ครึ่ง ยศ

เครื่อง แต่ง ตัว เต็ม ยศ เขียวรมย์ ชิง ไช้ อยู่ บัด นี้ จะ ไช้ อย่าง เจริ่ง แต่ง

ตัว เต็ม ยศ อย่าง ใหม่ นี้ ก็ ได้ ไม่ ห้าม ปราบ

เพื่อ จะ มี ให้ มี ความ เข้า ใจ ผิด ใน พระราชบัญญัติ นี้ ให้ เสนาบดี

กระทรวง มหาดไทย ทำ เครื่อง แต่ง ตัว ตาม บรรดา ศักดิ์ อย่าง ใหม่ นี้ ชิม ไว้

ที่ ศาลา ว่า การ มหาดไทย เป็น ตัว อย่าง สำรับ ๓

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๓ เดือน ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๒๓๘๘ เปนวัน

ที่ ๑๓๓๕๕ ใน รัชกาล บัดนี้

ประกาศ เก็บเงิน อากร ค่าน้ำ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖๖, ๑๑๖๗

ขอ ประกาศ แก่ บรรดา ผู้ ที่ มีความ ประสงค์ จะ จับ สัตว์ น้ำ หา สัตว์ น้ำ
ด้วย เครื่อง มือ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ผู้ ที่ จะ จับ สัตว์ น้ำ หา สัตว์ น้ำ ใน บ่อ
ใน คลอง ใน ลอดง แต่ ใน ที่ อื่น ๆ ทั่ว ราชอาณาจักร ถ้า ผู้ ใด มีความ
ประสงค์ จะ ทำ การ ดัง เช่น นี้ ก็ ให้ ทำ เรื่อง ราว (ด้วย แบบ
พิมพ์ หวดร ซึ่ง ได้ แจก ให้ มี ไว้ แล้ว ทุก ๆ ท่าน) ขอ อนุญาต รับ ใบ
อนุญาต บัตร หรือ ใบ ประชาน บัตร ตาม ประเภท ของ การ จับ สัตว์ น้ำ นั้น ๆ เพื่อ
เจ้า พนักงาน จะ ได้ จัด ใบ อนุญาต บัตร แล ใบ ประชาน บัตร ออก ให้ กับ ผู้ ที่
ยื่น เรื่อง ราว ขอ อนุญาต นั้น โดย ทันทัน แต่ เมื่อ จะ รับ ใบ อนุญาต บัตร หรือ ใบ
ประชาน บัตร นั้น ต้อง ให้ เงิน ก่อน

ห้าม มิ ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด จับ สัตว์ น้ำ หา สัตว์ น้ำ ด้วย เครื่อง มือ อย่าง
หนึ่ง อย่าง ใด หรือ จับ สัตว์ น้ำ หา สัตว์ น้ำ ใน ตำแม่ น้ำ บ่อ, หนอง, คลอง,
หรือ ใน ที่ ใด ๆ โดย ยัง มิ ได้รับ อนุญาต ใบ อนุญาต บัตร แล ใบ ประชาน
บัตร เลย เปน อัน ขาด ที่ เต็ม นับ ตั้ง แต่ วันที่ ได้ ออก ประกาศ นี้ เปน ต้น ไป
ถ้า เจ้า พนักงาน ตรวจ พบ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด กระทำ ผิด ข้อ ห้าม นี้ จะ ต้อง ปรับ

08/10/2566

ใหม่ อง โทษ ผู้ นั้น ตาม พระราช กำหนด กฎหมาย

อธิบดี ให้ผู้ใหญ่บ้าน; กำนัน; อำเภอ, ปลัดอำเภอ; แต่เจ้าพนักงาน
ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับ การ ปฏิบัติงานทั้ง เจ้าพนักงาน พด. ตระเวร มีอำนาจ
อันชอบธรรม ที่จะ ตรวจ ผู้ ซึ่ง จับ สัตว์น้ำ หา สัตว์น้ำ ที่จะ ค้าง รับ ใบ
อนุญาต บัตร เต็ม ประทาน บัตร ได้ ทั้ง ไป

ถ้าผู้ใด ไม่ยอม ให้ ตรวจ ใบ อนุญาต บัตร หรือ ใบ ประทาน บัตร หรือ
ไม่มี ใบ อนุญาต บัตร แต่ ใบ ประทาน บัตร ให้ ตรวจ แล้ว เจ้าพนักงาน
จะ ถือ ว่า ผู้ นั้น ปรารถนา ผิด พระราช กำหนด กฎหมาย

เพราะฉะนั้น ถ้าผู้ใด จะ จับ สัตว์น้ำ หา สัตว์น้ำ ก็ให้ ไป ยื่น เรื่อง ราว
ขอ รับ ใบ อนุญาต บัตร หรือ ใบ ประทาน บัตร ก่อน ลง มือ กระทำ การ นั้น ๆ
แต่ การ ที่ จะ ไป จับ สัตว์น้ำ ใน ที่ใด เวลาใด ก็ให้ นำ ใบ อนุญาต บัตร แต่
ใบ ประทาน บัตร ที่ ตน ได้ รับ ไป จาก เจ้าพนักงาน นั้น ไป ด้วย ทุก ๆ ครั้ง
เพื่อ เวลา เจ้า พนักงาน จะ ค้าง การ ตรวจ จะ ได้ ให้ ตรวจ ได้ โดยทันที

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗

โดยรับสั่ง พระเจ้าน้องยาเธอ

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ดัมปลิว, เฮ, เกรแฮม

เจ้ากรมตำรวจใน

ประกาศ อากร คำ น้ำ

ขอ รับ โใบ ประชานบัตร หวงห้าม ใใบ สัตว์น้ำ

ขอ ประกาศ ให้ทราบ ทัดกัน ว่า ห้ามมิให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด จับ สัตว์น้ำ หา
 สัตว์น้ำ ใน บ่อ, ใน หนอง, ใน คตอง, หรือ ใน ที่ใด ๆ ซึ่งเป็น ที่
 ของ รัฐบาล กัดดี หรือ เป็น ที่ ของ ผู้หนึ่ง ผู้ใด กัดดี นอก จาก ใรับ โใบ
 ประชาน บัตร กัดดี ถ้า ใมี เจ้า พน กงงาน จับ ผู้ใด กระทำ การ ดัง เช่น
 กล่าว มา นี้ แล้ว จะ ถือ ว่า ผู้ นั้น กระทำ ผิด ต่อกฎ ข้อ บังคับ แด จะ พ้อง
 ร้อง เรียก ค่า ปรับ ตาม ทาง ราชการ ก็ ได้

เพราะ ฉนั้น ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด มี บ่อ, หนอง, หรือ ที่ใด ๆ ซึ่งเป็น
 ที่ ตก คัด ก ปลา ก็ ให้ ทำ เรื่อง ราว ยื่น ต่อกำนัน ขอ รับ โใบ ประชาน บัตร
 ค่า ชรรม เนียม โใบ ประชาน บัตร (ถ้า ไม่ ไ้ ที่ รัฐบาล) จะ คิด แต่
 เพียง ๑๐๐ ถึง ๑๐ ของ ราคา ปลา ใน ที่ นั้น

ให้ กำนัน เรียก เจ้า ของ ที่ แต่ ผู้ ที่ มี ความ รู้ ใน การ นั้น มา ชัก ๒ นาย
 มา กะ ประมาณ ราคา ปลา ใน ที่ นั้น ถ้า เจ้า ของ ที่ ไม่ มา หรือ ไม่ ให้
 ผู้หนึ่ง ผู้ใด มา ใน เวลา ที่ กำนัน จะ ทำ การ ประมาณ ราคา ปลา ใน ที่ นั้น
 แด ถ้า กำนัน ได้ ประมาณ ราคา ปลา ใน ที่ นั้น เท่าใด เจ้า ของ ที่ นั้น จะ ต่อก
 ยถุม เสีย ค่า ชรรม เนียม ให้ ตาม ที่ กำนัน ได้ ประมาณ ใวัน นั้น ด้วย ทุก ๆ ราย ไป
 อนึ่ง เห็น ว่า ไม่ เป็น การ จำ เปน ที่ เจ้า ของ ที่ จะ ร้อง ว่า ถ้า เจ้า พน กงงาน
 จะ เรียก เงิน อากร หรือ ค่า ชรรม เนียม เมื่อ ไใด ก็ จะ ยอม เสีย ให้ นั้น เบน

08/10/2566

การ ใใจ ผิด ไป ควร ให้ เจ้า ของ ที่ นั้น ๆ ใใจ ว่า เปน นำ ที่ ของ ตน

จะต้องไปหาเจ้าพนักงาน ขอรับใบประชาชนบัตรหวงห้ามจับสัตว์น้ำ
จึงจะควร แต่ถูกต้องด้วยทางราชการ

ผู้หนึ่งผู้ใดที่อยู่ในกรุงเทพ ฯ หรือเป็นการลำบากที่ยื่นเรื่องราว
ต่อท่าน ขอรับใบประชาชนบัตรหวงห้ามจับสัตว์น้ำในท้องที่ของตม ใน
เมืองสมุทรปราการ เมืองนครเขื่อนขันธ์ เมืองนนทบุรี เมืองประทุมธานี
จะยื่นที่ว่าการกรมสรรพากร ใน ในกระทรวงนครบาลขอรับใบ
ประชาชนบัตรก็ได้

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๘

โดยรับสั่งพระเจ้าอยู่หัวยาเธอ

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ตัมปดิฉ, เก, เกรแฮม

เจ้ากรมสรรพากรใน

ประกาศ การเดินรางวัด

เก็บเงินทางเข้าค่า มา จำนวน ศก'๑๓๘

ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การเดินรางวัด นาใหม่ มณฑลกรุง
เทพ ฯ จำนวนศก ๑๓๘ นี้จะได้ ออกเดินรางวัดตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม
รัตนโกสินทรศก ๑๓๘ นี้เป็นต้นไป

ให้กำหนดทุก ๆ กำหนด เป็นเจ้าหน้าที่เดินรางวัด นาที่ได้เก็บเกี่ยว
ทั่วไปในท้องที่ของตมจงทุก ๆ ราย แต่ขอใบนำให้แก่เจ้าของนา
หรือผู้แทนเจ้าของนา ในเวลาที่เดินรางวัดอยู่นั้นจงทุก ๆ ราย

ให้เจ้าของ นา หรือ ผู้แทนเจ้าของ นา ไป กับ กำนัน . เมื่อเวลา ที่ กำนัน
 จะ ทำการ เดิน ราววัด นั้น ด้วย จง ทุก ๆ เจ้าของ ถ้า มี ฉนั้น กำนัน จะมี
 อำนาจ อันชอบ ธรรม ที่ จะ ราววัด โดย ลำพัง ของ กำนัน เอง ได้ ทุก ๆ ราย
 ให้ กำนัน ตรวจ จำนวน นา ที่ ได้ หว่าน ปลูก เพราะ ต้น ไร่ ทั้ง ฉนั้น นั้น ลง ใน
 ใบ นำ เปน นาคง เรียก แล้ว ออก ใบ นำ นั้น ให้ เจ้า ของ นา ใบ นำ ทั้ง นี้ ให้
 เจ้า ของ นา รับ จง ทุก ๆ ราย

เมื่อ ผู้รับ ใบ นำ เห็น ว่า ต้น ไร่ ใน พัน ที่ นา ของ ตน เสีย หาย ไป โดย
 เหตุ ต่าง ๆ ที่ ไม่ ได้ เก็บ เกี่ยว ถึง ครั้ง หนึ่ง ก็ ให้ นำ เรื่อง ราว ขึ้น ต่อ
 นาย อำเภอ ภายใน ไม่ กำหนด ๓๕ วัน นับ ตั้ง แต่ วันที่ ได้ รับ ใบ นำ เปน ต้น ไป
 ถ้า เจ้า พนักงาน ตรวจ สอบ เห็น ว่า นา ของ ผู้รับ ใบ นำ นั้น เสีย ไป ถึง
 ครั้ง หนึ่ง จริง ก็ จะ ได้ หัก ให้ ตาม จำนวน นา ที่ เสีย ไป นั้น ถ้า เสีย ไม่
 ถึง ครั้ง หนึ่ง แล้ว เจ้า พนักงาน จะ ไม่ หัก ให้ เลย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ๒๓๗
 โดยรับ ตั้ง พระเจ้า น้อง ยาเธอ

เสนาบดี กระทรวง นคร บาล

ด้บบัติ, เป, เกรแฮม

เจ้ากรม สรรพากร ใน

ประกาศ ห้ามไม่ให้ปลูกเรือนโรง อันมุงบัง ด้วยไม้ขีดตะ หรือ ด้วยแฝง หรือ ด้วยใบไม้ ในที่เพลิงไหม้

พระเจ้าห้อง ยาเชอ กรมหลวง นครศรี ธรรมราช เจ้าเมือง นครศรี ธรรมราช
รับ พระบรม ราช โองการ ให้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศ ให้ ทราบ ทัด กัน ว่า

เมื่อ วันที่ ๓๑ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๑๘๘ เกิดเพลิงไหม้ ขึ้น ใน
ท้อง ที่ริม ถนนเจริญ กว้าง ตำบล คุรุออก ตำบล ฯ เพราะ ที่ ตำบล นั้น มี โรง
เรือน ปลูก ด้วง ด้วย ไม้ หลังคา มุง จาก จึง เป็นเหตุ ให้เกิด เพลิง ไหม้ ขึ้น
แต่ ลูกตาม ใหม่มาก ค่อย ไป

ทรง พระราช ดำริ เห็น ว่า โรงเรือน ดังเช่น กล่าว มาแล้ว นี้ เป็นเหตุ
เพลิง ให้เกิด ขึ้น ได้ โดยง่าย เป็นเหตุ ให้เกิด อัน ตราย แห่ง ทรัพย์สิน สมบัติ
ของ เจ้า ของ เรือน กับ ชน มหาชน อัน กิ่ง อยู่ใน ที่ ใกล้ เคียง แต่ ทั้ง เป็น
สิ่ง อัน ไม่ สอด เป็น ที่ เจริญ ศา เจริญ ใจ แห่ง ผู้เดิน ทาง ไป มา ใน ทาง นั้น
หาสมควร ให้ มี การ ปลูก ด้วง เข้า เรือน อย่าง เช่น มา อย่าง แต่ ก่อน
นั้น ไม่ด้วย ใน สมัย นี้ ได้ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้มี เจ้า พนักงาน
จัดการ บำรุง ความ สุข ดำรง ราษฎร์ ของ มหาชน ใน จังหวัด พระ นคร ธรรม ราช
นอก พระ นคร ขึ้น แล้ว ก็ ดำเนิน จะ จัด การ แก้ไข ใน ที่ ตำบล อัน เกิด
เพลิง ไหม้ แล้ว นี้ ให้เป็น ไป โดย เรียบ ร้อย ตาม ลำดับ อัน ควร

• เพราะ ฉะนั้น ห้าม ไม่ให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ปลูก ด้วง เรือน โรง อัน มุงบัง ด้วย ไม้
ขีด ตะ หรือ ด้วย แฝง หรือ ด้วย ใบไม้ ขึ้น ใน ที่ ตำบล ซึ่ง เกิด เพลิง
ไหม้ คราว นั้น นี้ คือ ไป

๐๘๕๐๒๕๐๖

เว้น แต่ จะ ได้รับ อนุญาตจาก เจ้า พนักงาน ธรรม ราช

นคร ฆาต ซึ่งจะอนุญาตให้ปลูกเป็นครั้งเป็นคราว เช่น โรงพักทำงาน หรือโรงมีการเล่นต่าง ๆ ข้อสุดท้ายหนึ่งเท่านั้น

ประกาศมา ณ วันจันทร์ที่ ๒๒ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๘ ตรงกับวันที่ ๑๓๖๗๕ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกา ในการจัดที่ดินจัดวางรถไฟเพชรบุรี ซึ่งลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๖ แผ่นที่ ๓๗ วันที่ ๓๐ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๘ หน้า ๕๓๘ นั้น มีความข้อ ๓ ข้อแต่ความในข้อ ๓ มีว่า จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งข้าหลวงสำหรับจัดที่ดินสองฝ่าย คือ ข้าหลวงโยธาฝ่ายหนึ่ง ข้าหลวงท้องถิ่นฝ่ายหนึ่ง ผู้ใดเป็นข้าหลวงทำการแขวงใด จะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ทราบทั่วกัน นั้น ความแจ้งอยู่แล้ว

บัดนี้ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้หลวงรักษาราชการประจำชั้น อธิบดีกรมรถไฟเป็นข้าหลวงโยธา หลวงนครพรต พฤตมิก ปรัดดี กรมกองตระเวน เป็นข้าหลวงท้องถิ่น ข้าหลวงทั้ง ๒ นายนี้ มีหน้าที่จะได้จัดที่ดินเฉพาะส่วนมณฑลกรุงเทพฯ ตามความในประกาศพระราชกฤษฎีกานั้น ให้เจ้าของที่ดินมณฑลกรุงเทพฯ ซึ่งถูกทางรถไฟว่ากล่าวด้วยเรื่องที่ดินด้วยข้าหลวงทั้ง ๒ นายนี้เกิด

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๘ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๘

(ลงพระนาม) นริศรานุกัตติพงษ์

เลขาธิการกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศแก้ไขความในประกาศ
การเดินรางวัลเก็บเงินทางเข้าค่านา
จำนวนศึก ๑๑๗ ซึ่งตั้งวันที่ ๒๕ ธันวาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗

ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ในประกาศ การเดินรางวัลเก็บเงิน
ทางเข้าค่านาจำนวนศึก ๑๑๗ ซึ่งตั้งวันที่ ๒๕ ธันวาคม ศก ๑๑๗ นั้น
มีข้อความที่ควมเปลี่ยนแปลงอยู่ ๒ ข้อ คือ

(๑) ว่าเมื่อผู้รับใบนำ เห็นว่าตนเข้าในพื้น ที่นาของตนเสียหาย
ไปโดยเหตุต่าง ๆ ที่ไม่ได้เก็บเกี่ยว ถึงครั้งหนึ่ง ก็ให้ทำเรื่อง รว
ยื่น ต่อ นายอำเภอภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ ได้รับใบนำเป็นต้นไป

(๒) ว่าถ้าเจ้าพนักงาน ตรวจ สอบ เห็นว่านาของผู้รับใบนำนั้น
เสียหายไปถึงครั้งจริง ก็จะได้หัก ให้ตามจำนวนนาที่เสียหาย ถ้าเสีย
ไม่ถึงครั้งหนึ่งแล้ว ก็จะไม่หักให้เลย นั้น ความใน ๒ ข้อนี้ ให้ยกเสีย
ให้เปลี่ยน ข้อความใหม่ดังนี้

๑ เมื่อผู้รับใบนำ เห็นว่าตนเข้าในพื้น ที่นาของตนเสียหายไป โดย
เหตุต่าง ๆ ที่ไม่ได้เก็บเกี่ยว ก็ให้ทำเรื่อง รวยื่น ต่อ นายอำเภอ
ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ได้รับใบนำเป็นต้นไป เพื่อเจ้าพนักงาน
ฝ่าย รัฐบาลจะได้ตรวจสอบ ให้ ถ้าเห็นว่านาของผู้รับใบนำนั้นเสียหาย
ไปถึงหนึ่งใน ส่วน สาม หรือ หรือสามส่วน เสียไปหนึ่งส่วนจริง รัฐบาล

ก็จะได้หักให้ตามเสียไปนั้น นอกจากความที่กล่าวมานี้ ก็ให้ถือ
ประกาศฉบับลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๑๙๑๘ นั้น เป็นที่ถูกต้องทั้งสิ้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๓๘๑

โดยรับสั่ง เสด็จมา บัด กระทรวงนครบาล

ดิม ปลิว เอ. เกรแฮม

เจ้ากรมสรรพากรใน

ประกาศ กระทรวงโยธาธิการ

ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามที่ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ
ให้ ออก ประกาศ พระราชกฤษฎีกา ใน การ จัดที่ดิน สร้าง รถไฟเพชรบุรี
ซึ่ง ลง ใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒ แผ่นที่ ๓๗ วันที่ ๓๐ ธันวาคม
รัตนโกสินทรศก ๑๓๘๑ หน้า ๕๑๘ นั้น มีความ ๑๒ ข้อ แด่ความใน
ข้อหนึ่ง มีว่า จะได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง ข้าหลวง
สำหรับจัดที่ดินสองฝ่าย คือ ข้าหลวงโยธาฝ่ายหนึ่ง ข้าหลวง
ท้องที่ฝ่ายหนึ่ง ผู้ใดเป็น ข้าหลวง ทำการ แหวงโต จะได้ ประกาศ ใน
ราชกิจจานุเบกษา ให้ทราบทั่วกัน นั้น ความแจ้งอยู่แล้ว บัดนี้ พระราชทาน
พระบรมราชา อนุญาตให้ มีสเตอร์ คัมยท์ อีนินเนีย กรมรถไฟ เป็น ข้าหลวง
โยธา หม่อมเจ้าปราณีเนาวบุษย์ ว่าที่ ปลัด เมือง นครไชยศรี เป็น ข้าหลวง
ท้องที่ ทำการ ใน แหวง เมือง นครไชยศรี ให้ มีสเตอร์ ในคี่ อีนินเนีย กรม
รถไฟ เป็น ข้าหลวง โยธา พระบัณฑิตชูชาติ เป็น ข้าหลวง ท้องที่ ทำการ
แหวง บ้าน โป่ง ให้ มีสเตอร์ บาริโอฟ่า อีนินเนีย กรมรถไฟ เป็น ข้าหลวง
โยธา พระแดน ท้องฟ้า เป็น ข้าหลวง ท้องที่ ทำการ แหวง เมือง ราชบุรี

08/10/2566

ข้าหลวงทั้ง ๒ นายนี้ มีหน้าที่จะได้จัดที่ดิน ในมณฑลนครไชยศรี
แต่ราชบุรี ตามความในประกาศพระราชกฤษฎีกานั้น ให้เจ้าของ
ที่ดินซึ่งถูกทางรถไฟว่ากล่าวในเรื่องที่ดินด้วย ข้าหลวงซึ่งทำการใน
แขวงตำบลนั้น ๆ ต่อไปเกิด

ประกาศมา ณ วันที่ ๓๐ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘๘

(ลงพระนาม) นริศรานุวัดติวงศ์

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ข้อบังคับเรือนจำ

สำหรับคุมขังนักโทษตามหัวเมือง

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยหน้าที่เจ้าพนักงานบังคับการคุมขังนักโทษ

หน้าที่ผู้ว่าราชการเมืองบังคับการทั่วไป

ข้อ ๑. ผู้ว่าราชการเมือง เป็นผู้บังคับการคุมขังนักโทษในตรา
บรรดา มีในจังหวัดเมืองนั้นทั่วไป เมื่อผู้ว่าราชการเมืองติดราชการ
อย่างอื่น จะให้ปลัดทำแทนก็ได้ แต่ผู้ว่าราชการเมืองต้องเป็นผู้รับ
ผิดชอบด้วย

ตรวจตราเนื่อง ๆ

ข้อ ๒. ผู้ว่าราชการเมืองต้องหมั่นไปตรวจตราตรวจที่คุมขังนักโทษ
ในเมืองนั้นเนื่อง ๆ อย่างน้อยที่สุดไม่ต่ำกว่า ๗ วันต่อครั้ง

ตรวจ ทดสอบ บังคับ

ข้อ ๓ ในการ ที่ผู้ว่า ราชการ เมือง ไป ตรวจ ทดสอบ นั้น ต้อง มี เวลา คู่ ไป ตรวจ ใน กลางคืน เพื่อ ให้ รู้ เห็น อา การ ที่ เจ้า พนักงาน ประจำ วิชา ประการ ไต ด้วย

พบ กับ ตัว นักโทษ

ข้อ ๔ ใน เวลา ที่ผู้ว่า ราชการ เมือง ไป ตรวจ ทดสอบ ใน เวลา กลาง วัน นั้น ควร ตรวจ ให้ พบ กับ ตัว นักโทษ บรรดา มี บ้าน ทุก คน และ ควร ได้ ตาม พัง คำ ร้อง ทุก ข้อ ของ นักโทษ ที่ จะ ร้อง เรี่ยน ขอ ความ อุนเคราะห์ ประการ ไต โดย สุ่ม ควร

ตรวจ ให้ วิชา ข้อ บังคับ

ข้อ ๕ ผู้ว่า ราชการ เมือง ต้อง เอา เป็น ชูระ ตรวจ ทดสอบ ว่า กล่าว ให้ การ ที่ บังคับ แด วิชา ตรง เปน ไป ถูก ต้อง ตาม ข้อ บังคับ ซึ่ง ได้ ตั้ง ไว้ ให้ ใช้ อยู่ใน สัมมัย นั้น ถ้า แม้ รู้ เห็น ความ ชัด ช้อง อัน ไต มี ชั้น หรือ ว่า คิด เห็น การ ที่ ควร จะ เบียด ยน แปร ดึง แก่ ไช ให้ ต่ ชั้น ได้ ประการ ไต แม้ อยู่ใน อำนาจ ที่ จะ จัด ได้ ก็ ให้ รับ จัด ถ้า เปน การ เหลือ อำนาจ ก็ ให้ บอก ไป ยัง ข้า หลวง เทศาภิบาล โดย เร็ว

ทำ รายงาน ประจำ ปี

ข้อ ๖ ผู้ว่า ราชการ เมือง ต้อง ทำ รายงาน เหตุ การ ตรง ใน หัว เมือง นั้น ^{๐๘/10/23๐๖} พร้อม ทั้ง หมายชี้ แด ตรง เทียบ จำนวน คนโทษ แด เหตุ การ ยื่น ถึง ข้า หลวง เทศาภิบาล ภายใน วันที่ ๓๐ เมษายน ปี ละ ครั้ง ๑ ทุก ๆ ปี

ตรวจ ทบมัยน ภาณูชี

ข้อ ๗ ผู้ว่าราชการ เมือง ต้องตรวจ ทบมัยน ภาณูชี ต่าง ๆ สำหรับ ควางให้ ถูกต้อง ถ่องแท้ แต่ ให้พนักงาน ทำแต่ รักษา ภาณูชี ให้เรียบร้อย

ตรวจ การ เติง นักโทษ

ข้อ ๘ ผู้ว่าราชการ เมือง ต้อง เอาเป็น ชุระ ตรวจ ทบว่า กล่าวให้ พนักงาน เติง ดูแต่ มังคับ ใช้ ส้อย นักโทษ โดย ความ กรุณา แก่ ตัดดี ผู้ยาก ชย้า ให้ ถกชี่ ช่มเหง นักโทษ โดย มี เปน ชุรวม อย่าง โค ได้

ตรวจ การ ใช้ จ่าย

ข้อ ๙ ผู้ว่าราชการ เมือง ต้อง ตรวจ ทบ การ ใช้ เงิน ใน การ ควาง ชย้า ให้ เบ็ดตง ไป กว่ ที่ จำ เปน แต่ ไม่ ส่มควร

ตรวจ การ ปล่อย นักโทษ

ข้อ ๑๐ ผู้ว่าราชการ เมือง ต้อง เอา ใจ ได้ ตรวจ ทบแต่ สั้ง การ ให้ นักโทษ ได้ พ้น จากโทษ ตาม กำหนด ใน คำ พิพากษา หรือ โดย ที่ ได้ รับ คำ สั้ง จากผู้ มี อำนาจ อัน ส่มควร ให้ ยกโทษ ปล่อย นักโทษ คนใด ก็ ให้ นักโทษ คน นั้น ได้ พ้นโทษ ตาม กำหนด โดย ทัน ที อย่า ให้ ตัง ถัก ช่ง หน่วง เหนียว ไว้ โดย ไม่ จำ เปน ๆ อัน ขาด

อำนาจ เหนือ พนักงาน ทงปวง

ข้อ ๑๑ ผู้ว่าราชการ เมือง มี อำนาจ เหนือ บรรดา พนักงาน ควาง ทบ ตำแหน่ง ถ้า พนักงาน คนใด มีความ ผิด จะ สัก เปลี่ยน ก็ ได้ เว้น แต่ การ ที่ จะ สัก เปลี่ยน พวามรงค์ นั้น ต้อง หา รือ ต่อ ข้ำ หตวง เพศำภิบาล ก่อพ ต่อ ข้ำ หตวง เพศำภิบาล เห็น ส่มควร จึง จะ ทำ ได้

ให้จดเนื้อเห็น เมื่อ ไปตรวจ การ

ข้อ ๓๒ ในเวลา ผู้ว่า ราชการ เมือง ไม่ ตรวจ ตรวจ นั้น ถ้า พิเคราะห์ เห็น การ ประการ ใด แต่ มี ประสงค์ จะ ให้ พนักงาน จัด การ ประการ ใด ให้ เปริน การ ถูก ต้อง ให้ จด เนื้อ เห็น แด คำ สั่ง ลง ไว้ ใน สมุด ตรวจ การ ซึ่ง มี ไว้ ณ ที่ ว่า การ ตรวจ จง ทุก คราว

นำ ที่ พรั้มรงค์ เป็น ผู้ บังคับ การ ตรวจ

ข้อ ๓๓ พรั้มรงค์ เช่น ตำแหน่ง ผู้ บังคับ การ ตรวจ มี นำ ที่ ประจำ รักษา แด รับ ผิด ชอบ ว่า ถูกล่า การ ทั้ง ใด ใน ตรวจ ให้ เรียบ ร้อย ถูก ต้อง ตาม ข้อ บังคับ

บังคับ พนักงาน ใน ตรวจ

ข้อ ๓๔ พรั้มรงค์ มี อำนาจ ที่ จะ บังคับ ผู้ คำนวณ แด เล่ม ยื่น พนักงาน ใน ตรวจ ได้ ทุก ตำแหน่ง และ เมื่อ ได้ รับ อนุญาต ของ ผู้ว่า ราชการ เมือง แด จะ ผลัด เปลี่ยน พนักงาน เหล่า นั้น สิ้น ใด ที่ มีความ ผิด ก็ ผลัด เปลี่ยน ได้

ต้อง อยู่ใน บริเวณ ตรวจ

ข้อ ๓๕ พรั้มรงค์ ต้อง คง วัน เว้น อยู่ ประจำ ใน บริเวณ ตรวจ ที่ ตน ได้ บังคับ การ ถ้า จะ ไป ค้างคืน อยู่ ที่ อื่น นอก บริเวณ ตรวจ ออก ไป ต้อง ได้ อนุญาต ของ ผู้ว่า ราชการ เมือง ก่อน จึง จะ ไป ได้ ถ้า หาก มี เหตุ บังคับ ณ ที่ ณ ตอน เกิด ขึ้น จำ ต้อง ไป จะ ถ้า ตา ก่อน ไม่ ทน ก็ ออ มอ บิ หมายถึง นำ ที่ แก่ พนักงาน ผู้ สอน ตำแหน่ง ของ ตน เสีย ก่อน แต่ ต้อง รับ แจ้ง ความ ทั้ง นี้ ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง ให้ ทราบ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง จง ทุก ครั้ง

ต้อง ตรวจ ตรวจ เอง ๆ

ข้อ ๑๖ พยายามจะต้องเดิน ตรวจให้ทั่วตรวจ แต่ให้ ได้ พบ กับ ตัว
นักโทษ บรรดา มี ใน ตรวจ นั้น ไม่ต่ำกว่าวันละครั้ง ๑ ทุกวัน ถ้าวัน ไต
มิได้ ทำ เช่น นั้น ต้อง จดหมาย เหตุ นั้น แจง ลง ไว้ ใน สมุด จดหมาย เหตุ
สำหรับ ตรวจ ว่า เหตุใด จึง มิ ได้ ไป ตรวจ แต่เมื่อ พยายาม ไป ตรวจ ใน
ที่ ซึ่ง นักโทษ ผู้หญิง ต้อง ให้ มี หญิง ผู้คุม เป็น ผู้ กำกับ ไป ด้วย จึง ทุก ครั้ง

ต้อง รับ คำ ปรึกษา ของ นักโทษ

ข้อ ๑๗ พยายามจะต้อง เอา เป็น ชูระ ที่ จะ พัง กำ รั้ง ทูกร์ ของ นัก โทษ
ทั้งปวง และเมื่อ พิเคราะห์ เห็น เป็น ความ ทุกซ์ รั้น ควร ช่วย ส่งเคราะห์
ได้ โดยชอบ ด้วย กฎหมาย ถ้า เป็น การ ที่ ชกู่ ใน อำนวจ แล นำ ที่ ของ
พยายามจะ ทำ ได้ ก็ ให้ ช่วย ส่งเคราะห์มัน เทา ทุกซ์ รั้น ของ นักโทษ
โดยเต็มกำลัง ถ้า เป็น การ เหลือ อำนวจ นำ ที่ ของ ตน ก็ ให้ พยายาม นำ
ความ ชน เสนอ คือ ผู้ว่า ราชฉกร เมือง ย่นึง รว ที่ นักโทษ รั้ง ทูกร์ ตั้ง ว่า
มา ใน ข้อ นี้ ให้ พยายาม จด ลง ไว้ ใน สมุด จดหมาย เหตุ สำหรับ ตรวจ
แล ที่ พยายาม ได้ กระทำ การ ส่งเคราะห์ ประการ เด ก็ ให้ จด ลง ไว้ ด้วย
จง ทุก ครั้ง

ตรวจ การ เลี้ยง นักโทษ

ข้อ ๑๘ พยายามจะต้องหมั่นตรวจ คราอาหารซึ่ง เลี้ยง นักโทษ เพื่อให้
ทำ แด จำหน่าย ตาม สมควร แก่ การ อยู่ ให้ เดอทราม แด อย่า ให้ เป็น
การ เหลือ เกิน ไป

ต้องชี้แจง ข้อบังคับแก่นักโทษ

ข้อ ๑๘ เมื่อเวลา มีนักโทษ ตั้ง มาใหม่ พวามรงค์ ต้องชี้แจง ข้อ
บังคับ สำหรับนักโทษ ให้เข้าใจ แต่ต้องเขียน ข้อ บังคับ นั้น บิด ไว้ ใน
ตาราง ให้นักโทษ ทั้งปวง ทราบ ได้ เสมอ ทุก เมื่อ

นักโทษเจ็บต้องบอกแพทย์

ข้อ ๒๐ เวลา นักโทษ คนใด บ่อย เจ็บ หรือ มี อาการ เดียว จริต พวามรงค์
ต้อง รับ ให้ แจ้ง ความ ต่อ แพทย์ ให้ ทราบ

ต้องจัดการ พยาบาล นักโทษ

ข้อ ๒๓ ถ้า แพทย์ ได้ มี คำ สั่ง ให้ รักษา พยาบาล นักโทษ ที่ บ่อย เจ็บ
ประการ ใด พวามรงค์ ต้อง จัด การ รักษา พยาบาล ตาม คำ สั่ง นั้น

จัดการ ซินสุตร แต่ ปดง ศัพ นักโทษ

ข้อ ๒๒ ถ้า นักโทษ คนใด ตาย ลง พวามรงค์ ต้องรับ เชิญ นาย ข้าเถอ
เขต แพทย์ มา ซินสุตร ศัพ แต่ ให้ นาย ข้าเถอ กับ แพทย์ ทำ ใบ สำคัญ ให้ ไว้
แต่ ใบ สำคัญ นี้ ให้ บิด หลัง ฃาญชี แทน หมายถึง จำหน่าย แต่ ให้ ติดตาม ญาติ
ของ ผู้ตาย ซึ่ง ชอยู่ ใกล้ มา รับ ศัพ ด้วย เมื่อ นาย ข้าเถอ เขต แพทย์ ได้ ทำ
ซินสุตร แล้ว ให้ พวามรงค์ มอบ ศัพ ไป แก่ ญาติ ผู้ตาย ถ้า หาก ว่า
ผู้ตาย หา ญาติ มิ ได้ ก็ ให้ พวามรงค์ จัด การ ปดง ศัพ เสีย ตาม สมควร
แต่ ต้อง ทำ รายงาน การ ซินสุตร เสนอ ผู้ว่า ราชการ เมือง จง ทุก ครั้ง

ฃาญชี ต่าง ๆ สำหรับ ตาราง

ข้อ ๒๓ พวามรงค์ ต้อง มี สมุด และ ฃาญชี เหล่า นี้ ไว้ สำหรับ ตาราง คือ
• จัดหมาย เหตุ

๑ สมุดจดหมาย เหตุ สำหรับ จด บอก เหตุ การ ต่าง ๆ ใน ตาราง เปน
รายวัน (ตามแบบที่ ๓)

ใบอนุญาต นักโทษ ระหว่าง พิจารณา

๒. ผู้ขออนุญาตใบอนุญาต นักโทษ ระหว่าง พิจารณา (ตามแบบที่ ๒) สำหรับ จด
 หมายคนซึ่งส่ง มาคุม ชังไว้ ในคราว ใน ระหว่าง ที่ ศาล ยัง มิได้ พิพากษา โทษ
 หมายคน ให้ ทำ โดย พิเศษ คน ๑ ต่อ หน้า กระจาย ๑ แต่ บรรดา หมาย ส่ง
 หมาย ยัง พยายาม ภัย เกี่ยว ด้วย คน คน นั้น ใน ระหว่าง พิจารณา คือ หมาย ส่ง
 คุก กัก ติ หรือ ถ้า หมาย ให้ โอน คุก คน นั้น ส่ง ไป คุม ชัง ที่ เมือง อื่น กัก ติ
 หรือ หมาย ส่ง ให้ ปลด ปล่อย คุก โดย ไม่ ต้อง พิพากษา ให้ เป็น นักโทษ กัก ติ ให้ ปลด
 หมาย เหล่า นั้น ไว้ ข้าง หลัง กระจาย หมาย ชื่อ คน นั้น โดย ลำดับ กัน

ใบอนุญาต นักโทษ พิพากษา โทษ แล้ว

๓. หมายคน นักโทษ ซึ่ง พิพากษา โทษ แล้ว (ตามแบบที่ ๓) สำหรับ
 จด หมายคน ซึ่ง ศาล ได้ พิพากษา ให้ กัก ชัง ไว้ ตาม กำหนด โทษ คือ เมื่อ
 ศาล ได้ ชำระ คน ระหว่าง พิจารณา คน ใด เห็น ว่า มีความ ผิด จึง พิพากษา
 ให้ คน นั้น มี โทษ ต้อง จำ คุก มี กำหนด ตาม วรรค แก่ โทษ ก็ ย้าย หมาย ชื่อ
 คน นั้น จาก หมายคน ระหว่าง พิจารณา มา จด ลง ใน หมายคน นักโทษ เดิม นั้น
 แต่ บรรดา หมาย เกี่ยว ด้วย คุก นักโทษ คน นั้น ทั้ง แต่ หมาย กำหนด โทษ เป็น
 ต้น ต่อ ไป ให้ ปลด ไว้ ข้าง หลัง กระจาย หมาย ชื่อ นักโทษ คน นั้น

บัญชี ประจำ คุก นักโทษ

๔. บัญชี ประจำ คุก นักโทษ (ตามแบบที่ ๔) สำหรับ ให้ ไว้ แก่ คุก
 นักโทษ ซึ่ง ศาล พิพากษา แล้ว บัญชี ด้าน หนึ่ง ให้ มี อักษร บอก (๑) ชื่อ (๒)
 ที่ กัก ติ (๓) โทษ ของ นักโทษ นั้น อีก ด้าน หนึ่ง ให้ มี อักษร บอก
 (๑) วัน เดือน ปี ที่ เป็น โทษ (๒) กำหนด โทษ ที่ ต้อง จำ คุก (๓) วัน เดือน
 ปี ที่ จะ พ้น โทษ ให้ พยายาม ภัย ชี้แจง แก่ คุก นักโทษ ให้ เข้าใจ ว่า การ ที่

รักษา บ้ายนั้น ไว้ ประจำตัว ย่อม เป็น ประโยชน์ มาก แก่ ตัว นักโทษ ที่ รั
กำหนด อยู่ เสมอ ว่า จะ พ้นโทษ เมื่อ ไດ จะ ได้ ค่อย ตัก เต็ม มิ ให้ พยายาม รั
หลง ดิม

บัญญัติ ของ

๕ ตมุด บัญชี สิ่ง ของ สำหรับ คราง สำหรับ จุด บัญชี เครื่อง ไร้ แะ
เครื่อง มือ ต่าง ๆ ซึ่ง เป็น ของ หลวง สำหรับ ไร้ กวร ใน คราง

บัญญัติ เงิน

๖ ตมุด บัญชี เงิน สำหรับ จุด บัญชี เงิน ที่ รับ เมล จ่าย ใน การ คราง
ทุก อย่าง

พำรง รักรับ ผิด ชอบ ใน การ ทำ บัญชี

ข้อ ๒๔ พำรง รักรับ ผิด ชอบ ที่ จะ ทำ แะ รักษา คราง ครา
ตมุด บัญชี ทั้ง บาง ให้ เรียบ ร้อย ถูก คอง

พำรง รักรับ ผิด ชอบ ใน การ รักษา คราง

ข้อ ๒๕ พำรง รักรับ ผิด ชอบ ที่ จะ บังคับ พน กงาน แะ จัด การ
คุม ซึ่ง นักโทษ ทั้ง กตาง วัน เรงาง คั้น อย่า ให้ มี เหตุ ให้ นักโทษ หลุด หรือ
หลบหนี ได้

นำ ที่ ผู้ คุม อยู่ใน บังคับ พำรง รักรับ

ข้อ ๒๖ ผู้ คุม คอง อยู่ใน บังคับ เมล ทั้ง คำสั่ง พำรง รักรับ ใน การ ทุก อย่าง
ที่ ถูก คอง ชอบ ด้วย ข้อ บังคับ นี้

อยู่ใน บริเวณ คราง

ข้อ ๒๗ ผู้ คุม คอง ตั้ง บ้าน เรือน อยู่ใน บริเวณ คราง แะ ต้อง ประจำ
รักษา การ ใน นำ ที่ จะ ละ ไป ได้ คือ ได้ รับ อนุญาต ของ พำรง รักรับ

คุณนักรโทษ

ข้อ ๒๗ ผู้คุมต้องรับผิดข้อนี้ ใน การ ที่จะควบคุม นักรโทษ ที่ ตัว มี
หน้าที่ รักษาอย่าให้หนีหาย ได้ ใน เวลา ที่ ผู้คุม คนใด คุณนักรโทษ ง่าย ไป
พ้น ห่วง ซ้ำ ยิง ที่ใด ๆ ต้อง ตรวจ นับ นักรโทษ บ่อย ๆ ไม่ ให้ ห่าง กว่า ชั่วโมง
ละ ครั้ง ๑ เป็น อัน ขาด

ตรวจ ห้อง ซัง

ข้อ ๒๘ ผู้คุม ซัง ซอย รักษา ยาม หรือ ประจำ รักษา ห้อง ที่ ซัง นักรโทษ
ต้อง หมั่น ตรวจ คุก ซัง ที่ ซัง ให้ หมั่น คง ถ้า จะ ตรวจ เป็น ที่ มี ช่อง สำหรับ
มอง ตรวจ ตัว นักรโทษ ได้ ต้อง ตรวจ ให้ เห็น ตัว นักรโทษ ด้วย การ ตรวจ
เหล่านี้ ต้อง ตรวจ ไม่ น้อย กว่า ๒ ชั่วโมง ต่อ ครั้ง ๑ และ ยัง ต้อง ตรวจ ใน เวลา
ที่ ผลัด เปลี่ยน หน้า ที่ กับ ผู้คุม อื่น ครั้ง ๑ แต่ ตรวจ นับ นักรโทษ ใน เวลา รับ
นักรโทษ ออกจาก ตรวจ ครั้ง ๑ เวลา สิ้น คืน เข้า ตรวจ อีก ครั้ง ๑ คน
ห้าม มิให้ ตะเว็น เป็น อัน ขาด

ไป ชุรระ ต้อง ตา

ข้อ ๓๐ เวลา ผู้คุม มี กิจ ชุรระ ที่ ไป เมื่อ ได้ รับ อนุญาต ของ พวามรงค์
แล้ว ต้อง นำ ชุรระ ตุก คุก แจก ที่ ตัว เป็น ผู้รักษา มา มอบ ไว้ ต่อ เจ้า
พนักงาน ผู้รักษา การ ที่ ๆ ว่า การ ร้อง พวามรงค์ ร้อง จึง จะ ไป ได้
ไม่ให้ พวพรรด พวก เข้าม่า ใน บริเวณ ตราง

ข้อ ๓๑ ห้าม มิให้ ผู้คุม พา ส้ม กะ พรอก พวก เพื่อน ฝูง เจ้า ไป ใน บริเวณ
ตราง เว้น แต่ ได้ รับ อนุญาต ของ พวามรงค์ แล้ว จึง จะ พา เข้า ไป ได้
ไม่มี อำนาจ ที่ จะ ลง อนุญาต แก่ นักรโทษ.

ข้อ ๓๒ ผู้คุม ไม่มี อำนาจ ที่ จะ ลง อนุญาต แก่ นักรโทษ โดย พดการ คน
ประการ ใด

หน้าที่หญิงผู้คุม

ข้อ ๓๓ หญิงผู้คุมนั้น เป็นผู้ควบคุมดูแลนักโทษผู้หญิง แต่มีหน้าที่เหมือนชายผู้คุมทุกอย่าง มีหน้าที่เพิ่มเติมคือว่า เมื่อเจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้ชายจะไปตรวจ หรือ ไปพบนักโทษผู้หญิงเมื่อใด หญิงผู้คุมต้องกำกับไปด้วยทุกครั้ง ต้องระวังเจ้าพนักงาน หรือนักโทษ ที่เป็นผู้ชายอย่าให้ ไปปะปนกับนักโทษที่เป็นหญิงโดยพลการเป็นอันขาด

หน้าที่แพทย์

ข้อ ๓๔ แพทย์ต้องไปตรวจที่ตารางเนื่อง ๆ เพื่อให้รู้ว่านักโทษคนใดจะเจ็บไข้ และให้ยา รักษาตามสมควร การตรวจนี้ไม่ให้ น้อยกว่า ๒ วัน ต่อครั้ง หนึ่ง

จัดการ รักษา พยาบาล นักโทษ บ่อย

ข้อ ๓๕ เมื่อแพทย์ได้ทราบ หรือได้ตรวจ เห็นว่านักโทษคนใดมีอาการ บ่อย เจ็บ ก็ให้ตรวจตรา พิเคราะห์ตุ การ จะรักษา พยาบาล ประการใดแล้ว ให้สั่งแก่ พงษ์มรงค์ ให้จัดการ รักษา พยาบาล ตามสมควร แต่แพทย์ต้องหมั่น ตรวจ ตรา หาร รักษา ให้เป็น ไปได้จริง ตามคำสั่ง เมื่อเห็นว่านักโทษคนใดหาย บ่อยแล้ว ก็ให้แพทย์แจ้งต่อ พงษ์มรงค์ ให้เลี้ยงดูไว้ สอดคล้อง เหมือนกับนักโทษ ทั้งปวง คือ ไป

รักษานักโทษ ที่จิตสิ้น แล กั้นขา

ข้อ ๓๖ นักโทษคนใดเป็นคน สิ้นใจ คิด หรือ สิ้นก้นขา คิด หรือว่า เสพ ลูรา คิดเหล่านี้ ให้แพทย์พิเคราะห์ดู ตักษณ ที่ ควร จะ ให้ถอด ได้ โดย จะให้ถอดเสียทีเดียว หรือ จะให้ผ่อน ผัน ตกลง ที่ ตระน้อย ประการใด ให้มีคำสั่งแก่ พงษ์มรงค์ ตาม เห็น สมควร ถ้าหากว่า แพทย์ได้สั่ง ให้

ผู้ตน นั้น พยายามจะต้องให้นักโทษ บริโภค เพียงเท่าที่กำหนด ที่แพทย์ได้
อนุญาต แต่ต้องให้นักโทษ บริโภค ต่อหน้า ผู้คุม ขณะที่ ห้าง ค้าง หาก
จากที่ ยื่น นักโทษ ขึ้น และ ระวัง อย่าให้นักโทษ ลอด ซ่อน เว้นเอา ของ
เหล่านี้ ไปด้วย ได้ ส่วน แพทย์ นั้น ก็ต้อง หมั่น ตรวจ ครา รักษา ให้
นักโทษ อด ของเมา เหล่า นั้น ได้ โดย เร็ว

ตรวจรักษาความสะอาดในตรวจ

ข้อ ๓๖ แพทย์ต้อง ตรวจ ครา รักษา ความ สะอาด ใน ตรวจ เดือน ละ ๒ ครั้ง
เป็น กำหนด การ ตรวจ นี้ แพทย์ จะ ต้อง ไป ตรวจ พร้อม ด้วย พยายามจะ
ให้ ทิ้ง ถึงทุก ห้อง ทุกแห่ง ถ้าเห็น ความ โสโครก มี อยู่ ที่ใด หรือว่า
ควร จะ แก้ไข การ รักษา ประการ ไต ให้แจ้ง คือ พยายามจะ ให้จัด การ ให้
เรียบร้อย แต่ ให้แพทย์ จด เนื้อ เห็น ใน การ ที่ ตรวจ นี้ ลง ไว้ ใน สรุ
ตรวจ การ จึง ทุก ครั้ง

ชั้นสูตร ศพนักโทษ

ข้อ ๓๗ ถ้า นักโทษ คน ไต ตาย ลง แพทย์ ต้อง ไป ชั้นสูตร ศพ
แลจด ใน ชั้นสูตร มอบ แก่ พยายามจะ แต่ ให้แพทย์ แหง จำหน่าย ใน บานชี
นักโทษ ด้วย

หน้าที่ พนักงาน รวม กัน ห้าม มิ ให้ รับ ผล ประโยชน์ จาก นักโทษ

ข้อ ๓๘ บรรดา พนักงาน ซึ่ง มี หน้าที่ เกี่ยวข้อง ด้วย การ บังคับ แล ตรวจ
ครา คราง นับ แต่ ผู้ว่า ราช การ เมือง ลง มา จน ผู้คุม และ บุตร ภรรยา ของ
พนักงาน เหล่า นั้น ห้าม มิ ให้ รับ เงิน ของ ของ กำหนัด จาก นักโทษ หรือ
ผู้อื่น ซึ่ง จะ นำ มา ให้ แทน นักโทษ แต่ ห้าม มิ ได้ รับ จำนำ หรือ ซัก หยิบ เก็บ
ทรัพย์สิน บัด ใดๆ แก่ นักโทษ เป็น อัน ซาต

ให้มีความกรุณาต่อ นักโทษ

ข้อ ๔๐ พนักงาน ทั้งปวง ที่ได้เข้ามาแล้วนั้น ต้องประพฤติ โดยน้ำใจ
กรุณาต่อ นักโทษ • แต่ต้อง ช่วย ระวัง ความทุกข์ ร้อน ของ นักโทษ ตาม
สมควรแก่ การ ที่ จะ พึง ทำ ได้ โดย ชอบ • แต่ ต้อง บังคับ บัญชา การ โดย
เครื่อง ครุฑ ตาม ข้อ บังคับ • อย่าให้ ติด ห่อน น้ ฝน ฝน โดย ตำ เเขียง เห็น นัก
หน้า เปน ชน ชาด

ห้ามมิให้ กระทบ แก่ นักโทษ โดย ไม่ จำ เปน

ข้อ ๔๑ ห้าม มิ ให้ พนักงาน ตบ ต่อย ทุบ ตี นักโทษ • เว้น แต่ จำ ต้อง
ทำ เพื่อ ความ บ่อง กัน • เพราะ นักโทษ จะ กระทบ ร้าย คือ ตน หรือ จะ กระทบ
ร้าย ต่อ ผู้ อื่น

ห้าม มิ ให้ ใช้ อาวุธ กระทบ แก่ นักโทษ โดย ไม่ จำ เปน

ข้อ ๔๒ พนักงาน ซึ่ง ถือ อาวุธ เปน เครื่อง มือ คุณ นักโทษ นั้น ห้าม มิ ให้
ใช้ อาวุธ กระทบ แก่ นักโทษ • เว้น แต่ เมื่อ จำ เปน • เพราะ นักโทษ จะ กระทบ
ร้าย ด้วย กำ ตั้ง มาก กว่า ตน • หรือ นักโทษ จะ หตบ หนี • จะ บ่อง กัน ด้วย
อย่าง อื่น มิ ได้ จึง ให้ ใช้ อาวุธ

หมวดที่ ๒

จำ ด้วย ลักษณะ คุณ ชัง นักโทษ

การ รมิ นักโทษ

ข้อ ๔๓ บรรดา คน ที่ พยายาม จะ รมิ กัก ชัง ไว้ ไม่ ตรง ได้ โดย ชอบ
ด้วย กฎหมาย นั้น • ต้อง เปน คน ที่ เจ้า พนักงาน ได้ ส่ง มา กล่าว คือ

หมายใน หมายชี้ แต่รายงานจุดหมายเหตุ ทั้งปวง กัน เหตุ ที่ จะ ผิด คดี เพราะ ชื่อ นักโทษ พ้อง กัน เป็น ต้น เมื่อ จุด ชื่อ นักโทษ ดัง ที่ ได้ ให้ จุด ที่ เดิม สำหรับ คดี นักโทษ คน นั้น ดัง ด้วย

ทำ บ้าย ประจำ คดี นักโทษ

ข้อ ๔๕ นักโทษ คนใด คาด ได้ กำหนด โทษ แล้ว ให้ พชามรงค์ ทำ บ้าย ประจำ คดี ให้ แก่ นักโทษ คน นั้น (ตาม แบบ ที่ ๕) บ้าย ๑ บ้าย นี้ ให้ ทำ ด้วย ไม้ หรือ แผ่น โลหะ สลัก อักษร รวยา ให้ สบ เลื่อม ได้ งาย แต่ ให้ แวดม ไว้ กับ คดี นักโทษ อื่น ให้ สุ่ม หาย

กัน ของ ใน คดี นักโทษ

ข้อ ๔๖ เมื่อ รับ นักโทษ แล้ว ให้ กั้น สิ่ง ของ ต่าง ๆ ซึ่ง มี อยู่ ที่ คดี นักโทษ เก็บ สิ่ง ของ ที่ ต้อง ห้าม ใน ข้อ บังคับ นี้ ออก มอบ ให้ ญาติ หรือ พรหม พุทก ของ นักโทษ นั้น รับ ไป ก็ได้ หรือ ถ้า ไม่มี ผู้ใด รับ ก็ ให้ ทำ บายชี้ รวบรวม เก็บ ไว้ เสีย ต่าง หาก ใด คดี ให้ ต่อ เวลา เมื่อ พ้น โทษ ถ้า สิ่ง ของ เหล่า นั้น มี ของ ที่ จะ เน่า เปื่อย เช่น อื่น ทราย จะ เก็บ ไว้ ไม่ได้ จะ ทำ เสีย เสีย ก็ได้ แต่ การ ที่ จะ ตรวจ ค้น นักโทษ เช่น นี้ นักโทษ เป็น ชาย ให้ ชาย ผู้คุม ตรวจ นักโทษ ผู้หญิง ให้ หญิง ผู้คุม ตรวจ แต่ ต้อง ตรวจ ใน ที่ กำบัง ญา เบ็ด เผย ให้ อูจาด

ให้ แพทย์ ตรวจ นักโทษ

ข้อ ๔๗ เมื่อ พชามรงค์ ได้ รับ นักโทษ ไว้ แล้ว ให้ เชิญ แพทย์ มา ตรวจ ดู นักโทษ ว่า จะมี โรค ภัย ติด คดี ซึ่ง จะ ต้อง รักษา ประการ ใด ตาม หน้าที่ ของ แพทย์

การคุม ชัง นักโทษ ระหว่าง พิจารณา

ข้อ ๔๘ การคุม ชัง นักโทษ ในระหว่าง พิจารณา กับ นักโทษ ที่พิพากษา
แล้วผิดกัน ดังนี้ คือ การคุม ชัง นักโทษ ใน ระหว่าง พิจารณานั้น

๑. ไม่ต้องจำ เว้นแต่มีเหตุจะต้องจำ ตาม ข้อ บังคับ หรือ ผู้ว่า
ราชการ เมือง มีหมายสั่ง ให้จำ โดย เฉพาะ
๒. จะเอาเครื่อง นุ่งห่มใช้ ส้อย ของตัว เอง ที่ไม่ต้องห้าม ใน ข้อบังคับ นี้
มาใช้ ส้อยใน ตารางก็ได้
๓. จะให้ญาติ พวก พ้อง หา อาหาร มา ส่ง ก็ได้
๔. ไม่ต้องใช้ ทัณฑ์ หดง นอกจาก การที่จะรักษา ความ สะอาด
ใน ห้อง ที่ ชัง แล เครื่อง ใช้ ส้อย ของคน
๕. จะไว้ ผมนตาม ความ พอใจ อย่างใดก็ได้
๖. ถ้า ไม่มี เครื่อง นุ่งห่ม แต่ อาหาร ของ คนเอง ได้ ของ หดง
จ่ายให้เหมือน กับนักโทษ ทั้ง ปวง

ชังนักโทษ ชาย กับนักโทษ หญิงต่างหากกัน

ข้อ ๔๙ การที่ คุม ชัง นักโทษ นั้น นักโทษ ชาย กับนักโทษ หญิง ต้อง
ชังไว้ต่าง หาก อย่าให้ปะปน อยู่ใน ห้อง อันเดียว แต่อย่าให้ ไป มา ถึง
กันได้ เป็น อัน ชัด อ๊ะ นักโทษ ที่ เจ็บ ใช้ ก็ต้อง ให้ อยู่ต่าง หาก จาก
นักโทษ ที่ เปน ปกติ อย่า ให้ ปะปน อยู่ใน ที่ อัน เดียว กัน
ชัง นักโทษ แยก กัน

ข้อ ๕๐ ถ้า ที่ ใน ตาราง พอ จะ จัด ได้ ให้ จัด แยก นักโทษ คุม ชัง เปน แพนก
กัน ดังนี้ คือ

๑. นักโทษที่ไม่ต้อง เหวจ่า อย่าให้ อยู่ ปะปน กับ นักโทษ ที่ต้อง เหวจ่า
๒. นักโทษ พึ่ง เคย เปน โทษ อย่าให้ อยู่ ปน กับ ผู้ร้ายเก่า

๓ ถ้าจะขังนักโทษไว้ในห้องเดียวกันน้อยกว่า ๒ คน ต้องเอาไว้แต่คนเดียว หรือ มากกว่านั้น ก็ต้องสามคนเป็นอย่างน้อย ห้ามมิให้ขังนักโทษไว้ในห้องเดียวกันแต่ ๒ คน

พิกิตเวตาในการตรวจ

ข้อ ๕๑ เวตาทำการต่าง ๆ ในตารางให้กำหนดดังนี้ คือ เวตา ย่ำ รุ่ง ไขกุญแจห้องขังคนนักโทษออกเพื่อของโสโครก แต่อาบน้ำแต่ให้นักโทษปัดกวาดห้องที่ขัง แต่บริเวณตารางให้สะอาด แต่จัดที่นอนแต่เครื่องใช้สอยวางให้เรียบร้อย ๑ ตักเค็มน้ำใช้ น้ำกินให้เต็ม เวตา ๒ โมง เข้าให้นักโทษกินเช้า เข้า ๓ โมง จ่ายนักโทษให้ทำงาน บ่าย ๔ โมง เลิกงานให้อาบน้ำกินเช้า แล้วล้าง ถัง เข้าห้องขัง บ่าย ๕ โมง ให้ได้ต้นกุญแจที่ขัง

เวตาตรวจนักโทษ

ข้อ ๕๒ การที่ พยายามจะตรวจให้พบกับนักโทษทุกคนนั้น ควรตรวจในระหว่างเวลา ก่อน หรือ ที่ หลัง เวลา นักโทษกินเช้า ซึ่งเป็น เวลาว่าง อย่าให้เสียเวลาทำงาน กิจ

สิ่งของห้ามมิให้นักโทษมี

ข้อ ๕๓ สิ่งของที่ห้ามมิให้นักโทษมียกกับตัวนั้นคือ

- ๑. ตำราทุก ๆ อย่าง ตลอดจนมีคมไม้
- ๒. ฝืน หรือ ขี่ ขา หรือ เครื่อง ตัด ฝืน
- ๓. กิ่ง ขา หรือ เครื่อง ตัด กิ่ง ขา

- ๔. สุรา
- ๕. เครื่อง เต้น การ ฟัน

ตรวจจดหมาย ที่มี ไป มา กับ นักโทษ

ข้อ ๕๔ ถ้า นักโทษ จะมีจดหมาย ถึง ผู้ใด หรือ ผู้ใด มีจดหมาย มา ถึง นักโทษ ต้อง ส่ง ให้ พริ้ม มรงค์ อำนวยการ จดหมาย นั้น ก่อน ต้อง เห็น เป็น การ ปรกติ จึง ให้ ส่ง จดหมาย นั้น ไป ถ้า เห็น เป็น จดหมาย ผิด ปรกติ คือ จะ ก่อ เกิด การ เลื่อม เสื่อม ประการใด ได้ ให้ ผู้คุม นำ จดหมาย นั้น ขึ้น เสนอ ต่อ ผู้ว่าราชการ เมือง ๆ จะ สั่ง ให้ ถูกลาย เสียดก็ได้ หรือ จะ ให้ ใต้ ด่วน ต่อ ไป ประการใด ก็ได้

นักโทษ ต้อง ขออนุญาต เอา สิ่ง ของ เข้า ไป ใน ตราง

ข้อ ๕๕ บรรดา สิ่ง ของ ต่าง ๆ แม้ มี ใต้ เป็น ของ ต้อง ห้าม ตาม ราย สิ่ง ซึ่ง ได้ ว่า มา ใน ข้อ มังคัมนี้ แม้ นักโทษ คนใด จะ เอา เข้า ไป ใช้ ส้อย ใน ห้อง ที่ ชัง หรือ บริเวณ ตราง ต้อง ได้ รับ อนุญาต ของ พริ้ม มรงค์ ก่อน จึง จะ เอา เข้า ไป ได้ แต่ การ ที่ พริ้ม มรงค์ จะ อนุญาต ใต้ นั้น ต้อง พิจารณา ให้ เห็น ว่า เป็น ของ มี มี โทษ ก่ตน คือ

- ๑ ของ นั้น ไม่ อาจ เป็น เครื่อง มือ ให้ นักโทษ หนี หาย ได้
- ๒ ของ นั้น ไม่ น่า จะ เป็น เครื่อง ทำ อัน ตราย ผู้ใด ได้
- ๓ ของ นั้น จะ ไม่ ทำ ให้ เกิด ความ รำ คาณ แก่ ผู้อื่น
- ๔ ของ นั้น ไม่ กัด แก่ การ รักษา ความ สดอาด เรียบ ร้อย ใน ตราง
- ๕ ของ นั้น ไม่ เอา เข้า ไป เพื่อ ประโยชน์ ซื่อ ซาย ใต้ ต่อ พริ้ม มรงค์ พิจารณา เห็น ว่า เป็น ของ ไม่ ต้อง ห้าม แต่ ไม่ ไร ของ มี โทษ ดัง ว่า มา อย่าง ใด แล้ว จึง ควร อนุญาต ให้ เอา เข้า ไป ใช้ ใน ตราง ได้

พรรคพวก ต้อง เยี่ยม นักรโทษ ต่อ หน้า ผู้คุม

ข้อ ๕๖ การที่ ญาติ แด่ พวก นักรโทษ โดย จะ มา เยี่ยม เยือน นักรโทษ นั้น ผู้เยี่ยม ต้อง มา ขออนุญาต ต่อ พวามรงค์ ก่อน ถ้า พวามรงค์ มีความสงสัย ว่า ผู้เยี่ยม จะ ล้อ น เว้น ถึง ของ เขา ไป ให้ นักรโทษ จะ ขุด ค้น ผู้เยี่ยม ก่อน ก็ได้ เมื่อ ผู้เยี่ยม ไม่ ยอม ให้ ค้น พวามรงค์ จะ ไม่ ยอม ให้ พบ ประทับ นักรโทษ ที่ เดียว ก็ได้ ถ้า พวามรงค์ ขออนุญาต ให้ ผู้ใด เยี่ยม นักรโทษ ต้อง สั่ง ให้ ผู้คุม หนึ่ง ฟัง คำ พูดยา กัน ขยี้ จน เสรี จ การ ที่ พบ ประทับ ถ้า ผู้เยี่ยม กับ นักรโทษ แทะ ถัง พูดยา กัน ใน ภาษา ที่ ผู้คุม ไม่ เข้าใจ หรือ ทำ เด็ด กลัด กัน ด้วย กิริยา หรือ พด เสื่อม ส่อน พดจระัน ใน การ ที่ พง วิต ผิด จาก ขรรขุ นัยม ผู้คุม จะ ห้าม ไม่ ให้ ส่น พนากัน ต่อ ไป โดย เอง นักรโทษ ขัง เดียว หรือ ได้ ผู้เยี่ยม ออก มา เสี่ยว ก็ได้ การ ที่ ผู้คุม ได้ ฟัง คำ พูดยา ประการใด ให้ มั่ง จึง ต่อ พวามรงค์ จึง ทุก ครั้ง ถ้า ว่า มี เหตุ แปลก ปลาด พวามรงค์ ต้อง จด ลง สมุด จดหมาย เหตุ แด่ นำ ความ เสนอ ผู้ว่าราชการ เมือง จึง ทุก ครั้ง

พรรคพวก พบ นักรโทษ ได้ แต่ ใน บริเวณ ควาง

ข้อ ๕๗ การที่ ญาติ แด่ พวก พ้อง ของ นักรโทษ จะ มา หา สู้ นักรโทษ นั้น พวามรงค์ จะ ยอม ให้ พบ ประทับ ได้ แต่ ใน บริเวณ ควาง ห้าม มิ ให้ ไป หา มา สู้ กัน ที่ อื่น เว้น แต่ ได้ หมาย สั่ง มา แต่ ผู้ว่าราชการ เมือง โดย เฉพาะ จึง จะ ให้ ผู้คุม นักรโทษ ไป พบ ประญาติ พวามรงค์ ถึง ที่ อื่น ได้ เมื่อ ผู้คุม ๆ นักรโทษ เดิน ทาง ไป ทำ การ ที่ ไต ๆ ห้าม มิ ให้ ยอม ให้ นักรโทษ แวะ เวียน ที่ ไต ที่ ไต หรือ ไป หา ผู้หนึ่ง ผู้ใด เบน อิม ขาด

สิ่ง ของ จำ สำหรับ ตัว นักรโทษ

ข้อ ๕๘ สิ่ง ของ ซึ่ง เปน ของ หดวง จำ ประจำ ตัว นักรโทษ นั้น ให้ จำ ประจำ ตัว นักรโทษ ชาย คน หนึ่ง คือ

เสื้อ กางเกง ๒ สำหรับ

ผ้าขาว ผืน ๓

ผ้าห่มนอน ผืน ๓

หมอน ๓

เสื้อ ปูนอน ผืน ๓

ถังสำหรับใส่ ของใส่ โศรก ๓

จ่ายประจำตัว นักโทษผู้หญิง ๓ ก็ย

ผ้าถุง ๒ ผืน

ผ้าห่ม ๒ ผืน

ผ้าห่มนอน ผืน ๓

หมอน ๓

เสื้อ ปูนอน ผืน ๓

ถังสำหรับใส่ ของใส่ โศรก ๓

อนึ่ง ให้มี เสื้อกางเกงสำหรับใช้ ใน เวลาทำการหนัก ที่จะแยกเบ็ดนอนเปรอะ
แต่จ่ายให้นักโทษ ผู้ต้งใช้ใน เวลาที่ทำการ เช่นนั้น ทุกคน ย่าให้ เบ็ดของ
เครื่องสำหรับนั่ง ห่ม โดย ปรกติ

นักโทษ ต้อง นั่งเคารพ เมื่อ พนักงาน ตรวจ

ข้อ ๕๘ เวลา ผู้ว่าราชการ เมืองหรือ แพทย์ แด พนมรังค์ เข้าไป ตรวจ
การนั้น นักโทษ จะ ถัด สิ่ง โต หรือ ทำ การ อย่าง โต อยู่ ก็ ตาม ต้อง วาง
สิ่ง ของ ที่ ถัด แอ อยคการ ลงนั่ง พมเพียง พนมมือ เป็น เคารพทุก คน คือ ได้
อนุญาต ของ เจ้าพนักงาน หรือ เมื่อ ท่าน ผู้ตรวจ เหน็ดนั้น ไป ยัง ห้อง อนันต์แล้ว
จึง ให้ นักโทษ ทำ การ ไป ตาม เดิม

การใช้ นักโทษ ห้ามไม่ให้ ใช้ นักโทษ ทำ การ ของ เจ้าพนักงาน

ข้อ ๖๐ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานคนใดใช้ นักโทษ ทำ การ เพื่อ ประโยชน์
ของ ตน เอง อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด เปน อัน ขาด จะ ใช้ นักโทษ ได้ แต่ การ
หจวง แต การ ไน ครวง เท่านั้น

การ ที่ นัก โทษ ต้อง ทำ

ข้อ ๖๑ บรรดา การ ที่ จะ ต้อง ทำ ไน ครวง คือ การ บัด กวาด ต่าง ถูก ดี
การ ซ่อมแซม กัด การ ดี ซ่อม เข็ม แด หุง ต้ม อาหาร เยียง ผู้ อยู่ ใน บริเวณ
ครวง แด นักโทษ กัด การ ซัก ฟอก แด เย็บ เสื้อ ผ้า กัด ตลอดจน การ ยก
แตน ของ บรรดา ที่ จะ ใช้ ให้ นักโทษ ทำ สำเร็จ ได้ โดย ไม่ ต้อง จ้าง วาน ผู้ ขึ้น
แล้ว ให้ ใช้ นักโทษ ทำ ทุก อย่าง

จำแนก ชนิด การ ที่ นักโทษ ทำ

ข้อ ๖๒ การ ที่ ใช้ นักโทษ ทำ นั้น ต้อง ถือ เปน สำคัญ โดย ลำดับ
กัน ดังนี้ คือ

ที่ ๑ การ ไน ครวง ดัง ว่า มา ใน ข้อ ก่อน

ที่ ๒ การ โยธา ที่ จำย นักโทษ ไป ทำ ที่อื่น มี ถนน เปน ต้น

ที่ ๓ การ รับจ้าง เพื่อ ทำ เอา ก่อไร ที่นุ่ ทนุ่ ที่ หจวง จะ จำย ใช้ ใน การ ครวง

การ อย่าง ใด สำคัญ กว่า ต้อง เอา การ อย่าง นั้น เปน โหญ่ คือ มี คน

เหลือ แล้ว จึง ให้ จำย ทำ การ ที่ สำคัญ รอง ลง มา ความ ตาม ที่ ว่า ใน ข้อ
นี้ ผู้ว่า ราชการ เมือง ต้อง ตรวจ ภาให้ พหำมรงค์ แบ่ง บั้น นักโทษ ให้ พอ
สมควร แก่ การ อย่า ให้ คน เหลือ การ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ให้ ขาด ประโยชน์

0840/2566
แก่ การ อย่าง อื่น ใด

นักโทษ ต้อง ทำ การ

ข้อ ๒๓ ให้ พวามรงค์ แด่ ผู้คุม เข้าใจ ว่า ที่ นักโทษ ต้อง ทำ การ
ต่าง ๆ นั้น เปน อาญา อย่าง หนึ่ง ซึ่ง ค่าดี พิพากษา ให้ ลงแก่ นักโทษ
ชั้น โทษ หนัก เพราะ ฉนั้น ต้อง ใช้ ให้ นักโทษ ทำ การ เต็ม เวลา ที่ จะ ทำ ได้
จะ ยก เว้น ผ่อน ผัน อย่าง ไต ไม่ ได้ เลย เว้น ไว้ อย่าง เดียว แต่ ถ้า นักโทษ บ่วย
เต็ม จะ ทำ การ ไม่ ได้ จริง ๆ จึง ควร ขอม ยก การ ให้ หรือ อีกร อย่ง
หนึ่ง นักโทษ คน ไต กำ ลัง ขอน ด้วย ความ ทุ พถ ภา พ จะ ให้ ทำ การ เมา ตง แด่
พอ กำ ลัง ก็ ควร ขยู่

การ ใช้ นักโทษ หมยง

ข้อ ๒๔ นักโทษ ผู้ หมยง นั้น ต้อง ให้ ทำ การ อยู่ แต่ ใน บริเวณ ตราง
แแต่ ควร ให้ ทำ การ ซึ่ง อยู่ ใน ความ สามารถ ของ ผู้ หมยง เช่น การ หุง ต้ม
อาหาร หรือ การ เย็บ ผัว เปน ต้น

ใช้ นักโทษ ไป ทำ การ นอก ตราง

ข้อ ๒๕ ต้อง มี คำ สั่ง ของ ผู้ว่า ราชการ เมือง จึง ให้ พวามรงค์ จ่าย
นักโทษ ไป ทำ การ โยธา ต่าง ๆ ตาม ท้อง ที่ นอก บริเวณ ตราง

ใช้ นักโทษ ทำ การ รับ จำ

ข้อ ๒๖ ให้ ผู้ว่า ราชการ เมือง พิจารณา เหตุ การ ซึ่ง จะ ควร ใช้ แรง
นักโทษ ทำ งาน ใน เมือง นั้น ให้ เปน ประโยชน์ ท่น เงิน ค่า ใช้ จ่าย ใน
การ ตราง จะ เปน การ เลี้ยบ ไม่ ก็ ดี หรือ จัก สาน ก็ ดี หรือ ทำ สิ่ง ของ
อย่าง ไต ไต ก็ ดี ทั้ง นี้ ให้ ผู้ว่า ราชการ เมือง พิจารณา ให้ เลือ กง ออก การ
อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต หรือ หลาย อย่าง ซึ่ง นักโทษ ควร จะ ทำ ได้ แด่ จะ ได้
เงิน มาก น้น 08/10/2566 จึง ให้ พวามรงค์ แด่ ให้ นักโทษ ทำ

ทุนรอน จะต้อง คงเท่าใด ให้คิดเป็น เงิน หดง ส่วน ของ ที่ ทำได้เท่าใด
ก็ ต้อง เป็น ของ หดง และ จำหน่าย ขาย ตาม ราคา เขา เงิน เป็น หดง ทั้งนี้

โรงงาน ใน ตรง

ข้อ ๒๗ ให้ มี โรงงาน ไร่ ใน บริเวณ ตรง สำหรับ ทำ การ ต่าง ต่าง ดัง
ว่า มา ใน ข้อ ก่อน ถ้า การ อย่างใด จะ ต้อง มี คน ผู้ ผัก หืด ก็ ให้ ผู้ว่า
ราชการ เมือง จัด หา มา เป็น ครั้ง เป็น คราว จน มี นักโทษ ที่ เข้าใจ การ พอ
จะเป็น ครู ได้ ก็ ควร ยก นักโทษ คน นั้น ให้ เป็น ครู ผู้ หัด การ ได้ คน หนึ่ง

วัน หยุด การ

ข้อ ๒๘ ใน เดือน หนึ่ง ให้ กำหนด วัน หยุด การ หนัก ให้ นักโทษ ๔ วัน
ในเวลาเช้า เมื่อ นักโทษ อามหน้า ปิด กวาด บริเวณ ตรง ห้อง ที่ ชัง แดกเงิน อาหาร
เสร็จ แล้ว ให้ นักโทษ ซ่อมแซม ซัก ฟอก เสื้อผ้า ที่ ได้ โครก ให้ สะอาด

เทศนา สอน นักโทษ

ข้อ ๒๙ ใน เวลา บ่าย วัน หยุด การ ให้ มี การ แต่งธรรม สั่งสอน
นักโทษ ถิ่นที่ ๑ ทุก วัน ที่ หยุด การ เดือน ละ ๔ ครั้ง

หมิวดี ที่ ๓

ว่า ด้วย ดัชนี ณ ปดอย นักโทษ

ห้ามมิ ให้ ให้ ประกัน เชิง ตา

ข้อ ๓๐ ห้ามมิ ให้ เจ้าพนักงาน คนใด ให้ ประกัน เชิง ตา หรือ ปด
ปดอย นักโทษ แม้แต่ ครั้ง หนึ่ง ยาม เดียว ขึ้น ไป เป็น อัน ขาด

พจามรงค์ ทำ บัญชี นัก โทษ ที่ จะ ปลดอย ทุก เดือน

ข้อ ๗๓ เมื่อ ถึง กลาง เดือน ให้ พจามรงค์ ตรวจสอบ บัญชี กำหนด ปลดอย นักโทษ ครั้ง ๑ ให้รู้ว่า ใน เดือนหน้า นักโทษ คนใด จะ ครบกำหนดโทษ วันไร ให้ คัด รายชื่อ รายวัน ชน เสนอ ต่อ ผู้ว่า ราชการเมือง ก่อน วัน สิ้น เดือน ทุก ๆ เดือน ผู้ว่า ราชการเมือง จะ ได้ มี เวลา ตรวจสอบ บัญชี ให้ ถูกต้อง แต่ให้ พจามรงค์ คัด บัญชี ให้ ปิด ไว้ ที่ ตรง ให้ นักโทษ ทราบ ด้วย

ลักษณะ ปลดอยนักโทษ ครบกำหนด

ข้อ ๗๔ เมื่อ ถึง วันกำหนดปลดอยนักโทษคนใด ให้ พจามรงค์ ถอด เครื่องจำ แต่จ่าย เครื่องนุ่ง ห่ม ให้ ผลัด ฟัน จาก เครื่อง นักโทษ เครื่อง ผลัด นี้ ถ้า ของ นักโทษ มี เก็บ รักษา ไว้ แต่เมื่อ มา คัดโทษ ก็ ให้จ่าย ให้ ผลัด แต่ ให้ คำนึง ถึง ของข้าง ปวง ของ นักโทษ คน นั้น ที่ ได้ รักษา ไว้ นั้น ให้ ไป ด้วย ถ้า เครื่อง นุ่งห่ม เดิม ของ นักโทษ คน นั้น ไม่มี ก็ ให้จ่าย ของ หดวง ให้ ผลัด แล้ว ให้ พจามรงค์ พา ตัว นักโทษ คน นั้น พร้อม ทั้ง ตัน หมายถึง ที่ ตั้ง ให้ กัก ขัง ไป ยัง ผู้ว่า ราชการ เมือง แต่ ให้ ปลดอย นักโทษ นั้น ไป ต่อ หน้า ผู้ว่า ราชการ เมือง แล้ว ให้ แทง บัญชี จำหน่าย ด้วย

ลักษณะ ปลดอยนักโทษ กลาง ค่ำ

ข้อ ๗๕ ถ้า นักโทษ คน ใด ซึ่ง ต้อง กัก ขัง ใน ระหว่าง พิจารณา แล้ว ค่ำ ตั้ง ให้ ปลดอย ให้ พจามรงค์ ปลดอย นักโทษ นั้น ต่อ หน้า ค่ำต เสรีจ

แล้ว • ให้นำคำ สั่ง ศาล ไป เสนอ ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง • แล้ว จึง แต่ง หมายที่
จำหน่าย • แต่ ให้ พธมรงค์ รักษา คำสั่ง นั้น ไว้ เป็น คู่ มือ

ลักษณะ ปลดอย นักโทษ ก่อน กำหนด

ข้อ ๗๔ ถ้า หาก ว่า ผู้ว่า ราชการ เมือง ได้ รับ คำ สั่ง ให้ ปลดอย นัก โทษ
เพราะเหตุ ที่ ยกโทษ ให้ ดั้น ก่อน กำหนด • ให้ พธมรงค์ จัด การ อย่าง เดียว
กับ ที่ ปลดอย นัก โทษ พ้น กำหนด • ทั้ง ว่า มา ใน ข้อ ๗๒ นั้น ทุก ประการ
แต่ ให้ รักษา คำสั่ง ผู้ ว่า ราช การ เมือง ไว้ เป็น คู่ มือ

ลักษณะ ปลดอย นักโทษ ที่ ไถ่โทษ

ข้อ ๗๕ ถ้า นักโทษ คน ไต ให้ คำ พิพากษา ของ ศาล สั่ง ให้ เสีย เงิน
ไถ่โทษ ได้ • ถ้า แล ญาติ พวกร พ้อง ของ นักโทษ • ได้นำ เงิน มา ตาม คำ
พิพากษา ก็ ให้ พธมรงค์ พานัก โทษ กับ ผู้ ถู ก เงิน นั้น • พร้อม ทั้ง คำ พิพากษา
ไปยัง ผู้ว่า ราชการ เมือง ให้ ผู้ว่า ราช การ เมือง เป็น ผู้ รับ เงิน • แต่ ทำ คำ
สั่ง ให้ พธมรงค์ เป็น คู่ มือ แต่ ให้ ปลดอย นักโทษ ไป ใน เวลา นั้น

หมวดที่ ๔

ว่า ด้วย ลักษณะ อาญา นักโทษ

การ จำ นักโทษ

ลักษณะ จำ นักโทษ

ข้อ ๗๖ การ ที่จะ จำ นักโทษ นั้น • ต้อง มี ใน คำ พิพากษา ศาล
สั่ง ให้ จำ ๐/2566 • หรือ ผู้ว่า ราช การ เมือง มี คำ สั่ง ให้ จำ จึง จะ จำ ได้

ห้าม มีให้ พยายามรงค์ของจำ หรือ ถอดเครื่องจำ นักโทษ โดย พดการ
เว้น ไว้แต่ มีเหตุจำเปน ดัง จะ ได้ ถัดตัว โน ข้อ ต่อ ไป ข้าง หน้า

นักโทษ ที่ พยายามรงค์ ให้จำได้ โดย พดการ

ข้อ ๗๗ การ ที่ พยายามรงค์ จะ สั่ง ให้จำ หรือ ให้ ถอดเครื่องจำ นักโทษ
ได้ โดย พดการ นั้น คือ ถ้า นักโทษ คน ไตกระทำ ร้าย ต่อ ผู้อื่น หรือ ก่อ
การ ร้าย ขึ้น ใน ครัวง จะระ ได้ จะเกิด การ ร้าย รุนแรง ขึ้น พยายามรงค์
จะเอา ตัว จำ ไว้ เพื่อ จะ บัง กัน เหตุสวัก ก็ ได้ อนึ่ง ถ้า นักโทษ คน ไต มี
อาการ ม่อยเจ็บ เปน ั้งจุบัน ถ้า ของ จำ ไว้ อาการ โรคจะ กำเริบ ฉนั้น
พยายามรงค์ จะ ถอดเครื่องของ จำ ก็ ได้ แต่ ถ้า พยายามรงค์ ได้ จำ นักโทษ
หรือ ถอดเครื่องจำ นักโทษ โดย พดการ แล้ว ต้อง แจง ความ ต่อ ผู้ว่า
ราชการ เมือง ให้ทราบ แต่ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง ึ่ง ทุกคราว

การ ลง อาญา นักโทษ

ข้อ ๗๘ อาญา สำหรับ ลง แก่ นักโทษ ซึ่ง มี ความ ผิด ใน ระหว่าง ซึ่ง
มี อยู่ ๓ สถาน คือ

ประเภท อาญา

• สถาน ที่ ๑ เอา กว่ จำ ไชว่ติดไว้ ไม่เกิน ๗ วัน

• สถาน ที่ ๒ โบย ไม่เกิน ๓๐ ที่

• สถาน ที่ ๓ เพิ่ม เต็ม โทษ ตาม กระบิต เมือง

โทษฐานที่ ๑ แต่ที่ ๒ นั้น บัญญัติว่า ราช การ เมือง มีอำนาจที่จะตั้งให้ลงได้ แต่โทษฐานที่ ๓ นั้น ก็ยังมีคำพิพากษาศาล จึงจะลงได้

โทษ ล่าม ไชว

ข้อ ๑๙ นักโทษ คนใด เต็มที่ ข้อบังคับสำหรับนักโทษ หรือ เกียจคร้าน คือ ดึงไม้ ฟังบับ คับเจ้า พนักงาน หรือ ใช้ กิริยา วาจา หมิ่นประมาท ผู้ขึ้นหรือ จง ใจ กระทำ ความ รวากาน ให้แก่ ผู้อื่น ต้อง รววาง โทษ ให้เขา คดี ล่าม ไชว คิด ไว้ ตาม ควร แก่ โทษานุโทษ ไม่เกิน กว่า ครั้ง ละ ๑ วัน

โทษ โบาย

ข้อ ๒๐ นักโทษ คนใด จง ใจ ทำ ให้ ของ หลวง หรือ ของ ผู้หนึ่ง ผู้ใด เสียหาย ด้วย ใจ ปองร้าย หรือ ฉวยทรัพย์ ผู้ขึ้น ไม่ถึง สิ้น ให้ ต้อง รววางโทษ ให้ โบาย นักโทษ คน นั้น ตาม ควร แก่ โทษานุโทษ ไม่เกิน ๓๐ ที่

เพิ่ม โยษ เดิม

ข้อ ๒๑ นักโทษ คนใด กระทำ ความ ผิด โทษหนักกว่า ที่กล่าวมา แล้ว ประการ ใด ๆ ศาล มีอำนาจ ที่จะ ตัดสิน ให้ลงโทษ เพิ่ม เดิม แก่ นักโทษ ตาม ควร แก่ โทษานุโทษ

คำสั่ง ที่จะ ลง หมาย

ข้อ ๒๒ ถ้า นักโทษ คนใด มีความ ผิด ให้ พ้น รมรงค์ นำ ความ เล้นขอ คดี ผู้ว่า ราช การ เมือง ถ้า ความ ผิด ช้อย ใน ระหว่าง โทษ ที่ ผู้ว่า ราช การ เมือง มี อำนาจ จะ ตัดสิน ได้ ให้ ผู้ว่า ราช การ เมือง พิจารณา หา ความ จริง

08/10/2566

เมื่อเห็นว่า นักโทษ มีความผิด ก็ให้ตัดสิน ลง อาญา ตาม ควรแก่ โทษานุโทษ แต่ให้จดคดีนั้น ลงไว้ใน สมุข จดหมาย เหตุ ทุก ครั้ง ถ้าคดี ควร ตั้งให้ศาล พิพากษา ก็ให้ผู้ว่า ราช การ เมือง ตั้ง พชามรงค์ หรือ ผู้หนึ่ง ผู้ใด เปน โจทย์ ร้อง ต่อ ศาล ให้ พิจารณา แล พิพากษา ตาม กระบวน ความ

หมวดที่ ๕

ว่า ด้วย ข้อ บังคับ นักโทษ

พชามรงค์ ต้อง ช้ แจง ข้อ บังคับ แก่ นักโทษ

ข้อ ๘๓ เมื่อ นักโทษ ส่งมาถึง ตราง พชามรงค์ ต้อง ช้ แจง ข้อ บังคับ สำหรับ นักโทษ ให้ เข้าใจ แต่ ให้เขียน ข้อ บังคับ ตาม ความ ต่อ ไปนี้ มีได้ ใน ห้อง ชงนักโทษ ทุก ห้อง

๑ ถ้า นักโทษ คน ใด มีความ ทุกขรัวทัน อย่าง ใด ให้ ร้อง ทุกข์ ต่อ ผู้คุม แต่ พชามรงค์ โดยลำดับ ถ้า ไม่ หาย ทุกขรัวทัน ให้ ร้อง ต่อ ผู้ว่า ราช การ เมือง เวลามา ตรวจ การ

๒ นักโทษ จะ เอา ของ สิ่ง หนึ่ง สิ่ง ใด เข้า มา ใน ตราง ต้อง ให้ ผู้คุม ตูแฉ เสีย ก่อน ต่อ ได้ อนุญาต จึง เอา เข้า มา ห้าม มิให้ ชุก สิ้น ของ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด เอา เข้า มา ใน ตราง

๓ ถ้า นักโทษ จะ พบ ประ กับ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ให้ พุดจา กัน ต่อ หน้า ผู้คุม ห้าม มิให้ ไป พบ ประ กันลับ หลัง ผู้คุม

๔ ถ้า นักโทษ จะมี จดหมาย หรือ สิ่งของ อย่าง ใด ให้ แก่ ผู้ใด ให้ ผาก พชามรงค์ ส่ง ไป ห้าม มิให้ ผาก ผู้อื่น

๕ นักโทษ ต้อง รักษา ของ หอดง ที่ จำย ให้ง หนึ่ง หม่ ใช้ ส้อย ให้ง ต
ต้อง ระวั รักษา ซยา ให้ง เสี้ย หาย

๖ นักโทษ ต้อง รักษา ห้อง ที่ อยู่ ของ คน ใน ตราง ให้ง สอด หมด จต . ห้าม
มิ ให้ง ทำ สักปรก สៃ โครก

๗ ห้าม มิ ให้ง นักโทษ เล่น การ พนัน กั ใน ตราง

๘ ห้าม มิ ให้ง นักโทษ เสพ สุรา ยาเมล อย่าง ไต

๙ ห้าม มิ ให้ง นักโทษ วิวาท รังแก เพื่อน นักโทษ ด้วย กั

๓๐ เวลา เข้า นัก โทษ ต้อง ม้วน ที่ นอน พับ ผ้า หม่ วาง เรียบ เรียง ให้ง เรียบ
ร้อย แล้ว จึง ออก จาก ที่ ซง

ประกาศ ตัด เตือน ราษฎร ที่ แหยง เงิน อากกร ให้ง รับ ใบเสร์จ

ขอ ประกาศ ให้ง ทราบ ทั้ง กั ราษฎร บาง คน มัก นำ เงิน ไป ซำระ ให้ง
แก่ กำนัน โดย ไม่ ไ้ รับ ใบเสร์จ เป็น คมื่อ อย่าง หนึ่ง อย่าง ไตเลย เพราะ
ฉนั้น ต่อ ไป ซยา ให้ง ผู้ ไ้ นำ เงิน ไป ซำระ ให้ง แก่ ผู้ ไ้ ได นอก จาก ไ้ รับ ใบเสร์จ
สำคัญ เป็น คมื่อ ซึ่ง มี ดาย เซ็น แต ตรา เจ้าพนักงาน ผล ประโยชน์ หรือ
ผู้ รักษา เมือง เลย เป็น อัน ซาค ที่ เตี้ย

ถ้า ผู้ ไ้ นำ เงิน ไป ซำระ ให้ง กำนัน หรือ ผู้ ไ้ ซึ่ง ไม่ ไ้ รับ ใบเสร์จ
เป็น คมื่อ สำคัญ ตั้ง กล่าว มา แล้ว นี้ ผู้ ไ้ จึง ต้อง รับ ใช้ เงิน อัก หน หนึ่ง

• ประ กาศ มา ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ รัตน โกสินทรศก ๓๑๘

โดย รับ สั่ง เสนาบดี กระทรวง ทรบาด

ดับบดิวิ เอ, เกรมยม

เจ้ากรม ธรรมพากร

ข้อ บังคับ สำหรับ นำที่เจ้าพนักงาน สรรพากร

ข้อ ๑ การ สรรพากร ทั้งสอง นั้น จัดเป็น ราชการ แขนก หนึ่ง รวม
อยู่ใน การ เทศาภิบาล คือ การ ใน แขนก มหาต ไทย แขนก ศักดิ์ ฉะนั้น
แผนก สรรพากร มี นำที่ ตรวจตรา เก็บ ภาษี อากร แต่ ผล ประโยชน์
แผ่นดิน ทุก ๆ อย่าง ซึ่ง รัฐบาตมิ ได้ ให้ เจ้าภาชี นายอากร รับ ผูก ชาติ
หรือ มิได้ ให้ เจ้า พนักงาน กระทรวง ขึ้น ตรวจ เก็บโดย เฉพาะ

ข้อ ๒ เจ้า พนักงาน ซึ่ง มี นำที่ เกี่ยว แก่ การ สรรพากร นั้น คือ

- ๑ ข้าหลวง เทศาภิบาล สำเร็จ ราชการ มณฑล
- ๒ ผู้ว่า ราชการ เมือง
- ๓ นาย อำเภอ

บรรดา ข้า ราชการ ๓ ตำแหน่ง ซึ่ง ประจำ รักษาการ อยู่ใน ท้องที่
หัวเมืองนี้ เป็นผู้ รับ ผิด ชอบ บังคับ บัญชา ตรวจ การ สรรพากร ใน จังหวัด
เขตร มณฑล, เมือง, อำเภอ, ซึ่ง ได้ ปก ครอง โดย ตำแหน่ง นำที่
มี อำนาจ เหมือน กัน เป็น ชั้น เป็น ลำดับ

ข้อ ๓ ใน มณฑล หนึ่ง มี ข้าหลวง สรรพากร เป็นผู้ ช่วย ข้าหลวง
เทศาภิบาล ใน ราชการ แขนก สรรพากร คน หนึ่ง ส่วน ผู้ว่า ราชการ เมือง
มี ตำแหน่ง ผู้ช่วย ราชการ เป็น พนักงาน สรรพากร ผู้ช่วย คน หนึ่ง
นาย อำเภอ เสมอ สามัญ เป็น ผู้ช่วย คน หนึ่ง ทุก เมือง ทุก อำเภอ แต่ มี
เสมียน พนักงาน รับ ราชการ ตาม สมควร

หน้าที่ ข้าหลวง สรรพากร ดังนี้

ว่า ด้วย หน้าที่ การ ตรวจ แต่ จัด การ สรรพากร

ข้อ ๔ ข้าหลวง สรรพากร เป็นผู้ช่วย ข้าหลวง เทศาภิบาล แพนก การ สรรพากร ใน มณฑล นั้น แต่ ตรวจ จัด การ สรรพากร แต่ โดย อนุมัติ ของ ข้าหลวง เทศาภิบาล

ข้อ ๕ ข้าหลวง สรรพากร เป็น หัวหน้า ของ เจ้า พนักงาน สรรพากร ใน มณฑล นั้น แต่ ต้อง หมั่น ตักเตือน ตรวจ ครว ซ้ำ แจง แก่ เจ้า พนักงาน สรรพากร ตั้งแต่ ผู้ช่วย ราชการ เมือง สมุห์ ชาญซ์ อำเภอ ตลอด ถึง กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน ให้ ปฏิบัติ ราชการ สรรพากร ให้ เรียบ ร้อย ตาม พระราช กำหนด กฎหมาย แต่ ข้อ บังคับ อย่า ให้ เงิน อากร คึง ห้าง ข้าม งวด ปี ได้

ข้อ ๖ ข้าหลวง สรรพากร เป็น หัวหน้า บังคับ บัญชา พนักงาน รอง แพนก สรรพากร ใน ที่ ว่า การ มณฑล แต่ คอย ตรวจ ครว สรรพ ชาญซ์ การ สรรพากร ซึ่ง เจ้าพนักงาน จัด ทำ ให้ ถูกต้อง ตาม แบบ อย่าง ถ้า เสมียน พนักงาน คน ไต กระทำ ผิด ให้ นำ ความ เสนอ ข้าหลวง เทศาภิบาล แล้ว แต่ จะมี คำ สั่ง ลง โทษ

ข้อ ๗ ข้าหลวง สรรพากร จะ เอง อำนวย การ ตรวจ จัด ให้ กรมการ อำเภอ เก็บ ภาษี อากร ใน จังหวัด เมือง ซึ่ง ตั้ง ที่ ว่า การ มณฑล ตาม หน้าที่ ผู้ช่วย ราชการ เมือง ซึ่ง จะ รับผิดชอบ ไว้ ใน ข้อ ที่ ๒๗ ข้อ ที่ ๒๘ ข้อ ที่ ๒๙ ข้อ ที่ ๓๐ คือ ไป ข้าง หน้า

ข้อ ๘ ข้าหลวง สรรพากร จะ ต้อง ตรวจ ชาญซ์ ราย ได้ การ สรรพากร อยู่ เสมอว่า ใน วัน ไต ได้รับ เงิน เท่า ได จะ ต้อง รายงาน ให้ ข้าหลวง เทศาภิบาล ทราบ จึง ทุก ๆ วัน ไป

ข้อ ๑๘ ข้าหลวงสรรพากร ต้อง ตรวจ รายงาน หรือ บัญชีงบ เดือน การ สรรพากร ที่ หัก เมือง ส่ง ใน ๗ วัน หรือ ส่ง ประจำ เดือน เพื่อให้ เป็น การ เรียบร้อย ถ้า ตรวจ เห็น ว่า เงิน ภาษี อากร แด ผล ประโยชน์ ที่ เจ้า พนักงาน เก็บ ไว้ ยัง ไม่ ได้นำ ส่ง คง ค้าง อยู่ ก็ ดี หรือ เม่น การ ชัด ของ อยู่ ณ ที่ ไต่ ก็ ดี ให้ นำ เสนอ ข้าหลวงเทศาภิบาล มี คำ สั่ง ต่อ ไป

ข้อ ๑๙ ถ้า การ สรรพากร เมือง บุตร กอง โค เป็น การ ชัด ช้อง ที่ ไม่ เป็น ไป ตาม ข้อ ขบังคับ แล้ว ข้าหลวง สรรพากร จะ ต้อง นำ เสนอ ข้าหลวงเทศาภิบาล โดย เร็ว หรือ ถ้า เหน้ แต่ การ เล็ก น้อย ข้าหลวง สรรพากร จะ จัด ไป ก่อน แล้ว จึง นำ เสนอ ข้าหลวงเทศาภิบาล ก็ ได้ อาได้ รวย ความ สดวก รวด เร็ว แก่ ราชการ เป็น ประมาณ

ข้อ ๒๐ ข้าหลวง สรรพากร ต้อง รายงาน การ สรรพากร บรรดา ที่ ได้ จัด ทำ ไป ใน มณฑล ต่อ ข้าหลวงเทศาภิบาล ตาม กำหนด ที่ ข้าหลวงเทศาภิบาล จะ สั่ง ให้ ทำ เพื่อ ได้ บอก ชี้แจง ไป ยัง เจ้า กระทรวง ณ กรุง เทพ ฯ

ข้อ ๒๑ บรรดา สรรพ เครื่อง ใช้ ต่าง ๆ ใน การ สรรพากร นั้น ข้าหลวง สรรพากร จะ ต้อง ภู ประมาณ แด รับ มา จาก เจ้า กระทรวง ณ กรุง เทพ ฯ แด จำหน่าย ให้ แก่ ผู้ ช่วย ราชการ เมือง ใน มณฑล นั้น ไป จัด การ ตาม กำหนด เวลา อย่า ให้ ต้อง ช้า เพราะ ที่ ชัด ช้อง ด้วย เครื่อง ใช้ เหล่า นี้ ได้

ข้อ ๒๒ เมื่อสิ้น ปี หนึ่ง ให้ ข้าหลวง สรรพากร คิด จำนวน เงิน ได้ รับ ประจำ ปี นั้น ว่า ภาษี อากร อย่าง ไตบง ได้ รับ เงิน สูง แด ต่ำ กว่า บประมาณ เท่า ไ้ ^{10๘๗10/2566} แล้ว ทำ รายงาน มา เสนอ ข้าหลวงเทศาภิบาล เพื่อ ได้ บอก ชี้แจง ไป ยัง เจ้า กระทรวง ณ กรุง เทพ ฯ

ว่าด้วยการเดินทาง

ตรวจการสำรวจการตามท้องที่

ข้อ ๑๔ ข้าหลวงตรวจการจะต้องออกเดินทางตามท้องที่เมือง แต่ข้าพเจ้าตรวจการในแผนกการสำรวจการจึงเนื่อง ๆ แต่การตรวจให้ มีเวลาเข้าไปตรวจการที่เจ้าพนักงานทำอยู่โดย ไม่กำหนดให้ทราบล่วงหน้าบ้างเป็นครั้งเป็นคราว

ข้อ ๑๕ การที่จะต้องตรวจโดยบริกตินั้น ต้องตรวจโดยวิธีดังนี้
ต้องตรวจการสำรวจของกำหนดที่กำหนดได้สำรวจไป

๑ จะต้องตรวจดูสมุดบัญชี หรือ สรุปรายความหมายราชการแผนกสำรวจการ เจ้าพนักงานได้ทำแต่เก็บรักษาถูกต้องตามแบบอย่างหรือไม่

๒ การเก็บเงินภาษีอากร แต่ผลประโยชน์แผ่นดิน เจ้าพนักงานจัดการสำรวจตรวจเก็บ โดยสะดวกทันตามกำหนด หรือ ขัดข้องประการใดที่ใด แต่เหตุขัดข้องต้องได้ ส่วนดูว่าเป็นเพราะเหตุใด ถ้าจะจัดการได้ก็ให้จัดไปตามสมควร

๓ เจ้าพนักงานในแผนกสำรวจการ ได้เข้าใจ ได้ปฏิบัติราชการในหน้าที่ หรือ จำจะเคยเพิกเฉยเสียประการใด

๔ ต้องตรวจตามตำบลหมู่บ้าน ในการเครื่องมือซึ่งราษฎรจะกระทำขึ้นเพื่อการจับสัตว์น้ำด้วย ถ้าจะไปตรวจ ณ ที่ใด ๆ ต้องพร้อมด้วยกำหนดผู้ใหญ่บ้านเจ้าของท้องที่ กับพยานผู้ซึ่งตั้งภูมิลำเนาอยู่ใกล้กับที่นั้นคนหนึ่ง แล้วเรียกหนังสือสำคัญเช่น ใบเสร็จ หรือ ขูาขญาบัตร มาตรวจดูมีจำนวนสิ่งใดเท่าใด ถูกต้องกับสิ่งของที่มีอยู่หรือไม่

๐๘/๑๐/๒๕๖๖ แต่เจ้าพนักงานสำรวจการต้องตรวจเครื่องมือหาสัตว์น้ำ

แก่ ราษฎร เมื่อ กำลัง หา สัตว์ ใน ที่ ไต ๆ บรรดา เจ้า พนักงาน ด้รพากร
เมือง เวตา เติง ทาง ค้อง ตรวจ เครื่อง มือ ที่ หา สัตว์ น้ำ ว่า อาชญา บัทร
ที่มี อยู่ใน ตัว ราษฎร จะมี เครื่อง มือ ตรง กับ ราษฎร ใน อาชญา บัทร
หรือไม่ ถ้า เครื่อง มือ ไม่ ตรง กับ ราษฎร ใน อาชญา บัทร แล้ว เจ้าพนักงาน
ด้รพากร จะ ค้อง ทำ คำ ข้อ บังคับ อากร คำ น้ำ คัก ๑๑๗ นั้น

ใน การ ที่ ข้า หลวง ด้รพากร เติง ทาง ตรวจ การ นั้น ให้ ทำ รายงาน ส่ง ไป
ยัง ข้า หลวง เทศาภิบาล จง ทุก ๆ กราว

ข้อ ๑๖ ถ้า มี เหตุ เลื่อม เล็บ ณ ที่ ไต เมื่อ ไต ข้า หลวง ด้รพากร ค้อง
รีบ ไป ตรวจ จัด การ แก้ไข โดย เร็ว หรือ ถ้า เวตา ไต มี ราษฎร ชุก เติง
ข้า หลวง ด้รพากร จะ ขอ อนุญาต ข้า หลวง เทศาภิบาล แต่ง ให้ เจ้า พนักงาน
ตำแหน่ง รอง ไป ตรวจ ต่าง ตัว ที่ ไต

หน้าที่ ข้า หลวง ด้รพากร เกี่ยว ใน การ จดหมาย

ข้อ ๑๗ เมื่อ ข้า หลวง ด้รพากร ได้ รับ จดหมาย ราชการ ใน แพนก
ของ คน จาก พนักงาน รับ ส่ง แล้ว ถ้า เป็น เรื่อง ที่ เกี่ยว แก่ การ จะ ค้อง
ตรวจ สอบ หรือ จะ ค้อง ค้น หา ค้น เรื่อง เดิม ซึ่ แจง แก่ ข้า หลวง เทศาภิบาล
ประการ ไต ค้อง ตรวจ สอบ ให้ ได้ ความ แน่แท้ แล้ว จด ซึ่ แจง ลง ความ
เห็น ไว้ ใน ด้รพ หนังสือ ฉบับ นั้น ก่อน จึง นำ เล่ม ขอ ข้า หลวง เทศาภิบาล
เพื่อ ไต มี คำ สั่ง เต็จ ขาด ใน คราว เดียว ไม่ ค้อง ตรวจ สอบ อีก เป็น
ที่ เสีย เวลา

ข้อ ๑๘ การ ที่ จะ บังคับ บัญชา ราชการ แพนก ด้รพากร นั้น ข้า หลวง
เทศาภิบาล ดำ รัส ราชการ มณฑล เป็น ผู้ รับ ผิด ชอบ แล วินิจฉัย เต็จ ขาด
เพราะ ฉนั้น ข้อ ราชการ เรื่อง ไต ซึ่ง เป็น การ ดำ บัญ เช่น การ คัก เคื่อน

เป็นต้น อันเกี่ยวแก่น้ำที่เจ้าพนักงานสรรพากร ในมณฑล เช่น น้ำที่
ข้าหลวงสรรพากร จะต้องรับคำสั่งมีไป ข้อราชการเรื่องใดเป็นสำคัญ
ที่จะตั้ง มีคำสั่งแก้ไขกฎข้อบังคับอย่างใด ๆ ที่มีไป ยังผู้ว่าราชการ
เมืองก็ดี หรือที่จะบอกไป ยังเจ้ากระทรวง ณ กรุง เทพ ฯ ต้องเป็น
จดหมาย ในนามข้าหลวงเทศาภิบาล ทั้งนี้แต่ข้าหลวงเทศาภิบาล
จะดำริห์จัดตั้งต่อไป

ข้อ ๑๘ จดหมายเรื่องใดซึ่งอยู่ในระหว่างยังไม่ตั้งเรื่อง ข้าหลวง
สรรพากร จะต้องรับผิดชอบรักษาไว้ในที่ทำการ ตามระเบียบ แต่ต้อง
ทำบัญชีไว้ให้เป็นหลักฐาน จดหมายเรื่องใดที่เสร็จเรื่องแล้ว
ให้ส่งพนักงานเก็บรักษาสำหรับมณฑล การที่จะรับส่งกันระหว่างนี้
ต้องมีบัญชีให้เป็นหลักฐานไว้ด้วยเหมือนกัน

ข้อ ๒๐ แต่สรรพ บัญชีหรือต้น ข้อ ข้อเสร็จ หนังสือสำคัญต่าง ๆ นั้น
ข้าหลวงสรรพากร จะต้องรักษาไว้ให้มั่นคง ไม่ต้องส่งกองเก็บรักษา
เหมือนดังจดหมายที่มีไปมา

หน้าที่ผู้ช่วยราชการเมือง

ข้อ ๒๑ ผู้ช่วยราชการเมือง เป็นผู้ช่วยผู้ว่าราชการเมืองในแพน
ราชการสรรพากร และเป็นหัวหน้าของเจ้าพนักงานสรรพากร ในเมืองนั้น
จะต้องหมั่นตรวจตราตักเตือนเจ้าพนักงาน คือ สุ่มห์ บัญชี อำเภอ หรือ
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ปฏิบัติราชการโดยเรียบร้อย ถูกต้อง ตามพระวาระ
กำหนดกฎหมาย และข้อบังคับหรือโดยอนุมัติของผู้ว่าราชการเมืองนั้น

ข้อ ๒๒ ผู้ช่วยราชการเมือง เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาพนักงานรองแพน
สรรพากร ในที่ว่าการเมือง และคอยตรวจตราสรรพ บัญชี กิจการ สรรพากร

08/10/1956

ให้เจ้าพนักงาน กระทำ การ ตาม แบบ แผน ถ้า เสมียน พนักงาน คนใด กระทำผิด จะ ต้อง นำ เสนอ ผู้ว่า ราชการ เมือง เพื่อ ได้ วินิจฉัย เต็ม ชาติ

ข้อ ๒๓ ผู้ช่วย ราชการ จะ ต้อง เป็น นำ ที่ คอย ตรวจ ครา จำนวน เงิน ที่ ได้ รับ ตาม ราย วน ถก ต้อง กัน เมื่อ ครบ ๓๕ วัน ให้ ทำ รายงาน เสนอ ผู้ว่า ราชการ เมือง เพื่อ ได้ ส่ง รายงาน นั้น ไป ยัง ที่ ว่า การ มณฑล ครึ่ง หนึ่ง เสร็จ ไป

ข้อ ๒๔ ผู้ช่วย ราชการ เมือง จะ ต้อง ไป รับ แบบ พิมพ์ หรือ สรรพ เครื่อง ใช้ การ สรรพากร จาก ที่ ว่า การ มณฑล มา เตรียม ไว้ ให้ พร้อม แล จำหน่าย ให้ กรมการ อำเภอก่อน เวลา ที่ จะ ถึง กำหนด สรรพากร เก็บภาษีอากร อย่า ให้ เป็น การ ติดขัด เสีย เวลา เพราะ ที่ เครื่องใช้ ไม่ทันการ

ข้อ ๒๕ เมื่อ กรมการ อำเภอดัง บัญชี สรรพากร ภาษี อากร ชนิดใด มา แล้ว ผู้ช่วย ราชการ เมือง จะ ต้อง ตรวจ ครา ให้ ถูก ต้อง แต่ ให้ เสมียน เขียน โปสเตอร์ แล อนุญาต รับ สอบ ทาน จง ถ้อง แท้ แล กำหนด วัน ให้ เก็บตาม สัมควร แก่ การ แล หน้าที่ ของ อำเภอนั้น ตาม ข้อ บังคับ คำสั่ง นำ ความ เสนอ ผู้ว่า ราชการ เมือง เพื่อ ได้ มี คำสั่ง ให้ กรมการ อำเภอก่อน ไป จัด การ เก็บ เรียก ค่า อากร แก่ราษฎร ต่อ ไป แต่ ต้อง หอย เร่ง วิต ดัก เคื่อน กรมการ อำเภอก่อน ให้ กระทำ การ ความ กำหนด อย่า ให้ คั่ง ค้าง ได้

ข้อ ๒๖ ถ้า การ สรรพากร ที่ อำเภอดัง เป็น การ ขัด ข้อง คุก กรมการ อำเภอก่อน ไม่เกาะ ตัว ราษฎร ผู้ ชัด ชั้น ไม่เสีย เงิน ค่า อากร มา ส่ง เป็น คั้น หนี้ ผู้ช่วย ราชการ เมือง จะ ต้อง นำ ความ เสนอ ผู้ว่า ราชการ เมือง ให้ เร่ง วิต กรมการ อำเภอก่อน เกาะ ตัว ราษฎร ผู้ ชัด ชั้น แม้ ถ้า ได้ ตัว มา แล้ว ผู้ช่วย ราชการ เมือง จะ ต้อง จัด การ เรียก เงิน แก่ ราษฎร ตาม กฎหมาย

08/10/2566

ข้อ ๒๗ การสำรวจการ ชนิดใด ที่ได้เก็บเงิน สิ้น โสคร หมด รายแล้ว
ผู้ช่วย ราชการ เมือง จะต้อง ทำ ยอด พอดี นำ เสนอ ผู้ว่า ราชการ เมือง เพื่อ
ได้ บด กส่ง ไปยัง บัณฑิต วิทยาลัย พร้อม กับ ต้น ข้ว คือ เสรีฯ แต่ ต้น
ข้ว อาชญา บัตร หรือ หนังสือ สำคัญ ทั้งปวง

นำ ที่ ผู้ช่วย ราชการ เมือง ในการ ตรวจ การ

ข้อ ๒๘ ผู้ช่วย ราชการ จะต้อง ออกเดิน ทาง ตรวจ ราชการ สาม ท้อง ที่
อำเภอ ทั้งหลาย ใน เมือง นั้น เอง ๆ เพื่อ ได้ คัก เต็ม ตั้ง สิ้น ชี้แจง กรมการ
อำเภอ กำนั้น ผู้ใหญ่ บ้าน ให้ เข้าใจ ใน ลักษณะ การ ตรวจ การ แต่ ให้
ปฏิบัติ ราชการ โดย เรียบ ร้อย

ข้อ ๒๙ ลักษณะ ที่ ผู้ช่วย ราชการ เมือง ตรวจ การ นั้น ให้ อนุมัติ
ตาม วิธี ที่ ว่า มา แล้ว ใน ลักษณะ พนักงาน ตรวจ การ มณฑล ตรวจ การ
ใน ข้อ ๑๕ นั้น ออก ประการ ใน การ ตรวจ นี้ เมื่อ ตรวจ แล้ว ต้อง ทำ
รายงาน ขึ้น ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง จง ทุก คราว

ข้อ ๓๐ วิธี การ จดหมาย ใน แผนก ตรวจ การ เมือง ให้ ปฏิบัติ อนุมัติ
ตาม แบบ การ จดหมาย ส่วน มณฑล ตั้ง ได้ ว่า มา ใน ข้อ ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๐,
นั้น ทุก ประการ

นำ ที่ สุ่ม หมาย ชี้ อำเภอ

เป็น ผู้ช่วย นาย อำเภอ ใน แผนก ตรวจ การ

ข้อ ๓๑ สุ่ม หมาย ชี้ อำเภอ เป็น หัว หน้า ของ กำนั้น ผู้ใหญ่ บ้าน ในการ
ตรวจ การ ใน ท้อง ที่ อำเภอ แต่ ต้อง คอย คัก เต็ม ตั้ง สิ้น ชี้แจง กำนั้น
ผู้ใหญ่ บ้าน ให้ ปฏิบัติ ราชการ ตรวจ การ ตาม นำ ที่ ให้ เรียบ ร้อย

๐๑10/2566
ทุก ต้อง ตาม พระราช กำหนด กฎหมาย

ข้อ ๓๒ สมุหบัญชีอำเภอมีหน้าที่เก็บเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในที่
 ว่า การอำเภอ แต่จ่ายส่งมอบไป ตามอัตรา แต่ถ้าเป็น ราษฎร บัคว
 หรือ โบนุญาต ต้อง ให้ นายอำเภอ เป็นผู้ ลงชื่อ เว้น แต่ สมุหบัญชี
 อำเภอจะ ทำ แทน นายอำเภอ ซึ่ง ครัง คราว ก็ ลงชื่อ ได้ โดยอนุมัติ ของ
 นายอำเภอ

ข้อ ๓๓ เมื่อจนจนถึงกำหนดที่จะ ออกเดิน ทางสำรวจ ภาษี อากร ชนิด
 ได้แล้ว สมุห บัญชี อำเภอ จะ ต้อง ไป รับตรวจ เครื่อง ใช้ การ ตรวจพกร
 ที่ ผู้ช่วยราชการ เมือง มา ให้พร้อม แล้ว ประชุม กำหนด ใน ท้องที่ อำเภอ
 ซึ่ง แจง ลักษณะ วิธี การ แล จำหน่าย ให้แก่ กำนัน เจ้า ของ ท้อง ที่ ไป เดิน
 สำรวจ คือ ไป แต่ ต้อง กระ กำหนด ให้ กำนัน ไป ทำ การ โดย สมควร แก่ ภูมิ
 ประเทศ ของ ท้อง ที่ ถ้า กำหนด ได้ ส่ง บัญชี สำรอง มา แล้ว สมุห บัญชี
 อำเภอ กับ เสมียน จะ ต้อง ตรวจ สืบสวน เมื่อ เป็น การ ถูกต้อง ให้ นำ ส่ง ไป
 ยัง ผู้ช่วยราชการ เมือง ทอຍ ๆ กัน ไป อย่า ให้ เสีย เวลารจน หมดเขต
 แหวง ท้อง ที่

ข้อ ๓๔ เมื่อผู้ช่วยราชการ เมือง ส่ง ใบเสร็จ หรือ ราษฎร บัคว แด
 หนังสือ สำคัญ มา ให้แล้ว สมุห บัญชี อำเภอ จะ ต้อง จัด การ เก็บ เรียก
 ค่า อากร ให้แล้ว ตาม วัน กำหนด ที่ ผู้ช่วย ราชการ เมือง จะ กระ ให้ เมื่อ ต้น
 วัน หนึ่ง ได้ เงิน มาก น้อยเท่าใด ให้ นำ ต้น ขั้ว หนังสือ สำคัญ เสนอ ต่อ
 นายอำเภอ แดะ มอบเงิน ให้ นายอำเภอ รักษาไว้ ถ้า ต้น คราว หนึ่ง ก็ ให้ นาย
 อำเภอ นำ ส่ง เงิน กับ หนังสือ สำคัญ ใบเสร็จ ที่ ค้าง ส่ง ไป ณ ที่ ว่า การ เมือง

ข้อ ๓๕ ถ้า รายได้ เป็น การ ชัด ชั่ง สมุห บัญชี อำเภอ ก็ ต้อง นำ รัน
 เสนอ ต่อ นายอำเภอ เพื่อ ได้ มี คำ สั่ง จัดการ ไป ตาม สมควร ถ้า สมุห

บัญญัติ ไม่นำเหตุขัดข้องขึ้นเสนอต้องเสียเวลา โดยไม่จำเป็นเช่นนี้ ชื่อว่า เป็น ความ ผิด

ข้อ ๓๖ บรรดา ธรรมพากร ใน ท้อง ที่ อำเภอ ไต นายอำเภอ หรือ ผู้ซึ่ง เป็น หัวหน้า ใน อำเภอ นั้น จะต้อง เป็น ผู้ อำนวย การ รับ ผิด ชอบ เพราะ ฉะนั้น ถ้า มี การ ที่ จะ ต้อง มี จุดหมาย ไป ณ ที่ ไต ๆ ก็ คือ สมุห บัญชี ต้อง นำ ความ เสนอ ต่อ นาย อำเภอ เพื่อ ได้ ดำริห์ จัดการ และ ต้อง เป็น จุดหมาย ชื่อนาม ของ นาย อำเภอ ที่ นั้น

ข้อ ๓๗ บรรดา ธรรมพวจดหมาย ใน แผนก ธรรมพากร นายอำเภอ จะ ต้อง รับ ผิด ชอบ รักษา ไว้ ตาม ระเบียบ ที่ สมุห บัญชี ฎีกา ไบ เสรีจ ทั้ง โอง สมุห บัญชี อำเภอ จะ ต้อง จัด การ รักษา ให้ เรียบ ร้อย อย่า ให้ สูญ หาย ได้

ว่า ด้วย นำ ที่ นาย อำเภอ

และ สมุห บัญชี อำเภอ ตรวจ การ

ข้อ ๓๘ เมื่อ เวลา ที่ ได้ เก็บ เรียก ค่า อากร ชนิด ไต แล้ว นายอำเภอ และ สมุห บัญชี อำเภอ จะ ต้อง ออกเดิน ทาง ตรวจ การ ตาม ท้อง ที่ จึง เนือง ๆ ใน เวลา ที่ เดิน ทาง ตรวจ การ นั้น ให้ เสมียน ซึ่ง เป็น ผู้ ช่วย อยู่ ประจำ รับ ราชการ ณ ที่ ว่า การ อำเภอ เพื่อ เก็บ ค่า อกร นั้น แล ภาษี อากร แทน สมุห บัญชี อำเภอ ใน เวลา นั้น

ข้อ ๓๙ ลักษณะ การ ที่ กรมการ จะ ต้อง ตรวจ นั้น คือ ถ้า จะ ไป ตรวจ ณ ที่ ไต ๆ ต้อง พริ้ม ด้วย กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน เจ้า ของ ท้อง ที่ กับ พยาน ผู้ ซึ่ง คง ภูมิดำเนา อยู่ ใกล้ กับ ที่ นั้น คน หนึ่ง แล้ว เรียก ธรรมพหึ่ง ชื่อ สำคัญ เช่น ไบ เสรีจ หรือ อาชญา บัทร มา ตรวจ ดู มี จำนวน ถึง ไต

เท่า ไต ถูก ต้อง กับ สิ่ง ของ ที่ มี อยู่ หรือ ไม่

08/10/2566

ข้อ ๔๐ ในเวลาออกเดินทางตรวจการนี้ จะต้อง มี รายงานการตรวจไปด้วย ถ้าตรวจเห็นว่า ผู้ใด มี ทรัพย์สิน ของ ที่ ตั้ง ด้วย พิกัดภาษีอากร มาก เกิน กว่า จำนวน ที่ มี อยู่ ใน หนังสือ สำคัญ แล้ว ก็ ให้ ทำ รายงาน การ ตรวจ ส่ง ชื่อ กรมการอำเภอ กับ กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน และ พยาน แล้ว ส่ง รายงาน กับ ตัว ผู้ จะ ทำ ผิด ไป ณ ที่ ว่า การ เมือง เพื่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง จะ ได้ ให้ พนักงาน วิชา การ พ้อง ร้อง ค่อ ไป

ข้อ ๔๑ การ ที่ จะ ส่ง ตัว ผู้ ต้อง หา นี้ จะ ต้อง พิจารณา หัก ถ้า ผู้ ต้อง จับ มี ทรัพย์สิน บัด ติ สัก ถาน บ้าน เรือน พอ ที่ จะ เสีย เบี้ย ปรุ ปรือ ใน เงิน ค่า อากร จะ ไม่ ส่ง ตัว ผู้ ต้อง หาก หัก ติ คง ให้ ส่ง แต่ รายงาน ก็ พอ

หน้าที่ กำนัน ใน การ ตรวจ พาก

ข้อ ๔๒ กำนัน ใน ตำบล จะ ต้อง เป็น ผู้ อำนวย การ ตรวจ พาก ใน ท้อง ที่ ตำบล ที่ ตน ได้ ว่า กล่าว ความ อนุมัติ ของ นาย อำเภอ เพื่อ การ ตรวจ พาก งบประมาณ ไป โดย เรียบ ร้อย ตาม พระราช กำหนด กฎ ข้อ บัง คับ

ข้อ ๔๓ เมื่อ นาย อำเภอ มี คำ สั่ง ให้ ตรวจ ภาษี อากร ชนิด ไต กำนัน จะ ต้อง ออก เดินทาง ตรวจ บรรดา มี ใน ท้อง ที่ ของ ตน ให้ สิ้น ใต้ คร หมัด ราย โดย เรียบ ร้อย ถูก ต้อง ตาม แบบ แผน แล้ว นำ บัญชี ตรวจ ส่ง ค่อ กรมการ อำเภอ

ข้อ ๔๔ ใน เวลา ที่ กรมการ อำเภอ จะ กำหนด เก็บ เงิน ค่า อากร ชนิด ไต แล้ว กำนัน จะ ต้อง จับ ค้อน บ่าว ร้อง ราษฎร ให้ ไป เสีย ค่า อากร ตาม วัน กำหนด นั้น คง ทุก ๆ คราว

ข้อ ๔๕ ต้อง หมั่น ตรวจ ทรา ใน ตำบล ที่ ตั้ง ที่ ของ ตน ถ้า ราษฎร ทำ สิ่ง ของ ใต้ ซึ่ง ต้อง ด้วย พิกัด ภาษี อากร ที่ได้ เติง ตรวจ แล้ว ก็ ติ

08/10/2566

หรือมีเหตุที่ควร จะส่งเสียว่า ราษฎร จะหลบหนีไป ในระหว่างที่ ได้เดิน
สำรวจแล้ว ยังไม่เก็บค่าอากร กี่ดี หรือ ได้ทราบ ว่า ราษฎร ผู้ใด
บิต บัง ไม่เสียค่า อากรอย่าง ใดก็ดี ถ้ามันจะ ต้อง รឹบ นำ ความแจ้ง ค้อ
นาย อำเภอโดย เร็ว หรือ ถ้า จะจับกุญ ไป ส่ง ที่เดียว เพื่อ ประโยชน์ ใน
ราชการ โดย สดวกก็ ได้

ข้อ บังคับ แจก ตราภูมิกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน

ข้อ ๑ ข้าหลวงเทศาภิบาล มีอำนาจ ที่จะ ออก ตรา ภูมิ ให้แก่ กำหนด
ผู้ใหญ่บ้าน ใน มณฑล นั้น

ข้อ ๒ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน จะ ได้ รับ ตรา ภูมิ คืน เงิน ภาษี อากร ซึ่ง
รัฐบาล เก็บเอง ก็ดี หรือ ให้ ผูก ขาด ไข ก็ดี ไม่ว่า อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด
รวม เบ็ด เลี้ยว เป็น เงิน ๒ บาท

ข้อ ๓ ให้ผู้ว่าราชการ เมือง ทำบัญชี กำหนด ผู้ใหญ่ บ้าน ยื่นต่อข้าหลวง
เทศาภิบาล

ข้อ ๔ เมื่อ ถึง เดือน เมษายน ปี ใหม่ ให้ ข้าหลวงเทศาภิบาล แจก
ตรา ภูมิ แก่ กำหนด ผู้ใหญ่ บ้าน และ การ ที่ แจก นี้ ให้ รับ แจก อย่า ให้ ขำ

ข้อ ๕ ให้ ประทับ ตรา ข้าหลวงเทศาภิบาล และ ตรา ผู้ว่า ราชการ
เมือง ลง ใน ตรา ภูมิ ทุก ทุก ฉบับ

ข้อ ๖ ตรา ภูมิ ซึ่ง ผู้หนึ่ง ได้ รับ จะ เอา ไป คุ้ม ผู้อื่น ไม่ได้

ข้อ ๗ ให้เจ้า พนักงาน ผู้เก็บ ภาษี อากร รับ ตรา ภูมิ แทน เงิน ภาษี อากร
ซึ่ง ผู้รับ ตรา ภูมิ จะ ต้อง เสีย ถ้า หาก ว่า จำนวน เงิน ภาษี ที่ ผู้หนึ่ง จะ ต้อง
เสีย ค่า กว้าง ๒ บาท เท่า ใด ให้เจ้า พนักงาน เก็บ ภาษี ใช้ เงิน ทอน ให้

ถ้าผู้อื่นมิใช่ผู้ที่มีชื่อในตราภูมิ จะเอาตราภูมิมาใช้แทนเงิน
ภาษีอากร ห้ามมิให้เจ้าพนักงานรับ

ข้อ ๘ ตราภูมิใช้แทนเงินภาษีได้แต่ในชั่วจำนวนปีที่ได้ออกตรา
ภูมินั้น ถ้าล่วงกำหนดปีไปเป็นไขไม่ได้

ข้อ ๙ ให้เจ้าพนักงานคลังรับตราภูมิเหมือนตัวเงินที่ส่งเข้าพระคลัง
เมื่อผู้นำตราภูมิมาส่งคลังแทนเงินเมื่อใด ให้เจ้าพนักงานคลังทำ
บัญชีจดที่เลขของตราภูมิ และชื่อ ทั้งตำแหน่งผู้รับตราภูมิ ส่งต่อ
ผู้ว่าราชการเมือง ๗ วัน ครั้ง ๑

ให้ผู้ว่าราชการเมืองตรวจสอบกับบัญชี และให้แจ้งต่อข้าหลวง
เทศาภิบาลให้ทราบ

ข้อ ๑๐ ตราภูมิและบัญชีตราภูมิ ให้ใช้ตามแบบหลวงซึ่ง
กระทรวงได้ออกตัวอย่างให้

ข้อ ๑๑ เมื่อสิ้นปีหนึ่ง ให้ข้าหลวงเทศาภิบาลทำทะเบียน และรายงาน
การที่ได้แจกตราภูมิ ขึ้นต่อกระทรวงมหาดไทย ฉบับ ๑ กระทรวง
พระคลัง ฉบับ ๑

ข้อ ๑๒ ให้ทำทะเบียนตราภูมิเก็บไว้ที่ที่ว่าการมณฑล ฉบับ ๑
ที่ที่ว่าการเมือง ฉบับ ๑ เสมอไป

ประกาศ กระทรวงว่า การ ต่าง ประเทศ

ด้วย มีสเตอร์ มูเดอร์ เปรดิเทน กอนเฟตเตอ เรซัน แห่งกรุงเบิน มีหนังสือ
ลงวันที่ ๗ ธันวาคม รตนโกสินทร ศก ๑๑๘ ส่งดำเนินหนังสือที่ได้
รับจากสถานราชทูต สเปน ที่กรุงเบินแจ้งความว่า ตามความในหนังสือ

08/10/2566

สัญญา ทาง ไมตรี ส่งบัตติก ซึ่ง ได้ ตก ลง กัน กับ ประเทศ ยู ใน เคส เคด
แต่ หนังสือสัญญา ซึ่ง ได้ ทำ กับ ประเทศ เยอรมัน สำหรับ ยก เกาะ แกโร ไตน์ ป่า เตา
แต มา ริอา นา ให้ แก่ เยอรมัน เพราะ ฉนั้น เมือง ซิน ของ สเปน ได้ ลด หย่อน
ลง ใน ค่า ค่าน ใน ประเทศ แอฟริกา ภาย ภาย ภาย แต่ ถึง ดง นั้น ก็ ดี หนังสือ
สัญญา ที่ ใช้ อยู่ ของ สังกต ไปรดนีย แต่ ข้อ บังคับ ที่ จะ ใช้ การ ซึ่ง ได้ ทำ ที่
กรุง วอชิงตัน เมื่อ วันที่ ๑๕ มิถุนายน รัตน กิตติ ทศ คค ๑๙๐๖ ซึ่ง ได้ ทำ ไว้
ตาม ความ คาดคะเน ใน เวลานั้น ว่า ประเทศ สเปน จะ ได้ บำรุง เมือง ซิน
ให้ คง ที่ อยู่ แต่ ใน หนังสือ สัญญา สังกต ไปรดนีย ฉบับ ที่ ดุค นั้น ก็ มี
ข้อ ความ แตกต่าง กัน กับ ความ จริง ที่ เป็น อยู่ ใน เวลานั้น

เพราะ ฉนั้น จึง จำ เป็น ที่ จะ ต้อง แก่ ไข ข้อ ความ ที่ ไม่ ตรง กับ ราชการ
ที่ เป็น อยู่ ใน กรุง สเปน เวลานั้น
ความ ที่ จะ แก่ ไข นั้น คือ

๑ ใน อนุสัญญา ที่ ส่ง ไว้ ใน ข้อ ๔ ของ ข้อ บังคับ แห่ง สังกต ไปรดนีย ซึ่ง
มี จำนวน เงิน ค่า ไปรดนีย เป็น เงิน ผิด กับ เงิน แพรง ใน อนุสัญญา นี้ ควร จะ คง
คำว่า เมือง กอชอนี ของ สเปน คือ เกาะ คูบา (โบโตริโก) แต่ เกาะ ฟิลาโด
แต่ หัว เมือง ซิน ที่ โกด เคียง นั้น ออก เสีย ให้ ใช้ แต่ คำ ที่ ว่า เมือง ที่ กรุง
สเปน ได้ ตั้ง ซิน ใน ค่า ค่าน ดง นั้น

๒ ข้อ ๓๕ แห่ง ข้อ บังคับ เกี่ยวกับ มาตรา ๕ ซึ่ง ได้ จัด การ ว่า กล่าว
ของ ไปรดนีย ความ ด่วน ซึ่ง ควร จะ ให้ แก่ ออฟฟิศ กตาง สังกต ไปรดนีย ซึ่ง
มี เมือง ซิน ของ สเปน หรือ หัว เมือง ภาย ภาย ภาย อยู่ใน จำพวก ที่ ๓ ใน หมวด
เดียวกับ ประเทศ ซึ่ง มี เมือง ซิน อัน อุดม บริบูรณ์ แต่ กว้าง ขวาง เช่น เมือง

08/10/2566

เขต เขียม บาราซิด แคนนาตา อินเดีย ฝ่าย ควณตก ของ ฮอลันดา แต่ เมือง
อื่น ๆ เมืองอื่น ของ สเปน ใน เวตนา นี้ ก็ ตก หย่อนผ่อน ลงมาคง เหลือ
อยู่ แต่ ที่ อ่าว คันทัน ผู้คน ก็เบา บาง อาณาเขต ไร้ ความบริบูรณ์ เล่า ก็เท่า
กับ เพียง หัวเมือง ที่ อยู่ใน หมอวัด ที่ ๗ แล ราษฎร ก็ น้อย ต้ง มี แจง อยู่ใน
บาอูซี ต่อ ไป นี้

เมืองอื่น ของ สเปน ใน อ่าว ท่า ก็คือ

เมือง คันทัน (๑๗๘๗) ๘๘ ขนาด ๒๒๓๓๗ กิโตมิเตอ จำนวน ราษฎร ๔๕๐๐๐
เงิน ใช้ ด้รอย ๑๒๘๖๗๗๗ ภาษี อากร. ๑๓๓๓๒๖๐.

เมือง คอนคอ (๑๗๘๓) ขนาด ๑๒๕๒๗๘๐ กิโตมิเตอ จำนวน
ราษฎร ๑๕๐๐๐๐๐๐ เงิน ใช้ ด้รอย ๗๗๗๓๕๕๕ ภาษี อากร ๕๘๕๘๕๕๕

เมือง โกรเรีย (๑๗๘๕) ขนาด ๒๑๗๖๕๐ กิโตมิเตอ จำนวน ราษฎร ๗๕๐๐๐๐๐
ภาษี อากร ๘๕๕๐๐๐๐

เมือง ซาโว (๑๗๘๓) ขนาด ๓๖๘๕๕๕ กิโตมิเตอ จำนวน ราษฎร ๘๗๕๕๕
เงิน ใช้ ด้รอย ๑๗๕๕๒๒๕๕ ภาษี อากร ๑๗๓๗๒๗๘๕

เมือง ไตบิเรีย (๑๗๗๗) ขนาด ๗๕๓๕๐ กิโตมิเตอ จำนวน ราษฎร ๑๕๐๐๐๐๐
เงิน ใช้ ด้รอย ๒๗๕๐๐๐ ภาษี อากร ๗๕๗๐๐๐

เมือง มอนตีเนโกร (๑๗๗๗) ขนาด ๘๐๘๐๐ กิโตมิเตอ จำนวน ราษฎร ๘๐๐๐๐๐
ภาษี อากร ๑๕๐๐๐๐๐

แม้ ว่า ความ เหล่า นี้ เป็น การ มี มา แต่ ก่อน แล้ว ถึง ตัง นั้น ก็ คดี ก็ พอ ที่
จะ แสดง ว่า เมือง ที่ เหลือ อยู่ เป็น กอตอนี้ ของ สเปน นั้น ไม่ สามารถ จะ
เปรียบ ได้ กับ ประเทศ ไต ๆ เหล่า นี้ ซึ่ง ได้ เป็น ฝ่าย ทำ หนังสือ สัญญา
สาเกตไปรตัมย์ ด้วย มี อยู่ แต่ เมือง ไตบิเรีย ซึ่ง เห็น ได้ ว่า เป็น เมือง มั่งคั่ง

แต่คิดดูด้วยว่า ถึงเช่น นั้นแล้ว ก็ดี เมือง ฟินนิโค ไป ยัง ต้อง ยืม เงิน เมือง ไบโคทริโก มา ใช้ เพราะ ในเมือง ไม่มี ผล ประโยชน์ พอ

เพราะ ฉนั้น จะ ต้อง คิด เมือง ชัน ของ สเปน ออก จาก จำ พวก ชัน ที่ ๓ แต่ให้รวมเข้า ในจำ พวก ชัน ที่ ๗ ให้มี ชื่อ ว่าเมือง ที่ สเปน ได้ คง ชัน ใน ข้อ ทำเมือง คิน

เหตุ ที่ จำ เปน จะ ต้อง เปลี่ยน แปลง เช่น นั้น ไม่ เปน การ ใด ของ ทั้ง เกียง กัน อย่าง ใด เพราะ เปน ความ จริง ไม่ เหมือน กับ เรื่อง อื่น ๆ ที่ จะ ต้อง นำ ความ ชัน เส้น ข้อ ที่ ประชุม สักตไปรดนีย์ แต่ ควร เปลี่ยน แปลง ใช้ เสีย ที่ เดียว กับ ข้อ ๒๔ ของ หนังสือ สัญญา สักตไปรดนีย์ กรุง วอชิงตัน คือ ตั้ง เช่น ที่ ได้ เปน มา แล้ว ใน ภาย หลัง เมื่อ เข้า สักตไปรดนีย์ กัน ซึ่งมี แจง อยู่ใน ข้อ ๒๔ สัญญา สักตไปรดนีย์ ที่ กรุง วอชิงตัน เมื่อ รัฐบาล สวิต เซอ แจนต์ ได้ ละ ส่วน ค่า ภาษี ตาม ผล ประโยชน์ ของ บ้าน เมือง แต่ เงิน ที่ ใช้ ผิด กับ แฟรง นั้น อย่าง ใด ให้ ออก ส่วน เสีย ค่า ฮอฟฟิศ สักตไปรดนีย์ กตลง ตาม หมวด แล ข้อ ทรา นั้น แล้ว

ได้นำความ ทั้ง นี้ กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ทราบ ได้ ฝ่าฝืน ของ ชู้พระบาท แล้ว ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า โปรดกระหม่อม ให้ ประการ ด้วง ความ ไว้ ให้ ทราบ ทั้ง กัน ด้วย

ศาลาว่าการต่างประเทศ

วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๑๘

(ลงพระนาม) เพ็ญศรี โกรประภังกร

เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

ประกาศ แก่ พระราชบัญญัติ ลักษณะ พยาน รัตน โกสินทร ศก ๑๑๓

มี พระ บรม ราช โอง การ ใน พระ บาท สมเด็จ พระบรมมหาราช วัชร พราหมณ์
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัส เห็นชอบเกล้า ฯ ให้ ประกาศ
 ให้ทราบทั่วกัน ว่า ความ ใน มาตรา ๖ แห่ง พระ ราชบัญญัติ ลักษณะ พยาน
 รัตน โกสินทร ศก ๑๑๓ นั้น มี ความ ใน ความ อาญา ซึ่ง มีโทษ หลวง คือ โทษ
 ประหาร ชีวิต รม ราชบาท วัชร จักถูก เช่นนี้ ตัว ผู้ร้าย ฤฯ จำเลย จะ อ้าง
 ตัว ของ ตัว เอง เปน พยาน ฤฯ อ้าง บิดา มารดา สามี ภรรยา แต่ บุตร
 ของ คน เปน พยาน ไม่ได้ เปน อัน ชาติ นั้น ทรง พระราช ดำริ เห็น ว่า ไม่ เปน
 ยุติธรรม ควร แก่ ให้ เปน ยุติธรรม ยิ่ง ขึ้น จึง ทรง พระกรุณา โปรด
 เกล้า ฯ ว่า คง แค้น คือ ไม่ ให้ ยก มาตรา ๖ ใน พระราชบัญญัติ ลักษณะ พยาน
 รัตน โกสินทร ศก ๑๑๓ เสีย แต่ ให้ ใช้ ถ้อย คำ ดังนี้ แทน คือ

มาตรา ๖ ใน สรรพ ความ แห่ง ทั้ง บวง โจทย์ จะ อ้าง จำเลย เปน พยาน
 ฤฯ จำเลย จะ อ้าง โจทย์ เปน พยาน ก็ได้ ฤฯ ตัว ความ จะ อ้าง ตัว ของ ตัว เอง
 เปน พยาน ฝ่าย ตัว ก็ได้ ฤฯ โจทย์ จำเลย จะ อ้าง บิดา มารดา ญาติ บุตร สามี
 ภรรยา ข้า ทาส ของ คน เอง ก็ได้ ฤฯ คนใด คน หนึ่ง นอก จาก ที่ ก่กล่าว มา
 นี้ ก็ได้ ให้ อ้าง เปน พยาน ได้ ไม่ ห้าม ปราบ ยก เสีย แต่ คน ซึ่ง ไม่
 สามารถ จะ ให้ การ เปน พยาน ได้ ตาม พระ ราช บัญญัติ นี้ แต่ ใน ความ
 อาญา ก็ ให้ คู่ๆ เดียว กัน ห้าม แต่ ไม่ ให้ โจทย์ อ้าง จำเลย เปน พยาน เท่านั้น

ประกาศ มา ณ วัน จันทร์ ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘
 เปน วัน ที่ ๑๑๕๒๓ ใน รัชกาล บัณฑิตย บัณฑิต

ประกาศ กระทรวงโยธาธิการ

ด้วย กระทรวงโยธาธิการ ได้นำความ กราบ บังคม ทูล พระกรุณา
 ขอ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ กรม ช่าง ใน กระทรวงโยธาธิการ
 ใช้ ช่าง มี ตรา เครื่องหมาย สำหรับ กรม ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า
 พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ ใช้ ช่าง มี ตรา เครื่องหมาย สำหรับ
 กรม ได้ ดังนี้

๑ กรม รถไฟ ช่าง ช่าง ทรงเครื่อง ยืน แทน ตาม พระราช บัญญัติ ของ
 รัฐน โกลสินทร ศก ๑๑๘ มาตรา ๕ ที่ มุม มี ตรา รูป เต็ม บั๊ก มี พระ
 มหา พิไชย มงกุฎ อยู่ เบื้อง บน

๒ กรม ไปรษณีย์ แล โทรเลข ช่าง ช่าง ทรงเครื่อง ยืน แทน ตาม พระราช
 บัญญัติ ของ รัฐน โกลสินทร ศก ๑๑๘ มาตรา ๕ ที่ มุม มี ตรา รูป แตร สำหรับ
 เป่า นอก ช่าง หนังสือ มา ถึง มี พระมหา พิไชย มงกุฎ อยู่ เบื้อง บน

๓ กรม เจ้าท่า ช่าง ช่าง ทรง เครื่อง ยืน แทน ตาม พระราช บัญญัติ ของ
 รัฐน โกลสินทร ศก ๑๑๘ มาตรา ๕ ที่ มุม มี ตรา รูป เต็ม มี พระมหา
 พิไชย มงกุฎ อยู่ เบื้อง บน

กระทรวงโยธาธิการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๖ มีนาคม รัฐน โกลสินทร ศก ๑๑๘

(ลง พระนาม) นริศรา นวัตกรรม

เสนาบดี กระทรวงโยธาธิการ

ประกาศแก่ พระราช บัญญัติ
กระบวน พิจารณา ความ แพ่ง
รัตน โกสินทร ศก ๑๓๕

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ด้รัสดี เหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ใน พระราช บัญญัติ กระบวน พิจารณา ความ แพ่ง ซึ่ง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตรา ไว้ เมื่อ ณ วันที่ ๒๓ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๕ นั้น มีถ้อยคำที่ ใช้ ทำให้มี บัณฑิต หรือ ไม่ต้อง กับ การ ที่ จะ ให้ เสนอไปโดย สัตวค อยู่บ้าง จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้แก้ไข ใหม่นี้

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๕ ใน พระราช บัญญัติ กระบวน พิจารณา ความแพ่ง รัตนโกสินทร ศก ๑๓๕ เสีย แต่ให้ ใช้ ถ้อย คำ ดัง ที่ กล่าวต่อไป แทน คือ

“ มาตรา ๕ คัดทั้งปวง พ้องกัน ด้วย ประการ ไต่ ๆ

(๑) ที่ ให้ ด้ ร้อง ขอ ให้ มี โทษ อาญา หลวง อย่าง เดียว

(๒) หรือ ร้อง ขอ ให้ มี โทษ อาญา หลวง พร้อม ด้วย ขอ สิ่ง อื่น ด้วย แต่ โทษ อาญา หลวง นั้น ไม่แปลข้อสำคัญในกฎหมายแล้ว เรียกว่า ความแพ่ง”

ข้อ ๒๑ ให้ยกเลิก หมวด ๖ ทั้ง หมวด

ข้อ ๓ ท้าย มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มคำ ทิ้ง นั้น จน วรรค ใหม่ คือ

“ การฟ้องโทษ หรือ จำเลย จะมา ร้อง ขอ ให้ คัด ออก หมายถึง คำสั่ง หรือ หมายถึง บังคับ นั้น ผู้ร้อง ต้อง ร้อง ภายใน กำหนด ๓๐ ปี นับ ตั้งแต่

วันที่คดีนั้นถึงที่สุด ในชั้นใด ๆ แต่เมื่อมีข้อความในกฎหมายบทอื่น
ที่จะทำไม่ให้มีอำนาจ มาขอหมายตั้งขึ้นก่อน กำหนด ๓๐ ปีนั้นแล้ว
ก็ให้ยกกำหนดน้อยนี้ไป

ข้อ ๑ ท้ายมาตรา ๑๓๔ ให้เติมคำทั้งนั้นขึ้น คือ
“ภายในกำหนด ๑ ปี นับตั้งแต่วันผู้ตาย ๆ ไป”
ทั้งมาตราแก้แล้ว คงให้มี ความดังนี้

“มาตรา ๑๓๔ ความแพ่งเรื่องใด พิจารณา อยู่ในศาล ศาลความ
ฝ่ายหนึ่งตายแต่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีประโยชน์ในความเรื่องนั้น
จะร้องขอต่อศาลให้เรียกผู้ที่ได้รับทรัพย์สินมรดก หรือปกครองทรัพย์สิน
สมบัติของผู้ตายมาว่าความเรื่องนั้นต่อไปก็ได้ แต่ต้องทำคำร้องมา
ยื่นต่อศาลภายในกำหนดหนึ่งปีนับตั้งแต่วันผู้ตาย ๆ ไป”

ประกาศมาณวันที่ ๘ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๘ เป็นวันที่ ๑๓๕๕๐
ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศเรื่องจำหน่ายเด ขายฝากที่ดิน
รัตนโกสินทรศก ๑๑๘.

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศ
ให้ทราบทั่วกันว่า กฎหมายในเรื่องจำหน่ายเด ขายฝากที่ดิน ซึ่งมีอยู่
ตั้งแต่วันที่ ข้อความเคลื่อนคนตายไปไม่สู้กับกาลสมัยที่เปลี่ยนแปลง
มาโดยมาก บัดนี้จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ออกประกาศ
แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเก่า เพื่อให้สู้กับกาลสมัยตั้งต่อไปนี้

ข้อ ๓ วิธีที่จะจำหน่ายแต่ชายฝากที่ดิน ให้มีหนังสือสัญญาเป็น
กรมธรรม์ ทำต่อหน้าเจ้าพนักงาน ตามข้อบังคับกฎหมาย ที่ได้บัญญัติ
มาที่ว่าสัญญาเช่นนั้น ต้องทำตั้งนั้นทุกประการ เมื่อไม่มีกรมธรรม์
เป็นสำคัญแล้ว ห้ามไม่ให้ฟ้องอ้างว่าจำหน่ายฝากได้เสีย

ข้อ ในเรื่องจำหน่ายที่ดิน ถ้าผู้จำหน่ายไม่ส่งคอกเบี้ย วิชาดมา
แต่ยังไม่ถึงสามปี ให้ผู้รับจำหน่ายมีอำนาจฟ้องเรียกต้นทูนแต่คอกเบี้ย
แต่ค่าเสียหายตามศาลจะเห็นควร ศาลตัดสินกำหนดเงินเท่าไร
ผู้จำหน่ายไม่เสียให้แล้ว ให้ผู้รับจำหน่ายขอให้ศาลขายที่ๆ จำนำกันได้
ได้เงินเท่าไร ให้ใช้ให้แก่ผู้รับจำหน่ายตามที่ศาลตัดสินได้กำหนดไว้
เหลือเพียงไรให้คืนให้ผู้จำหน่ายไป ถ้าเงินไม่พอก็ให้เงินไปแก่ผู้
รับจำหน่ายทั้งหมด การจำหน่ายนั้นเป็นเด็กกันไป

ข้อ ๓ เมื่อผู้จำหน่ายไม่ได้ให้คอกเบี้ยวิชาดมาสามปีแล้ว กรมธรรม์
ที่ดินนั้นอย่าให้ตกไปยังผู้รับจำหน่ายโดยทันที ตามดำพิงตั้งที่แปลมา
คือผู้รับจำหน่ายจะอ้างว่าตนเป็นเจ้าของยังไม่ได้ กกว่าผู้จำหน่ายจะได้
สิ่งๆ ให้แก่ผู้รับจำหน่ายโดยยินยอม หรือกว่าศาลจะตัดสินตั้งนั้น

ห้ามไม่ให้ศาลตัดสินให้ที่แปลสิทธิแก่ผู้รับจำหน่าย แม้ว่าผู้รับจำหน่าย
มีเงินมาไถ่ครบทั้งต้นทูนคอกเบี้ย แต่ค่าเสียหายทั้งปวงถ้วนทุกอย่าง
ในงวดที่ก่อนศาลหนึ่งศาลใดได้ตัดสิน

ข้อ ๔ ถ้าผู้จำหน่ายที่ไม่ได้ส่งคอกเบี้ยพันสามปี ไม่มีเงินมาไถ่
ตั้งที่กล่าวไว้ในมาตรา ๓ แล้ว * จึงให้ศาลตัดสินให้ที่นั้นแปลสิทธิ
แก่ผู้รับจำหน่าย

ข้อ ๕ ในการจำหน่ายที่ดิน ถ้ามีข้อความสัญญากันว่าจะให้ที่
หลุดเป็นสิทธิแก่ผู้รับจำหน่ายได้ก่อนสามปี อย่าให้วินิจฉัยให้ที่นั้นเป็น
สิทธิแก่ผู้รับจำหน่ายเลย ในสามปีโดย เว้นไว้แต่คู่ความจะยอมกันเอง

ข้อ ๑๐ ในการขายฝากที่ดิน ถ้ามีข้อสัญญาจะให้ได้ที่ใดเกิน
กว่า ๓๐ ปีไป อย่าให้วินิจฉัยว่าได้ที่เมื่อพ้น ๓๐ ปีไปเลย

ข้อ ๑ ที่กล่าวว่าจำหน่ายหรือขายฝากที่ดินนี้ ให้เข้าใจว่าจำหน่าย
หรือขายฝากที่ดินแต่โรงเรือนต้นผลไม้ หรือสิ่งอื่นที่ติดอยู่กับดิน
ซึ่งเรียกว่าของพึงเคลื่อนที่ไม่ได้ก็ตามแต่ที่จะสัญญากันนั้นเทอญ

ข้อ ๘ ประกาศนี้ให้ใช้ได้ตั้งแต่วันที่ได้ลงในประกาศนี้ไป แต่ไม่
ให้ใช้ในการที่เสร็จไปแล้ว

ประกาศมา ณ วันที่ ๘ มีนาคม วันวันโกสินทรศก ๑๓๘๘ เป็นวันที่ ๑๓๔๕๐
ในรัชกาลปัตยุมันนี้

ประกาศ กำหนด ผู้รับเรื่อง รวบรวม ขออนุญาต
จำหน่าย สุรา ใน มณฑล กรุงเทพ ฯ

ด้วย การที่จะ ขออนุญาต ตั้ง ร้านจำหน่าย น้ำ สุรา ใน มณฑล กรุงเทพ ฯ
นั้น แต่เดิม ได้ จัด ให้ กรม สรรพากร ใน กระทรวง นครบาล เป็น เจ้า
หน้าที่ รับ เรื่อง รวบรวม ได้ ส่วน บัด นี้ ได้ ยก การ นี้ มา อยู่ใน หน้าที่ อธิบดี
ท้องแขวง แล้ว จึง ได้ จัด ให้ พระยา อินทราช บัด สีหราช รอง เมือง รอง
อธิบดี กรม อุตสาหกรรม ผู้บังคับ อำเภอ ท้อง แขวง เป็น เจ้า หน้าที่ รับ เรื่อง รวบรวม
แต่ ได้ ส่วน ข้อ ความ เพราะ ฉะนั้น ถ้า ผู้ใด มีความประสงค์ จะ ขอบ อนุญาต

ตั้งร้านจำหน่ายน้ำสุราชั้นที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ในมณฑลกรุงเทพฯ
ในวัดนโกสินทร ศก ๑๑๑ ตาม พระราชบัญญัติภาษีอากร ชั้น ในปีจอชรัศก
จุลศักราช ๑๒๔๗ นั้นแล้ว ก็ให้ยื่น เรื่อง รวบรวม พระยา อินทราธิบดี
สิทธิของ เมือง รอง ศิขิตี กรม กอง ตะวันออก ที่ ศาตา ว่า การ นครบาด
ในระหว่าง เวลา ๔ โมง เข้า จนถึง ๕ โมง เย็น เว้น เสียแต่ วัน อาทิตย์
เป็น วัน หยุด ทำ กาน ไม่ รับ เรื่อง รวบรวม แล้ว เจ้า พนักงาน จะ ได้ ได้ ส่วน
ข้อความ ตาม ข้อ มังคัม ของ การ ออก ใบ อนุญาต จำหน่าย สุรา นั้น ต่อ ไป

ประกาศ มา วันที่ ๒๑ มีนาคม วัดนโกสินทร ศก ๑๑๑

(ลง พระนาม) นเรศวรฤทธิ์

เสนาบดี กระทรวง นครบาด

สำนักหอสมุด